

การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่อ
อธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

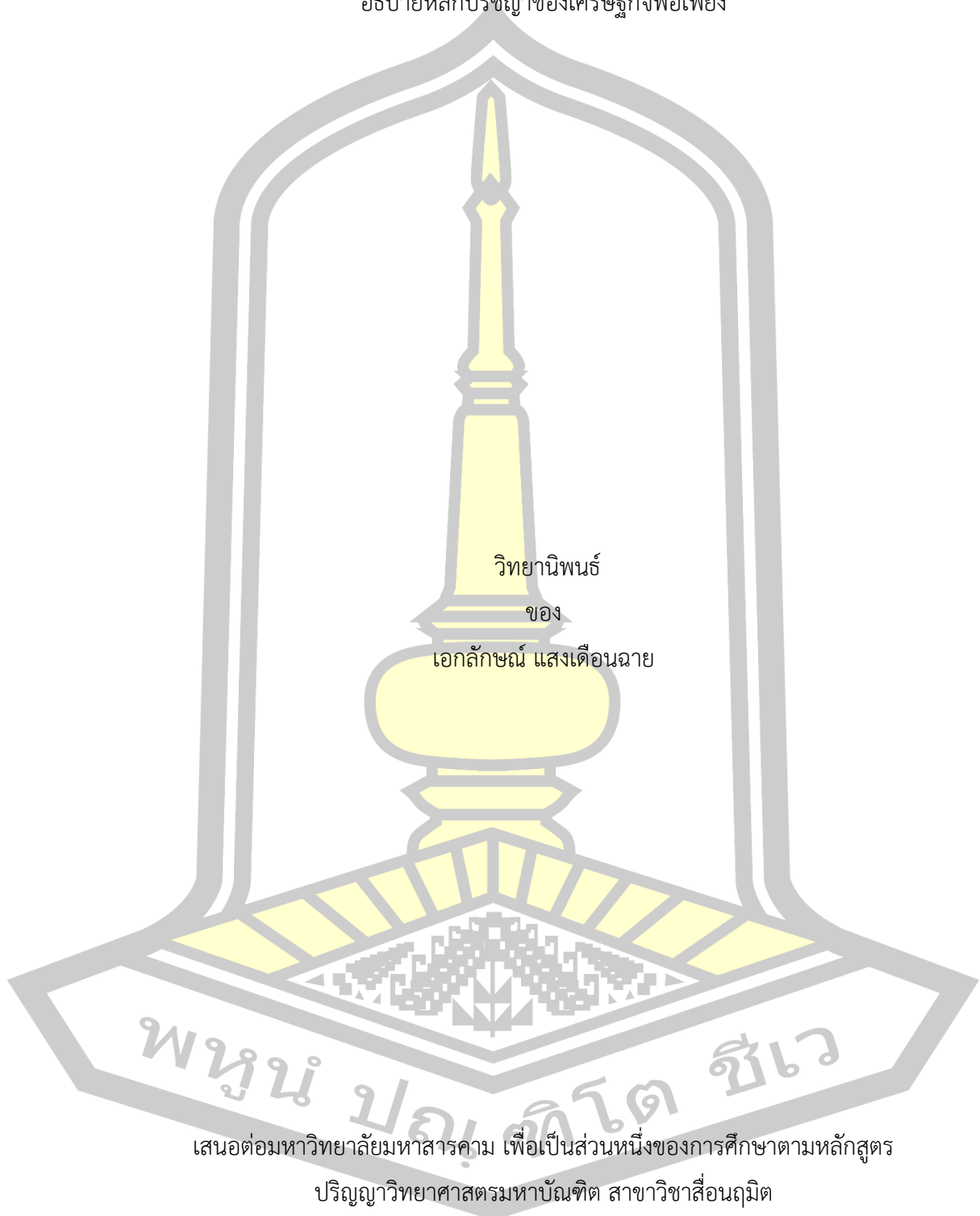
วิทยานิพนธ์
ของ
เอกลักษณ์ แสงเดือนฉาย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่ออนฤมิต

มิถุนายน 2562

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

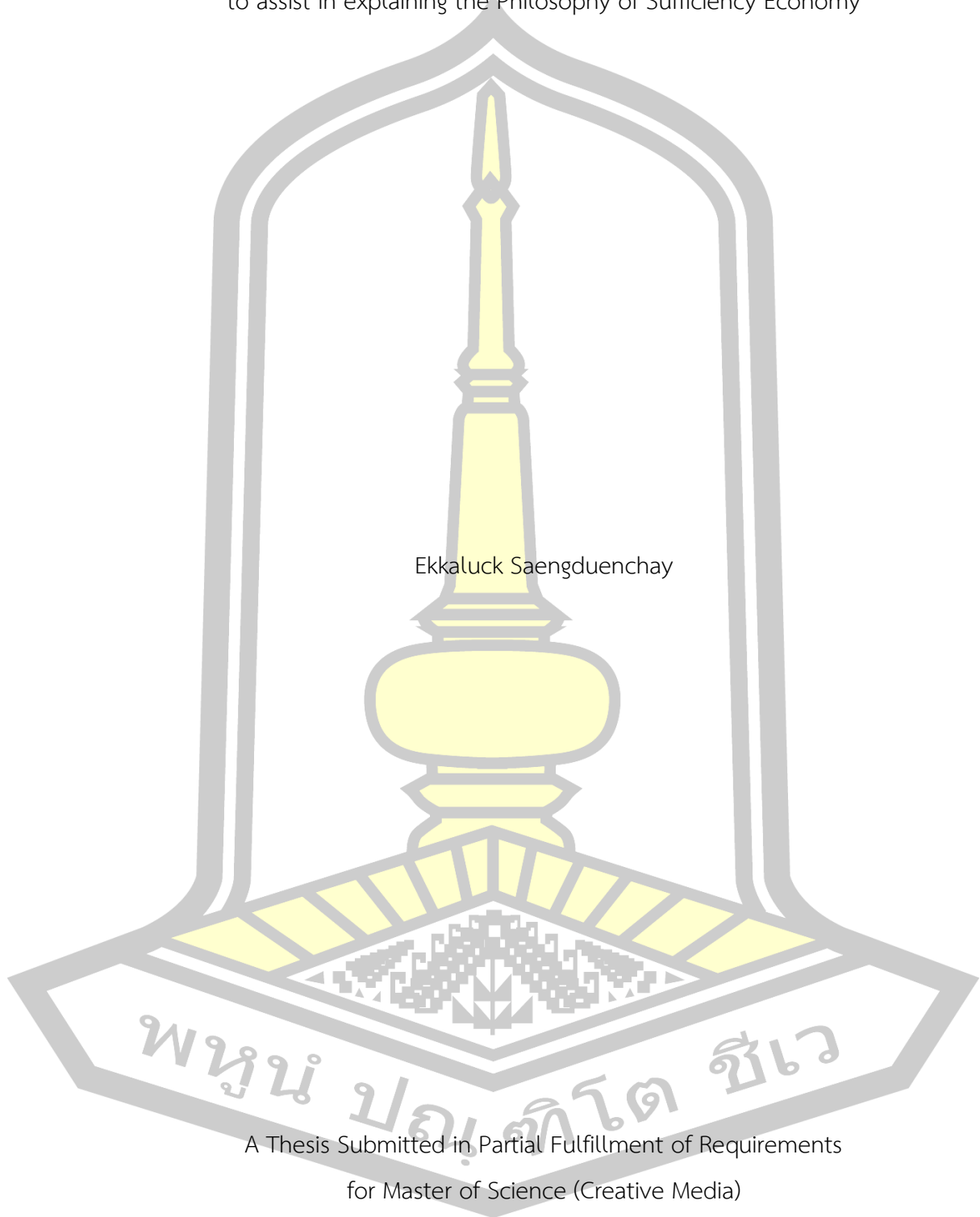
การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวความคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่อ
อธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อ นฤมิต
มิถุนายน 2562

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Motion interactive infographic using the Participatory Design
to assist in explaining the Philosophy of Sufficiency Economy

Ekkaluck Saengduenchay

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Science (Creative Media)

June 2019

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายเอกลักษณ์ แสงเดือนฉาย แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อ นฤมิต ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. อธิธิพล สิงห์คำ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. พงษ์พิพัฒน์ สายทอง)

กรรมการ

(ผศ. ดร. สืบศิริ แซ่ลี)

กรรมการ

(ผศ. ดร. เนติรัฐ วีระนาคินทร์)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อ นฤมิต ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(ผศ. ศศิธร แก้วมัน)

คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ

(ผศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
ผู้วิจัย	เอกลักษณ์ แสงเดือนฉาย		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงษ์พิพัฒน์ สายทอง		
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	สื่อ นฤมิตร
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษา โครงสร้างและเนื้อหาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” 2) เพื่อพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม 3) เพื่อประเมินผลการพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ 4) เพื่อศึกษาการรับรู้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจาก สื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก

กลุ่มตัวอย่างคือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 คน และแกนนำชุมชนที่เข้าร่วมในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ของจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกด้วยเทคนิคการสุ่มแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามความต้องการ 2) แบบสังเกตการณ์ 3) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 4) สื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ 5) แบบประเมินคุณภาพสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญ 6) แบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบกับกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะอยู่ในรูปแบบผสมทั้งคุณภาพและปริมาณ ได้แก่ การสกัดกลุ่มคำสำคัญ สถิติค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนร้อยละ ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและผลการวิเคราะห์การประเมินคุณภาพสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.41 หรืออยู่ในเกณฑ์คุณภาพดีมากส่วนผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างพบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.46 หรืออยู่ในระดับมีความพึงพอใจดีมาก

คำสำคัญ : สื่อปฏิสัมพันธ์, โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, การออกแบบอย่างมีส่วนร่วม

TITLE	The Development of Motion interactive infographic using the Participatory Design to assist in explaining the Philosophy of Sufficiency Economy		
AUTHOR	Ekkaluck Saengduenchay		
ADVISORS	Assistant Professor Pongpipat Saithong , Ph.D.		
DEGREE	Master of Science	MAJOR	Creative Media
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2019

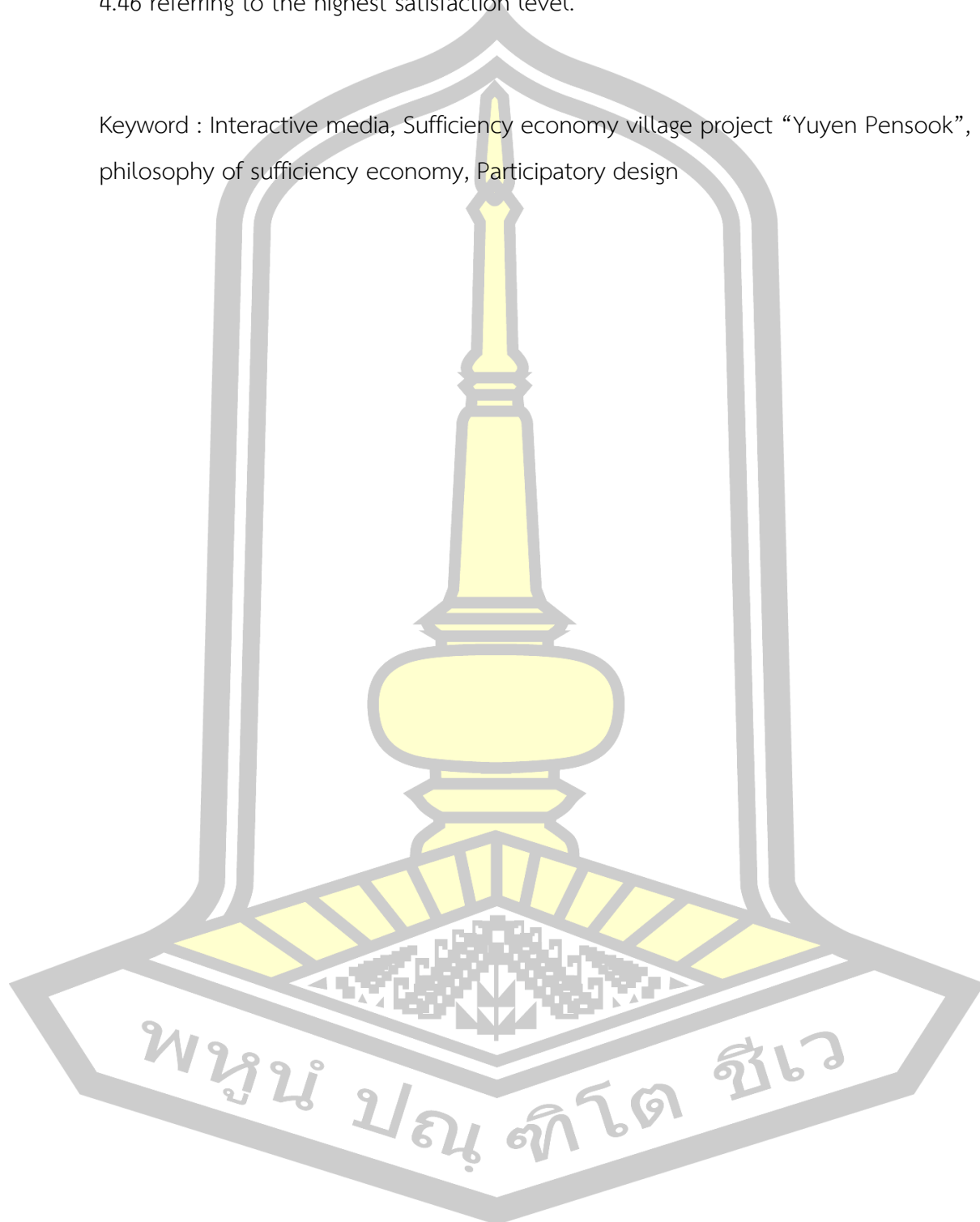
ABSTRACT

This research aimed to 1) to study and analyze Structure and content of the sufficiency economy philosophy in the Sufficiency Economy Village project " Yuyen Pensook " for use as a guideline for interactive media design, 2) Developing an interactive infographic media using the participatory design to assist in explaining the philosophy of sufficiency economy, 3) To evaluate the development of interactive media prototypes, and 4) To study the perception of the sufficiency economy philosophy in the form of interactive media.

The sample group was a group of 6 experts and 30 community leaders who participated in Maharakham Sufficiency Economy Village project, which was selected by accidental sampling method. The research tools included: 1) questionnaire, 2) observation form, 3) in-depth interview with expert group, 4) Interactive media prototype, 5) The media quality assessment by experts, and 6) The media quality assessment with the samples. The statistics used in data analysis were mixed quality and quantity, domain analysis, frequency statistics, standard division SD, and rating scale estimation statistics. The results of the data analysis regarding the experts and 30 samples found that the samples were satisfied with the interactive infographic media using the participatory design to assist in explaining the philosophy of sufficiency economy. The analytical result of the media quality evaluation by the experts found that the average 4.41 or referring to the highest

quality. The analytical result of the satisfaction evaluation found that the average 4.46 referring to the highest satisfaction level.

Keyword : Interactive media, Sufficiency economy village project “Yuyen Pensook”, philosophy of sufficiency economy, Participatory design

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย ประเภทบัณฑิตศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2561 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ผู้วิจัยจึงขอถือโอกาสนี้ กราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้นั้นเนื่องด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.พงษ์พิพัฒน์ สายทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพล สิงห์คำ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.สีบศิริ แซ่ลี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.เนติรัฐ วีระนาคินทร์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนโชติ เทียนมงคล ที่ได้ให้คำปรึกษาขั้นตอนการดำเนินงานและกระบวนการวิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.คชาภุช เหลี่ยมไธสง อาจารย์ ดร.หัตถ์นัฐ นาโคไพจิตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.สุวิชัย พรรษา ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพร น้อยอำคำ อาจารย์ มนัญญา นิมพิศาล คุณ ปรีศนา โกละสุต คุณ พงศ์ศักดิ์ คณະมะ คุณ คำพันธ์ เหล่าวงษ์ และ คุณ วิลาวลัย ก.จันทราภานนท์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ และ ให้ความอนุเคราะห์ด้านข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ในหลักสูตรสื่ออนิเมิต รุ่นพี่ รุ่นน้อง และเพื่อนนิสิตสาขาสื่ออนิเมิตทุกท่าน ที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนการวิจัย คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบให้นำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยต่อไป

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ คุณพ่อไพบูลย์ แสงเดือนฉาย และ คุณแม่อนุสรณ์ แสงเดือนฉาย ผู้ให้กำเนิด เลี้ยงดู ให้ความรัก ความอบอุ่นและเป็นแรงบันดาลใจ และให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยเสมอมา จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกลักษณ์ แสงเดือนฉาย

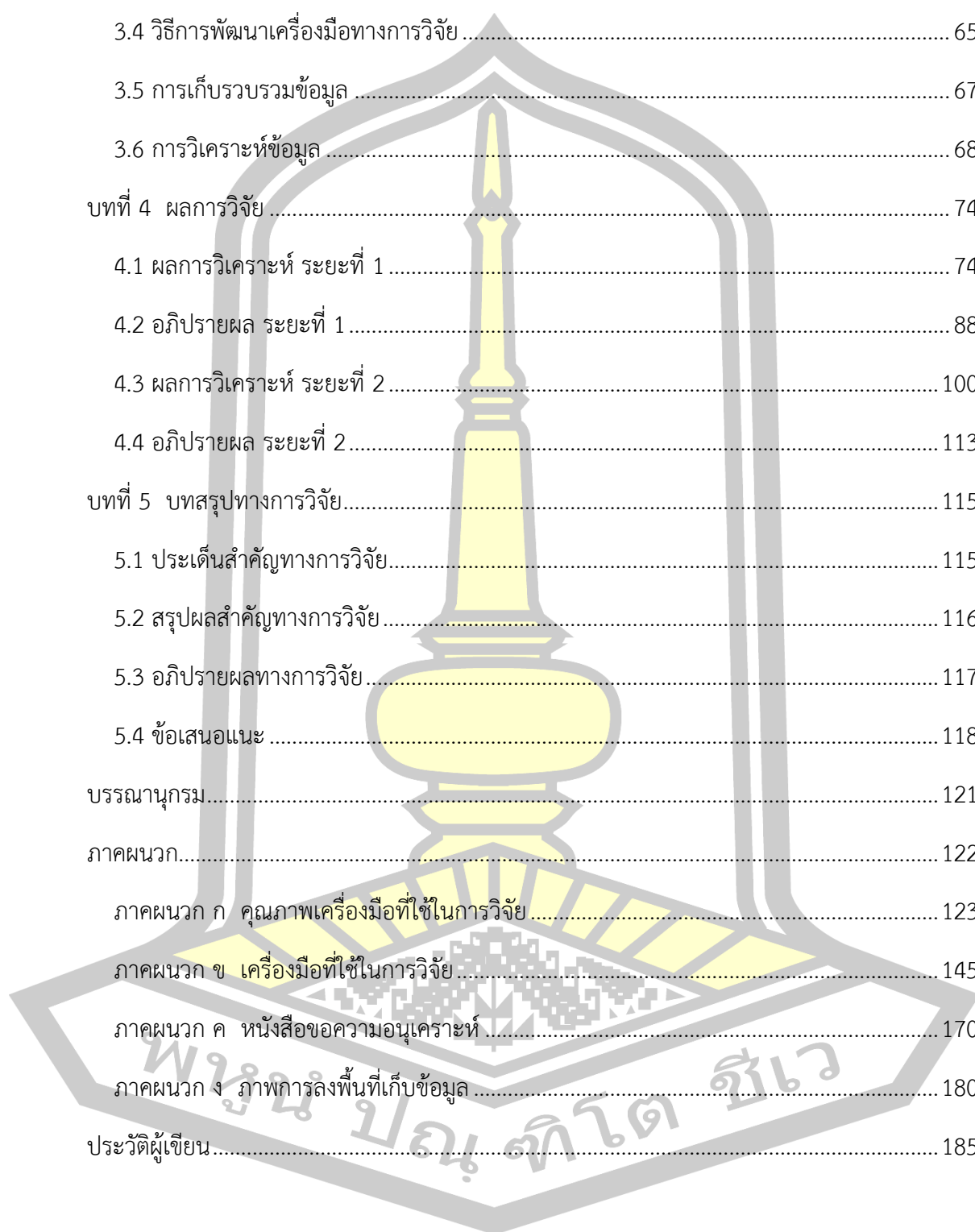
พูน ปณ ทิโต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	7
2.2 โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”.....	9
2.3 จังหวัดมหาสารคามและการพัฒนาชุมชน	15
2.4 กรอบแนวคิดทางทฤษฎีในงานวิจัย.....	22
2.5 เทคโนโลยีกับการพัฒนาสื่อสมัยใหม่	31
2.6 ปัจจัยมนุษย์กับการประเมินคุณภาพสื่อ	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	61
3.2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
3.4 วิธีการพัฒนาเครื่องมือทางการวิจัย.....	65
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	74
4.1 ผลการวิเคราะห์ ระยะที่ 1.....	74
4.2 อภิปรายผล ระยะที่ 1.....	88
4.3 ผลการวิเคราะห์ ระยะที่ 2.....	100
4.4 อภิปรายผล ระยะที่ 2.....	113
บทที่ 5 บทสรุปทางการวิจัย.....	115
5.1 ประเด็นสำคัญทางการวิจัย.....	115
5.2 สรุปผลสำคัญทางการวิจัย.....	116
5.3 อภิปรายผลทางการวิจัย.....	117
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	118
บรรณานุกรม.....	121
ภาคผนวก.....	122
ภาคผนวก ก คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	123
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	145
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	170
ภาคผนวก ง ภาพการลงพื้นที่เก็บข้อมูล.....	180
ประวัติผู้เขียน.....	185

สารบัญตาราง

ตารางที่ 3	รายละเอียดโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” (ต่อ).....	77
ตารางที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเกตการณ์	79
ตารางที่ 5	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเกตการณ์ (ต่อ).....	80
ตารางที่ 6	การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการพัฒนาชุมชนจังหวัด มหาสารคาม.....	82
ตารางที่ 7	การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการการพัฒนาชุมชนจังหวัด มหาสารคาม.....	83
ตารางที่ 8	การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม	84
ตารางที่ 9	การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้กับชุมชน(ปราชญ์ชุมชน).....	85
ตารางที่ 10	การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบरेขศิลป์	86
ตารางที่ 11	การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์	87
ตารางที่ 12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน โดยแบบ ประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านประสิทธิภาพของ Infographic ต้นแบบ”	100
ตารางที่ 13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน โดยแบบ ประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านประสิทธิภาพของปฏิทินต้นแบบ”	101
ตารางที่ 14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน โดยแบบ ประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านประสิทธิผล”	102
ตารางที่ 15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน โดยแบบ ประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านความพึงพอใจ”	103
ตารางที่ 16	แจกแจงความถี่ ร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	104
ตารางที่ 17	แจกแจงความถี่ ร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ).....	105
ตารางที่ 18	รายละเอียดข้อมูลเพิ่มเติม.....	106

ตารางที่ 19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านประสิทธิภาพของ Infographic ต้นแบบ”	107
ตารางที่ 20	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านประสิทธิภาพของปฏิทินต้นแบบ”	108
ตารางที่ 21	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านประสิทธิผล”	109
ตารางที่ 22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านความพึงพอใจ”	110
ตารางที่ 23	ค่าเฉลี่ยผลการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านการรับรู้”	111
ตารางที่ 24	ค่าเฉลี่ยผลการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านการรับรู้” (ต่อ)	112

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่ 1	แผนที่จังหวัดมหาสารคาม.....	17
ภาพประกอบที่ 3	Traditional model for participatory design.....	22
ภาพประกอบที่ 4	A description of participatory design (PD).....	23
ภาพประกอบที่ 5	Evolution of participatory design projects for marginalized people ..	24
ภาพประกอบที่ 6	แสดงถึงวงจร 4 ขั้นตอนของ Action Research.....	27
ภาพประกอบที่ 7	participatory action research	28
ภาพประกอบที่ 8	กระบวนการพัฒนาของ Human-Centred Design : HCD.....	29
ภาพประกอบที่ 9	อินโฟกราฟิก (infographic) อธิบายข้อมูลรูปแบบของชุดแต่งงาน	35
ภาพประกอบที่ 10	อินโฟกราฟิก (infographic) แจกแจงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย	36
ภาพประกอบที่ 11	อินโฟกราฟิก (infographic).....	37
ภาพประกอบที่ 12	อินโฟกราฟิก (infographic) สถิติการเลือกตั้ง 2557	38
ภาพประกอบที่ 13	อินโฟกราฟิก (infographic) แสดงขั้นตอนการชงชา.....	39
ภาพประกอบที่ 14	อินโฟกราฟิก (infographic) เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาหาร	40
ภาพประกอบที่ 15	อินโฟกราฟิก (infographic) ประวัติความเป็นมาของซูชิ	41
ภาพประกอบที่ 16	อินโฟกราฟิก (infographic) ข้อมูลของแต่ละประเทศทั่วโลก	42
ภาพประกอบที่ 17	อินโฟกราฟิก (infographic) ข้อมูลของการขนส่ง โลจิสติกโลก.....	43
ภาพประกอบที่ 18	บาร์โค้ด 2 มิติ ชนิด QR CODE.....	45
ภาพประกอบที่ 19	โครงสร้างของคิวอาร์โค้ด	46
ภาพประกอบที่ 20	การใช้โทรศัพท์มือถือถ่ายภาพเพื่อถอดรหัส QR Code.....	47
ภาพประกอบที่ 21	Human factors	54
ภาพประกอบที่ 22	ขั้นตอนการพัฒนาสื่อประยุกต์ตามกระบวนการ “มนุษย์เป็นศูนย์กลางของการออกแบบ” Human Centre Design (HCD) ร่วมกับการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม” Participatory design (PD).....	63

ภาพประกอบที่ 23	แผนผัง Literature Review.....	69
ภาพประกอบที่ 24	แผนผังความคิดที่ผู้วิจัยใช้วิเคราะห์แยกกลุ่มคำสำคัญ จากการสังเกตการณ์	70
ภาพประกอบที่ 25	แผนผังความคิดที่ผู้วิจัยใช้วิเคราะห์ข้อมูลคำสำคัญ	70
ภาพประกอบที่ 26	แผนผังการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้า Triangulation of Sources และ Triangulation of Methods ที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1.....	71
ภาพประกอบที่ 27	โครงสร้างการลำดับเนื้อหาโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ที่ใช้ในสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ	89
ภาพประกอบที่ 28	โครงสร้างสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”	90
ภาพประกอบที่ 29	ภาพสเก็ตฉากที่ใช้ในสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ	91
ภาพประกอบที่ 30	ฉากที่ใช้ในสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ	92
ภาพประกอบที่ 31	ภาพสเก็ตตัวละคร	92
ภาพประกอบที่ 32	ภาพตัวละคร.....	93
ภาพประกอบที่ 33	ภาพสเก็ต สตอรี่บอร์ด	94
ภาพประกอบที่ 34	การพัฒนาสื่อต้นแบบด้วยโปรแกรม Adobe illustrator.....	95
ภาพประกอบที่ 35	การพัฒนาสื่อด้วยโปรแกรม Adobe after effects.....	96
ภาพประกอบที่ 36	การพัฒนาสื่อด้วยโปรแกรม Adobe Premiere Pro.....	96
ภาพประกอบที่ 37	การสร้าง QR Code ที่จะใช้ร่วมกับสื่อปฏิสัมพันธ์	97
ภาพประกอบที่ 38	ภาพแสดงสื่อ Infographic ต้นแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ	98
ภาพประกอบที่ 39	ภาพแสดงปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ	99

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการพัฒนาประเทศใน ด้านเทคโนโลยี ด้านการศึกษา รวมไปถึง การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ เพื่อพัฒนาไปสู่ยุคประเทศไทย 4.0 ถึงแม้ประเทศจะมีการพัฒนามากขึ้นเพียงใด แต่ประชาชนในประเทศก็ยังคง เผชิญกับปัญหาความยากจน ความไม่สมดุลกัน ระหว่างรายรับกับรายจ่ายในชีวิตประจำวัน ทำให้ขาดโอกาสที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น จากปัญหาระดับบุคคลได้ส่งผลสู่ระดับประเทศตามมาในที่สุด การที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวประชาชนชาวไทยควรที่จะศึกษาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 เพื่อน้อมนำไปเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต เพราะว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นหลักของการดำเนินชีวิตแบบพอดี โดยนำเอาหลักของทางสายกลางและความไม่ประมาท ตามแนวทางของพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับความเป็นอยู่ของคนได้ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับชุมชนจนไปถึงถึงระดับภาครัฐ เป็นแนวทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่นได้ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550)

ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) นั้นได้มีการน้อมนำและประยุกต์เอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ โดยที่มุ่งเน้นไปในเรื่องของ การพัฒนาประเทศไทยไปสู่ ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข การพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมโดยให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ .2558) ทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้ เป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการเริ่มจากหน่วยที่เล็กที่สุดนั่นก็คือ ระดับของบุคคลแล้วจึงขยายผลไปยังหน่วยที่ใหญ่ขึ้นในระดับชุมชน ตามลำดับ จากเหตุผล ที่กล่าวมานี้ กระทรวงมหาดไทยจึงมอบหมายให้ กรมการพัฒนาชุมชนนั้น ได้น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมในการทำการพัฒนา ตั้งแต่ระดับบุคคล จนไปถึง ระดับของชุมชน โดยที่กรมการพัฒนาชุมชนนั้นได้จัดโครงการที่ให้การสนับสนุน หมู่บ้านที่มีความพร้อมที่จะพัฒนา ไปเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ. 2557 เกิดเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็นเป็นสุข”รวม 5,427 ให้หมู่บ้านทั่วประเทศ จากยุทธศาสตร์ของกรมการพัฒนาชุมชนที่ได้ปฏิบัติตามแนวทางของ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 เกิดเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” ที่มีคุณลักษณะ 3 ไม่ 2 มี กล่าวคือ 1) ไม่มียาเสพติด 2) ไม่มีคนยากจน 3) ไม่มีหนี้รื้อระบบ ส่วน 2 มี คือ 1) มีสวัสดิการชุมชน และ 2) มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาชุมชน (2557)

โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มีความสำคัญต่อ พัฒนาชุมชน เนื่องจากกระบวนการพัฒนานั้น ได้น้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ เกิดเป็นกระบวนการของการพัฒนา 5 ขั้นตอน 1) กระบวนการสร้างแกนนำหมู่บ้าน 2) การส่งเสริม การสร้างครอบครัวพัฒนา 3) การจัดเวทีประชาคมหมู่บ้านและการจัดทำแผนชุมชน 4) การสร้างระบบ การบริหารจัดการชุมชน 5) การถอด บทเรียนและการประเมินผล ซึ่งในขั้นตอนของการประเมินผล นั้นได้มีการใช้เกณฑ์การประเมิน 4 ด้านและ 23 ตัวชี้วัด เพื่อที่จะแบ่งระดับของหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียงต้นแบบ ตามศักยภาพของหมู่บ้านนั้นๆ แบ่งเป็น 3 ระดับ ระดับที่ 1 “พออยู่ พอกิน” ต้นแบบในการใช้ชีวิตพึ่งตนเอง เน้นการปฏิบัติทำกิน ทำใช้ในครัวเรือน เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และมีการออม ระดับที่ 2 “อยู่ดี กินดี” เป็นต้นแบบ การบริหารจัดการในรูปกลุ่ม การเพิ่มรายได้ด้วย ระบบกลุ่ม เพื่อเพิ่มรายได้และขยายโอกาสคนในชุมชน และระดับที่ 3 “มั่งมีศรีสุข” เป็นต้นแบบของ การบริหาร ในรูปแบบองค์กรเครือข่าย ยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับคนในชุมชน เพื่อเป็นการขยาย โอกาส ในการประกอบอาชีพและส่งเสริมการจัดสวัสดิการ ให้กับคนในชุมชน กระบวนการพัฒนา หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบนั้น กลไกที่สำคัญที่สุด คือ แกนนำของชุมชน ซึ่งจะเป็นผู้ที่ทำหน้า ในการประสานงานกับคนในชุมชน แกนนำจะเป็นผู้ให้ความรู้ความเข้าใจกับคนในชุมชน ในเรื่องของการ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เกิดเป็นรูปธรรม ด้วยสาเหตุนี้เอง แกน นำชุมชน จึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ เรื่องของการพัฒนาชุมชนตามกระบวนการของ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เพื่อที่จะสามารถนำเอาองค์ความรู้ที่มีนั้น ถ่ายทอดสู่ชุมชน โดยการจัดทำกิจกรรมเพื่อสร้างเสริม ความรู้ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้กับคนในชุมชนได้เข้าใจ ถึงความสำคัญในการน้อมนำ เอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป (แกนนำกับการขยายผล หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบโดยทุนชุมชน. สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนา ชุมชน .2557)

จังหวัดมหาสารคามนั้น เป็นหนึ่งในจังหวัดที่เข้าร่วมการพัฒนาในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ชุมชนต่างๆในจังหวัดมหาสารคามและ จังหวัดรอบข้าง โดยที่ถึงแม้จังหวัดมหาสารคามนั้นจะมี หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอยู่ทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับ “พออยู่ พอกิน” จำนวน 63 ชุมชน ระดับ “อยู่ดี กินดี” จำนวน 36 ชุมชน และใน ระดับ “มั่งมีศรีสุข” 9 ชุมชน จากจำนวน 1808 ชุมชนใน 13 อำเภอของจังหวัดมหาสารคาม แต่ก็ยัง

เป็นจำนวนที่น้อยเมื่อเทียบกับ จำนวนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบของ จังหวัดใกล้เคียงในพื้นที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการศึกษาพบว่าปัญหาดังกล่าวนั้นเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจ ของแกนนำชุมชน ในกระบวนการของการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมในการ เข้ารับการประเมิน เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” อีกสาเหตุหนึ่งก็คือ เอกสารให้ความรู้ เกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนได้จัดทำขึ้นใน รูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) นั้นทำให้การเข้าถึงรายละเอียดและขั้นตอนต่างๆในโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”ถูกจำกัดให้อยู่ในรูปแบบของการอ่านจากเอกสารและ การเข้าร่วมการอบรมในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เพียงเท่านั้น ซึ่งแกนนำ ชุมชนจำเป็นต้องนำความรู้ความเข้าใจของตนเองสรุปใจความสำคัญ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ความ เกี่ยวข้องกับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ให้แก่คนในชุมชน หากมีการนำเอาเทคโนโลยีทางด้านสื่อ ปฏิสัมพันธ์มาใช้จะเป็นตัวช่วยที่ทำให้เกิดความสะดวกในการเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชนได้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น การที่นำข้อมูลจากเอกสารโครงการมาแปลงให้เป็นข้อมูลภาพ (Infographics) จะเป็นตัว ช่วยทำให้ ผู้ใช้สื่อสามารถทำความเข้าใจข้อมูลที่ซับซ้อน ได้ง่ายและรวดเร็วมากขึ้น ก่อให้เกิดการ จัดจำที่ดีและเป็นวิธีที่สะดวกขึ้นสำหรับผู้คนในยุคใหม่ ยุคดิจิทัล คอนเทนต์ (Digital Content) ที่ ต้องการเข้าถึงและทำความเข้าใจกับข้อมูลปริมาณมาก หรือข้อมูลที่สามารถทำความเข้าใจได้ยากใน เวลาจำกัด

จากเหตุผลที่กล่าวมาจึงทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้ ความรู้เกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” ซึ่งจะเป็นทางเลือกหนึ่ง ในการศึกษาข้อมูลของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” สำหรับแกนนำชุมชน ที่ ต้องการจะพัฒนาชุมชนของตนไปสู่ความ “มั่งมี ศรีสุข” จึงเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัย สนใจในการ นำเอาหลักของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ในรายละเอียดของกระบวนการพัฒนา โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” มาออกแบบและพัฒนาเป็นสื่อ ปฏิสัมพันธ์ เพื่ออธิบายให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการสร้างเศรษฐกิจพอเพียงภายในชุมชน สำหรับแกนนำชุมชนและผู้สนใจที่จะศึกษา เพื่อนำเอาไปพัฒนาชุมชนของตน โดยที่ผู้วิจัยจะทำการ นำเสนอผ่านทางรูปแบบของสื่อปฏิสัมพันธ์ แบบอินโฟกราฟิก (interactive infographic) เป็น รูปแบบที่จะทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับผู้ใช้สื่อทำให้ผู้ใช้สื่อ สามารถทำความเข้าใจ เกี่ยวกับเนื้อหาและรายละเอียดต่างๆของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็น สุข” ในรูปแบบข้อมูลที่ถูกรูปแปลงให้อยู่ในรูปแบบอินโฟกราฟิก ที่ง่ายและสะดวกต่อการเรียนรู้

1.2 ความมุ่งหมายของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม
- 1.2.2 เพื่อพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม
- 1.2.3 เพื่อประเมินผลการพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก
- 1.2.4 เพื่อศึกษาการรับรู้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจาก สื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาและพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จึงกำหนดขอบเขตในการศึกษาดังนี้

1.3.1 ด้านพื้นที่

พื้นที่การศึกษา ผู้วิจัยจะมุ่งเป้าไปที่การอบรมให้ความรู้ กระบวนการในการพัฒนา และการติดตามเพื่อประเมินผลของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม

1.3.2 ด้านเนื้อหา

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขอบเขตด้านเนื้อหาในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาครอบคลุมประเด็นการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1.หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”
- 3.บริบทของจังหวัดมหาสารคามและการพัฒนาชุมชน
- 4.การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในงานวิจัย
- 5.เทคโนโลยีกับการพัฒนาสื่อสมัยใหม่
- 6.ปัจจัยมนุษย์กับการประเมินคุณภาพสื่อ
- 7.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3.3 ตัวแปรของการวิจัย

การศึกษาตัวแปรในวิจัยนี้ประกอบด้วย

1.ตัวแปรต้น คือ สื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวความคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.ตัวแปรตาม คือ การประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ ด้านการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความพึงพอใจกับสื่อต้นแบบ จากกลุ่มตัวอย่าง

1.3.4 ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวความคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

- 1.ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม 1 คน
- 2.ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการการพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม 1 คน
- 3.ผู้เชี่ยวชาญด้านการประยุกต์ ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม 1 คน
- 4.ผู้เชี่ยวชาญด้านการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับชุมชน (ปราชญ์ชุมชน) 1 คน
- 5.ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ 1 คน
- 6.ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเรขศิลป์ 1 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สื่อทดลองสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ

แกนนำชุมชนที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ใน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.4.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่ชี้ให้เห็นถึง การดำรงอยู่และเป็นหลักปฏิบัติตนของ ประชาชนในทุกกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับของครอบครัว ระดับของชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในด้านการพัฒนาและด้านการบริหารประเทศ โดยยึดหลักทางสายกลาง

1.4.2 ผู้มีส่วนร่วมได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและให้ข้อมูล ซึ่งได้แก่ 1) กลุ่มที่ให้ข้อมูลทั้งสามด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม ผู้ให้ข้อมูลด้านการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการน้อมนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาชุมชนในโครงการ

หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการออกแบบเพื่อที่จะนำมาพัฒนาเป็นสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวความคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 30 คน

1.4.3 สื่อต้นแบบ หมายถึง สื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวความคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.4.4 การประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ (Usability) หมายถึง การประเมินคุณภาพสื่อทั้งสามด้าน ได้แก่ 1) ด้านประสิทธิภาพ อันได้แก่ ความคมชัดด้านภาพ ความชัดเจนด้านเนื้อหาและการโต้ตอบระหว่างผู้ใช้และสื่อต้นแบบ 2) ประสิทธิภาพ อันได้แก่ การรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจเนื้อหามากน้อยเพียงใด 3) ความพึงพอใจ เพื่อหาระดับความพึงพอใจที่มีต่อสื่อ อาทิเช่น ด้านการใช้สี ด้านเนื้อหาและฉากหลัง

1.4.5 การออกแบบแบบมีส่วนร่วม หรือ การออกแบบร่วม หมายถึง แนวทางในการออกแบบที่มีส่วนร่วมอย่างจริงจังกับ ผู้ใช้งานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับงานในขั้นตอนการออกแบบ เพื่อช่วยให้ได้ผลลัพธ์ตรงกับความต้องการของทุกฝ่ายและสามารถใช้งานได้จริงการออกแบบ แบบมีส่วนร่วมเป็นวิธีการที่มุ่งเน้นในกระบวนการและขั้นตอนการออกแบบ ไม่ใช่รูปแบบการออกแบบ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้ ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

2.1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จังหวัดมหาสารคามและการพัฒนาชุมชน

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในงานวิจัย

เทคโนโลยีกับการพัฒนาสื่อสมัยใหม่

ปัจจัยมนุษย์กับการประเมินคุณภาพสื่อ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ได้ทรงพระราชทานคำจำกัดความของคำว่า เศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า “เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy คำว่า Sufficiency Economy นี้ไม่มีในตำราเศรษฐกิจ จะมีได้อย่างไร เพราะว่าเป็นทฤษฎีใหม่ Sufficiency Economy นั้น ไม่มีในตำราเพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่ และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่าเราก็สามารถที่จะไปปรับปรุง หรือไปใช้หลักการ เพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและของโลกพัฒนาดีขึ้น” เป็นการดำเนินชีวิต การมีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน สามารถเลี้ยงดูอู่ชูตนเองโดยให้ความเหมาะสม เพียงพอกับความต้องการของตนเองได้ มูลนิธิชัยพัฒนา (2548) ได้อธิบายถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า นั้นเป็นปรัชญาที่ชี้ให้เห็นถึง การดำรงอยู่และเป็นหลักปฏิบัติตนของ ประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับของครอบครัว ระดับของชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในด้านการพัฒนาและด้านการบริหารประเทศ โดยยึดหลักทางสายกลาง โดยเฉพาะหลักการการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทันยุคทันสมัยมากที่สุด ความพอเพียงที่กล่าวถึงนั้น หมายถึง ความพอประมาณและความมีเหตุผล รวมถึงการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ต่อผลกระทบใดๆ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทั้ง จากภายในและภายนอก โดยจะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และใช้ความระมัดระวังในการวางแผนและการดำเนินการ

ทุกขั้นตอน ต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีรู้ที่เหมาะสม มีความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้พร้อมรับ การเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากภายนอกได้เป็นอย่างดี จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ
3. ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตโดยมี เงื่อนไขของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ ดังนี้
  1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในการปฏิบัติ
  2. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักใน คุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

เสน่ห์จามริก (2546) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการ อุดมการณ์ปรัชญาที่เกิดจากการเรียนรู้ถึงเหตุปัจจัยของสังคมไทยที่ต้องเผชิญกับกระแสโลกาภิวัตน์ มีสาระสำคัญคือการกลับไปคืนจิตวิญญาณของมนุษย์สู่ชีวิตเศรษฐกิจที่แท้จริง ไม่ใช่เป็นเพียงเศรษฐกิจ เงินตราแต่เป็นเศรษฐกิจที่ประกอบไปด้วยมนุษย์กับธรรมชาติเป็นแก่นสารทั้งยังเป็นการให้มองและเข้าใจมนุษย์ในความหมายของความเป็นมนุษย์ชาติโดยรวม และเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติตามสัจธรรมความจริงซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่แค่การแก้ไขปัญหาความยากจน แต่เกี่ยวเนื่องกับความหลากหลายทางชีวภาพภูมิปัญญาพื้นบ้าน และการสร้างฐานต้นทุนทางสังคมและภูมิคุ้มกันสำหรับอนาคตของประเทศชาติโดยรวม

อภิชัย พันธเสน (2549) ได้สรุปแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่ามีลักษณะเป็นเศรษฐกิจสายกลาง หรือเศรษฐกิจแบบมัชฌิมาปฏิปทาที่เชื่อมโยงและสัมพันธ์กับความเป็นครอบครัวชุมชน วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นเศรษฐกิจที่บูรณาการเชื่อมโยงชีวิตจิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความเป็นประชาสังคมดังนั้นจึงอาจเรียกชื่อปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชื่ออื่นๆ เช่น เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจดุลยภาพ เศรษฐกิจบูรณาการ หรือเศรษฐกิจศีลธรรมดังนั้นเศรษฐกิจพอเพียง จึงมีความหมายถึงความพอเพียงอย่างน้อย 7 ประการ คือ

1. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
2. จิตใจพอเพียง รักเอื้ออาทรผู้อื่น
3. สิ่งแวดล้อมพอเพียงอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อมที่จะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ
4. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง รวมตัวกันแก้ไขปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาสังคมปัญหาความยากจนหรือปัญหาสิ่งแวดล้อม ฯลฯ
5. ปัญญาพอเพียง เรียนรู้ร่วมกัน เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงโลก
6. ตั้งอยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง เพราะเศรษฐกิจที่สัมพันธ์ และเติบโตจากฐานทางวัฒนธรรม อันหมายถึงวิถีชีวิตของกลุ่มคนที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมจึงจะเป็นเศรษฐกิจที่มั่นคง
7. มีความมั่นคงพอเพียง ไม่ผันผวนอย่างรวดเร็วจนกระทั่งมนุษย์ไม่สามารถรับได้

2.2 โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”

2.2.1 ความเป็นมาของ โครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็น เป็นสุข

สืบเนื่องมาจากการที่ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 นั้นมีความสอดคล้องกับหลักการของการพัฒนาชุมชน นั่นคือการปฏิบัติงานตามหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ ความซื่อสัตย์และคุณธรรมทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองบนพื้นฐานของ ความพอเพียงได้ ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยจึงได้มอบหมายภารกิจให้กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเกณฑ์การอยู่ประเมิน 6 ด้าน คือ 1) การลดรายจ่าย 2) การเพิ่มรายได้ 3) การรู้จักประหยัดการออม 4) การส่งเสริมการเรียนรู้ 5) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ 6) คือ การรู้จักเอื้ออารีต่อกัน

2.2.2 ความสำคัญ ของโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”

โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง นั้นเป็นโครงการที่มีความสำคัญต่อการ จัดการพัฒนาประชาชน และการพัฒนาชุมชน ให้มีวิถีชีวิต เศรษฐกิจพอเพียง และเป็นสังคม “อยู่เย็นเป็นสุข” ด้วยการน้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 มายึดเป็นแนวทางในการดำเนินงาน โดยมุ่งเน้นไปที่การ ให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อเป็นต้นแบบ ให้กับหน่วยงานรัฐ ชุมชน และประชาชนสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับการดำเนินงานในพื้นที่ ด้วยการประสานพลังประชารัฐ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ ปราชญ์ ชาวบ้าน องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษาและประชาชนในพื้นที่ เกิดเป็นแนวคิดการบูรณาการในด้านต่างๆ นำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือตนเอง และพึ่งตนเองได้ ในที่สุด

2.2.3 กระบวนการพัฒนา หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็น เป็นสุข

โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็น เป็นสุข นั้นนอกจากจะเป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา ให้กับชุมชนแล้ว ยังเป็นโครงการที่สร้างและพัฒนาให้เกิด แกนนำชุมชนหรือหมู่บ้าน โดยการ เสริมทักษะของการจัดการ การพัฒนารูปแบบกลุ่มในชุมชนให้เข้มแข็งขึ้น สร้างความสัมพันธ์ ในลักษณะ พี่สอนน้อง นำไปสู่การเข้าสู่การพัฒนาชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดย กระบวนการพัฒนา หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็น เป็นสุข สามารถสรุป ออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.2.3.1 ขั้นตอนที่ 1 กระบวนการสร้างแกนนำหมู่บ้าน

กระบวนการสร้างแกนนำหมู่บ้าน มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดผู้นำในการพัฒนาชุมชน ที่สามารถ ทำการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน ผู้นำชุมชนหรือแกนนำชุมชน จึงต้องเข้ารับการศึกษา การปรับเปลี่ยนทัศนคติ และฝึกทักษะการเป็นผู้นำที่เหมาะสม เรียนรู้การ จัดระบบ การบริหารจัดการชุมชน เพื่อให้เกิดกระบวนการการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง ผู้นำหรือ แกนนำหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงจึงประกอบด้วยผู้นำที่เป็นทางการ อาทิเช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัคร และ ผู้นำที่ไม่เป็นทางการ แต่มีจิตอาสา ที่จะช่วยประสานงานจาก ผู้นำที่เป็นทางการ ก่อให้เกิดการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ปราชญ์ ชุมชน หรือ ผู้หลักผู้ใหญ่ในชุมชน เป็นต้น

2.2.3.2 ขั้นตอนที่ 2 การส่งเสริม การสร้าง ครอบครัวยุคใหม่

โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็น เป็นสุข ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร การพัฒนา ให้มี การจัดทำ ครีวเรือนต้นแบบแล้ว จะทำการคัดเลือก ครอบครัวยุคใหม่ มาเป็นครอบครัวต้นแบบ ซึ่งควรเป็นครอบครัวที่พร้อมสมัครใจ ในการช่วยขยายผลการพัฒนา สู่ครัวเรือนอื่นๆ ในบริเวณทั่วทั้ง หมู่บ้าน เป็นตัวอย่างในการฝึกอบรมให้เกิดการเรียนรู้แก่ครัวเรือนอื่นๆ ทำให้เกิดความเข้าใจใน หลัก เศรษฐกิจพอเพียงและ สามารถนำไปประยุกต์ ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ด้วยสาเหตุนี้ ครอบครัวยุคใหม่ จึงเป็นต้นแบบในการถ่ายทอดความรู้ สู่ครัวเรือนอื่นๆ โดยการจัดเวทีหมู่บ้าน มี การศึกษาดูงานที่หมู่บ้านพี่ หรือแหล่งเรียนรู้ต่างๆให้แก่ครัวเรือน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการจัดทำ บัญชีรายรับ รายจ่ายของครัวเรือน นำไปสู่การรู้จักตนเองและพึ่งพาตนเองได้ ให้สอดคล้องกับความ จำเป็น ตามบริบทของชุมชนและศักยภาพของแต่ละหมู่บ้าน

2.2.3.3 ขั้นตอนที่ 3 การจัดเวทีประชาคมหมู่บ้านและการจัดทำแผนชุมชน

กระบวนการจัดทำแผนชุมชนเป็นหัวใจหลักในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อ การแก้ไขปัญหาของชุมชน จึงมุ่งเน้นไปที่การปรับการบริหารและการจัดการ ให้อยู่บนพื้นฐานของ การพึ่งพาตนเองให้ได้มากที่สุด โดยที่ ความรู้ต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาคือเริ่มจากความรู้

ที่มีอยู่ในชุมชน นำมาแลกเปลี่ยนต่อยอด โดยทุกคนจะมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้ ผลของการเรียนรู้ด้วยกระบวนการจัดทำแผนชุมชน จะก่อให้เกิด การสร้างจิตสำนึกในการพึ่งพา ตนเองและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนของตนเอง ทั้งในระดับครัวเรือนและระดับชุมชน

2.2.3.4 ขั้นตอนที่ 4 การสร้างระบบ การบริหารจัดการชุมชน

การส่งเสริมให้ชุมชนสามารถดำเนินงานตามแผนชุมชน ด้วยระบบการบริหารจัดการชุมชน เพื่อทำให้เกิดความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องของ กิจกรรมชุมชน เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดและใช้ระยะเวลายาวนานที่สุด โดยการเริ่มจาก กิจกรรมการวางแผนงานโครงการ ที่ชุมชนสามารถดำเนินการจัดการได้ด้วย ตนเองก่อน แล้วในลำดับต่อมาจึง ทำการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก มิเช่นนั้น จะทำให้การบริหารชุมชนนั้นให้ความสำคัญและเฝ้ารอแต่การช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก

2.2.3.5 ขั้นตอนที่ 5 การถอด บทเรียนและการประเมินผล

การถอดบทเรียนเป็นการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจต้นแบบด้วยการประเมินผลการพัฒนาตาม ตัวชี้วัดซึ่ง ประกอบด้วย การประเมินตามเกณฑ์ 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด เพื่อเป็นการจัด ระดับการพัฒนาหมู่บ้าน ออกเป็น 3 ระดับ คือ 1) ระดับ พออยู่พอกิน 2) ระดับ อยู่ดี กินดี 3) ระดับ มั่งมีศรีสุข การเตรียมความพร้อมก่อนการประเมินหมู่บ้าน กรมการพัฒนา ชุมชน ได้ จัดทำคู่มือ อธิบายตัว ชี้วัด และ ขั้นตอนของการประเมิน หมู่บ้านเศรษฐกิจต้นแบบ สร้างความเข้าใจแก่ แกนนนำ หมู่บ้านที่จะเข้ารับการประเมินโดยใช้แนวทางจาก คู่มือที่จัดทำไว้ให้ หรือ การจัดเวทีการประชุมระดับ จังหวัดทำการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจก่อน การประเมินของหมู่บ้าน โดยที่ กรมการพัฒนา ชุมชน จะ ติดตามและตรวจสอบจนดำเนินการตามแผนการ การประเมินหมู่บ้านและการจัดทำทะเบียนข้อมูลหมู่บ้าน จนแล้วเสร็จ มีการให้ข้อมูลตามแบบประเมินหมู่บ้าน บันทึกข้อมูลการพัฒนาของหมู่บ้าน ตรวจสอบและยืนยันความครบถ้วน ถูกต้องข้อมูลของ หมู่บ้าน ถัดมาจะมีการพิจารณาตรวจสอบการประเมินของแต่ละตำบล ส่งจังหวัด และรวบรวมข้อมูลประเมินและแบ่ง ออกเป็น 3 ระดับ เพื่อส่งข้อมูลไปยัง กรมการพัฒนาชุมชน

2.2.4 การจัดระดับของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็น เป็นสุข

การจัดระดับของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็น เป็นสุข นั้น มีเกณฑ์การประเมินเพื่อจัดระดับการพัฒนา ของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ให้การส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาให้ตรงตามศักยภาพของหมู่บ้าน (กระบวนการการประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ,2560) แยกเป็น 3 ระดับ คือ

2.2.4.1. ระดับ “พออยู่ พอกิน” เป็นระดับของหมู่บ้านที่มีการจัดสรรเน้นไป ที่ระดับครัวเรือน มีเป้าประสงค์เพื่อ พัฒนากิจกรรมการพึ่งตนเอง ทำกิน ทำให้ ลดรายจ่ายเพิ่ม รายได้ และมีการออม เงื่อนไขคือ ดำเนินการครบทั้ง 2 ข้อ

2.1 มีตัวชี้วัดผ่านจำนวน 10- 16 ตัวชี้วัด

2.2 และต้องผ่านตัวชี้วัดหลักจำนวน 10 ตัวชี้วัด (ได้แก่ตัวชี้วัดในข้อ1, 2, 4,8,10,13,16,17, 20, 21)

2.2.4.2. ระดับ “อยู่ดี กินดี” เป็นระดับของหมู่บ้านที่มีระบบการรวมกลุ่ม มีเป้าหมาย เพื่อ ส่งเสริมการบริหารการจัดการ พัฒนาในรูปกลุ่ม การพัฒนา รายได้ด้วยระบบ กลุ่ม เพิ่มรายได้และ ขยายโอกาสให้แก่ คนในชุมชน เงื่อนไข คือ ดำเนินการครบทั้ง 2 ข้อ

2.1 มีตัวชี้วัดผ่าน 17-22 ตัวชี้วัด

2.2 และต้องผ่านตัวชี้วัดหลัก 17 ตัวชี้วัด (ได้แก่ตัวชี้วัดในข้อ 1,2,3,4,5,8,9,10,11,13,14,16,17,19,20,21,22)

2.2.4.3. ระดับ “มั่งมี ศรีสุข” เป็นระดับของหมู่บ้านที่ ขยายการพัฒนา ไปถึงระดับหมู่บ้าน ชุมชน และองค์กรเครือข่ายมีเป้าประสงค์เพื่อให้เป็นต้นแบบหมู่บ้าน ที่ทำการบริหารการพัฒนาด้วย ระบบองค์กรเครือข่าย ในการยกระดับคุณภาพชีวิตเพิ่มโอกาสการประกอบอาชีพ ให้กับหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบ ในระดับอื่นๆ ได้มาศึกษาดูงานได้ เงื่อนไข คือ ต้องผ่านการประเมินครบ 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด

2.2.5 เกณฑ์การ ประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็น เป็นสุข 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ขยายผลการดำเนินงานสู่ ความยั่งยืน โดยการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ให้ เป็น ต้นแบบ มีศักยภาพ 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด

2.2.5.1 ด้านด้านจิตใจและสังคม 7 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 1 ประชาชนมีความสามัคคีและความร่วมมืออันดีระหว่างกัน สามัคคีคือพลัง

ตัวชี้วัดที่ 2 ชุมชนมีข้อตกลงกำหนดเป็นข้อปฏิบัติของหมู่บ้าน กฏบ้าน กฏเมือง

ตัวชี้วัดที่ 3 ชุมชนมีกองทุน เพื่อสวัสดิ์ การของคนในชุมชนเพื่อให้บริการแก่สมาชิกในชุมชน มีสวัสดิ์การ บริการสมาชิก

ตัวชี้วัดที่ 4 ชุมชนมีความ ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย ประชาธิปไตย เริ่มจากชุมชน

ตัวชี้วัดที่ 5 ชุมชนมีหลัก คุณธรรม จริยธรรม ในการดำเนินชีวิตร่วมกัน ใช้คุณธรรม จริยธรรม ชี้นำชุมชน

ตัวชี้วัดที่ 6 คนในครอบครัวมีความอบอุ่น ชุมชนมีความปลอดภัย

ชุมชนปลอดภัยอบายมุข ชุมชนปฏิบัติตนเพื่อลด ละ เลิกอบายมุข โดยวิธีการต่างๆ หรือไม่ ,เกี่ยวข้องกับอบายมุขเลย

ตัวชี้วัดที่ 7 ชุมชนมีความเชื่อมั่นใน ประชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หมู่บ้านหรือชุมชนเรียนรู้ เข้าใจ และนำหลัก ประชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปฏิบัติเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

2.2.5.2 ด้านเศรษฐกิจ 5 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 8 มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน

คนในครัวเรือนมีการ ทำบัญชีรายรับ -รายจ่ายของครัวเรือนเป็นประจำ

ตัวชี้วัดที่ 9 หมู่บ้านหรือชุมชน มีกิจกรรมการ ลดรายจ่ายและสร้างรายได้

คนในหมู่บ้านมีการทำกิจกรรมเพื่อ ลดรายจ่ายในชีวิตประจำวัน และสามารถสร้างรายได้เสริม ให้แก่ครอบครัวและชุมชน

ตัวชี้วัดที่ 10 คนในชุมชน มีการรวมกลุ่มเพื่อ การพัฒนาอาชีพหลักของหมู่บ้าน

ประชาชนชุมชน มีการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาทักษะ ฝีมือ ความรู้หรือส่งเสริมการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ในการประกอบอาชีพแก่สมาชิก เช่นการฝึกสอนทักษะอาชีพ การแข่งขันการตัดแปลงผลผลิต เป็นต้น

ตัวชี้วัดที่ 11 มีการส่งเสริมให้ ชุมชนมีการออมหลากหลายรูปแบบ

หมู่บ้านมีการส่งเสริมให้คนในหมู่บ้านเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ของชุมชน และส่งเสริมกลุ่มออมทรัพย์ ต่างๆ พัฒนารูปแบบ การออมเงินให้หลากหลาย เช่น กลุ่มออมสัจจะ กองทุนหมู่บ้าน กองทุนเยาวชน เป็นต้น

ตัวชี้วัดที่ 12 ชุมชนมีการดำเนินการสร้างรายได้ใน รูปแบบวิสาหกิจชุมชน

ชุมชนมี การประกอบกิจการตาม หลักสามัคคีธรรมของชุมชน การผลิตสินค้า หรือให้บริการที่ทำให้ พึ่งตนเองได้ ด้วยการนำทุนของชุมชน มาใช้เพื่อสร้างรายได้ โดยมี รูปแบบการจัดการที่เหมาะสม ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างรายได้ให้กับสมาชิกในชุมชน

2.2.5.3 ด้านการเรียนรู้ 7 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 13 ชุมชนมีระบบฐานข้อมูล

ชุมชน มีกระบวนการจัดเก็บ รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ของชุมชนหรือหมู่บ้าน ตามขั้นตอนต่อไปนี้ 1) มีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ 2) จัดเก็บโดยอาสาสมัคร 3) การทำบันทึก และ การประมวลผล 4) การทำประชาคม เพื่อรับรองผล 5) การจัดทำสำเนาข้อมูล เก็บไว้ที่ศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนหรือหมู่บ้าน

ตัวชี้วัดที่ 14 ชุมชนมีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลและแผนชุมชน

มีการบริหารจัดการหมู่บ้านหรือชุมชน บนพื้นฐานความรู้และการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ โดยการจัดการประชุมประชาคมในหมู่บ้านหรือชุมชน แล้วนำข้อมูลของ จากระบบฐานข้อมูลมาใช้

ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อการคิดตัดสินใจ กำหนดเป็นเป้าหมายทิศทาง การแก้ไขปัญหาและ การพัฒนาชุมชน

ตัวชี้วัดที่ 15 ชุมชนมีการค้นหาและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชุมชนมีการค้นหา สืบค้น จัดบันทึก รวบรวมความรู้ ภูมิปัญญา จัดเป็นหมวดหมู่ มีกิจกรรม การเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดและสืบทอด การพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาของชุมชน ให้เกิด ความเข้าใจและ สามารถนำไป ประยุกต์ให้เกิด คุณค่าหรือเพิ่มมูลค่า เช่น การสอนการจักสารไม้ไผ่ ให้กับเยาวชน ปรับปรุงรูปแบบ เป็นเครื่องใช้ ชนิดอื่นๆ เช่น โคมไฟ แจกัน เป็นต้น

ตัวชี้วัดที่ 16 ชุมชน มีการ จัดตั้งแหล่งเรียนรู้ชุมชน

ชุมชนหรือหมู่บ้านมีการจัด แหล่งเรียนรู้ให้คนในชุมชน และคนนอกหมู่บ้านได้ค้นคว้าหา ความรู้ เรียนรู้ ของชุมชนนั้นๆ เพื่อใช้ความรู้ในการดำรงชีวิตและเป็นแบบอย่างในการขยายความรู้สู่ สังคมภายนอก มีการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ให้แก่คนในและนอกหมู่บ้าน

ตัวชี้วัดที่ 17 ชุมชนมีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน

มีการจัดกิจกรรมเพื่อการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ ความรู้ในการประยุกต์ใช้หรือสร้าง สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ หรือร่วมกันในการทดลองนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อใช้ให้เหมาะกับบริบทของชุมชน มี การฝึกอบรม การจัดการประชุมเฉพาะด้าน การถ่ายทอดความรู้ผ่านช่องทางที่เหมาะสม ในชุมชน กิจกรรมการสาธิต การเรียนรู้จากเครือข่ายทั้งในและนอกชุมชน เป็นต้น

ตัวชี้วัดที่ 18 ชุมชนมีการสร้าง เครือข่ายภาคีการพัฒนา

หมู่บ้านหรือชุมชน มีกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายหน่วยงาน องค์กร สถาบัน ทั้งในระดับ กลุ่มและหรือระดับหมู่บ้านเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสาร ประสานงานและทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ในการพัฒนาที่รวดเร็ว ในการทำงาน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสู่ เป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างรวดเร็ว

ตัวชี้วัดที่ 19 ชุมชนมีการปฏิบัติตามหลักการของการพึ่งตนเอง

ชุมชนมีการส่งเสริม การคิดได้ ทำเป็น แก้ปัญหาร่วมกันของคนในชุมชน ด้วยการจัดกิจกรรม ให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความรู้ ที่จะคิดเป็น มีความสามารถที่ดำเนินชีวิต ได้ด้วยตัวเองอย่าง สมดุล พอประมาณ พอดีจัดสรรชีวิตให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ทั้งกับคน สังคม สิ่งแวดล้อม รู้จักการ ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นเพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิตในปัจจุบันและอนาคต

2.2.5.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 20 ชุมชนมีจิตสำนึกของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชนมี สร้างความรู้ สร้างจิตสำนึกรัก และความตระหนัก ในการมีอยู่ของทรัพยากรธรรมชาติ นำมาใช้งาน อย่างคุ้มค่าและยั่งยืน มีการอบรม การศึกษาดูงาน การนำผู้ที่มีความรู้ในการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาให้ความรู้ จัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อ อนุรักษ์ และฟื้นฟู เช่น การ

สำรวจพันธุ์ไม้ สมุนไพร ตรวจสอบสภาพพื้นที่ ตรวจสอบคุณภาพแหล่งน้ำ หรือการให้ความรู้ผ่านช่องทางต่างๆ ที่ชุมชนมี เป็นต้น

ตัวชี้วัดที่ 21 ชุมชนมีกลุ่มหรือ องค์กรด้านสิ่งแวดล้อม

ชุมชนมีกลุ่มหรือองค์กร ที่คนในชุมชน ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถเชื่อมโยง เป็นเครือข่าย กับกลุ่มหรือองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เพื่อการบริหารจัดการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เช่น กลุ่ม ป่าชุมชนต้นน้ำ กลุ่มจัดการขยะ กลุ่มอนุรักษ์ดิน เป็นต้น

ตัวชี้วัดที่ 22 ชุมชนมีการใช้พลังงานทดแทนที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชน

ชุมชนมีการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง ทดสอบ พัฒนา และสาธิต ให้ ประชาชนเลือกใช้ ตลอดจนส่งเสริมและเผยแพร่พลังงานทดแทน ที่พลังงานสะอาด ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นแหล่งพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อให้มีการผลิต และใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย ในชุมชน

ตัวชี้วัดที่ 23 ชุมชนมีการสร้างมูลค่าเพิ่มจาก ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ชุมชน มีการพัฒนาและบริหารจัดการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดรายได้ที่ยั่งยืน เช่น หมู่บ้านท่องเที่ยว นวัตกรรม วิถีชีวิต ท่องเที่ยวเชิง ทัศนศึกษา เชิงเกษตร เป็นต้น มีการอนุรักษ์ ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญา ของชุมชน ตัวอย่างเช่น การนำผลผลิตจากป่ามาทำเป็นผลิตภัณฑ์ ที่สร้างรายได้ เสริม เป็นต้น หรือการนำวัตถุดิบในธรรมชาติของชุมชนมา แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ ต่างๆ เช่น การทำปุ๋ยหมัก การทำน้ำส้มควันไม้

2.3 จังหวัดมหาสารคามและการพัฒนาชุมชน

2.3.1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดมหาสารคาม

หนังสือมหาสารคาม (ม.ป.ป. : 10-18) ได้กล่าวว่า เดิมเมืองมหาสารคามมีชื่อว่า “บ้านลาดกุดยางใหญ่” ต่อมาเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2408 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ยกขึ้นเป็น “เมืองมหาสารคาม” โดยแบ่งพื้นที่และย้ายพลเมืองมาจากเมืองร้อยเอ็ดที่อยู่ติดกันมาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่นี่ และโปรดเกล้าฯ ให้เมืองมหาสารคามขึ้นตรงกับกรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ.2412 จนถึงปัจจุบัน โดยเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่กึ่งกลางของภาคอีสานไม่มีภูเขา มีแม่น้ำชีไหลผ่าน มีบรรยากาศของเมืองที่สงบเงียบและเรียบง่ายตามแบบฉบับของเมืองอีสาน จึงเหมาะกับการเป็นที่ตั้งสถานศึกษาต่างๆทุกระดับ จึงเป็นที่มา “เมืองแห่งการศึกษา” หรือ “ตักศิลานคร” ด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยวที่โดดเด่น ทั้งในด้านประวัติศาสตร์

วัฒนธรรมประเพณี และความเจริญรุ่งเรืองของศาสนา ผู้ที่มาเยือนเมืองนี้จึงได้สัมผัสกับวิถีชีวิตชาวอีสานอันเรียบง่ายบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นเสน่ห์ที่นับวันจะหาได้ยากในสังคมเมืองปัจจุบัน

กล่าวสภาพทั่วไปได้คือ จังหวัดมหาสารคามมีเนื้อที่ประมาณ 5,291 ตารางกิโลเมตร หรือ 3.31 ล้านไร่ เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 42 ของประเทศ ตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบสูงโคราช พื้นที่มีรูปร่างคล้ายนกอินทรีกลับหัว ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นพื้นที่ค่อนข้างเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 130-230 เมตร โดยทางด้านทิศตะวันตกและทิศเหนือเป็นที่สูง และค่อยๆลาดเทมาทางทิศตะวันออกและทิศใต้ มีแม่น้ำสำคัญคือแม่น้ำชีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัย อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอวาปีปทุม อำเภอบริบูรณ์ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอนาเชือก อำเภอเชียงยืน อำเภอนาคู อำเภอแกดำ อำเภอยางสีสุราช อำเภอกุดรัง และอำเภอชื่นชม ประชากรของจังหวัดมหาสารคาม (ปี 2557) มีทั้งสิ้น 960,915 คน แบ่งเป็นชาย 472,673 คน และหญิง 472,673 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 276,291 ครัวเรือน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อำเภอเมืองมหาสารคาม 143,745 คน อำเภอโกสุมพิสัย 120,239 คน และอำเภอวาปีปทุม 114,173 คน ความหนาแน่นของประชากร โดยเฉลี่ยเท่ากับ 178.61 คน/ตารางกิโลเมตร โดยอำเภอเมืองมีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุดคือ อำเภอเมืองมหาสารคาม (258.21) รองลงมา ได้แก่ อำเภอชื่นชม (219.98) และอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย (213.09) ตามลำดับ

2. ส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหารและพลังงานทดแทนที่เชื่อมโยงกับฐานการผลิตของท้องถิ่น

3. เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นสังคมเข้มแข็งและได้รับบริการพื้นฐานอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

2.3.2.2 เป้าประสงค์ในภาพรวมของจังหวัดมหาสารคาม

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ จึงกำหนดเป้าประสงค์หลัก ดังนี้

- 1) ภาคการเกษตรมีความเข้มแข็งและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับจังหวัด
- 2) พัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน
- 3) ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้และรับผิดชอบต่อสังคม
- 4) สังคมร่มเย็นเป็นสุข

2.3.2.3 ประเด็นยุทธศาสตร์

เพื่อให้การพัฒนาจังหวัดเป็นไปตามกรอบวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดใน 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ปรับโครงสร้างการผลิตให้เอื้อต่อการผลิตและการแปรรูปเกษตรอาหารและเกษตรพลังงานทดแทน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : ยกระดับมาตรฐานการครองชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : สร้างสังคมเอื้ออาทรและสมานฉันท์

2.3.3 ระดับของชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ในจังหวัดมหาสารคาม

กระบวนการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดมหาสารคาม การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ จังหวัดมหาสารคาม ได้เริ่มต้นการดำเนินงานเรื่อยมาและเป็นรูปธรรมตั้งแต่ปี 2549 จนในปีปัจจุบันมีการดำเนินงาน ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอย่างเต็มรูปแบบบูรณาการทุกภาคส่วนของหน่วย งานราชการซึ่งดำเนินการจำนวนทั้งสิ้น 84 หมู่บ้าน ประกอบด้วย (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม, 2559)

1 หมู่บ้านตามยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน 26 หมู่บ้าน

2 หมู่บ้านภายใต้แผนปฏิบัติการจังหวัด จำนวน 30 หมู่บ้าน

3 หมู่บ้านรักษามาตรฐานหมู่บ้านเศรษฐกิจต้นแบบในปี 2552 และ 2553 จำนวน

15 หมู่บ้าน

4 หมู่บ้านที่จังหวัด/อำเภอพิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านที่ได้รับการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในปี 2550-2551 จำนวน 13 หมู่บ้าน ซึ่งดำเนินการตามแนวทางการรักษามาตรฐานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2554การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ มีขั้นตอนการดำเนินการใน 9 ขั้นตอนกิจกรรม ดังนี้

1 การประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างความรู้ความเข้าใจเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างความรู้ความเข้าใจเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จังหวัดมหาสารคามร่วมกับจังหวัดขอนแก่น ดำเนินโครงการสร้างวิทยากรกระบวนการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ณ โรงแรมแก่นอินน์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น วันที่ 15-17 ธันวาคม 2554เป้าหมายสำคัญเพื่อการเตรียมวิทยากรและเพิ่มความรู้ให้กับพัฒนากร ผู้รับผิดชอบหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในรูปแบบบรรยายให้ความรู้ นอกจากนี้ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคามยังมีกิจกรรมโครงการเพิ่มเติมในการพัฒนาความรู้ให้พัฒนากรสามารถขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงได้ ซึ่งดำเนินการ ไตรมาสละ 1 ครั้งๆ ละ 1 วัน เช่น กิจกรรมเยี่ยมยามถามข่าวชาว พช.มีการกำหนดให้พัฒนากรศึกษาดูงาน และพักค้างในชุมชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในหมู่บ้านฝันที่เป็นจริง ศึกษาดูงานจุดเรียนรู้วิทยาลัยเกษตรมหาสารคาม

2 การสร้างแกนนำหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบดำเนินการจัดประชุมโครงการสร้างแกนนำหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ณ ศูนย์ประชุมแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม วันที่ 24-26 ธันวาคม 2553 กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้นำชุมชน ในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบศึกษาหลักการและแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บทบาทหน้าที่ คุณสมบัติความรู้ความสามารถของแกนนำในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เกณฑ์ตัวชี้วัดหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงการพัฒนาประชาธิปไตย และการสร้างความสมานฉันท์ แนวทางการขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาชุมชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำแผนชีวิต กระบวนการขับเคลื่อนแผนชุมชน การจัดการความรู้ถอดบทเรียนการจัดแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนหมู่บ้าน

3 การเชิดชูเกียรติหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ การคัดเลือกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เพื่อเข้ารับการเชิดชูเกียรติโล่รางวัลพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีการแข่งขันและคัดเลือกอย่างจริงจัง ซึ่งมีการคัดเลือก 2 ระดับได้แก่ คณะกรรมการคัดเลือกระดับอำเภอ ซึ่งประกอบด้วย พัฒนาการอำเภอ แบ่งเป็น จำนวน 3 สายและ สลับพื้นที่ในการตรวจคัดเลือกหมู่บ้านให้เหลือสายละ 1หมู่บ้านและคณะกรรมการคัดเลือกระดับจังหวัดซึ่งประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ เป็นผู้พิจารณาคัดเลือกให้เหลือจำนวน 1 หมู่บ้าน เพื่อเข้ารับการเชิดชูเกียรติ รับโล่รางวัลพระราชทาน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และรางวัลเขียวขจีดีเด่น ซึ่งได้เข้าเฝ้าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเป็นรางวัลสุดยอดแห่งความภาคภูมิใจของชุมชน

4 การติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมมีการติดตามในรูปแบบคณะกรรมการติดตามจังหวัด มีการติดตามและประเมินผลในการทำงานรายไตรมาสซึ่งมีงบประมาณในการติดตามลงในชุมชน โดยใช้เครื่องมือ แบบสอบถาม สรุปผลการติดตามเข้าที่ประชุมจังหวัด ทุกวันที่ 5 ของเดือน และมีแผนในการถอดบทเรียนการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบออกมาเป็นรูปเล่มเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน

5 การประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบหลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดเวทีเสวนา ถ่ายทอดสดทางสถานีวิทยุท้องถิ่นซึ่งเป็นการดำเนินงานร่วมกับประชาสัมพันธ์จังหวัด การจัดรายการวิทยุกระจายเสียง สวท. 106.5 MHz. โดยนักวิชาการพัฒนาชุมชนและผู้นำ อช. ผลิตเอกสารจดหมายข่าว และเผยแพร่บทความการดำเนินงานในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น “มหาชัย”

6 การดำเนินงานโครงการเพิ่มเติมดำเนินการโครงการเพิ่มเติมได้จัดทำโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษา 3 รอบ 5 ธันวาคม 2554 “โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา” ซึ่งเป็นการบูรณาการโครงการตามยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชนและโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 จังหวัดมหาสารคามกำหนดหมู่บ้านเป้าหมายจำนวน 84 หมู่บ้าน โดยส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา เป็น 3 แนวทาง ดังนี้ 1) โครงการตามยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน ปี 2554 จำนวน ๒๖ หมู่บ้าน 2) โครงการส่งเสริมหมู่บ้านนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานในการดำเนินชีวิตของประชาชนในหมู่บ้าน โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2554 ของจังหวัดจำนวน ๓๐ หมู่บ้าน ดำเนินการ 6 กิจกรรม เช่น การสร้างฐานความรู้เศรษฐกิจพอเพียง ปรับฐานแนวคิดกิจกรรมทางเลือกที่เหมาะสม ถอดบทเรียน/สร้างองค์ความรู้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ 3) โครงการรักษามาตรฐานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงดำเนินการในหมู่บ้านที่ได้รับประกาศเป็นหมู่บ้านต้นแบบในปี 2552 และ 2553 จำนวน 15 หมู่บ้าน ซึ่งมีกิจกรรมส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ตนเองและกำหนดการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมกิจกรรมสาธิตการดำรงชีวิตแบบพอเพียง ตามความต้องการชุมชน การประเมินผลการพัฒนาหมู่บ้านและวัดความสุขมวลรวม และ 4) หมู่บ้านที่จังหวัด/อำเภอ พิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านที่ได้รับการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงใน ปี 2550-2551 จำนวน 13 หมู่บ้าน จังหวัดมหาสารคามได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการเมืองต้นแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ “เมืองแห่งการเรียนรู้ สู่การพัฒนาชุมชน” เป็น 10 เมืองต้นแบบเมืองที่มีความชัดเจนในการนำเอาความคิดสร้างสรรค์มาพัฒนาเมืองหรือชุมชน จาก

รากฐานของต้นทุนทางภูมิศาสตร์ สังคมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาภายในท้องถิ่น ชุมชนของแต่ละจังหวัด จนก่อให้เกิดเอกลักษณ์ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจสิ่งที่สะท้อนการบริหารจัดการความรู้สู่ชุมชน คือการพัฒนาธุรกิจเพื่อสร้างรายได้เพิ่มให้กับชุมชนอย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านเชียงเหียนอย่างยั่งยืนตามเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบของหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชนผู้ประกอบการภาคประชาสังคม ภาคการศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7 การประกวดผู้ปฏิบัติงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคามได้ดำเนินการประกวดพัฒนาการดำรงชีวิต แบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อชุมชน และสร้างแรงบันดาลใจที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจนไปสู่ชุมชน ซึ่งพัฒนากรนางสุดารัตน์ สมหมาย สังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบรบือได้รับรางวัลดังกล่าวจากการค้นหาความต้องการและเป้าหมายในการดำเนินชีวิต วิเคราะห์ข้อมูลของตนเองและครอบครัว ซึ่งจะทำให้รู้สถานภาพรู้สาเหตุของปัญหา รู้ปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและวางแผนการดำเนินชีวิตพัฒนาตนเอง ประกอบอาชีพเสริมนอกเวลาราชการ เช่น เลี้ยงจิ้งหรีด ปลูกพืชผักสวนครัวปลอดสารพิษไว้บริโภค ปลูกมันสำปะหลัง ทำนาได้ข้าว มีการจดบัญชี รายรับ-รายจ่าย เงินออม การหาความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยการศึกษาหาความรู้กับผู้ที่รู้จักและมีการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจอยู่แล้วมาเป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิต เช่น ศึกษาจากปราชญ์ชาวบ้าน ผู้มีประสบการณ์ในด้านการเกษตร

8 โครงการริเริ่มสร้างสรรค์ ตามข้อเสนอคำรับรองการปฏิบัติราชการภายในระดับหน่วยงานสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดได้ดำเนินการโครงการริเริ่มสร้างสรรค์ตามข้อเสนอคำรับรองการปฏิบัติราชการภายในระดับหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2554 “โครงการอาสาพัฒนาชุมชนสานฝันงาน พช.มหาสารคาม” มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้อาสาพัฒนาชุมชนเป็นกลไกขับเคลื่อนกิจกรรมการพัฒนาชุมชน และเป็นทีมปฏิบัติการร่วมกับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบสร้างทีมปฏิบัติการเชิงบูรณาการ ระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน ดำเนินการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 84 หมู่บ้าน ซึ่งก่อให้เกิดรูปแบบการทางานเชิงบูรณาการให้เหมาะสมกับพื้นที่และหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบผ่านเกณฑ์การประเมิน

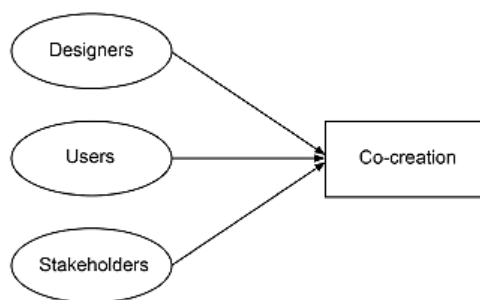
9 บูรณาการตัวชี้วัด ดำเนินการบูรณาการตัวชี้วัดจากตัวชี้วัดที่กรมการพัฒนาชุมชน กำหนด 6 x 2 เป็น 7 x 2 โดยการบูรณาการตัวชี้วัดร่วมกับสาธารณสุขจังหวัด ตัวชี้วัดด้านสุขภาพใน 2 เรื่อง คือ 1) สมาชิกในครัวเรือนมีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เช่น ตรวจหาลูกน้ำยุงลาย ใส่รองเท้าบู๊ต เต็นแอโรบิกในกลุ่มแม่บ้านและผู้สูงอายุ 2) ชุมชนมีการส่งเสริมสุขภาพและดูแลสุขภาพของคนในชุมชน มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการในชุมชน การตรวจสุขภาพและการตรวจเบาหวานอย่างสม่ำเสมอ

2.4 กรอบแนวคิดทางทฤษฎีในงานวิจัย

ในกรอบแนวคิดทางทฤษฎีในงานวิจัย ผู้วิจัยจะพูดถึง

2.4.1 การออกแบบอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Design)

Sofia Hussain and Sanders (2012) ได้อธิบายรูปแบบสำหรับการออกแบบที่มีส่วนร่วม โดยเริ่มจากการที่นักออกแบบร่วมมือกับผู้ใช้และผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อทำการร่วมกันในการสร้างสรรค์ นั่นก็คือการมีส่วนร่วมในการออกแบบร่วมกันมักจะอยู่ในการฝึกอบรมความต้องการของผู้ใช้และปัญหาต่างๆ ที่มีอยู่มีการระบุและมีการพัฒนาหาคำตอบใหม่ ๆ เพื่อให้ได้รับการยอมรับว่ามีผู้เข้าร่วมมีทักษะในการออกแบบกระบวนการและสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างคุ้มค่า

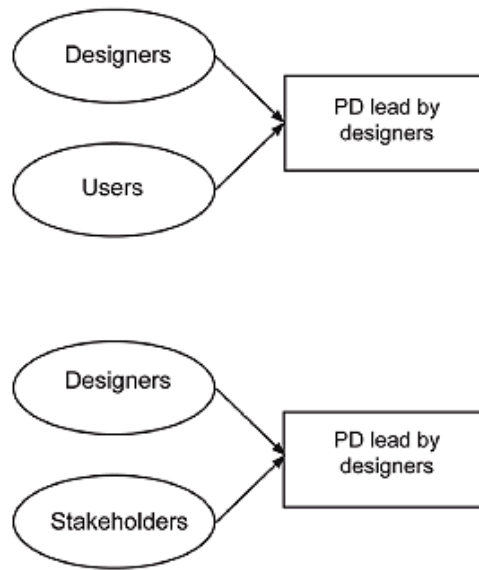
ภาพประกอบที่ 2 Traditional model for participatory design.

This figure is based on a general understanding of participatory design

ที่มา (Sanders & Stappers, 2008, p. 11)

จากภาพประกอบที่ 2 จะทำให้เราเข้าใจกรอบในการดำเนินการ ของขั้นตอนของการออกแบบแบบมีส่วนร่วม โดยที่ ผู้ออกแบบ(Designers) ผู้ใช้งาน(Users)หรือผู้ที่อยู่ในชุมชนที่เราให้ความสนใจในการออกแบบ และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย(Stakeholders)ในการออกแบบ ได้ร่วมกันในส่วนของ การออกแบบทำให้เกิดการทำงานร่วมกัน(Co-creation)เกิดขึ้นในกระบวนการนี้

พหุ ประเด็น โท ชีเว

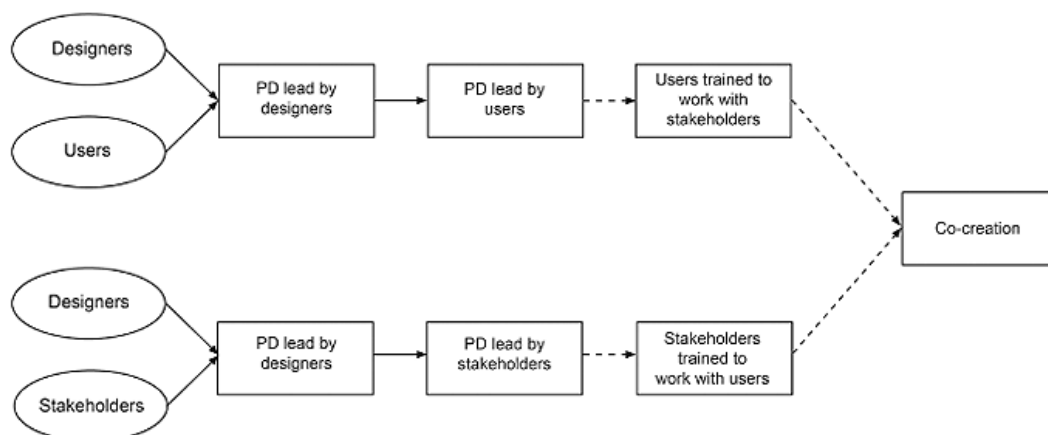
ภาพประกอบที่ 3 A description of participatory design (PD)

Based on the experience gained in the field study

ที่มา (Sanders & Stappers, 2008, p. 11)

ในการออกแบบงานวิจัยร่วมกันกับชุมชน (Community-based participatory research) นั้นมีความซับซ้อนในการทำงานมากขึ้น การออกแบบแบบมีส่วนร่วมนั้นจึงต้องมีกระบวนการการทำงานกันกับบุคคลหลายบุคคล จากภาพประกอบที่ 13 ทำให้เห็นว่ามี การแยกกระบวนการการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ออกแบบ (Designers) กับผู้ใช้งาน (Users) หรือคนในชุมชน และผู้ออกแบบ (Designers) กับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) อื่นๆ โดยที่เบื้องต้นขั้นตอนการออกแบบนั้น จะให้ผู้ออกแบบ (Designers) เป็นผู้นำในกระบวนการของการทำงานร่วมกัน (Co-creation) ก่อน เพื่อเป็นการทำให้ทั้งผู้ใช้งาน (Users) และ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) อื่นๆ เกิดความคุ้นเคยในกระบวนการของการออกแบบแบบมีส่วนร่วมในขั้นตอน การออกแบบเบื้องต้น

พหุ ประเด็น ชีวะ

ภาพประกอบที่ 4 Evolution of participatory design projects for marginalized people

ที่มา(Sanders & Stappers, 2008, p. 11)

2.4.2 วิวัฒนาการออกแบบแบบมีส่วนร่วมเพื่อใช้ในการทำงานวิจัยร่วมกับชุมชน

วิวัฒนาการออกแบบแบบมีส่วนร่วมเพื่อใช้ในการทำงานวิจัยร่วมกับชุมชน ได้จำแนกออกเป็นขั้นตอนตามภาพประกอบที่ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.4.2.1 ขั้นตอนที่ผู้ออกแบบ กับผู้ใช้งานร่วมทำการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นและร่วมกันออกแบบโดยมีผู้ออกแบบ เป็นคนนำเสนอแนวความคิดในการออกแบบให้กับผู้ใช้งาน

2.4.2.2 ผู้ออกแบบ ได้รับคำแนะนำ จากผู้ใช้งานเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและปรับแก้รูปแบบของงานออกแบบ โดยผู้ใช้งาน จะเป็นผู้เสนอแนะให้รูปแบบของงานออกแบบให้กับผู้ออกแบบ

2.4.2.3 ขั้นตอนนี้ผู้ใช้งาน จะมีโอกาสได้ทำงานร่วมกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ในงานออกแบบ

2.4.2.4 ขั้นตอนที่ผู้ออกแบบ กับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ร่วมทำการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นและร่วมกันออกแบบโดยมีผู้ออกแบบเป็นคนนำเสนอแนวความคิดในการออกแบบให้กับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.4.2.5 ผู้ออกแบบ ได้รับคำแนะนำจาก ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและปรับแก้รูปแบบของงานออกแบบโดยผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย จะเป็นผู้เสนอแนะให้รูปแบบของงานออกแบบให้กับผู้ออกแบบ

2.4.2.6 ขั้นตอนนี้ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย จะมีโอกาสได้ทำงานร่วมกับผู้ใช้งานเกิดกระบวนการของการออกแบบร่วมขึ้นเมื่อนำข้อมูลการออกแบบจากทั้งสามฝ่ายมาหาข้อสรุป เพื่อให้ได้งานออกแบบที่ตรงกับความต้องการของทุกฝ่าย

อรช กระแสอินทร์ (2557) ได้กล่าวว่า การออกแบบอย่างมีส่วนร่วมนั้นคือการออกแบบโดยที่มีเป้าหมายให้ผู้ใช้งานเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อที่จะทำให้งานออกแบบตอบสนองกับความต้องการของผู้บริโภคหรือผู้ใช้งานมากที่สุด ตรงตัวตามความหมายของ Participatory Design ที่ประกอบด้วย การออกแบบ (Design) และการมีส่วนร่วม (Participation) พอสรุปขั้นตอนสำคัญได้ ดังนี้

การพิจารณาปัญหา โดยเปิดโอกาสให้ใช้ภูมิปัญญาของกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่มีมุมมองและวิธีการวิเคราะห์ปัญหาต่างกัน โดยอาศัยความเข้าใจในคุณค่า ค่านิยม วัฒนธรรม และบรรทัดฐานในการประพฤติปฏิบัติของชาวบ้าน หรือกลุ่มเป้าหมาย อาจจะโดยวิธีการอภิปรายกลุ่ม การทัศนศึกษา การเยี่ยมชมดูงานต่างพื้นที่ การปรึกษาหารือกับผู้ชำนาญการ การทดสอบ การทดลอง ตลอดจนการศึกษาจากสื่อประเภทต่างๆ เช่น เอกสาร คน สถานการณ์ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีและ วัสดุภัณฑ์ เป็นต้นการจัดกลุ่มและประเภทของปัญหา เช่น ด้านอาชีพ ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม การศึกษา หรือ อาจจะแบ่งประเด็นย่อยออกไปอีกก็ได้ แต่ต้องมีความเชื่อมโยงกับประเด็นใหญ่

การเลือกวิธีการและออกแบบการวิจัย โดยเลือกปัญหาและวิธีการวิจัยที่เหมาะสม ผ่านการใช้กระบวนการกลุ่มแบบไม่ใช้นำ และให้กลุ่มเป้าหมายหรือชาวบ้านมีส่วนในการออกแบบการวิจัย โดยเฉพาะเครื่องมือวิจัยในรูปแบบแบบสอบถาม ประเด็นการอภิปรายกลุ่ม ประเด็นการสังเกต หรือ สัมภาษณ์ เป็นต้นการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล หลังจากมีการทดสอบและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยในสนามแล้ว ก็มีการดำเนินการคือ การศึกษาสภาพปัจจุบันและการศึกษาสถานการณ์ที่คาดหวังภายใต้ประเด็นที่กำหนดไว้การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสภาพปัจจุบัน และที่คาดหวังจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลหลากหลาย และการคัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสม กลุ่มเป้าหมายต้องใช้ความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์ และอาจจะต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมอีกการรายงานและนำเสนอ อาจจะเป็รูปเอกสารการประชุมชี้แจง แผนภูมิฝาผนังหรือแม้แต่การออกรายการวิทยุในชุมชน เพื่อให้ทุกคนในชุมชนที่จะได้รับผลกระทบจากโครงการได้มีส่วนรับรู้และวิเคราะห์หรือวิจารณ์ต่อเนืองการวางแผนอย่างมีส่วนร่วม หลังจากการนำเสนอผลการวิจัยแล้ว กลุ่มวิจัยจำเป็นต้องมีความเห็นสอดคล้องกันเพื่อนำไปสู่การวางแผนอย่างมีส่วนร่วมจัดการและดำเนินการ โดยช่วยให้กลุ่มเป้าหมายมีทักษะในการจัดการ และเกิดการตื่นตัว มีความตระหนักและติดตามงานอย่างใกล้ชิด และมีโอกาสในการเพิ่มศักยภาพในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานอื่นๆ และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีการติดตามและประเมินผลอย่างมีส่วนร่วมที่กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมจะให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างต่อเนื่องว่า กิจกรรมนั้นๆ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยครอบคลุมทุกกระบวนการ เช่น การทำงาน กิจกรรมของผู้เกี่ยวข้อง ความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นทั้งด้าน ปริมาณและคุณภาพ ปัจจัยป้อนที่ให้และจำเป็น ปัญหาอุปสรรคในการ

ดำเนินการ ผลลัพธ์ที่ได้ และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เกี่ยวข้องด้านต่างๆและ แม้แต่ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจการเมือง และธรรมชาติ

จากการศึกษา การวิจัยอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Design) สรุปได้ว่าเป็นการเรียนรู้ และแสวงหาความรู้จากประสบการณ์โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย คือ ระหว่าง ชาวบ้านผู้มีส่วนได้เสีย นักปกครองและคณะผู้วิจัย โดยอาจจะเริ่มต้นตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วม ตัดสินใจร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผลและร่วมรับผลที่เกิดจากการดำเนินการ รวมทั้งมีการสรุป บทเรียนร่วมกันตลอดจนร่วมหาวิธีการแก้ไขปัญหาและร่วมพัฒนาต่อไป

วีระยุทธ์ ชาตะกาญจน์ (2558) ได้กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) หมายถึง การศึกษารวบรวมหรือการแสวงหาข้อเท็จจริงโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้ ได้มาซึ่งข้อสรุปอันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหานั้นที่เผชิญอยู่ ทั้งในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ งานในขอบข่ายที่รับผิดชอบ โดยผู้วิจัยสามารถดำเนินการได้หลายๆครั้ง จนกระทั่งการปฏิบัติ นั้น บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ไขปัญหานั้นที่ประสบอยู่ได้สำเร็จ โดยกำหนดขั้นตอนของการวิจัย ประกอบด้วย การวางแผน (plan) การปฏิบัติ (action) การสังเกต (observation) และการสะท้อน กลับ (reflection)

กระบวนการวิจัยนี้ เมื่อกล่าวในเชิงนำไปใช้เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานซึ่งมีวิธีการ ดำเนินการตามวงจรของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

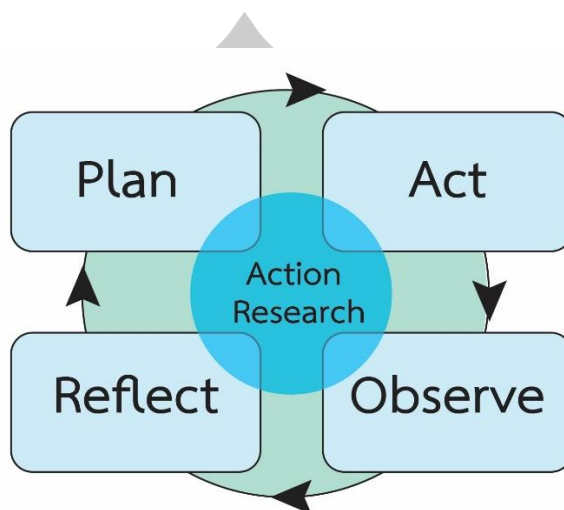
ขั้นตอนการวางแผน (Planning) เริ่มต้นด้วยสำรวจปัญหาและวิเคราะห์ร่วมกันระหว่างผู้วิจัย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ปัญหาที่สำคัญที่ต้องการให้แก้ไขตลอดจนการแยกแยะรายละเอียด ของปัญหานั้น เกี่ยวกับลักษณะของปัญหาเกี่ยวข้องกับใคร แนวทางแก้ไขอย่างไร จะต้องปฏิบัติ อย่างไร เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนนี้แล้ว ในขั้นตอนนี้อาจจะต้องขอความร่วมมือจากผู้อื่นหรือผู้ช่วย วิจัยเพื่อปรึกษาหารือว่าจะใช้เครื่องมืออะไร เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างไร วิเคราะห์อย่างไร ใช้สถิติแบบ ไตบ้าง จนเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติต่อไป

ขั้นตอนการปฏิบัติ (Action) เป็นการนำแนวคิดที่กำหนดเป็นกิจกรรมในขั้นวางแผนที่วางไว้ มาดำเนินการ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะต้องพบปัญหาในการวิจัยมากมาย ต้องทำการวิเคราะห์วิจารณ์ ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นร่วมกันของทีมงาน เพื่อทำการแก้ไขปรับปรุงแผน ดังนั้น แผนที่กำหนดไว้ ควรจะมีความยืดหยุ่นปรับได้ เปลี่ยนแปลงไปตามความเหมาะสมโดยกำหนดให้เกิดความสมดุลกับ การปฏิบัติจริง

ขั้นตอนการสังเกต (Observation) เป็นการสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วยความ รอบคอบซึ่งสังเกตกระบวนการของการปฏิบัติการ (The Action of Process) และผลของการ ปฏิบัติการ (The Effect of Action) พร้อมทั้งจดบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่คาดหวังและไม่ คาดหวัง โดยอาศัยเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกิดจากการปฏิบัติ ผู้วิจัยจะต้องเลือกใช้ให้

เหมาะสม พิจารณาข้อดี ข้อเสียของเครื่องมือแต่ละชนิด เพื่อรวบรวมข้อมูลให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

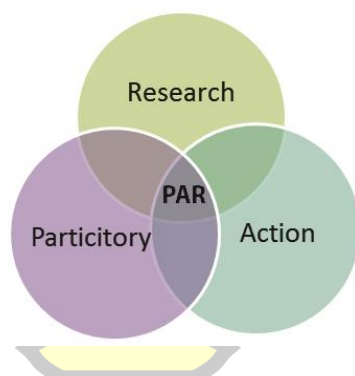

ภาพประกอบที่ 5 แสดงถึงวงจร 4 ขั้นตอนของ Action Research

จากการศึกษา การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) สรุปได้ว่า เป็นความพยายามในการหาความรู้เพื่อแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ ด้วยการนำความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ปฏิบัติจริงในบริบทของพื้นที่ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ความรู้สามารถเกิดขึ้นจากความมุ่งมั่นร่วมใจที่จะปฏิบัติและเรียนรู้ร่วมกัน กระบวนการหาความรู้ใหม่ในลักษณะนี้ไม่จำเป็นจะต้องดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญภายนอกเท่านั้น แต่สามารถสร้างกลไกเพื่อการสร้างความรู้ใหม่โดยผู้ปฏิบัติได้เอง

จากที่ศึกษา การวิจัยอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผู้วิจัยจึงนำแนวคิด 2 ประการมาผสมผสานกัน กลายเป็น การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (PAR = Participatory Action Research) สุภางค์ จันทวานิช (2531) กล่าวไว้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อของทุกฝ่ายที่เข้าร่วมการกิจกรรมวิจัย ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาหรือสถานการณ์อันใดอันหนึ่ง แล้วร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินการจนกระทั่งสิ้นสุดการวิจัย โดยมีความหมายถึง วิธีการที่ให้ผู้ถูกวิจัยหรือชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย เป็นการเรียนรู้ประสบการณ์ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมวิจัย นับตั้งแต่การระบุปัญหาของการดำเนินการ การช่วยให้ข้อมูลและการช่วยวิเคราะห์ข้อมูล นับตั้งแต่การระบุปัญหาของการดำเนินการ การช่วยให้ข้อมูลและการช่วยวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนช่วยหาวิธีแก้ไขปัญหาหรือส่งเสริมกิจกรรมนั้นๆ ซึ่งในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ข้อมูลจากการวิจัยทุกขั้นตอน ชาวบ้านเป็นผู้ร่วมกำหนดปัญหาของชุมชนและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา กระบวนการวิจัยจึงดำเนินไปในลักษณะของการแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างชาวบ้านกับผู้วิจัย

เพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นขั้นๆ ส่วนกระบวนการการสังเคราะห์ข้อมูลเป็นไปในเชิงการวิพากษ์ ซึ่งชาวบ้านจะค่อยๆ เรียนรู้ด้วยตนเอง และด้วยวิธีการวิจัยเช่นนี้ ข้อมูลที่ได้จึงมีความชัดเจน สะท้อนความคิดอ่านตลอดจนนิสัยใจคอของชาวบ้าน สะท้อนความต้องการและแบบแผนในการดำเนินชีวิตของเขา การวิจัยแบบนี้จึงเป็นวิธีการสนับสนุนให้ชาวบ้านหรือตัวแทนในชุมชนเป็นคนสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับตนเองและชุมชน โดยการศึกษาเรียนรู้หาข้อมูล การศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหารวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่กำลังประสบอยู่ โดยการร่วมกันวางแผน และกำหนดการดำเนินงานตามแผนหรือโครงการ พร้อมทั้งการปฏิบัติตามแผน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องตรงตามความต้องการ ประกอบกับการใช้ภูมิปัญญาและทุนที่มีอยู่ในชุมชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมนี้ นอกจากจะส่งผลดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ยังช่วยให้เกิดการพัฒนาของผลงานวิจัยและกระบวนการวิจัยในตัวของมันเองอีกด้วย และอีกทางหนึ่ง การวิจัยยังเป็นส่วนสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการวิจัย ซึ่งสามารถเป็นตัวนำของการพัฒนาลงสู่ชุมชนท้องถิ่นอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพอีกด้วย

ภาพประกอบที่ 6 participatory action research

จากการศึกษาการวิจัยแบบมีส่วนร่วม participatory action research สรุปได้ว่า เป็นรูปแบบของการวิจัยที่ผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยช่วยกันแสวงหารูปแบบของการพัฒนาหรือหาวิธีการแก้ปัญหา มีการพัฒนาความสำนึกในการวิเคราะห์วิจารณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงสถานะความเป็นอยู่และวิถีชีวิตตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสภาพโครงสร้างและความสัมพันธ์พื้นฐานในสังคมของตนเอง

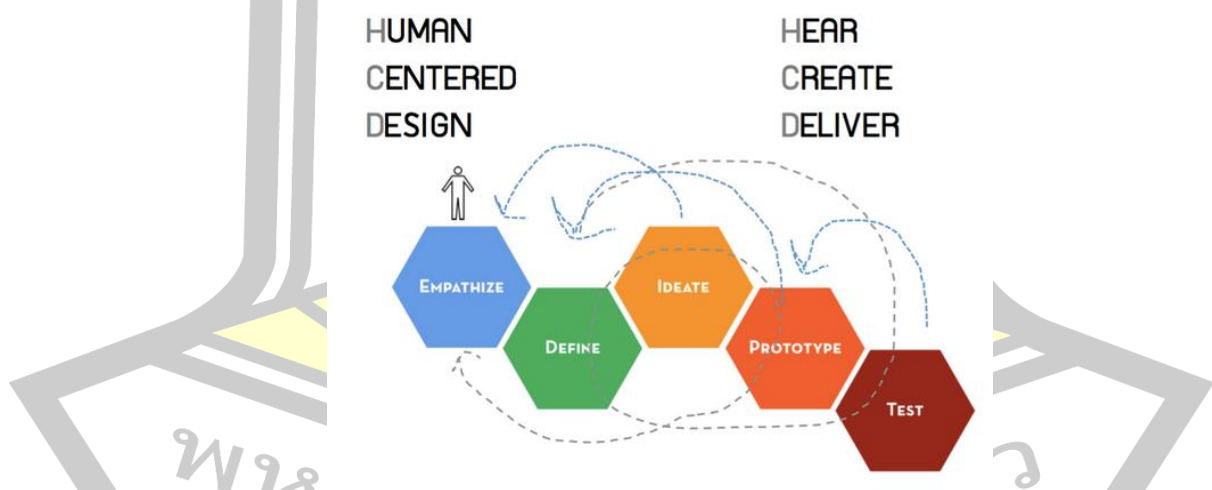
2.4.2 ทฤษฎี “มนุษย์เป็นศูนย์กลางของการออกแบบ” (Human-Centred Design: HCD)

Human-Centred Design หรือที่เรียกกันว่า “มนุษย์เป็นศูนย์กลางของการออกแบบ” ได้ถูกคิดค้นขึ้นโดยองค์กร IDEO.org ซึ่งเป็นกระบวนการค้นคว้าและออกแบบเทคโนโลยีที่พัฒนาการ

แก้ปัญหาของปัญหาในมุมมองของผู้ใช้ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นๆ ในทุกๆ ขั้นตอนของปัญหาที่เกิดขึ้นว่าจะมีแนวทางการแก้ไขปัญหาในแต่ละขั้นตอนได้อย่างไรการที่ยึดมนุษย์เป็นศูนย์กลางของการออกแบบ หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “ทฤษฎี HCD” นั้นเป็นวิธีเหมือนทางวิทยาศาสตร์ที่ต้องใช้การเฝ้าสังเกตการณ์ของปัญหานั้นด้วยบริบทต่างๆ จนสามารถนำมาหาข้อสรุปร่วมกันในทีม เพื่อสร้างทฤษฎีหรือคอนเซ็ปต์ (Concept) ที่จะมาพิสูจน์ในการแก้ไขปัญหานั้นและพัฒนาการแก้ไขปัญหาแล้วจึงนำมาทดลองดูว่าแก้ปัญหานั้นได้หรือไม่ ซึ่งต้องมีการเฝ้าสังเกตต่อไป และเก็บข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุง หรือทำให้การแก้ไขปัญหานั้นดีขึ้นไปอีก กระบวนการทำ Human-Centered Design นั้นเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมอย่างมาก เพราะเป็นการทำสิ่งใหม่ๆ ที่ทำให้ชีวิตของผู้ใช้นั้นมีประสบการณ์ที่ดีขึ้นนั่นเอง

2.4.3 หลักการออกแบบโดยยึดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง (Human-Centered Design)

หลักการออกแบบโดยยึดมนุษย์เป็นศูนย์กลางประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Empathize) การตีกรอบปัญหา (Define) การระดมความคิด (Ideate) การสร้างต้นแบบ (Prototype) และการทดสอบต้นแบบ (Test) ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ไม่ใช้การทำตามลำดับขั้นตอน แต่ควรทำซ้ำไปซ้ำมาและย้อนกลับไปทบทวนในขั้นตอนก่อนหน้าเสมอ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าเราตั้งโจทย์ได้ถูกต้องมีข้อมูลที่เพียงพอ และสร้างวิธีแก้ปัญหานั้นได้ตอบโจทย์กับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่

ภาพประกอบที่ 7 กระบวนการพัฒนาของ Human-Centred Design : HCD

2.4.1.1 เข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Empathize) ความชัดเจนในกลุ่มเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญ เพราะปัญหาและการแก้ปัญหานั้นอาจแตกต่างกันไปในแต่ละบริบทของกลุ่มย่อย เช่น เด็กด้อยโอกาส เป็นเด็กหญิงหรือเด็กชาย ช่วงอายุเท่าไร เป็นต้น ในการเก็บข้อมูลก็ควรเก็บจากมุมมองของทุกคนที่เกี่ยวข้องในระบบ เช่นกรณีเด็กด้อยโอกาส ก็ควรหาข้อมูลตั้งแต่กระทรวงศึกษาธิการไปจนถึง

เด็ก ๆ ในสลัม การวิจัยตลาด จึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยให้เข้าใจกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น การสัมภาษณ์ เพื่อให้เข้าถึงปัญหานั้น ยิ่งผู้สัมภาษณ์ถามคำถามน้อยเท่าไร ข้อมูลที่ได้ก็จะเป็นข้อมูลที่เกิดจากการ พุดคุยที่เต็มไปด้วยพลัง และความคิดที่ออกมาจากความ เป็นธรรมชาติของกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น เท่านั้น เพราะการถามคำถามเพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบนั้น ข้อมูลที่ได้จะเป็นเพียงความคิดเห็นที่อยู่ใน กรอบของคำถาม แต่หากเราสามารถนำตัวเองเข้าไปอยู่ในสภาพแวดล้อมของกลุ่มเป้าหมายจริงๆ ก็จะทำให้เข้าใจปัญหามากขึ้น เช่น ต้องการแก้ปัญหาของชาวเขาก็ไปลองใช้ชีวิตกับชาวเขา เป็นต้น หลายครั้งที่มีการโยนเทคโนโลยีที่มีอยู่ลงไปแก้ปัญหา หรือจับเอาตัวปัญหามาใส่เทคโนโลยีทันทีโดย ไม่ได้ศึกษาถึงความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการจริงๆ (end-user) นวัตกรรมที่ ออกมารวดเร็วเกินไปนี้จะทำให้เกิดความสับสนเปลืองทางทรัพยากรไปโดยไม่จำเป็นอย่างน่าเสียดาย

2.4.1.2 ตีกรอบปัญหา (Define) : HCD เป็นกระบวนการที่จะทำให้เราเข้าใจความต้องการ ของคนถึงระดับต้นตอของปัญหาจริงๆ ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหามันที่ถูกต้องตรงจุดและเกิดผลลัพธ์ที่ ยั่งยืน ยกตัวอย่างเช่น เมื่อสะพานพังจะทำอย่างไร เมื่อสะพานพังหลายคนเสนอให้คิดว่าจะซ่อม สะพานอย่างไร บางคนก็เสนอให้สร้างสะพานใหม่โดยออกแบบให้ทนทานขึ้น ซึ่งเป็นการถามคำถาม และสร้างการแก้ไขปัญหามาจากสิ่งที่มีอยู่แล้ว (ซึ่งก็คือ สะพาน) แต่ถ้าใช้หลักคิดของ HCD จะพบว่า จริงๆ แล้วปัญหาไม่ใช่สะพานที่พังลงไป แต่ปัญหาคือสะพานมีไว้เพื่ออะไร เพื่อต้องการย้ายคนข้าม แม่น้ำจากฝั่งหนึ่งไปยังอีกฝั่งหนึ่งใช่หรือไม่ ดังนั้นเราต้องคิดว่า “นอกเหนือจากสะพานแล้ว มีวิธีใดที่ จะย้ายคนข้ามแม่น้ำไปได้บ้าง” โดยเริ่มต้นได้ง่ายๆ จากคำถามว่า “จะเป็นยังไง ถ้า...?” การตีกรอบ ปัญหาเป็นส่วนที่ยากที่สุดในกระบวนการ HCD เพราะถ้าข้อมูลหรือกรอบปัญหาไม่ชัดเจนจะทำให้ไม่ สามารถตอบโจทย์ปัญหาหรือเดินทางสู่กระบวนการต่อไปได้เลย

2.4.1.3 ระดมความคิด (Ideate) หลังจากได้ปัญหาที่ชัดเจนแล้ว เราต้องหาไอเดียที่จะใช้ แก้ปัญหา การระดมความคิด (Brainstorming) คือกระบวนการสำคัญของขั้นตอนนี้และความคิดจะ ต่อยอดได้ดียิ่งขึ้นเมื่อมีผู้คนจากหลากหลายสาขาความรู้มาช่วยกันระดมความคิด ซึ่งโจทย์ปัญหาหนึ่ง ข้ออาจมีทางออกได้มากมาย ตั้งแต่เรียบง่ายที่สุดไปจนถึงวิธีเหนือจินตนาการ แต่สิ่งสำคัญของ HCD ไม่ได้อยู่ที่ปริมาณวิธีที่คิดได้ แต่อยู่ที่กระบวนการที่จะไปถึงวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุดคืออะไร ซึ่งแนวทาง สุดโต่งจะช่วยดึงความคิดออกจากกรอบเดิมๆ ในขณะที่ไอเดียธรรมดาๆ ก็จะช่วยดึงกลับมาสู่ความ เป็นไปได้มากขึ้น ซึ่งช่องว่างระหว่างสองสิ่งนี้ คือ “นวัตกรรม”

2.4.1.4 สร้างต้นแบบ (Prototype) เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาออกแบบ และสร้างเป็นสิ่งที่จับ ต้องได้ เพราะอันที่จริงแล้วกลุ่มเป้าหมายอาจไม่รู้ว่าเขาต้องการอะไร แต่เมื่อได้เห็นต้นแบบแล้วจึง รู้สึกชอบและอยากได้ขึ้นมา ยกตัวอย่างเช่น ก่อนหน้านั้นเมื่อทำวิจัยตลาดของ iPhone ไม่มีใครรู้ว่า iPhone คืออะไรจึงมีการสร้างต้นแบบขึ้นมา เพื่อทำการทดสอบสิ่งนี้สามารถตอบสนองความต้องการ

ได้จริงหรือไม่ ซึ่งขั้นตอนการสร้างต้นแบบนี้อาจใช้เวลานานที่สุดในกระบวนการทั้งหมดของ HCD และในบางครั้งการสร้างต้นแบบก็อาจนำไปสู่สิ่งที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

2.4.1.5 ทดสอบต้นแบบ (Test) การนำต้นแบบออกมาให้กลุ่มเป้าหมายใช้งานจริง เพื่อนำผลตอบรับที่ได้ไปปรับปรุงตัวต้นแบบถ้าหากขั้นตอนนี้ (หรือขั้นตอนนี้) มีปัญหาจะต้องย้อนกลับไปทบทวนขั้นตอนทำความเข้าใจปัญหา (Empathize) อีกครั้งเพื่อทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายและวางกรอบปัญหาให้ชัดเจนขึ้น ดังนั้นการทดสอบต้นแบบจะเกิดการซ้ำไปเรื่อยๆ จนกว่าจะได้สิ่งที่ตอบโจทย์กับกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง

2.5 เทคโนโลยีกับการพัฒนาสื่อสมัยใหม่

ฐิตินัน บุญภาพ คอมมอน (2556) ได้กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของระบบเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้สามารถแบ่งประเภทของสื่อออกได้เป็น 2 ประเภท คือ สื่อแบบดั้งเดิม (Traditional Media) และสื่อใหม่ (New Media) โดยสื่อดั้งเดิม (Traditional Media) หมายถึง สื่อที่ผู้ส่งสารทำหน้าที่ส่งสารไปยังผู้รับสารได้ทางเดียว และที่ผู้รับสารไม่ติดต่อกลับทางตรงไปยังผู้ส่งสารได้ เช่น หนังสือพิมพ์ สื่อโทรเลข สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ และสื่อภาพยนตร์ ส่วนสื่อใหม่ (New Media) หรือชื่อเต็มว่า สื่อดิจิทัลสมัยใหม่ (New Digital Media/NDM) หมายถึง สื่อที่เอื้อให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารทำหน้าที่ส่งสารและรับสารได้พร้อมกันเป็นการสื่อสารสองทาง นอกจากนี้ สื่อใหม่ยังมีคุณสมบัติพิเศษในการส่งสารได้หลายรูปแบบ คือ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง ข้อความ และสื่อแบบประสม

2.5.1 สื่อใหม่ (New media)

คือ สื่อที่เอื้อให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารทำหน้าที่ส่งสารและรับสารได้พร้อมกันเป็นการสื่อสารสองทาง และสื่อยังทำหน้าที่ส่งสารได้หลายอย่างรวมกัน คือ ภาพ เสียง และข้อความไปพร้อมกัน โดยรวมเอาเทคโนโลยีของสื่อดั้งเดิมเข้ากับความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยี สัมพันธ์ ทำให้สื่อสามารถสื่อสารได้สองทางผ่านระบบเครือข่ายและมีศักยภาพเป็นสื่อแบบประสม (Multimedia) ปัจจุบันสื่อใหม่พัฒนาขึ้นหลากหลายที่เป็นที่รู้จักและนิยมกันมากขึ้น โดยสื่อใหม่แต่ละประเภทมีความโดดเด่นและแตกต่างกันตามประโยชน์และวัตถุประสงค์ โดยสื่อใหม่มีข้อดีต่อการประชาสัมพันธ์ ดังนี้ ช่วยลดต้นทุน สื่อใหม่ส่วนใหญ่สามารถช่วยลดต้นทุนในการประชาสัมพันธ์ได้มาก เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ต้นทุนที่เกิดขึ้นจะมีเพียงต้นทุนในการสร้างสรรค์ ต้นทุนในการลงโฆษณาบนสื่อใหม่ ซึ่งเทียบแล้วถูกกว่าสื่อกระแสหลักมากตรงกลุ่มเป้าหมาย สื่อใหม่บางประเภทสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย และตรงกลุ่มเป้าหมาย สามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมายได้ละเอียดถึงขั้นประชากรศาสตร์และ ภูมิศาสตร์ ทำให้เจาะจงเพศอายุ ความสนใจได้อย่างแม่นยำมากขึ้นวัดผล

ได้ง่าย เนื่องจากความเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์และใช้ระบบการสื่อสารทำให้นักประชาสัมพันธ์สามารถวัดผลได้ง่าย เช่นการวัดผลจากคนคลิกป้ายประชาสัมพันธ์ โดยยังสามารถรู้ได้ด้วยว่า เพื่อคลิกแล้ว ผู้คนใช้เวลาดูข้อมูลนานเท่าใด และออกไปหน้าเว็บเพจไหนต่อ มีการปฏิสัมพันธ์ ผู้บริโภคสามารถมีการโต้ตอบกับสื่อใหม่ เช่นคลิกเพื่อดูข้อมูลตามรายการ การเล่นกับกราฟิกเกมบน Banner การขยับแผ่น AR Code เพื่อดูสินค้ารอบทิศทางไม่จำกัดพื้นที่และเวลา สามารถเข้าถึงสื่อใหม่ได้ทุกที่ ทุกเวลาที่มีการเข้าถึงเครือข่ายข้อมูล ให้ข้อมูลได้อย่างเต็มที่ สามารถให้ข้อมูลได้หลายระดับทั้งแบบข้อมูลขั้นต้น และข้อมูลเชิงลึกรายละเอียด ตอบสนองความต้องการของบุคคลได้หลายประเภทเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็ว สื่อใหม่บนระบบเครือข่าย internet สามารถเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็วเพียงเสี้ยววินาทีก็สามารถกระจายข่าวสารไปยังทั่วโลก เกิดการบอกต่อได้ง่ายยิ่งขึ้น ถ้าข่าวสารสื่อประชาสัมพันธ์มีความน่าสนใจ จะเกิดการบอกต่อ การแบ่งปันไปยังสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้แพร่กระจายได้หลายคนมากยิ่งขึ้นลดทรัพยากรของโลก สื่อใหม่สามารถช่วยลดทรัพยากรกระดาษ หรือแรงงานที่ใช้ในการจัดพิมพ์หรือสร้างสื่อประชาสัมพันธ์แบบเดิม และใช้กำลังคนในแต่ละกระบวนการน้อยกว่าสื่อสาร 2 ทาง โดยผู้บริโภคสามารถให้ข้อคิดเห็นเสียงสะท้อนกลับมาได้ง่ายกว่าสื่อแบบเก่า มีความสามารถใช้อินเทอร์เน็ตและการพัฒนาข้อมูลไปใช้ในสื่ออื่น ๆ ได้ เช่นข้อมูลที่อยู่บนเว็บ สามารถไปใช้บนโทรศัพท์เคลื่อนที่ และยังสามารถนำไปแสดงบนป้ายดิจิตอลได้

จากการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า สื่อใหม่เป็นช่องทางการสื่อสารที่น่าเสนอเนื้อหาของสารไม่ว่าจะเป็นข่าว ข้อมูลบันเทิงหรือโฆษณาไปสู่ผู้บริโภค การเปลี่ยนแปลงระบบเทคโนโลยี นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบสื่อที่พัฒนาให้ดีขึ้น

2.5.2 อินโฟกราฟิก

ความหมายของอินโฟกราฟิก

W. Huang and Tan (2007) ได้ให้ความหมายของอินโฟกราฟิก (information graphic or infographic) หมายถึง ตัวแทนของข้อมูล (information) ข้อมูล (data) หรือความรู้ (knowledge) โดยอธิบายให้เกิดความเข้าใจบนภาพอินโฟกราฟิกหลักในการออกแบบสามารถมองเห็นได้ใน รูปแบบของเส้น กล้อง ลูกศร สัญลักษณ์ต่างๆการออกแบบอินโฟกราฟิกที่ดีจะต้องสามารถบอก เรื่องราวและแสดงข้อเท็จจริง

Wang (2012) ได้ให้ความหมายของอินโฟกราฟิก หมายถึง การแปลงข้อความ (text) ให้เป็นข้อความภาพ (visual image) โดยการกำหนดขอบเขตและควบคุมกระบวนการในการออกแบบ และส่งเสริมการสื่อสารด้วยสัญลักษณ์ร่วมกับข้อมูลที่เป็นตัวอักษร เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจได้รวดเร็วโดยการใช้อินโฟกราฟิกที่เข้าใจง่ายและมีเหตุผล

พงษ์พิพัฒน์ สายทอง (2557) ได้ให้ความหมายของอินโฟกราฟิก (infographic) หมายถึง การนำข้อมูลหรือความรู้มาสรุปเป็นสารสนเทศในลักษณะของกราฟิกที่ออกแบบเป็นภาพนิ่ง หรือ ภาพเคลื่อนไหว สามารถอธิบายข้อมูลที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่ายในเวลาที่ยรวดเร็วและชัดเจนสามารถ สื่อสารข้อมูลทั้งหมดให้เข้าใจได้โดยไม่ต้องมีผู้นำเสนอมาช่วยขยายความเข้าใจอีก

Zidan (2556) ได้ให้ความหมายของอินโฟกราฟิกว่า Infographic นั้นย่อมาจาก Information และ Graphic คือ ภาพ หรือกราฟิกซึ่งบ่งชี้ถึงข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นสถิติ ความรู้ ตัวเลข ฯลฯ เรียกว่าเป็นการย่อข้อมูลเพื่อให้ประมวลผลได้ง่ายเพียงแต่กวาดตามองซึ่งเหมาะ สำหรับผู้คนที่ในยุคไอทีที่ต้องการเข้าถึงข้อมูลซับซ้อนมหาศาลในเวลาอันจำกัด (เหตุผลเพราะมนุษย์ ชอบและจดจำภาพสวยๆ ได้มากกว่าการอ่าน) และในปัจจุบันกำลังเป็นที่นิยมในโลกของ Social Network

Haynes (2004) ได้ให้ความหมายของ อินโฟกราฟิก หรือ อินฟอร์เมชันกราฟิก ว่า เป็นการแสดงผล ของข้อมูลหรือความรู้โดยภาพที่อ่านและเข้าใจง่ายงานกราฟิกประเภทนี้นิยมใช้สำหรับข้อมูลที่มีความ ซับซ้อน

สสค (2555) ได้ให้ความหมายว่า Infographic นั้นมาจากคำในภาษาอังกฤษสองคำคือ Information และ Graphics คำแรกนั้นหมายถึงสารสนเทศหรือข้อมูลที่ถูกรประมวลผลและจัดระบบ ไว้แล้ว ส่วนคำที่ 2 นั้นเป็นคำที่ใช้เรียกภาพหรือลวดลายประกอบต่างๆ ซึ่งสามารถปรากฏในมุมมอง หรือวัสดุที่หลากหลายเมื่อรวมกันแล้ว Infographic จึงเป็นการแสดงข้อมูลหรือความรู้ที่ผ่านการสรุป ย่อแล้วเป็นแผนภาพ เพื่อให้เนื้อหาหรือข้อมูลที่ต้องการนำเสนอสามารถอ่านและเข้าใจได้ง่ายวันนี้ Infographic จึงมีอิทธิพลมากในการบอกเล่าเรื่องราวทุกแขนง ทั้งวิทยาการ ประวัติศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสถิติศาสตร์ และกลายเป็นเครื่องมือสำคัญของนักการตลาด นักการเงิน นัก ประวัติศาสตร์บริษัทห้างร้าน รวมถึงนักศึกษาเพื่อการแสดงข้อมูลที่ซับซ้อนให้ดูเข้าใจง่าย

จากการศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปความหมายได้ดังนี้

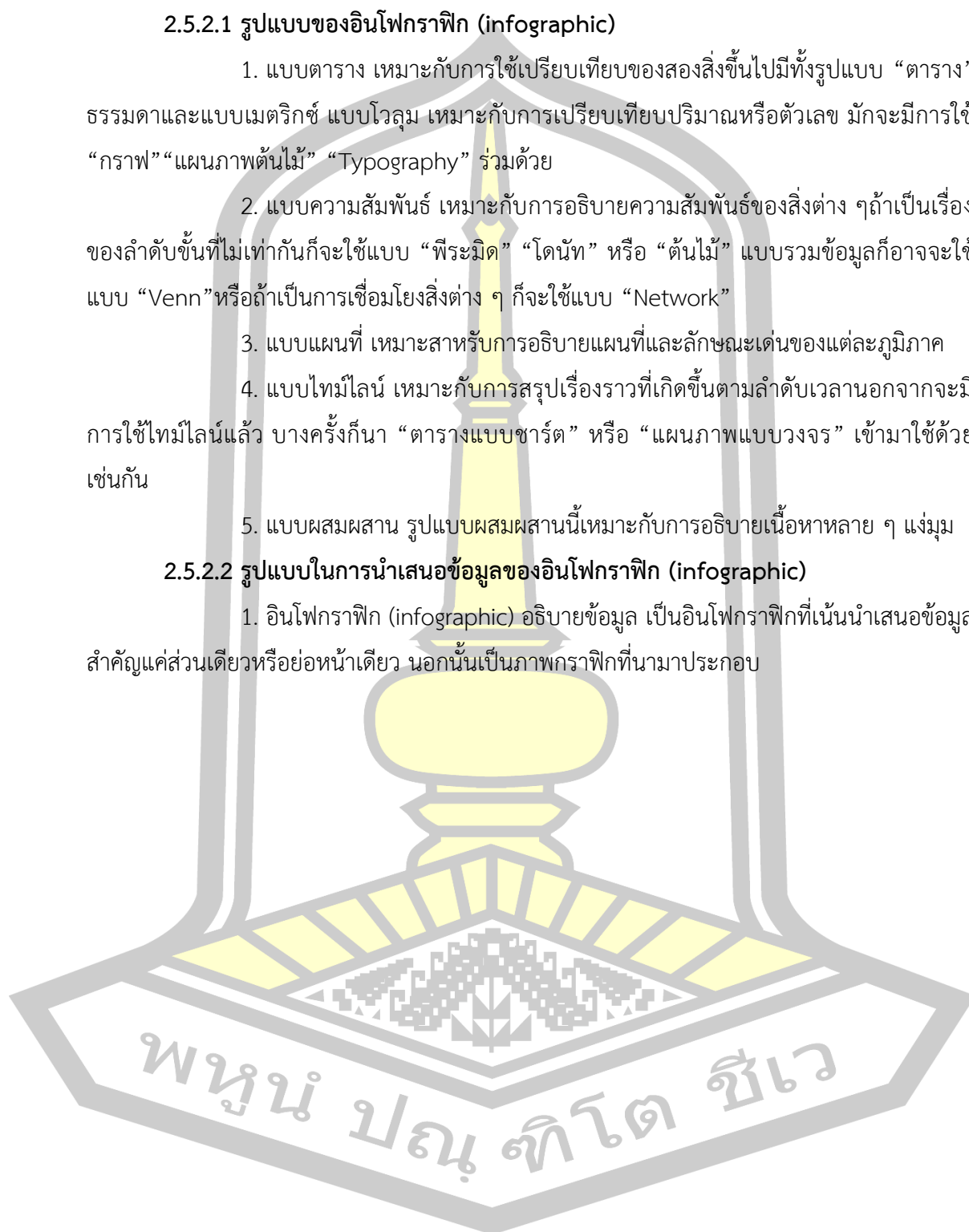
อินโฟกราฟิก (infographic) หมายถึง การนำข้อมูล (information) ข้อมูล (data) หรือ ความรู้ (knowledge) สรุปเป็นสารสนเทศในลักษณะข้อความภาพ (visual image) โดยอธิบายให้ เกิดความเข้าใจบนภาพอินโฟกราฟิกที่ออกแบบเป็นภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว ซึ่งใช้สัญลักษณ์ (symbol) เส้น กว้าง ลึกศร ในการอธิบายข้อมูลที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่ายใช้เวลารวดเร็วและชัดเจนใน ภาพเดียวโดยไม่ต้องขยายความเพิ่มเติมและต้องเสนอเรื่องราวที่เป็นข้อเท็จจริงเท่านั้น

2.5.2.1 รูปแบบของอินโฟกราฟิก (infographic)

1. แบบตาราง เหมาะกับการใช้เปรียบเทียบของสองสิ่งขึ้นไปมีทั้งรูปแบบ “ตาราง” ธรรมดาและแบบเมตริกซ์ แบบโวลูม เหมาะกับการเปรียบเทียบปริมาณหรือตัวเลข มักจะมีการใช้ “กราฟ” “แผนภาพต้นไม้” “Typography” ร่วมด้วย
2. แบบความสัมพันธ์ เหมาะกับการอธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ถ้าเป็นเรื่องของลำดับขั้นที่ไม่เท่ากันก็จะใช้แบบ “พีระมิด” “โดนัท” หรือ “ต้นไม้” แบบรวมข้อมูลก็อาจจะใช้แบบ “Venn” หรือถ้าเป็นการเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ก็จะใช้แบบ “Network”
3. แบบแผนที่ เหมาะสำหรับการอธิบายแผนที่และลักษณะเด่นของแต่ละภูมิภาค
4. แบบไทม์ไลน์ เหมาะกับการสรุปเรื่องราวที่เกิดขึ้นตามลำดับเวลา นอกจากจะมีการใช้ไทม์ไลน์แล้ว บางครั้งก็นำ “ตารางแบบชาร์ต” หรือ “แผนภาพแบบวงจรร” เข้ามาใช้ด้วยเช่นกัน
5. แบบผสมผสาน รูปแบบผสมผสานนี้เหมาะกับการอธิบายเนื้อหาหลาย ๆ แง่มุม

2.5.2.2 รูปแบบในการนำเสนอข้อมูลของอินโฟกราฟิก (infographic)

1. อินโฟกราฟิก (infographic) อธิบายข้อมูล เป็นอินโฟกราฟิกที่เน้นนำเสนอข้อมูลสำคัญแค่ส่วนเดียวหรือย่อหน้าเดียว นอกนั้นเป็นภาพกราฟิกที่นำมาประกอบ

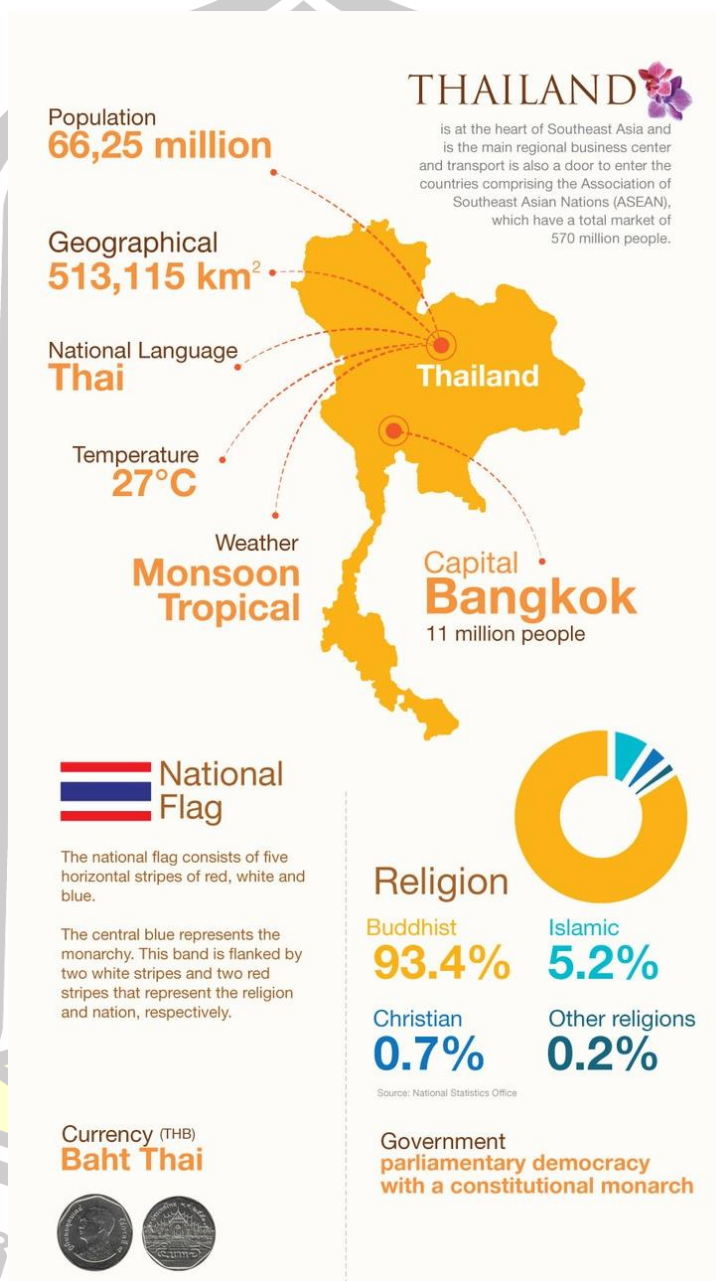
WHAT'S Your Wedding Style?

	ROMANTIC	CLASSIC	DIVA
NECKLINE	 sweetheart	 bateau	 v-neck
SILHOUETTE	 ball gown	 a-line	 mermaid
SLEEVE	 long	 short	 straps
BODICE	 fitted	 princess	 drop-waist
FABRIC	 lace & tulle	 satin	 taffeta

ภาพประกอบที่ 8 อินโฟกราฟิก (infographic) อธิบายข้อมูลรูปแบบของชุดแต่งงาน

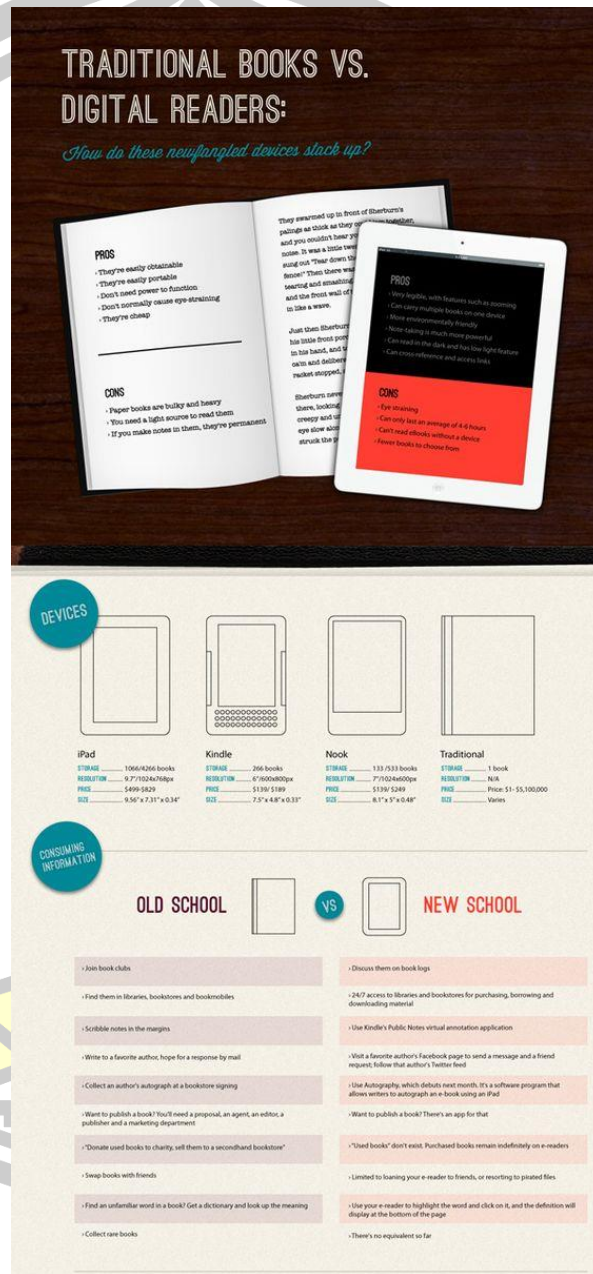
ที่มา (<http://www.modwedding.com/2015/01/10-cool-wedding-planning-infographics-inspire/>)

อินโฟกราฟิก (infographic) แจกแจงข้อมูล เป็นอินโฟกราฟิกที่เน้นนำเสนอข้อมูลโดยแบ่งแยกย่อย ออกเป็นส่วน ๆ หรือข้อ ๆ อินโฟกราฟิกแบบนี้พบเจอได้มากที่สุดก็ว่าได้

ภาพประกอบที่ 9 อินโฟกราฟิก (infographic) แจกแจงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย
ที่มา(<https://www.pinterest.com/pin/427419820858900681/>)

อินโฟกราฟิก (infographic) เปรียบเทียบข้อมูล เป็นอินโฟกราฟิกที่แสดงการเปรียบเทียบข้อมูล 2 ชุดหรือมากกว่า เพื่อให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน

ภาพประกอบที่ 10 อินโฟกราฟิก (infographic)

การเปรียบเทียบข้อมูลการอ่านระหว่างหนังสือกับอ่านบนแท็บเล็ต

ที่มา (<https://www.pinterest.com/pin/278308451945475072/>)

อินโฟกราฟิก(infographic) แสดงสถิติหรือผลสำรวจ เป็นอินโฟกราฟิกที่แสดงสถิติหรือผลสำรวจ อย่างไม่อย่างหนึ่ง มักมีตัวเลขแสดงจำนวนหรือเปอร์เซ็นต์เป็นส่วนประกอบอยู่ด้วย

ภาพประกอบที่ 11 อินโฟกราฟิก (infographic) สถิติการเลือกตั้ง 2557

ที่มา (<https://infographic.kapook.com/view81662.html>)

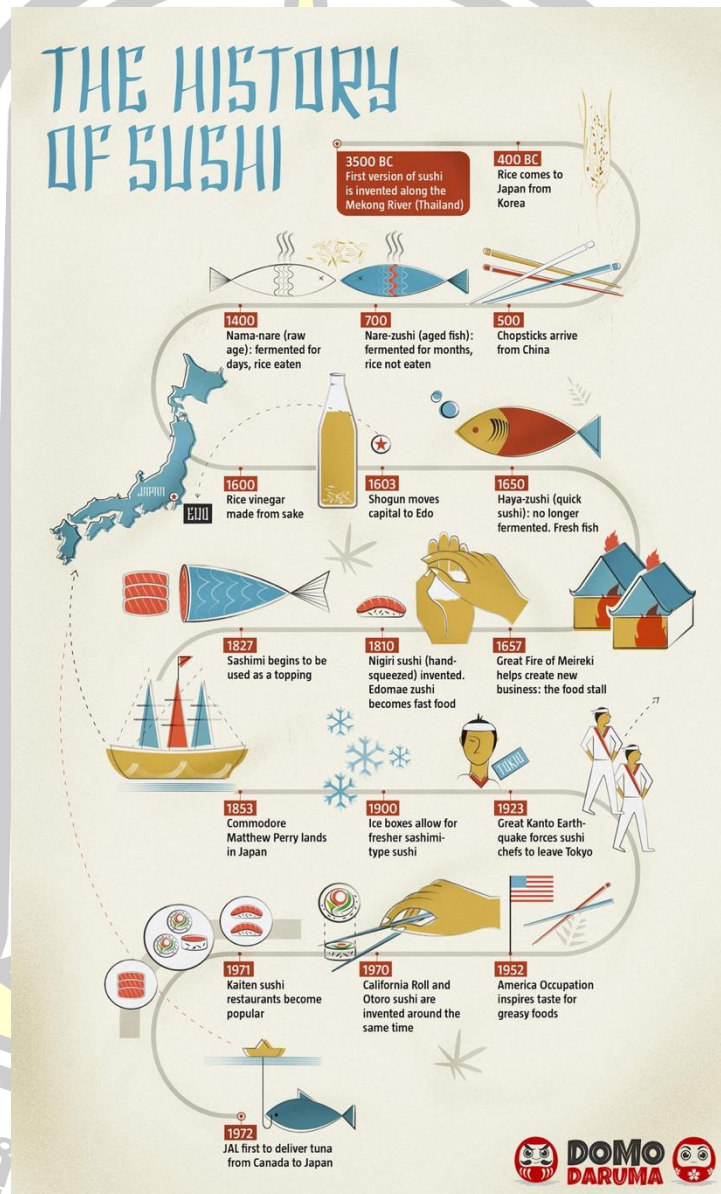
อินโฟกราฟิก (infographic) แสดงลำดับขั้นตอนของข้อมูลเป็นอินโฟกราฟิกที่ใช้แสดงข้อมูลที่เป็นลำดับหรือเป็นขั้นตอนต่อเนื่องกัน ส่วนใหญ่แล้วมีการใส่ตัวเลข 1, 2, 3, ... กำกับด้วย

ภาพประกอบที่ 12 อินโฟกราฟิก (infographic) แสดงขั้นตอนการชงชา
ที่มา (<https://www.behance.net/gallery/14776041/Infographic-How-to-make-tea-in-a-jiffy>)

อินโฟกราฟิก(infographic) แสดงข้อมูลตามลำดับเวลา เป็นอินโฟกราฟิกที่แสดงข้อมูลตามลำดับวัน/เวลาหรือไทม์ไลน์ ส่วนใหญ่มักใช้แสดงพัฒนาการของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยมักมีตัวเลขแสดงลำดับเวลากำกับอยู่ เช่น ปี ค.ศ. เป็นต้น

ภาพประกอบที่ 14 อินโฟกราฟิก (infographic) ประวัติความเป็นมาของซูชิ
ที่มา(<https://www.domodaruma.com/blog/history-of-sushi-infographic-timeline>)

อินโฟกราฟิก (infographic) แสดงข้อมูลเชิงภูมิศาสตร์ เป็นอินโฟกราฟิกที่แสดงข้อมูลอย่างใดอย่างหนึ่งโดยอิงกับสภาพภูมิศาสตร์หรือพื้นที่ต่าง ๆ อินโฟกราฟิกแบบนี้จะมีกราฟิกแผนที่หรือ -กราฟิกที่เกี่ยวข้องกับภูมิศาสตร์

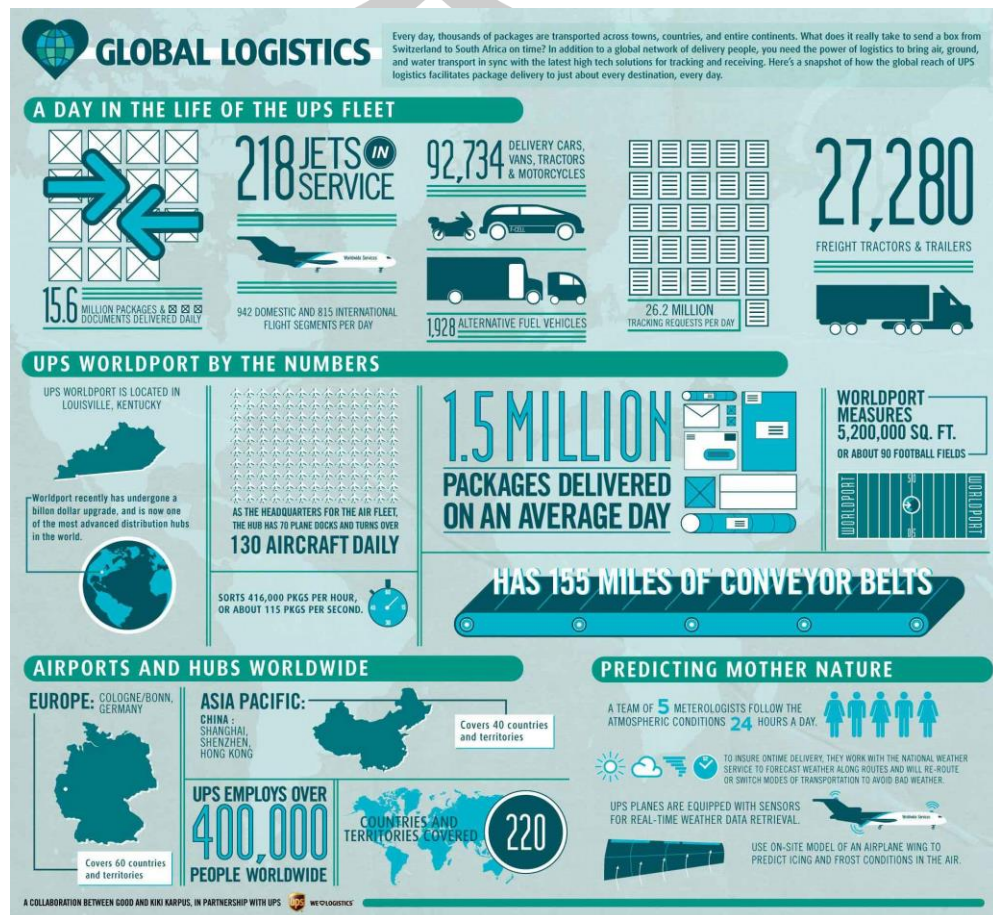

ภาพประกอบที่ 15 อินโฟกราฟิก (infographic) ข้อมูลของแต่ละประเทศทั่วโลก
ที่มา (<https://theunitedstatesofk.com/2013/10/20/infographic-what-each-country-leads-the-world-in/>)

อินโฟกราฟิก (infographic) แบบผสมผสานเป็นอินโฟกราฟิกที่ผสมผสานอินโฟกราฟิกหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน เช่น อธิบายข้อมูลด้วย แสดงสถิติต่าง ๆ ด้วย และให้ข้อมูลเชิงภูมิศาสตร์ด้วย เป็นต้น

พหุ ประ โท ชี เว

ภาพประกอบที่ 16 อินโฟกราฟิก (infographic) ข้อมูลของการขนส่ง โลจิสติกโลก
ที่มา (<http://www.wordstream.com/blog/ws/2015/01/13/infographic-templates>)

2.5.3 คิวอาร์โค้ด

เทคโนโลยีบาร์โค้ดได้เข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ อาทิ ด้านการค้า โดยนำบาร์โค้ดมาติดกับตัวสินค้าผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อใช้ในการจัดเก็บซื้อ รหัส และราคาของสินค้า หรือทางด้านการจัดการสต็อกสินค้า ช่วยในการตรวจสอบจำนวนสินค้าคงเหลือได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ ทั้งนี้มีการนำบาร์โค้ดมาใช้อย่างแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับกันมาก ทว่า คุณสมบัติที่มีอยู่ของบาร์โค้ดแบบ 1 มิติ นั้น ยังไม่รองรับความต้องการของผู้ใช้งานได้มากเท่าที่ควร เช่น การบรรจุข้อมูลได้น้อย และการใช้ฐานข้อมูลในการจัดเก็บ เป็นต้น ดังนั้นจึงทำให้มีการพัฒนาบาร์โค้ด 2 มิติขึ้นมา รวมทั้งในปัจจุบันเทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างมากเริ่มด้วย

โทรศัพท์มือถือหน้าจอขาวดำก็พัฒนาเป็นหน้าจอสี มีกล้องถ่ายรูปในตัว สามารถฟังเพลงและวิทยุได้ เชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์ได้ หรือแม้กระทั่งเข้าสู่โลกอินเทอร์เน็ตได้อย่างง่ายดาย ประกอบกับราคาเครื่องโทรศัพท์มือถือและค่าบริการที่ไม่แพงนัก (วันพญา แก้วเทียน, 2554: 6) และเพื่อความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับเทคโนโลยีบาร์โค้ด จึงมีนักวิชาการหลายท่านให้แนวคิดไว้ดังต่อไปนี้

ศุภศิลา กุลจิตต์เจี๊วงค์ (2555) ได้อธิบายว่า คิวอาร์โค้ด เป็นบาร์โค้ดสองมิติ ที่มีประสิทธิภาพในการเก็บข้อมูลมากกว่าบาร์โค้ด 1 มิติที่ใช้สำหรับเก็บรายละเอียดของสินค้าหรือบริการต่างๆ โดย คิวอาร์โค้ด ไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์เฉพาะทางในการอ่านข้อมูลก็ได้ ซึ่งมีความเห็นทางการวิเคราะห์ที่ใกล้เคียงกันกับ (บุษรา ประกอบธรรม, 2554)

จักรกฤษณ์ หมั่นวิชา (2557) กล่าวไว้ว่า บาร์โค้ดสองมิติมีข้อมูลทั้งในแนวตั้งและแนวนอน ในขณะที่บาร์โค้ดธรรมดาที่มีข้อมูลในแนวตั้งเพียงแนวเดียว ทำให้บาร์โค้ดสองมิติสามารถบรรจุข้อมูลได้มากกว่าบาร์โค้ดธรรมดา ลักษณะพื้นฐานของบาร์โค้ดสองมิติเป็นเพียงรูปภาพสองมิติที่ใช้แถบสีขาวดำแทนข้อความหรือข้อมูลที่มีความหลากหลายได้ถึง 4,296 – 7,089 ตัวอักษร สุดท้ายคือรุ่นที่ 40 จะมีจำนวนโมดูล = 177×177 โมดูล โดยในรุ่น ยิ่งสูงโมดูลก็จะยิ่งเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย โดยจะเพิ่มขึ้น 4 โมดูลต่อรุ่น

ศักรินทร์ ชะนะ (2554) ได้อธิบายว่า QR Code (quick response code) เป็นสัญลักษณ์สองมิติแบบบิตแม็พ ถูกประดิษฐ์ขึ้นในปี 1994 โดยบริษัท เดนโซ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของบริษัท โตโยต้า และผ่านการตรวจสอบจากมาตรฐานสากล ISO (ISO/IEC18004) ในเดือนมีนาคม ปี 2000 สัญลักษณ์สองมิตินี้ได้เริ่มต้นใช้สำหรับการระบุข้อมูลของการควบคุมการผลิตของชิ้นส่วนรถยนต์ และยังสามารถนำไปใช้ขอบเขตข้อมูลอื่นๆ ได้ ขณะนี้คิวอาร์โค้ดมีการใช้อยู่ในชีวิตประจำวันทุกหนทุกแห่งในประเทศญี่ปุ่นด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. สามารถระบุลักษณะข้อมูลได้หลากหลายกว่าแถบรหัสที่เป็นเส้นตรง คือ สามารถระบุข้อมูลได้มากกว่าและรองรับอักขระภาษาคันจิ/จีน ฯลฯ
2. ทุกคนสามารถใช้ได้โดยไม่เสียค่าธรรมเนียมแต่อย่างใด ตามที่บริษัทเดนโซได้ออกสิทธิบัตรไว้ให้เป็นสาธารณะสมบัติ
3. โทรศัพท์มือถือส่วนใหญ่พร้อมกับกล้องที่เปิดใช้งานการอ่านรหัส QR สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้โดยอัตโนมัติ โดยเพียงแค่อ่าน URL ที่เข้ารหัสไว้ในรหัส QR

ชัยกาล พิทยาเกษม (ม.ป.ป. : 2549) ได้กล่าวว่า เทคโนโลยีบาร์โค้ดนั้นปัจจุบันเป็นที่นิยมมาก ในทางธุรกิจและอุตสาหกรรมต่างๆ เป็นเพราะความรวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ เพราะเพียงแค่แสกนเท่านั้นก็สามารถทราบรหัสสินค้าหรือข้อมูลสินค้าได้ บาร์โค้ดจึงมีส่วนในการทำให้เกิดลักษณะการทำงานในรูปแบบใหม่ที่แตกต่างมากขึ้นได้ในปัจจุบัน และด้วยความสะดวกสบาย ทำให้บาร์โค้ดจึงได้รับการนิยมนำมาใช้ในหลายด้าน และเริ่มมีความคิดริเริ่มที่จะทำให้มันสามารถที่จะเก็บข้อมูล

ได้มากขึ้น เก็บตัวอักษรได้มากขึ้นและสามารถที่จะถูกผลิตออกมาโดยใช้พื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูลได้น้อยลง ดังนั้นจึงเกิดความพยายามที่จะเพิ่มปริมาณการเก็บข้อมูลโดยใช้บาร์โค้ดให้มากขึ้น เช่น ความพยายามที่จะเพิ่มตัวเลขให้ที่อยู่ในบาร์โค้ดให้มากขึ้นหรือ ความพยายามที่จะนำบาร์โค้ดหลายๆอันมาเรียงต่อกัน เป็นต้น

ภาพประกอบที่ 17 บาร์โค้ด 2 มิติ ชนิด QR CODE
(ที่มา กรพรหม พิกุลแก้ว)

2.5.3.1 คุณสมบัติของคิวอาร์โค้ด

คุณสมบัติที่เห็นได้ชัดที่สุดของ Qr Code คือการแสดง URL ของเว็บไซต์ เพราะ URL โดยปกติแล้วจะจดจำยากเพราะยาวและบางทีก็จะซับซ้อนมาก แต่ด้วย QR Code แค่เพียงใช้มือถือมาสแกน QR Code ที่เราพบเห็นตามผลิตภัณฑ์ต่างๆ นามบัตร นิตยสาร ฯลฯ แล้วมือถือจะลิงค์เข้าเว็บเพจที่ QR Code นั้นๆบันทึกข้อมูลอยู่โดยอัตโนมัติ

ปภาวดี คำสังข์ (2556: 24) ได้กล่าวว่า คุณสมบัติของ QR CODE คือ เป็นสัญลักษณ์แทนข้อมูลต่างๆ ที่มีการตอบสนองที่รวดเร็วซึ่งส่วนใหญ่จะนำมาใช้กับสินค้า, สื่อโฆษณาต่างๆ เพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติม หรือจะเป็น URL เว็บไซต์ เมื่อนำกล้องของโทรศัพท์ มือถือที่ติดตั้งซอฟต์แวร์สำหรับอ่าน QR CODE ไปถ่าย QR CODE ก็จะเข้าสู่เว็บไซต์ได้ทันทีโดยไม่ต้องเสียเวลาพิมพ์

ประโยชน์ของ QR CODE คือ การที่ข้อมูล QR CODE เก็บไว้เป็นข้อมูลตัวอักษรจึงสามารถนำ QR CODE มาประยุกต์ใช้ได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การเก็บ URL ของเว็บไซต์ เป็นต้น QR CODE ที่จะใช้ได้กับมือถือมี 2 ประเภทคือ แบบ Real-Time คือ ใช้กล้องใน โทรศัพท์มือถือส่อง QR CODE ได้ทันทีและแบบ Snapshot/Capture คือ ต้องเปิดโปรแกรม แล้วถ่ายภาพจากกล้องมือถือ ถ่ายภาพ CODE ก่อน แล้วจึงประมวล CODE ออกมา

2.5.3.2 โครงสร้างของคิวอาร์โค้ด

พัชร พิพิธกุล (2554) ได้กล่าวว่า โครงสร้างของคิวอาร์โค้ด จะถูกกำหนดโดยขนาดบาร์โค้ด ซึ่งมีด้วยกันทั้งหมด 40 รุ่น ขนาด 21x21 เมตริกซ์ จนถึงขนาด 177x177 เมตริกซ์ ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วนสำคัญ ดังนี้

ส่วนค้นหา (Finder pattern) คือ ส่วนที่ใช้สำหรับระบุตำแหน่งบาร์โค้ดเพื่อถอดรหัสส่วนระบุตำแหน่งของข้อมูล (Timing pattern) คือ ส่วนที่ใช้ระบุพิกัดของสัญลักษณ์ในบาร์โค้ดเพื่อถอดรหัสส่วนข้อมูลที่ถูกเข้ารหัส (Encode data) คือ ส่วนที่เป็นข้อความที่ถูกเข้ารหัสทั้งหมดส่วนตรวจสอบข้อมูล (Format information) คือ ส่วนที่ใช้เก็บข้อมูลสำหรับตรวจสอบความผิดพลาดของข้อมูล เพื่อให้การแปลผลข้อมูลถูกต้องหรือเรียกคืนข้อมูลในส่วนที่เสียหายได้

ภาพประกอบที่ 18 โครงสร้างของคิวอาร์โค้ด

2.5.3.3 การใช้โทรศัพท์มือถือถ่ายภาพเพื่อถอดรหัส QR Code

ปัจจุบันโทรศัพท์มือถือมีเทคโนโลยีที่ดีขึ้น มีการใช้โทรศัพท์มือถือกันมากขึ้น เรียกได้ว่าแทบจะมีโทรศัพท์มือถือกันทุกคน จึงเป็นโอกาสที่จะนำเทคโนโลยี QR Code มาใช้ผ่านโทรศัพท์มือถือที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ดีที่สุด มีหลักการทำงาน คือสแกนข้อมูล QR Code ด้วยโทรศัพท์มือถือที่ลงโปรแกรมเรียบร้อยแล้วส่งข้อมูลเพื่ออ่านค่า QR Code ถอดรหัส QR Code แสดงผลการเข้ารหัส

ภาพประกอบที่ 19 การใช้โทรศัพท์มือถือถ่ายภาพเพื่อถอดรหัส QR Code
(ที่มา <http://premiercustomimages.com/home3.html>)

กล่าวโดยสรุป คิวอาร์โค้ดเป็นสัญลักษณ์ชนิดหนึ่งที่สามารถเก็บข้อมูลและถอดรหัสได้ ในปัจจุบันถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในงานด้านอุตสาหกรรม งานทางธุรกิจโฆษณา ประชาสัมพันธ์ และการใช้งานส่วนบุคคล พบเห็นได้ตามนิตยสาร หนังสือพิมพ์ หรือสินค้าต่างๆ ปัจจุบันมีโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับสร้างคิวอาร์โค้ดอย่างง่ายคือ เขียนตัวอักษรและตัวเลขเพื่อสร้างคิวอาร์โค้ดขึ้นมา และสามารถอ่านคิวอาร์โค้ดได้อย่างง่ายโดยมีโทรศัพท์ที่มีกล้องถ่ายรูปและมีโปรแกรมการอ่านคิวอาร์โค้ดก็จะสามารถแสดงข้อมูลหรือเว็บไซต์ได้อย่างง่ายดาย

2.5.3.4 การประยุกต์ใช้คิวอาร์โค้ดในด้านต่างๆ

ศุภศิลา กุลจิตต์เจี๊วงค์ (2555) ได้ยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้คิวอาร์โค้ดในด้านต่างๆ ดังนี้สร้างคิวอาร์โค้ดให้เป็น “ร้านค้าเสมือนจริง” (Virtual Store) ด้วยวิถีชีวิตที่เร่งรีบของคนเมืองในปัจจุบัน ทำให้ผู้คนต่างต้องทำงานแข่งขันกับเวลา เวลาที่ต้องใช้ไปส่วนใหญ่ต้องหมดไปกับการทำงาน 8 ชม./วัน และการพักผ่อน ทำให้วันทำงานปกติผู้คนเหล่านั้นไม่มีโอกาสไปเลือกซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค และของใช้จำเป็นทั่วไปในชีวิตประจำวัน พีพ็อด (Peapod) ธุรกิจค้าปลีกบนโลกออนไลน์ในสหรัฐอเมริกา ได้เล็งเห็นถึงปัญหาและความสำคัญดังกล่าว จึงเกิดแนวคิดที่จะให้บริการสินค้าโดยที่ผู้บริโภคไม่ต้องมาที่หน้าร้าน ซึ่งเป็นการช่วยผู้บริโภคประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง แต่ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าได้เสมือนผู้บริโภคมาอยู่ในร้านค้านั้นจริง ๆ พีพ็อด (Peapod) เริ่มที่จะสร้างร้านค้าเสมือนจริงโดยการใช้คิวอาร์โค้ด เป็นตัวกลางในการเชื่อมต่อระหว่างผู้บริโภค และผู้ผลิตสินค้า โดยเริ่มต้นที่สถานีรถไฟฟ้าวอลล์ ในเมืองชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา ด้วยวิธีการติดโปสเตอร์สินค้าขนาดใหญ่ พร้อมแท็บคิวอาร์โค้ดไว้ข้างรถไฟฟ้าใต้ดิน ซึ่งมีรายการสินค้ามากกว่า 70 ชนิด ทั้งสินค้าสด และสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไประหว่างที่รถไฟฟ้า ผู้บริโภคสามารถเลือกชมสินค้าที่ติดไว้ด้านข้าง และสามารถเลือกซื้อสินค้าด้วยวิธีการใช้โทรศัพท์มือถือประเภทสมาร์ตโฟน สแกนรหัสคิวอาร์โค้ด ที่อยู่ภายในรายการสินค้า และผู้ขายสินค้าจะทำการจัดส่งสินค้าให้กับผู้บริโภคในวันถัดไปการประยุกต์ใช้คิวอาร์โค้ด กับการสื่อสารการตลาดในประเทศไทย ด้วยวิถีชีวิตของ

ผู้บริโภคที่เร่งรีบในปัจจุบัน ทำให้พฤติกรรมการซื้อ-ขายสินค้าเปลี่ยนไปเพื่อตอบสนองความเร่งรีบดังกล่าว โดยเฉพาะกลุ่มคนวัยทำงาน บิ๊กซี ซูเปอร์มาเก็ต (Big C Supermarkets) จึงได้พัฒนาระบบ “ช้อปปิ้ง ออนไลน์” (Shopping Online) ขึ้น เพื่อเป็นช่องทางในการซื้อสินค้าที่สะดวก รวดเร็ว คุ่มค่า และไวใจได้ โดยผ่านแอปพลิเคชันบนมือถือ “คิวอาร์ โค้ด” และใช้กลยุทธ์ที่เรียกว่า “บิ๊กซี บิ๊กเซอร์วิส ทุกเรื่องช้อป เป็นเรื่องง่าย” ซึ่งปัจจุบันมีผู้ใช้บริการแอปพลิเคชันของบิ๊กซี มากกว่า 13 ล้านคน สรินทิพย์ สถิตเสถียร รองประธานฝ่ายพัฒนารุรกิจ บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ได้อธิบายว่า “บิ๊กซีได้ให้บริการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ บนคอมพิวเตอร์และผ่านศูนย์บริการลูกค้า 1756 ภายใต้อีชื่อ “บิ๊กซี บิ๊กเซอร์วิส” มาแล้ว 3 ปี และเห็นได้ชัดว่า ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2555 จำนวนผู้ซื้อสินค้าออนไลน์จากบิ๊กซีและยอดการซื้อสินค้าได้เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด โดยจำนวนผู้เข้าชมหน้าเว็บช้อปปิ้งออนไลน์ของบิ๊กซีเพิ่มขึ้น 46% จำนวนผู้กดไลค์ (Like) เฟซบุ๊ก (Facebook) เพิ่มขึ้นถึง 71,000 คน และยอดการสั่งซื้อเพิ่มขึ้น 410% จึงเป็นจังหวะที่เหมาะสมที่จะเพิ่มความสะดวกในการช้อปปิ้งออนไลน์ให้กับผู้บริโภคด้วยแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ ผ่านระบบคิวอาร์ โค้ด โดยเราได้ออกแบบให้แอปพลิเคชันนี้ตอบสนองไลฟ์สไตล์ของลูกค้าออนไลน์ของเรา ที่มีทั้งผู้บริโภควัยย่อย กลุ่มหลักอายุ 25-45 ปี และลูกค้าที่เป็นบริษัทห้างร้าน ด้วยการใช้ คิวอาร์ โค้ด เป็นเครื่องช่วยให้ลูกค้าซื้อสินค้าได้อย่างรวดเร็ว ภายใต้อาณาเขต “โหลด-สแกน-ช้อป-ส่งฟรี ทุกเรื่องช้อป เป็นเรื่องง่าย” คิวอาร์โค้ดบนสื่อโฆษณา ระบบคิวอาร์ โค้ดสามารถช่วยเป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงระหว่างผู้ซื้อสินค้า ให้ได้พบกับสินค้า ข้อมูลข่าวสาร และการส่งเสริมการขายในรูปแบบต่างๆ ที่ผู้ผลิตได้สร้างสรรค์ขึ้น อีกทั้งยังไม่มีข้อจำกัดในขนาดของสื่อ ไม่ว่าจะสื่อใดก็ตามที่มีรูปแบบใดก็สามารถนำคิวอาร์ โค้ดไปติดไว้ข้างๆ ได้ เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ หรือบิลบอร์ดขนาดยักษ์ เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น บริษัท Blue Way Company ให้ผู้บริโภคสแกนคิวอาร์ โค้ด เพื่อเชื่อมโยง (Link) ไปยังหน้าเว็บไซต์ที่มีการแจกของรางวัล เชื่อมโยงไปยังวิดีโอคลิปโฆษณาตัวใหม่ใน YouTube และยังมี การเชื่อมต่อไปยัง Facebook หรือ Twitter อีกด้วยการประยุกต์ใช้คิวอาร์โค้ด ในการติดต่อกับบริษัทหรือตัวคุณบนนามบัตร เนื่องจากขนาดของนามบัตรที่มีขนาดเล็ก อาจไม่เพียงพอต่อรายละเอียดของผู้ใช้ที่ต้องการจะชี้แจงข้อมูลข่าวสารที่บ่งบอกความเป็นตัวตนได้อย่างชัดเจน การนำคิวอาร์โค้ด ไปติดไว้บนนามบัตร เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยบ่งบอกความเป็นตัวเองมากยิ่งขึ้น นามบัตรจะช่วยให้ผู้ที่สนใจ อยากดูข้อมูลเพิ่มเติมบนเว็บไซต์ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะมีข้อมูลแสดงอย่างละเอียดตามที่เจ้าของนามบัตรได้ให้รายละเอียดไว้

จากการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า ด้วยการที่ข้อมูล QR Code เก็บไว้เป็นข้อมูลตัวอักษรเราจึงสามารถนำ QR Code มาประยุกต์ใช้ได้หลากหลายรูปแบบ ประโยชน์ที่เห็นได้ชัดที่สุดของ QR Code ก็คือการเก็บ URL ของเว็บไซต์ เพราะ URL โดยปกติแล้วจะเป็นอะไรที่จดจำได้ยากเพราะยาวและบางอันจะซับซ้อนมากนอกจากนี้ QR Code โดยจะใช้ QR Code บันทึก URL ของข้อมูลส่วนต่างๆ

บนเว็บไซต์หรือจะเก็บข้อมูลส่วนในรูปแบบตัวอักษร เช่น ชื่อ ตำแหน่ง ที่อยู่ เบอร์โทร ฯลฯ ซึ่งอาจทำให้ในอนาคตของเราสะดวกและไม่ยุ่งยากอีกต่อไป

2.5.4 การปฏิสัมพันธ์

2.5.4 ความหมายการปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การกระทำทางสังคมซึ่งกันและกัน ผู้ที่ปฏิสัมพันธ์กันต่างมีแต่ละฝ่ายเป็นเป้าหมายในใจ คือ เรากระทำการทางสังคมต่อผู้อื่น และผู้อื่นกระทำการทางสังคมต่อเรา

2.5.4.1 การปฏิสัมพันธ์ เป็นการกระทำทางสังคมสองด้าน การปฏิสัมพันธ์ เป็นการกระทำที่มีผู้อื่นเป็นเป้าหมายของการกระทำ เป็นการกระทำที่มีเจตนาจะกระทำ ผู้อื่นที่เป็นเป้าหมายของเรา เมื่อได้รับการกระทำทางสังคมจากเรา จะมีการกระทำโต้ตอบกลับมาและมีเราเป็นเป้าหมายในใจของเขา

2.5.4.2 การปฏิสัมพันธ์ เป็นส่วนหนึ่งของการขัดเกลาทางสังคม การปฏิสัมพันธ์เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล ตอบสนองความต้องการ แลกเปลี่ยนความเข้าใจความคาดหวังของกันและกัน ข้อมูลที่เราได้รับมาจะช่วยให้มีการปรับตัวเข้าหากัน จะช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเชื่อ ความคิด ของเราอยู่ตลอดเวลาทั้งนี้เพื่อให้ตัวเราสามารถเข้ากันได้กับผู้อื่น

ความหมายโดยทั่วไปของคำว่า Interactive หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ แต่ในบริบทของ อีเลิร์นนิ่ง หมายถึง การมีการโต้ตอบและให้แรงเสริม (Feedback และ Reinforcement) กับการกระทำของผู้เรียน เช่น เว็บเพจที่ประกอบด้วยเนื้อหาที่เอกสารที่ถูกอัปโหลดเอาไว้เพื่อให้ผู้เรียนอ่านอย่างเดียว เช่นนี้ไม่ถือว่าเป็นเว็บเพจที่มีปฏิสัมพันธ์กันได้ แต่ถ้าหากคำศัพท์หรือภาพบนเว็บสามารถที่จะอ่านคำอธิบายเพิ่มเติมได้ โดยผู้เว็บคลิกลิงค์เพื่อไปหน้าจอถัดไป ซึ่งเป็นหน้าจอที่แสดงคำอธิบายนั้น เว็บเพจนั้นอาจจะเรียกได้ว่า เป็นเว็บเพจที่มีการโต้ตอบกับการกระทำของผู้เรียน (แต่การที่มีลิงค์บนเว็บเพจเป็นเพียงแคว้นการเบื้องต้นที่ทำให้เว็บมีการโต้ตอบกับการกระทำของผู้เรียนเท่านั้น) การที่จะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนได้มากน้อยแค่ไหนก็ขึ้นอยู่กับว่า จะสร้างโปรแกรมการโต้ตอบและให้แรงเสริมกับการกระทำของผู้เรียนเอาไว้แบบไหนและอย่างไร กล่าวคือ การโต้ตอบและให้แรงเสริมกับการกระทำของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ในการสร้างระบบการเรียนแบบ WBT มีความจำเป็นที่จะต้องคิดด้วยว่าจะสร้างโปรแกรมการโต้ตอบและให้แรงเสริมกับการกระทำของผู้เรียนเอาไว้อย่างไร จึงจะทำให้ระบบการเรียนนั้นมีประสิทธิภาพสูง ซึ่งเป็นความสำคัญของการออกแบบสื่อการสอน

ในบริบทของห้องเรียน ปฏิสัมพันธ์คือ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกลุ่ม ในการจัดการเรียนการสอนนิยมสร้างความสัมพันธ์ในห้องเรียนด้วยการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน กิจกรรมประเภทต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมีดังตัวอย่างเช่น

1) ให้ผู้เรียนอธิบาย หรือออกมาแก้ปัญหาโจทย์บนกระดานดำ การแก้ปัญหานั้น อาจจะเป็นงานเดี่ยว หรืองานกลุ่มก็ได้

2) ให้โอกาสถามตอบข้อสงสัย หรือแสดงความคิดเห็นขณะเรียน

3) ถามปัญหาให้ผู้เรียนตอบ

4) ให้ผู้เรียนจับกลุ่มทำงานที่ผู้เรียนมองหมายในขณะสอน เช่น ทำแบบฝึกหัด, อภิปรายเพื่อหาคำตอบเป็นต้น โดยผู้สอนดูแลอธิบายขณะผู้เรียนทำงาน

5) ให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้มารายงานต่อเพื่อน

6) ให้ผู้เรียนจัดบอร์ดสาธิตอุปกรณ์, เครื่องมือต่างๆ ร่วมกับผู้สอน

7) ให้สอนแทนผู้สอนในบางหัวข้อ

กิจกรรมข้างต้นนี้ ลักษณะของปฏิสัมพันธ์ที่ใช้มี 2 แบบคือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน สิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มผู้เรียนคือ จำนวนผู้เรียนในกลุ่ม ความสามารถของผู้เรียน ลักษณะของผู้นำกลุ่ม และความสามัคคี สำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนนั้น ปฏิสัมพันธ์ในทางตรงที่ผู้สอนใช้ ได้แก่การพูดติดต่อกับผู้เรียน หรือใช้ตำราหรืออุปกรณ์การสอน หรือเครื่องมือ หรือวิธีการให้ทำงานหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นสื่อในทางอ้อม ผู้สอนอาจใช้ท่าทางการแสดงออก เช่น สันติริยะ ยิ้ม พยักหน้า ซึ่งผู้เรียนก็อาจใช้ปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ เหล่านี้กับผู้สอนได้เช่นกัน

2.4.2 ความหมายของการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร โดยเป็นผลจากการฝึกฝน เมื่อได้รับการเสริมแรง มิใช่เป็นผลจากการตอบสนองตามธรรมชาติที่เรียกว่า ปฏิกริยาสะท้อน (Kimble and Garnezy) การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อันเป็นผลจากการฝึกฝนและประสบการณ์ แต่มิใช่ผลจากการตอบสนองที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ (Hilgard and Bower) การเรียนรู้เป็นการแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง อันเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ที่แต่ละคนได้ประสบมา (Cronbach) การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่บุคคลได้พยายามปรับพฤติกรรมของตน เพื่อเข้ากับสภาพแวดล้อมตามสถานการณ์ต่าง ๆ จนสามารถบรรลุถึงเป้าหมายตามที่แต่ละบุคคลได้ตั้งไว้ Pressey, Robinson, and Horrocks (1959)

ลักษณะของการเรียนรู้มี 3 ประการ (Garry and Kingsley, 1959) คือ

1) การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ เพราะมีวัตถุประสงค์หรือแรงจูงใจ

2) การเรียนรู้เกิดจาก การพยายามตอบสนองหลายรูปแบบ เพื่อบรรลุถึงเป้าหมาย

คือการแก้ปัญหา

3) การตอบสนองจะต้องกระทำจนเป็นนิสัย

ความหมายของการเรียนรู้ (Mednick, 1959)

- 1) การเรียนรู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
- 2) การเรียนรู้เป็นผลจากการฝึกฝน
- 3) การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวรจนเป็นนิสัย มิใช่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมชั่วคราว
- 4) การเรียนรู้ไม่อาจสังเกตได้โดยตรง แต่ทราบจากการกระทำที่เป็นผลจากการเรียนรู้

เพราะฉะนั้นเราสามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากเดิมไปสู่พฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร และพฤติกรรมใหม่นี้เป็นผลมาจากประสบการณ์หรือการฝึกฝน มิใช่เป็นผลจากการตอบสนองตามธรรมชาติหรือสัญชาตญาณ หรืออูฐิภาวะ หรือพิษยาต่าง ๆ หรืออุบัติเหตุ หรือความบังเอิญ พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจะต้องเปลี่ยนไปอย่างค่อนข้างถาวร จึงจะถือว่าเป็นการเรียนรู้ขึ้น หากเป็นการ เปลี่ยนแปลงชั่วคราวก็ยังไม่ถือว่าเป็นการเรียนรู้เมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้ จะเกิดการเปลี่ยนแปลงดังนี้ (Bloom,1959)

- 1) การเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และความคิด (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระใหม่ ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้มากขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมอง

- 2) การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทศนคติ ค่านิยม (Affective Domain) หมายถึง เมื่อบุคคลได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ก็ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกทางด้านจิตใจ ความเชื่อ ความสนใจ

- 3) ความเปลี่ยนแปลงทางด้านความชำนาญ (Psychomotor Domain) หมายถึง การที่บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านความคิด ความเข้าใจ และเกิดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความสนใจด้วยแล้ว ได้นำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติ จึงทำให้เกิดความชำนาญมากขึ้น เช่น การใช้มือ เป็นต้น ธรรมชาติของการเรียนรู้เป็นกระบวนการชนิดหนึ่ง ประกอบด้วย (Cronbach, 1959)

- (1.1) จุดมุ่งหมายของผู้เรียน (Goal) หมายถึงสิ่งที่ผู้เรียนต้องการหรือสิ่งที่ผู้เรียนมุ่งหวัง การเรียนอย่างไม่มีจุดมุ่งหมาย คือไม่ทราบว่าเรียนไปทำไม ย่อมจะไม่บังเกิดผลดีขึ้นได้ ครูควรชี้ให้ผู้เรียนเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายในการเรียนวิชาต่าง ๆ ว่าคืออะไร เพื่ออะไร

- (1.2) ความพร้อม (Readiness) เป็นลักษณะเฉพาะตัวของนักเรียนหรือผู้เรียนแต่ละคนหมายรวมถึงวุฒิภาวะของผู้เรียนด้วย คนที่มีความพร้อมจะเรียนได้ดีกว่าทั้ง ๆ ที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน จึงควรสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเพื่อให้เขาพร้อมที่จะเรียนได้

- (1.3) สถานการณ์ (Situation) หมายถึง สิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่มากระทำต่อผู้เรียน เช่น การเรียนการสอน สถานการณ์ต่าง ๆ ฯลฯ คนหรือสัตว์จะเรียนรู้ได้ดีเมื่อได้เข้าไปมีประสบการณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริง

(1.4) การแปลความหมาย (Interpretation) เป็นการศึกษาหาเส้นทางในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่เพื่อเข้าไปสู่จุดมุ่งหมาย หรือการวางแผนการกระทำเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย โดยพิจารณานำสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์มาใช้ให้เป็นประโยชน์ การจะบรรลุจุดมุ่งหมายนั้นอาจมีหลายวิธี และอาจจะมีวิธีหนึ่งที่ดีที่สุด การที่คนจะเลือกวิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถในการแปลความหมายเป็นสำคัญ

(1.5) ลงมือกระทำ (Action) เมื่อแปลสถานการณ์แล้ว ผู้เรียนจะลงมือตอบสนองสถานการณ์หรือสิ่งเร้าในทันที การกระทำนั้นผู้เรียนย่อมจะคาดหวังว่าจะเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะทำให้เขาบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

(1.6) ผลที่ตามมา (Consequence) หลังจากตอบสนองสิ่งเร้าหรือสถานการณ์แล้ว ผลที่ตามมาคือ อาจจะประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย จะเกิดความพอใจ (Confirm) ถ้าไม่ประสบผลสำเร็จย่อมไม่พอใจ ผิดหวัง (Contradict) ถ้าประสบผลสำเร็จก็จะเป็นแรงจูงใจให้ทำกิจกรรมอย่างเดิมอีก ถ้าไม่บรรลุจุดมุ่งหมายอาจหมดกำลังใจ ท้อแท้ที่จะตอบสนองหรือทำพฤติกรรมต่อไป

(1.7) ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Contradict) ซึ่งจะกระทำใน 2 ลักษณะคือ ปรับปรุงการกระทำของตนใหม่เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย โดยย้อนไปพิจารณาหรือแปลสถานการณ์หรือสิ่งเร้าใหม่ แล้วหาวิธีการทำพฤติกรรมที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางให้ได้อีกประการหนึ่ง อาจเลิกไม่ทำกิจกรรมนั้นอีก หรืออาจจะกระทำซ้ำ ๆ อย่างเดิมโดยไม่เกิดผลอะไรเลยก็ได้

2.5.4.4 ปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ในสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

การที่จะศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ในสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้น จะต้องทราบเกี่ยวกับคุณลักษณะของสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ประการ คือ

1. Information (สารสนเทศ)
2. Individualization (ความแตกต่างระหว่างบุคคล)
3. Interaction (การโต้ตอบ)
4. Immediate Feedback (ผลป้อนกลับโดยทันที)

รายละเอียดดังนี้ (กรมวิชาการ, 2544)

1. Information (สารสนเทศ) หมายถึง เนื้อหาสาระ (content) ที่ได้รับการเรียบเรียงแล้วเป็นอย่างดี ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือได้รับทักษะอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ผู้สร้างได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ โดยอาจแนะนำเสนอเนื้อหาในลักษณะทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้

2. Individualization (ความแตกต่างระหว่างบุคคล) คือการตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งจากบุคลิกภาพ สติปัญญา ความสนใจ พื้นฐานความรู้ คือลักษณะสำคัญของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยผู้เรียนจะมีอิสระในการควบคุมการเรียนของตนเอง รวมทั้งการเลือก

รูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนได้ เช่น สามารถควบคุมเนื้อหา ควบคุมลำดับของการเรียน ควบคุมการฝึกปฏิบัติหรือการทดสอบ เป็นต้น

3. Interaction (การโต้ตอบ) เนื่องจากผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หากได้มีการโต้ตอบหรือปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน ดังนั้นคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ออกแบบมาอย่างดีจะต้องเอื้ออำนวยให้เกิดการโต้ตอบระหว่างผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างต่อเนื่องและตลอดทั้งบทเรียน การอนุญาตให้ผู้เรียนเพียงแต่คลิกเปลี่ยนหน้าจอไปเรื่อย ๆ ทีละหน้าไม่ถือว่าเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้ แต่ต้องมีการให้ผู้เรียนได้ใช้เวลาในส่วนของ การสร้างความคิด วิเคราะห์และสร้างสรรค์เพื่อให้ได้มาซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ๆ

4. Immediate Feedback (ผลป้อนกลับโดยทันที) การให้ผลป้อนกลับนี้เป็นสิ่งที่ทำให้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนแตกต่างไปจากมัลติมีเดีย ซีดีรอม ซึ่งได้มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราวของสิ่งต่าง ๆ แต่ไม่ได้มีการประเมินความเข้าใจของผู้เรียนไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของการทดสอบ แบบฝึกหัด หรือการตรวจสอบความเข้าใจในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง จึงทำให้มัลติมีเดีย ซีดีรอม เหล่านั้นถูกจัดว่าเป็นมัลติมีเดียเพื่อการนำเสนอข้อมูล (Presentation Media) ไม่ใช่คอมพิวเตอร์ช่วยสอนบทเรียนที่ดีควรมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนให้มากที่สุด เพราะการเรียนรู้ จากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนควรมีประสิทธิภาพมากกว่าเรียนจากหนังสือ เพราะสามารถ สื่อสารกับผู้เรียน ได้ 2 ทาง (Two Way Communication) Hannafin and Peck (1988)

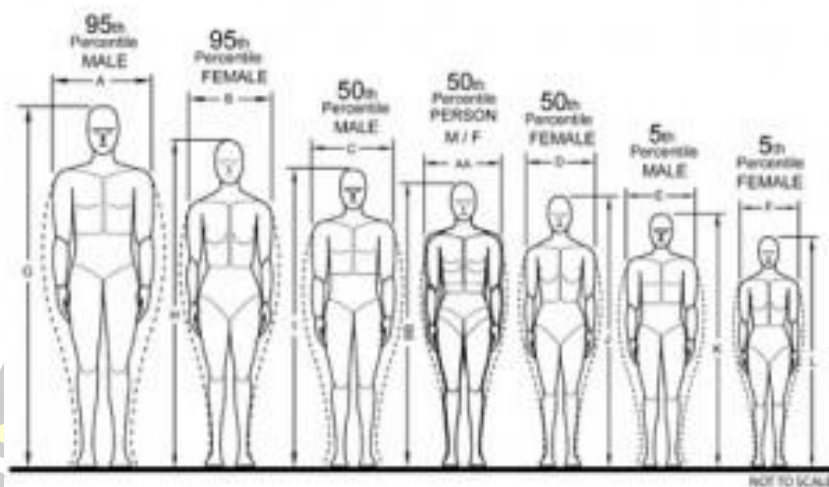
การเรียนรู้ของมนุษย์นั้นใช้เพียงแต่การสังเกตแต่รวมไปถึงการปฏิบัติด้วย การมีปฏิสัมพันธ์ไม่เพียงแต่คงความสนใจได้เท่านั้น แต่ยังช่วยให้เกิดความรู้ทักษะใหม่ ๆ ในผู้เรียน หนึ่งในข้อได้เปรียบของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีเหนือสื่อการสอนอื่น ๆ ก็คือความสามารถในเชิงโต้ตอบกับผู้เรียน อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีการเน้นความสำคัญในส่วนของปฏิสัมพันธ์มาก พบว่าคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมากมายที่ผลิตออกมานั้นจะมีปฏิสัมพันธ์ภายในบทเรียนน้อยทำให้เกิดบทเรียนที่น่าเบื่อหน่าย การที่จะออกแบบบทเรียนอย่างสม่าเสมอและปฏิสัมพันธ์นั้น ๆ จะต้องเกี่ยวข้องกับเนื้อหาและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

การสร้างแรงจูงใจของมาโลน (Malone) ปัจจัย 4 ประการที่ทำให้เกิดแรงจูงใจตามทฤษฎีนี้ได้แก่ ความท้าทาย จินตนาการ ความอยากรู้อยากเห็นและความรู้สึกที่ได้ควบคุมบทเรียน และทฤษฎีแบบจำลองอาร์ค (ARCS Model) ได้แก่ การเร้าความสนใจ ความรู้สึกเกี่ยวพันกับเนื้อหา ความมั่นใจและความพึงพอใจของผู้เรียน ดังนั้นการใช้ปฏิสัมพันธ์มาใช้ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จึงควรให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจและ การเร้าความสนใจดังกล่าวเพราะฉะนั้นการมีปฏิสัมพันธ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนจึงมีความสำคัญมาก เพราะนอกจากปฏิสัมพันธ์จะมีส่วนช่วยเร้าความสนใจตามทฤษฎีของมาโลน และ ARCS Model แล้ว ปฏิสัมพันธ์ ยังเป็นการเสริมแรงอย่างดีในการให้ผลย้อนกลับในบทเรียน เพราะการเรียนรู้ของมนุษย์ เกิดจากการที่มนุษย์ให้ความ

สนใจกับสิ่งเร้า (Stimuli) และรับรู้ (Perception) สิ่งเร้าต่าง ๆ นั้นอย่างถูกต้อง คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ดีควรจะออกแบบให้เกิดการรับรู้ที่ง่ายตายและเที่ยงตรง การนำลักษณะปฏิสัมพันธ์ที่ดี มาใช้ในการออกแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จึงนับเป็นความสำคัญและช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ตรงตามวัตถุประสงค์ของบทเรียนนั้น

2.6 ปัจจัยมนุษย์กับการประเมินคุณภาพสื่อ

ปัจจัยมนุษย์ (Human factors) คือการศึกษาถึงปัจจัยสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ กายภาพ วัฒนธรรม และจิตวิทยา ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม ความสามารถ ข้อจำกัดของมนุษย์ ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ลักษณะของมนุษย์ในแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์มีวิธีการดำเนินชีวิต กฎเกณฑ์การปฏิบัติ และการมีปฏิสัมพันธ์กับโลกรอบตัวในรูปแบบเฉพาะที่ต่างกันออกไป

ภาพประกอบที่ 20 Human factors

(ที่มา <http://whitelightdesign.com/services/industrial-design-services/human-factors/human-factors-universal-design/>)

2.6.1 การประเมินคุณภาพสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบโดยใช้ทฤษฎี Usability Test

การประเมินคุณภาพ แบบ Usability test ของ ISO: 9241-1 ที่เป็นระบบสากลในการประเมินค่า ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความพึงพอใจ ทาง การออกแบบผลิตภัณฑ์ในศาสตร์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการออกแบบเฟอร์นิเจอร์ ซอฟต์แวร์ สื่อปฏิสัมพันธ์ รวมไปถึง การออกแบบ

สารสนเทศ (information design) (ISO 9241-1, 1997) อย่างไรก็ตาม เกณฑ์การทดสอบเพื่อหาค่าชี้วัดความสำเร็จของการสื่อสารสาธารณะนั้น (the testing level of public communication success) ISO-7001 ได้มีการกำหนดมาตรฐานของร้อยละความเข้าใจที่ใช้ทดสอบกับกลุ่มทดลองที่ของผู้ใช้ระบบภาพสัญลักษณ์สาธารณะเหล่านั้น ต้องมีค่าเฉลี่ยความเข้าใจที่ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 67 (ISO 7001, 2007) หลักในการอ้างอิงถึงความสามารถในการใช้งาน มีคุณลักษณะหลัก (Key Attributes) ดังต่อไปนี้

1. ประสิทธิภาพ (Effectiveness) เสนอถึงความถูกต้องและความสำเร็จตามเป้าหมายที่ผู้ใช้งานได้รับรู้

2. ประสิทธิภาพ (Efficiency) เสนอถึงทรัพยากรที่ใช้เพื่อให้เกิดความถูกต้องและความสำเร็จตามเป้าหมายที่ผู้ใช้งานได้รับรู้

3. ความพึงพอใจ (Satisfaction) ทิศนคติในเชิงบวกในการใช้งานของผลิตภัณฑ์บริบทของการใช้งาน (Context of Use) ผู้ใช้งาน งาน อุปกรณ์ (ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และวัตถุดิบ) และลักษณะทางกายภาพ และสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ใช้ในผลิตภัณฑ์

กล่าวโดยสรุปจากการศึกษาข้างต้น จะสามารถสรุปได้ว่า การใช้ทฤษฎีปัจจัยมนุษย์ (Human factors) เป็นการศึกษาถึงปัจจัยสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ กายภาพ วัฒนธรรม และจิตวิทยา ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ลักษณะของมนุษย์ในแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์มีวิธีการดำเนินชีวิต กฎเกณฑ์การปฏิบัติ และการมีปฏิสัมพันธ์กับโลกรอบตัวในรูปแบบเฉพาะที่ต่างกันออกไป และ ทฤษฎี Usability Test เป็นการประเมินค่าผลิตภัณฑ์ว่าสามารถใช้งานได้ตามที่ผู้ใช้งานได้รับรู้นั้น เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายด้วยประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และความพึงพอใจในบริบทที่ระบุในการใช้งานได้

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

ขวัญกมล ดอนขวา (2555) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยเน้นศึกษาชุมชนชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 408 ตัวอย่าง โดยการแบ่งพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ออกเป็น 2 เขต คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผล การศึกษาพบว่า ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีผลกระทบทางตรง ต่อกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชนในด้านการขายมากที่สุด โดยมีขนาดของผลกระทบเท่ากับ 0.513 ส่วนกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชนในด้านการขาย มีผลกระทบทางตรงต่อการจัดสรร กำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการให้ความอนุเคราะห์ชุมชนมากที่สุด โดยมีขนาดของผลกระทบ เท่ากับ 0.417 ทางด้านปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนด้านการพัฒนาพื้นฐาน

ทางกายภาพมีผลกระทบ ทางตรงต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมากที่สุด โดยมี ขนาดของผลกระทบเท่ากับ 0.434 นอกจากนี้ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ มีผลกระทบทางอ้อมต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการให้การศึกษา มากที่สุด โดยมีขนาดของผลกระทบเท่ากับ 0.302 ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางด้านการ พัฒนาผู้นำเศรษฐกิจชุมชน การพัฒนาสมาชิกกลุ่ม และการพัฒนาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา เศรษฐกิจชุมชน มีผลต่อการเพิ่มยอดขายจากการขายสินค้าภายในชุมชน โดยรายได้จากการขายจะมี ผลต่อขนาดของการจัดสรรกำไรไปช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ทางสังคมในชุมชนที่เป็นที่ตั้งของกลุ่ม อาชีพเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยในด้านการให้การศึกษา มากที่สุด

ธานินทร์ ณะอม และคณะ (2556) ได้อธิบายถึงกระบวนการแปลงแผนพัฒนาฉบับที่ 11 สู่ การปฏิบัติ สรุปได้ว่าแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ภูมิภาค และประเทศ ดังนั้น จึงต้องขับเคลื่อนแผนฯ ให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อให้ประเทศไทยแข่งขันได้ในเวทีโลก รวมถึงสามารถรับมือกับความผันผวนที่รุนแรงมากขึ้นได้ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายภายใต้หลักการว่า (1) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ไม่ใช่แผนของภาครัฐแต่เป็นแผนของคนไทยทุกคน (2) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ไม่ใช่แผนที่มีผู้ได้ประโยชน์เฉพาะกลุ่ม แต่เป็นแผนที่คนไทยทุกคนได้ประโยชน์ และ (3) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ไม่ใช่เรื่องยากที่จะทำความเข้าใจ แต่เป็นแผนที่อยู่บนพื้นฐานความจริง สามารถนำไปแปลงสู่การปฏิบัติได้จริงการนำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ไปดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ต้องยึดหลักความสอดคล้องกับภูมิสังคม หลักการพัฒนาพื้นที่ การกิจ และการมีส่วนร่วม ใช้ความรู้ เทคโนโลยีนวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือหลัก และให้จังหวัดเป็นกลไกเคลื่อนแผนในพื้นที่

ศักรินทร์ ชนะ (2554) ได้ศึกษาเรื่องการใช้คิวอาร์โค้ด ระบบ ระบุตำแหน่งด้วยเครื่องข่ายโทรศัพท์มือถือ และระบบฐานข้อมูลสำหรับผู้โดยสารอากาศยานขาเข้าที่โดยสารรถแท็กซี่สาธารณะสังกัดท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและสร้างระบบบาร์โค้ดสองมิติ (คิวอาร์โค้ด) ระบบระบุตำแหน่งด้วยเครื่องข่ายโทรศัพท์มือถือ และระบบฐานข้อมูล ซึ่งได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการสำหรับผู้โดยสารอากาศยานขาเข้าประเทศที่ใช้บริการรถแท็กซี่สาธารณะสังกัดท่าอากาศยาน ในด้านของผู้โดยสารระบบได้ทำการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการเดินทางไว้ในรูปของคิวอาร์โค้ด ผู้โดยสารสามารถรับทราบข้อมูลได้โดยการใช้โทรศัพท์มือถือและคอมพิวเตอร์พกพาทำการสแกน รวมทั้งได้ประยุกต์ใช้ระบบระบุตำแหน่งผ่านเครือข่ายโทรศัพท์มือถือเพื่อเป็นประโยชน์ในการสร้างเสริมความปลอดภัยให้กับผู้โดยสารหรือการแจ้งเตือนให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ และในด้านการปฏิบัติงานของพนักงานอากาศยานได้ใช้ระบบฐานข้อมูลในการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับรถแท็กซี่สาธารณะสังกัดท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและข้อมูลเกี่ยวกับการขนส่ง

ผู้โดยสาร รวมทั้งการจัดทำรายงานต่าง ๆ งานวิจัยชิ้นนี้ทำให้ผู้โดยสารเกิดความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยโดยรับทราบข้อมูลของผู้ขับแท็กซี่อากาศยานด้วยระบบคิวอาร์โค้ดและเพิ่มความประหยัดเวลาในแถวคอยในบริเวณภายนอกอาคารผู้โดยสารขาเข้าอีกด้วย

กรพพรหม พิกุลแก้ว (2554: บทคัดย่อ) ได้เสนอการประยุกต์ใช้บาร์โค้ดแสดงข้อมูลในพิพิธภัณฑด้วยสื่อมัลติมีเดียบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งใช้ข้อมูล จะอาศัยข้อมูลจากพิพิธภัณฑสถานเครื่องถ้วยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยระบบจะอำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้งานสามารถทราบรายละเอียดของผลงานที่จัดแสดงและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบมัลติมีเดียให้มีความน่าสนใจ อีกทั้งโครงการนี้ได้ออกแบบให้สามารถใช้งานผ่านโปรแกรมบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ด้วยการอ่านข้อมูลจากบาร์โค้ด จากนั้นแสดงข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ผู้ใช้ที่มีจำนวนมากสามารถรับรู้ถึงข้อมูลได้อย่างทั่วถึงด้วยตนเอง ตามความต้องการของแต่ละบุคคล และนำเสนอผลงานให้เป็นที่น่าสนใจและกระตุ้นให้มีการเข้าชมพิพิธภัณฑมากขึ้น ซึ่งนำเสนอเพื่อให้เหมาะแก่การใช้งานได้ทุกเพศทุกวัย

งานวิจัยชิ้นนี้ สามารถนำ QR Code มาประยุกต์ใช้ได้ ในพิพิธภัณฑ โดยแค้มป์โปรแกรมถอดรหัสบนโทรศัพท์เคลื่อนที่แล้วก็นำไปถ่าย QR Code เพียงเท่านี้ก็จะได้รับรายละเอียดของงานนั้นได้ทั้งสะดวกและรวดเร็วอีกด้วย

จิรพร ชื่อจริง (ม.ป.ป. : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทางเลือกใช้ระบบตรวจสอบย้อนกลับที่มีการประยุกต์ การนำเทคโนโลยี QR Code มาใช้บนโทรศัพท์มือถือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการบริหารห่วงโซ่อุปทาน ตลอดจนเพิ่มความสามารถในการสอบย้อนกลับ และติดตามแหล่งกระจายสินค้าได้ โดยเหลือขนาดที่สามารถนำไปติดบนผักได้โดยตรง เป็นการสร้างระบบตรวจสอบย้อนกลับตั้งแต่จากสวนผู้ผลิตถึงผู้ส่งออก แนวทางการติดตามแหล่งที่จัดส่งสินค้า โดยอาศัยรหัสมาตรฐานสากล ทำให้สามารถยกระดับมาตรฐานด้านคุณภาพ เพิ่มคุณค่าให้กับตัวผลิตภัณฑ์และความปลอดภัยให้แก่ผักสดได้

งานวิจัยชิ้นนี้ทำให้ทราบถึงความจำเป็นของการใช้การตรวจสอบย้อนกลับโดยระบบ QR Code เพื่อการตรวจสอบสารตกค้าง สิ่งแปลกปลอม และระบุแหล่งที่มา ซึ่งการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้จะช่วยยกระดับคุณภาพของการส่งออกผักสดได้

วงศ์พัฒนา ศรีประเสริฐ (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการเศรษฐกิจการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดมหาสารคาม โดยระบบห่วงโซ่อุปทาน โดยการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ ประการแรก เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบเศรษฐกิจการท่องเที่ยว และแนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยว จังหวัดมหาสารคาม โดยส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม ประการที่สอง ศึกษาประเด็นที่มีผลต่อการบริหารจัดการเศรษฐกิจการท่องเที่ยว และประการที่สาม ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการเศรษฐกิจการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจังหวัดมหาสารคาม โดยระบบห่วงโซ่อุปทาน ประชากรเป้าหมายที่ใช้คือชุมชนท้องถิ่นซึ่ง

เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย พระธาตุนาดูน กู่สันตรัตน์ วนอุทยานโกสัมพี และอ่างเก็บน้ำห้วยค้อ (พทยานาเขื่อน) ตลอดจนเขตห้ามล่าป่าดุนลำพัน โดยรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรที่รับผิดชอบจากหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน จำนวน 6 คน ตัวแทนประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 10 คน และพันธมิตรทางการค้า จำนวน 19 คน ด้วยการใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ข้อมูลทุติยภูมิซึ่งรวบรวมโดยศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์จากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่สามารถเชื่อมโยงเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ เป้าหมายกับข้อมูลปฐมภูมิโดยศึกษาเชิงสำรวจพื้นที่ การสังเกตและการสัมภาษณ์เจาะลึกแบบมีโครงสร้างทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ จากนั้นนำข้อมูลมาสร้างข้อสรุปและวิเคราะห์แบบอุปนัย แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนาความ เพื่อเชื่อมโยงประเด็นต่างๆ ในบริบทที่เกี่ยวข้องกันในแต่ละประเด็นตามวัตถุประสงค์

ทิพย์สุดา พุดจระ (2556: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาชุมชนสลักคอก จังหวัดตราด การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ผลการดำเนินงานพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนและพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยว โดยชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชนสลักคอกอย่างยั่งยืนด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับ คณะกรรมการบริหารชมรมนำเที่ยวพื้นบ้านสลักคอก นักวิจัยร่วมกับชมรมได้ดำเนินงานพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว ได้แก่ กิจกรรมพัฒนา การบริหารจัดการชมรม การทดลองจัดการที่พักในชุมชน และการกระตุ้นจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม แก่คนในชุมชน และมีการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนสลักคอก อย่างยั่งยืนพบว่า 1) ปัจจัยนำเข้าได้แก่ แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวผู้นำชมรม สมาชิกชมรม และทรัพยากรการท่องเที่ยว 2) กระบวนการได้แก่ การบริหารจัดการชมรม การจัดการกิจกรรม ท่องเที่ยว การจัดการผลประโยชน์ การจัดการเรียนรู้ การเชื่อมโยงสู่ชุมชน การจัดการเครือข่าย ความร่วมมือ และ 3) ผลลัพธ์สู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ได้แก่ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่าชมรมนำเที่ยวพื้นบ้านสลักคอกมีการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในรูปแบบสหกรณ์ สมาชิกซึ่งเป็นคนในชุมชน ซื่อหุ้่นและได้รับเงินปันผลรายปีจากสัดส่วน ร้อยละ 35 จากรายได้ทั้งหมดของกิจกรรมพายเรือคายัค นั่งเรือมาด และนั่งเรือมาด พร้อมรับประทานอาหารค่ำ และร้อยละ 65 จัดสรรเพื่อการบริหารงานการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การสาธารณประโยชน์ และการจัดสวัสดิการสังคม ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว โดยชุมชน คณะกรรมการบริหารชมรมเป็นกลุ่มผู้นำในชุมชน มีผู้จัดการชมรมทำหน้าที่ดูแล การท่องเที่ยวแทนสมาชิกชมรม ชมรมขาดคนรุ่นใหม่เข้ามาเรียนรู้การจัดการท่องเที่ยว หน่วยงาน ภายนอกให้การ

สนับสนุนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการขยายตัวการพัฒนาเกาะช้างส่งผล กระทบต่อทรัพยากร การท่องเที่ยวของชุมชน

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

W. Huang and Tan (2007) ได้ศึกษาระบบการทำความเข้าใจภาพอินโฟกราฟิก การวิจัยนี้ ศึกษา ระบบการรับรู้และการตีความภาพอินโฟกราฟิกในรูปแบบเอกสารเป็นเรื่องยากในการรับรู้การ เชื่อมโยงข้อความและกราฟิก ดังนั้นจึงนำเสนอโดยการแยกข้อความและกราฟิกออกจากภาพอินโฟ กราฟิกด้วยโปรแกรมแปลงไฟล์ภาพเอกสารให้เป็นไฟล์ข้อความโดยอัตโนมัติ (OCR)ซึ่งทดลองจาก ภาพอินโฟกราฟิก 200 ภาพ โดยมุ่งเน้นแผนภูมิทางวิทยาศาสตร์ทั่วไปที่นิยมออกแบบ ในภาพอินโฟ กราฟิก ทดสอบโดยชุดการรับรู้กราฟิกและชุดข้อความกราฟิก ซึ่งภาพส่วนใหญ่เป็น ภาพขาว-ดำ แสดงผลด้วยภาพ 2 มิติ ส่วนภาพสีดาวน์โหลดมาจากเว็บไซต์ที่นำเสนอเป็นแผนภูมิ แท่งจำนวน 80 ภาพแผนภูมิเส้นจำนวน 60 ภาพ และเป็นภาพ 2 มิติและ 3 มิติที่เป็นแผนภูมิวงกลม จำนวน 60 ภาพ ซึ่งประสิทธิภาพของชุดการรับรู้กราฟิกได้รับการประเมินจากการจับคู่ แล้วคำตอบ คำถามจำนวน 5 คำถามการตอบแบบสอบถามได้รับการจัดการอย่างเท่าเทียมกัน ส่วนใหญ่เกิด ข้อผิดพลาดจาก กระบวนการแยกวิเคราะห์ประโยค ผลการวิจัยสามารถส่งเสริมระบบการจัดการของอินโฟกราฟิกใน รูปแบบที่ซับซ้อนมากขึ้นและเทคนิคพิเศษ เพื่อการออกแบบภาพอินโฟกราฟิก ต่อไป

(Chih Ming Chen, 2010: Abstract) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้บาร์โค้ดในการ ให้บริการด้านการท่องเที่ยว โดยที่นักท่องเที่ยวทำการแสกนบาร์โค้ดมือถือ จะสามารถทราบข้อมูล แผนที่ที่ช่วยให้ผู้ใช้เสียงคู่มือการบริการสำหรับหาเส้นทางของพวกเขา

(Arikan, Ozen, 2015: Abstract) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้คิวอาร์โค้ด โดยใช้ เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ดบูรณาการการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษแก่นักเรียน

สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ผู้วิจัยทราบว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตในแนวทางของทาง สายกลาง ที่สามารถนำมาประยุกต์ได้ในระดับบุคคล จนไปถึงระดับของการบริหารชุมชนหรือ ประเทศได้และ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เป็นโครงการที่ได้นำหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชน เป็นการพัฒนาจากหน่วยบุคคล เริ่มต้นจากการหาแกนนำชุมชนพัฒนาจากระดับ บุคคลให้ขยายไปสู่ ระดับของชุมชนในที่สุด การที่จะ ช่วยให้เกิดการเข้าใจในกระบวนการ หลักการและทฤษฎีต่างๆของโครงการที่มีรายละเอียดเนื้อหา มาก ได้สะดวกขึ้นนั้น หากมีการนำเทคโนโลยีของสื่อสมัยใหม่อย่างเช่นการทำสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบการ

อธิบายด้วยภาพอย่าง อินโฟกราฟิก นั้นจำช่วยให้ ผู้รับสื่อซึ่งคือแกนนำชุมชน สามารถเข้าถึงและทำความเข้าใจเนื้อหาของโครงการ ได้เวลาอันสั้น จะเป็นส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจ ด้วยการศึกษารายละเอียดที่สำคัญทั้งหมดของโครงการได้ก่อนที่จะศึกษารายละเอียดเชิงลึกในคู่มือโครงการที่อยู่ในรูปแบบหนังสือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดในการทำงานวิจัยได้ดียิ่งขึ้น และสามารถนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการทำวิจัยในครั้งนี้

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวทางการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม เพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในบทนี้จะกล่าวถึงระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ที่ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นขั้นตอน มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- วิธีดำเนินการวิจัย
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- วิธีการพัฒนาเครื่องมือ
- การเก็บข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวทางการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ
กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสุ่มแบบเจาะจง(Purposive Samples) เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างว่าบุคคลใดมีบทบาทหน้าที่ที่มีความเหมาะสม ใช้ในการให้ข้อมูล และเป็นส่วนหนึ่งในการมีส่วนร่วมของการออกแบบในการศึกษาครั้งนี้ พร้อมทั้งในกลุ่มบุคคลเดียวกันจะถูกกำหนดให้เป็นผู้ประเมินคุณภาพสื่อที่ครอบคลุมด้าน 1) เนื้อหา 2) การพัฒนาชุมชน 3) การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) การออกแบบกราฟิกสารสนเทศ โดยผู้วิจัยได้ทำการจำแนกกลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องและเหมาะสมในการให้ข้อมูล ตามรายละเอียดดังนี้

- 1.ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม 1 คน
- 2.ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการการพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม 1 คน
- 3.ผู้เชี่ยวชาญด้านการประยุกต์ ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม 1 คน

4.ผู้เชี่ยวชาญด้านการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้กับชุมชน (ปราชญ์ชุมชน) 1 คน

5.ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ 1 คน

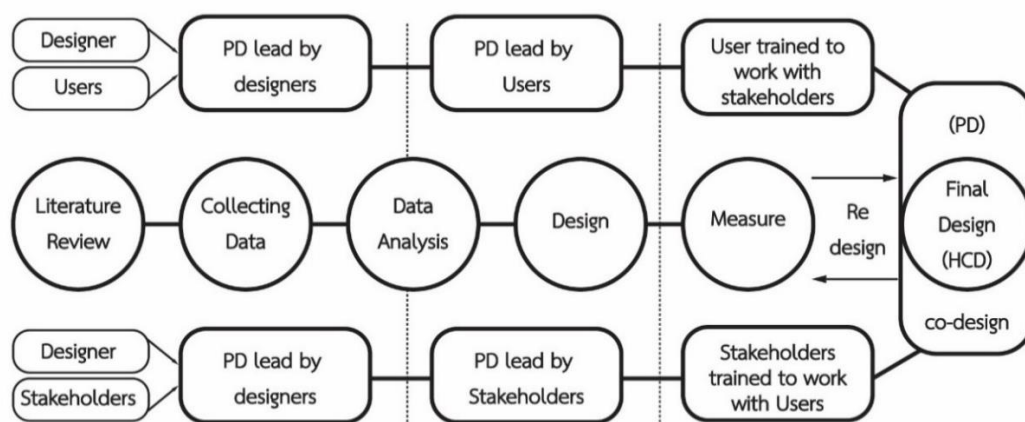
6.ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเรขศิลป์ 1 คน

3.1.2 กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สื่อทดลองสื่อ เป็นแกนนำชุมชนที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ใน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยจะใช้เทคนิคการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อเป็นการคัดเลือกเข้ามาเป็นกลุ่มทดลองในการประเมินสื่อต้นแบบที่ผลิตขึ้น

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎี “มนุษย์เป็นศูนย์กลางของการออกแบบ” Human Centre Design (HCD) มาเป็นกรอบแนวคิดหลักในการพัฒนาวิธีการดำเนินการวิจัย ควบคู่ไปกับแนวคิด “การออกแบบอย่างมีส่วนร่วม” Participatory design (PD) ที่ให้ ผู้ใช้งาน (Users) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับงาน (Stakeholders) ซึ่งไม่ใช่ผู้ออกแบบ (non-designer) เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบและพัฒนาสื่อร่วมกัน ทั้งในการปฏิบัติการและวิเคราะห์ผลร่วมกัน โดยจะเริ่มต้นตั้งแต่กระบวนการ การวางแผน การลงมือทำและการให้ผลสะท้อนทางความคิด ซึ่งผลที่ได้จะถูกนำไปแก้ไขปัญหาทางการใช้งานและปรับปรุงสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบที่ผลิตขึ้น ให้สามารถใช้งานได้จริง(ยาใจ พงษ์บริบูรณ์, 2537) เพื่อพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจำแนกขั้นตอนการดำเนินงานที่ประยุกต์มาจาก ทฤษฎี “มนุษย์เป็นศูนย์กลางของการออกแบบ” Human Centre Design (HCD) ร่วมกับการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม” Participatory design (PD) โดยสามารถจำแนกออกเป็น 6 ระยะ ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

พหุบัณฑิต โสว

ภาพประกอบที่ 21 ขั้นตอนการพัฒนาสื่อประยุกต์ตามกระบวนการ “มนุษย์เป็นศูนย์กลางของการออกแบบ” Human Centre Design (HCD) ร่วมกับการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม” Participatory design (PD)

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชการที่ 9 ข้อมูลโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” พื้นที่กรณีศึกษาจังหวัดมหาสารคาม หลักทฤษฎี Human Centre Design (HCD) และ Participatory design (PD) อีกทั้งทฤษฎีต่างๆ ที่ใช้ในการออกแบบ สื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ต่อไป

ระยะที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการผลิตสื่อ โดยผู้วิจัยจะเริ่มจากการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบบสอบถามความต้องการ แบบสังเกตการณ์ และแบบสัมภาษณ์ (รายละเอียดตามข้อ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง) อีกทั้งได้มีการลงพื้นที่โดยเครื่องมือที่สร้างขึ้นในการลงพื้นที่สอบถามความต้องการและสังเกตการณ์ ถ่ายภาพ บันทึกและใช้แบบสังเกตการณ์เพื่อบันทึกเก็บข้อมูลและถ่ายภาพมาใช้ในการประกอบชิ้นงาน ประกอบการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 6 ท่าน

ระยะที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำผลจากระยะที่ 2 มาทำการวิเคราะห์โดยวิธีการ (Typological Analysis) ผสมกับการวิเคราะห์ทางด้านเนื้อหาและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Content Analysis) นำมาทำการตรวจสอบแบบสามเส้าเพื่อให้ได้ตัวแปรสำคัญ เพื่อทำการสรุปเป็นแนวคิดของการออกแบบที่จะใช้ในระยยะต่อไป

ระยะที่ 4 การพัฒนาออกแบบชิ้นงานตัวอย่าง

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะเวลาที่ 3 มาสู่ขั้นตอนการออกแบบ ในการออกแบบนั้นผู้วิจัยอาศัยหลักทฤษฎีการออกแบบ information design และ infographic เข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อให้มีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย การออกแบบมีความสวยงาม และนำไปสร้างรูปแบบการนำเสนอภาพเคลื่อนไหวประกอบเสียงบรรยาย ซึ่งรายละเอียดนั้นผู้วิจัยจะนำไปขยายเพิ่มเติมในข้อที่ 3.4 รวมไปถึงการสร้างเครื่องมือเพิ่มเติม

ระยะที่ 5 การทดลองและประเมินผลการใช้

เป็นขั้นการทดลองและประเมินคุณภาพของสื่อ โดยผู้วิจัยจะทำการประเมินคุณภาพสื่อกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นชุดเดียวกันกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (ในระยะเวลาที่ 2) และกลุ่มตัวอย่าง โดยการประเมินคุณภาพสื่อบนพื้นฐานของหลักการ Usability Test โดยมีทั้งหมด 3 ด้าน 1) ด้านประสิทธิภาพ 2) ด้านประสิทธิผล 3) ด้านความพึงพอใจ หลังจากทดลองและประเมินคุณภาพสื่อสำเร็จแล้วเมื่อผู้วิจัยได้ผลสะท้อนจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มตัวอย่าง ก็ให้นำผลสะท้อนเหล่านั้นมาปรับแก้ไขและพัฒนาให้เกิดเป็นสื่อที่สมบูรณ์ในขั้นต่อไป

ระยะที่ 6 พัฒนาเป็นชิ้นงานที่สมบูรณ์

ในขั้นตอนนี้จะเป็นการนำเอาผลสะท้อนจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินด้านคุณภาพสื่อ กับผลสะท้อนจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการประเมิน เพื่อมาปรับแก้ไขสอดคล้องกับข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาเป็นชิ้นงานที่สมบูรณ์

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย

3.2.1 แบบสอบถามความต้องการ

3.2.2 แบบสังเกตการณ์

3.2.3 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

3.3.4 สื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3.5 แบบประเมินคุณภาพสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญ

3.3.6 แบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบกับกลุ่มตัวอย่างรายละเอียดในการอธิบาย
ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ อยู่ในหัวข้อต่อไป

3.4 วิธีการพัฒนาเครื่องมือทางการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือทางการวิจัย ผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็น 2 หมวด ได้แก่ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) เครื่องมือสื่อสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก ต้นแบบ โดยมีขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ได้แก่

3.3.1 แบบสอบถามความต้องการ

แบบสอบถามความต้องการ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เป็นแบบสอบถามปลายเปิด และมีแนวประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับความต้องการในการใช้สื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวความคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นแกนนำชุมชนที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” และเจ้าหน้าที่ พัฒนาชุมชน ปฏิบัติการได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชน และโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เพื่อนำไปใช้จัดทำสื่อต้นแบบ

3.3.2 แบบสังเกตการณ์

แบบสังเกตการณ์เป็นวิธีอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เป็นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเฝ้าดู ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นกับสิ่งอื่น สุภางค์ จันทวานิช (2531) ผู้วิจัยใช้แบบสังเกตการณ์ แบบไม่มีส่วนร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยวิธีการจดบันทึกเพื่อสังเกตการณ์ เพื่อที่จะใช้ทำการหาตัวแปรและประเด็นสำคัญด้านขั้นตอนการจัดโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ในจังหวัดมหาสารคาม โดยรายละเอียดในการจดบันทึกสังเกตการณ์คือ เวลา สถานที่ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สังเกตการณ์กับสิ่งที่เห็น

3.3.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นการสัมภาษณ์โดยไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับข้อความและลำดับขั้นตอนการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า เป็นการพูดคุยสนทนาตามธรรมชาติ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกในการหาข้อจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งแนวทางของการออกแบบข้อความนั้นจะอยู่ในรูปแบบคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ ได้แสดงความคิดเห็น ใช้กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

จำแนกออกเป็น ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการการพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม และผู้เชี่ยวชาญด้านการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม เพื่อสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ใน โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็นเป็นสุข” ปราชญ์ชุมชน เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน รวมถึงผู้เชี่ยวชาญสื่อปฏิสัมพันธ์และด้านการออกแบบเรขศิลป์ เพื่อนำมาพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบของผู้วิจัย

3.3.3 แบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินคุณภาพสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพสื่อ (Usability Test) โครงสร้างของแบบประเมินคุณภาพสื่อ นั้นจะเป็นแบบกึ่งโครงสร้างข้อคำถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และข้อคำถามแบบปลายเปิด โดยข้อคำถามจะแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนประกอบไปด้วย 1) ด้านประสิทธิภาพ 2) ด้านประสิทธิผล 3) ด้านความพึงพอใจ

3.3.4 แบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบกับกลุ่มตัวอย่าง

แนวทางในการสร้างแบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบจะถูกใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน มาตรฐานไอเอสโอ/ไออีซี 9241 ตอน 11 (ISO/IEC 9241 Part 11) ได้นิยามการประเมินความสามารถในการใช้งาน (Usability) ไว้ว่า “การประเมินค่าผลิตภัณฑ์ว่าสามารถใช้งานได้ตามที่ผู้ใช้งานได้ระบุไว้ นั้น เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายด้วย 1) ด้านประสิทธิภาพ 2) ด้านประสิทธิผล 3) ด้านความพึงพอใจ ในบริบทที่ระบุในการใช้งานได้” ซึ่งผู้วิจัยจะใช้แบบประเมินคุณภาพทั้งสามด้านเพื่อหาด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความพึงพอใจที่มีต่อสื่อต้นแบบ มีลักษณะคำถามปลายเปิดสามารถ แบ่งออกได้เป็น 2 ตอนประกอบไปด้วย ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ ลักษณะคำถามจะมีโครงสร้างเป็นปลายเปิดโดยให้เลือกคำตอบข้อเดียว (Check one choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินคุณภาพของสื่อ เป็นแบบกึ่งโครงสร้างข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และข้อคำถามแบบปลายเปิด โดยข้อคำถามจะแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนประกอบไปด้วย 1) ด้านประสิทธิภาพ 2) ด้านประสิทธิผล 3) ด้านความพึงพอใจ ซึ่งผลการประเมิน IOC จากผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือวิจัยมีคะแนนเท่ากับ 1 หมวดที่ 2 สื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีขั้นตอนการพัฒนาตามกระบวนการ 3p ดังนี้

ขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre - Production) ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม ได้มาซึ่งข้อมูลสำคัญจะนำมาออกแบบตัวละครที่จะใช้ในสื่อปฏิสัมพันธ์ องค์ประกอบต่างๆ ที่เหมาะสมกับเนื้อหาของสื่อ เนื้อหาใน

ส่วนกระบวนการ การจัดโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จะนำมาสกัด เอาเนื้อหาที่สำคัญมาเรียบเรียง ลำดับการนำเสนอเนื้อหาของสื่อปฏิสัมพันธ์และเขียนสตอรี่บอร์ด (Storyboard) และเข้าสู่ขั้นตอนการผลิตต่อไป

ขั้นตอนการผลิต (Pro – Production) ขั้นตอนการผลิต คือ ขั้นตอนการพัฒนา ออกแบบชิ้นงาน โดยใช้โปรแกรม Adobe Illustrator ใช้ในการสร้างตัวละคร รูปแบบตัวอักษร สัญลักษณ์ต่างๆ และ โปรแกรม Adobe After effect ใช้ในการทำเป็นภาพกราฟิกแบบเคลื่อนไหวและเสียง (Motion graphic) และ Adobe Animate CC ใช้ในการทำเป็นสื่อปฏิสัมพันธ์

ขั้นตอนหลังการผลิต (Post – Production) ผู้วิจัยได้ทำการประเมินสื่อต้นแบบที่ พัฒนาขึ้นกับกลุ่มผู้ประเมินคุณภาพสื่อเพื่อนำผลสะท้อนและคำแนะนำจากผู้ประเมินกลุ่มดังกล่าวนี้ มาทำการปรับปรุงแก้ไขชิ้นงานก่อนนำไปใช้งานกับกลุ่มทดลองใช้สื่อและนำผลสะท้อนมาปรับปรุง เป็นชิ้นงานที่สมบูรณ์ต่อไปอย่างไรก็ตามเครื่องมือทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นได้ถูกประเมินหาความเที่ยงตรง (IOC : Index of item objective congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือ ซึ่งผลที่ได้จากการประเมิน มีค่าคะแนน 1 ซึ่งผ่านตามเกณฑ์ของการนำไปใช้งาน

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงขั้นตอนการเก็บข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.5.1 การเก็บข้อมูลระยะที่ 1 ในระยะแรกผู้วิจัยเริ่มทำการเก็บข้อมูลด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มต้นจากการศึกษาเอกสารโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” การวิเคราะห์พื้นที่กรณีศึกษา กรอบแนวคิดทางทฤษฎีในงานวิจัย ทฤษฎีการออกแบบสารสนเทศ ปัจจัยมนุษย์กับการประเมินคุณภาพสื่อ เทคโนโลยีกับการพัฒนาสื่อสมัยใหม่ ในขั้นตอนต่อมาผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่ทำการสอบถามความต้องการ และสังเกตการณ์พื้นที่กรณีศึกษาเพื่อทำการสำรวจหาตัวแปรหรือประเด็นสำคัญในกระบวนการพัฒนาชุมชนและการประยุกต์ใช้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” โดยรายละเอียดในการจัดบันทึกสังเกตการณ์คือ เวลา สถานที่ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สังเกตการณ์กับสิ่งที่เห็นขั้นตอนต่อมาผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งแนวทางของการออกแบบข้อคำถามนั้นจะอยู่ในรูปแบบคำถามแบบมีโครงสร้างในลักษณะปลายเปิด เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งจะถูกใช้กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำแนกออกเป็น ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคามเพื่อสอบถามเกี่ยวกับการแนวทางการพัฒนาชุมชนในจังหวัดมหาสารคามผ่านโครงการโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการการ

พัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม เพื่อสอบถามเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัด โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”ในพื้นที่ จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม เพื่อสอบถามเกี่ยวกับ เนื้อหาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดแทรกอยู่ใน โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ประชาชนเพื่อสอบถามเกี่ยวกับการการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน รวมถึงผู้เชี่ยวชาญสื่อปฏิสัมพันธ์และด้านการออกแบบเรขศิลป์ เพื่อนำมาพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบของผู้วิจัย

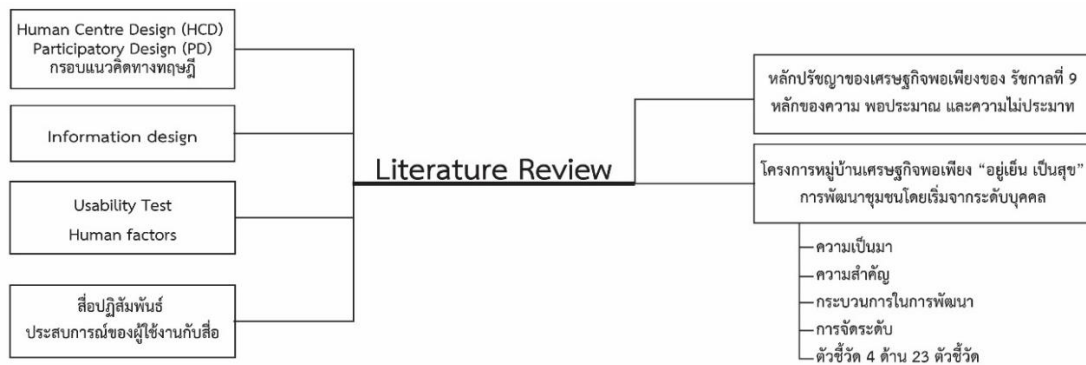
3.5.2 การเก็บข้อมูลระยะที่ 2 หลังจากได้พัฒนาสื่อต้นแบบ Design Prototype ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลระยะที่สอง โดยเริ่มทำการประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบโดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านความพึงพอใจ เพื่อนำมาประเมินความถูกต้องของสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบที่พัฒนาขึ้น ในขั้นตอนต่อมาเป็นการประเมินคุณภาพสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านความพึงพอใจ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนั้น เป็นแกนนำชุมชนที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ในจังหวัดมหาสารคามจำนวน 30 คน

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะถูกแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้
ระยะที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของเอกสารซึ่ง ได้แก่ ถ้อยคำ ประโยค หรือใจความที่ปรากฏในเอกสาร ที่วัดได้แล้วเจนนับจำนวนของถ้อยคำ ประโยค หรือใจความเหล่านั้นมาตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย แล้วเปรียบเทียบเนื้อหาแต่ละประเภทเข้าด้วยกัน (เอื้อมพร หลินเจริญ. 2555: 27)

ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลอยู่ 3 ส่วนสำคัญคือ การวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยมีรายละเอียดขั้นตอนและเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

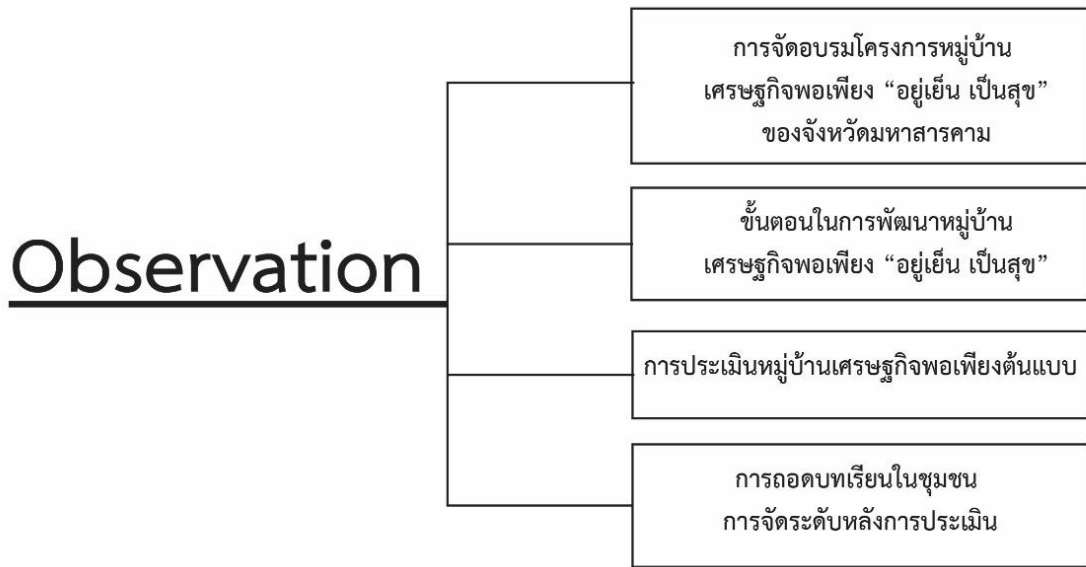
ส่วนที่ 1 ผู้วิจัยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ความสัมพันธ์ของเนื้อหา มาทำการสังเคราะห์ แดกยอดทางความคิดให้อยู่ในรูปแบบแผนผังความคิด (Mind Mapping) โดยผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาลำดับเนื้อหาในบทที่ 2 รวมทั้งทฤษฎีที่ถูกนำมาใช้ในการออกแบบอีกด้วย

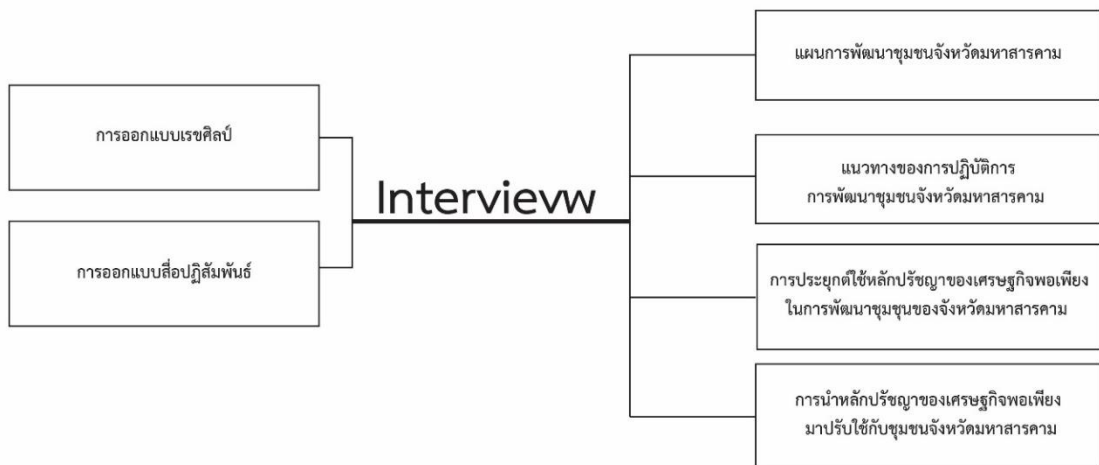
ภาพประกอบที่ 22 แผนผัง Literature Review

ส่วนที่ 2 หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) โดยวิเคราะห์จากประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยได้สังเกตการณ์ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (In-depth Interview) จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นแบบการจำแนกชนิดข้อมูลโดยวิเคราะห์กลุ่มคำสำคัญเข้ามาในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 6 ท่าน และการใช้เทคนิควิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) เป็นการจำแนกประเภทชุดความคิด กล่าวได้ว่า เป็นการวิเคราะห์คำหลัก โดยจัดกลุ่มคำชุดหนึ่งให้อยู่ร่วมกันโดยอาศัยลักษณะความสัมพันธ์บางอย่างของคำแต่คำที่นำมาใช้จัดกลุ่ม (เอื้อมพร หลินเจริญ. 2555: 18) (โดยที่ภาพตัวอย่างของการวิเคราะห์การสังเกตการณ์จะอยู่ในภาพที่ 3.3) และ (ภาพตัวอย่างของการสัมภาษณ์โดยผู้เชี่ยวชาญจะอยู่ในภาพที่ 3.4)

พหุ ประถม โท ชีวะ

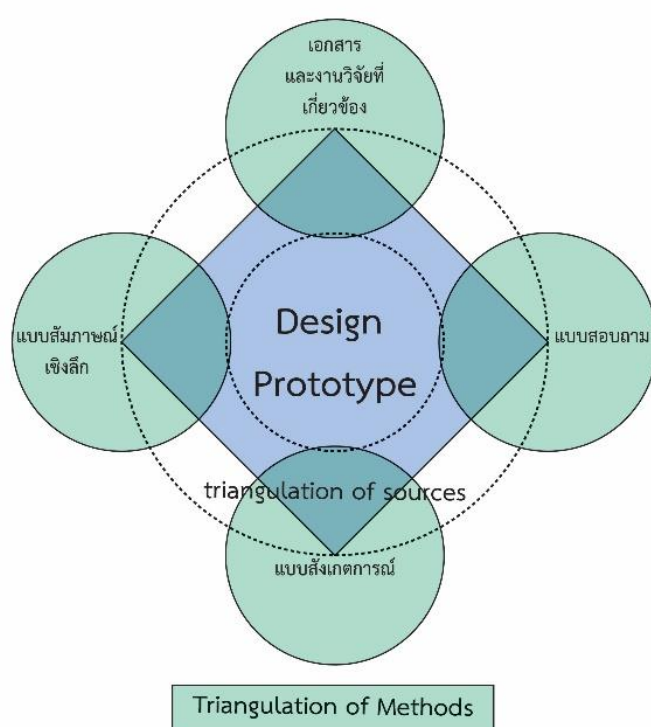
ภาพประกอบที่ 23 แผนผังความคิดที่ผู้วิจัยใช้วิเคราะห์แยกกลุ่มคำสำคัญ จากการสังเกตการณ์

ภาพประกอบที่ 24 แผนผังความคิดที่ผู้วิจัยใช้วิเคราะห์ข้อมูลคำสำคัญ

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ส่วนที่ 3 โดยหลังจากที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลสำคัญของแต่ละกลุ่มแล้ว ผู้วิจัยจะทำการนำกลุ่มคำสำคัญที่สอดคล้องกันของแต่ละกลุ่มมาทำการตรวจสอบแบบสามเส้าแบบวิธีการ (Triangulation of Methods) เพื่อนำมาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีนัยยะสำคัญ ที่ใกล้เคียงหรือมีความคิดเชื่อมโยงระหว่างกัน เพื่อหาข้อสรุปก่อนที่จะนำไปทำการสร้างเป็นแนวคิดทางการออกแบบและผลิตเป็นสื่อต้นแบบ

ภาพประกอบที่ 25 แผนผังการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้า Triangulation of Sources และ Triangulation of Methods ที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1

ระยะที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ผลแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ข้อมูลเชิงปริมาณด้านความถี่ ด้วยวิธีการด้านสถิติในรูปแบบการหาค่าเฉลี่ย (Frequency Analysis) เป็นวิธีการจัดระเบียบข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่มีความกะทัดรัดและง่ายต่อการเข้าใจสาระสำคัญ โดยมีการจำแนกข้อมูลหรือคะแนนของตัวแปรใดๆ ที่สนใจออกเป็นชั้นๆ และนับจำนวนข้อมูลความถี่ในแต่ละภาคชั้น (องอาจ นัยพัฒน์. 2551 : 194) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นตัววัดการกระจายของคะแนนที่นิยมนำมาใช้มากที่สุดในการวิจัยและหาค่าสถิติ มีคุณสมบัติกล่าวคือ มีเสถียรภาพหรือ

คงเส้นคงวา ไม่อ่อนไหวง่ายต่อการเปลี่ยนแปลงของคะแนนในข้อมูลชุดใดๆมากนัก ในขณะที่ค่าพิสัย มีเสถียรภาพน้อยที่สุด นอกจากนี้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานยังสามารถนำไปใช้สถิติอนุมานได้ (องอาจ นัยพัฒน์. 2551 : 197) โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ยของคะแนน โดยที่กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ประเมินหลังจากที่ได้ทดสอบใช้งานสื่อต้นแบบเสร็จสิ้น ซึ่งจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบตัวเลขเพื่อประเมินคุณภาพของสื่อ (Usability Test) ซึ่งแบบประเมินมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เป็น 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน สร้างตามมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มาก
ระดับ 3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	พอใช้
ระดับ 1	หมายถึง	ควรปรับปรุง

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ผลทางสถิติโดยใช้ค่าสถิติดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

ภาพประกอบที่ 3.6 แสดงการหา “ค่าเฉลี่ย” (Mean) อ้างอิงจาก องอาจ นัยพัฒน์. 2551 : 195

การวิเคราะห์แบบประเมินวัดผลค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังต่อไปนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละส่วน

$$\frac{\sum x}{N}$$

แทน ผลรวมของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มนั้น
N แทน จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง

ภาพประกอบที่ 3.7 การหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อ้างอิงจาก องอาจ นัยพัฒน์. 2551: 197

สรุป

จากที่ได้กล่าวมาในบทนี้ จะเห็นได้ว่ากระบวนการในการดำเนินงานวิจัย การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้ของผู้วิจัยนั้นจะอยู่ในรูปแบบของการทำวิจัยแบบผสม (Mixed Method) เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลให้ได้รูปแบบของการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือทางการวิจัย รวมไปถึงการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเป็นแนวทางในการผลิตสื่อและเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ที่จะนำไปสู่การประเมินผลในเชิงตัวเลข ซึ่งจะกล่าวถึงในบทต่อไปของการวิจัย

บทที่ 4 ผลการวิจัย

บทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามที่ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ โดยที่รายละเอียดของผลการวิเคราะห์และอภิปรายผลที่ได้นั้น จะนำไปสู่องค์ความรู้ที่เป็นแนวทางของการพัฒนาและออกแบบเป็น สื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ ไปจนถึงการประเมินความพึงพอใจ การรับรู้และการประเมินคุณภาพสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยที่ผู้วิจัยได้จำแนกผลการวิจัยออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ผลการวิเคราะห์ ระยะที่ 1

อภิปรายผล ระยะที่ 1

ผลการวิเคราะห์ ระยะที่ 2

อภิปรายผล ระยะที่ 2

4.1 ผลการวิเคราะห์ ระยะที่ 1

ผลการวิเคราะห์ในระยะที่ 1 ที่ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) ผลการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเกตการณ์ โดยเก็บข้อมูลจากการลงพื้นที่การจัดโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ในจังหวัดมหาสารคาม 3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญต่างๆ 1) ด้านแผนการพัฒนาชุมชน 2) ด้านการปฏิบัติการการพัฒนาชุมชน 3) ด้านการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชุมชน 4) ด้านการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้กับชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม 5) ด้านของการออกแบบเรขศิลป์ และ 6) ด้านของการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ ซึ่งผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.1 ผลการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทุติยภูมิ (Secondary Data) จากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ ด้านเอกสาร และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยเทคนิคการวิเคราะห์ผลในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ทำการประยุกต์ใช้ Typological Analysis และ Content Analysis ซึ่งเป็นการจับประเด็นและสกัดข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กันออกเป็นกลุ่มๆ และทำการสังเคราะห์หาความเชื่อมโยงที่มีนัยยะสำคัญต่อกัน ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียด ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับ ประชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ในส่วนของเอกสารที่ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าเกี่ยว พบว่าประชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นั้นเป็น ถูกใช้เป็นกรอบแนวคิดและทิศทางการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย เพื่อจุดหมายมุ่งหมายในการพัฒนาที่ตามหลักทางสายกลาง อย่างยั่งยืน สร้างภูมิคุ้มกันเพื่อความอยู่เย็น เป็นสุข เป็นแนวปฏิบัติตนของประชาชนในทุกกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลางและการพัฒนาตัวบุคคลอีกด้วย ใช้หลักของ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงการสร้างระบบภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการกระทบใดๆ จากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจ และประชาชนในทุกกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตควบคู่กับการมีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความเพียรอย่างมีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้เกิดสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” นั้นเป็นหนึ่งในโครงการที่กระทรวงมหาดไทย ได้มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหลัก ในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน โดยการจัดให้มีคัดสรรหาหมู่บ้านที่มีความพร้อมให้เข้าร่วมในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเกณฑ์การอยู่ประเมินเบื้องต้น 6 ด้าน คือ 1) การลดรายจ่าย 2) การเพิ่มรายได้ 3) การรู้จักประหยัด การออม 4) การส่งเสริมการเรียนรู้ 5) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 6) การรู้จักเอื้ออารีต่อกัน โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” นั้นเป็นมีความสำคัญต่อ พัฒนาประชาชนและการพัฒนาชุมชน ให้เกิดสังคม “อยู่เย็น เป็นสุข” ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการดำเนินงาน โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนา ให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อเป็นต้นแบบที่เหมาะสมในการให้ความรู้กับชุมชนใกล้เคียง นำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือและพึ่งตนเองได้ ในที่สุด โดยรายละเอียดที่เกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” สามารถสรุปใจความสำคัญเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 1 รายละเอียดโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”

หัวข้อ	เนื้อหาความสำคัญ
<p>ความเป็นมาของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง“อยู่เย็น เป็นสุข”</p>	<p>เนื่องจากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 นั้นมีความสอดคล้องกับหลักการของการพัฒนาชุมชน นั่นคือการปฏิบัติงานตามหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ ความชอบธรรมและคุณธรรมทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองบนพื้นฐานของความพอเพียงได้ กระทรวงมหาดไทยจึงได้ให้กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเกณฑ์การอยู่ประเมิน 6 ด้าน คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> ด้านที่ 1 การลดรายจ่าย ด้านที่ 2 การเพิ่มรายได้ ด้านที่ 3 การรู้จักประหยัด การออม ด้านที่ 4 การส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านที่ 5 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านที่ 6 คือ การรู้จักเอื้ออารีต่อกัน
<p>ความสำคัญของ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง“อยู่เย็น เป็นสุข”</p>	<p>โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เป็นโครงการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาชนและ การพัฒนาชุมชน ให้มีวิถีชีวิต เศรษฐกิจพอเพียง และเป็นสังคม “อยู่เย็น เป็นสุข” ด้วยการนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รัชกาลที่ 9 มายึดเป็นแนวทางในการดำเนินงาน โดยมุ่งเน้นไปที่การ ให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อเป็นต้นแบบ ให้กับหน่วยงานรัฐ ชุมชน และประชาชน สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับการดำเนินงานในพื้นที่ ด้วยการประสานพลังประชารัฐ เกิดเป็นแนวคิดการบูรณาการในด้านต่างๆ นำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือตนเอง และพึ่งตนเองได้ ในที่สุด</p>

ตารางที่ 1 รายละเอียดโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” (ต่อ)

หัวข้อ	เนื้อหาความสำคัญ
<p>กระบวนการการพัฒนา หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง“อยู่เย็น เป็นสุข”</p>	<p>โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็น เป็นสุข เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้กับชุมชนและสร้างและพัฒนาให้เกิด แกนนำชุมชนหรือหมู่บ้าน โดยการ เสริมทักษะของการจัดการ การพัฒนารูปแบบกลุ่ม ในชุมชนให้เข้มแข็งขึ้น สร้างความสัมพันธ์ในลักษณะ พี่สอนน้อง นำไปสู่การเข้าสู่การพัฒนาชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยกระบวนการพัฒนา หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” สามารถสรุป ออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้</p> <p>กระบวนการสร้างแกนนำหมู่บ้าน</p> <p>การส่งเสริม การสร้าง ครอบครัวยุคใหม่</p> <p>การจัดเวทีประชาคมหมู่บ้านและการจัดทำแผนชุมชน</p> <p>การสร้างระบบ การบริหารจัดการชุมชน</p> <p>5 การถอด บทเรียนและการประเมินผล</p> <p>ซึ่งรายละเอียดของขั้นตอน ของกระบวนการพัฒนา หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข ผู้วิจัยจะขอสรุปรายละเอียดไว้ในหัวข้อ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเคราะห์</p>
<p>การจัดระดับ หมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียง“อยู่เย็น เป็นสุข”</p>	<p>การจัดระดับของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” นั้น มีเกณฑ์การประเมินเพื่อจัดระดับการพัฒนา ของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้แบบ ให้การส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาให้ตรง ตามศักยภาพของหมู่บ้าน แยกเป็น 3 ระดับ คือ</p> <p>ระดับ “พออยู่ พอกิน”</p> <p>ระดับ “อยู่ดี กินดี”</p> <p>ระดับ “มั่งมี ศรีสุข”</p> <p>ซึ่งรายละเอียดของการจัดระดับ ของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ผู้วิจัยจะขอสรุปรายละเอียดไว้ในหัวข้อ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเคราะห์</p>
<p>ตัวชี้วัด 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด</p>	<p>กรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดทำตัวชี้วัด ในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้แบบ ให้ มีศักยภาพ 4 ด้าน 23 ตัวชี้ วัดโดยที่แต่ละด้านแบ่งออกเป็น</p> <p>ด้านจิตใจและสังคม 7 ตัวชี้วัด</p> <p>ด้านเศรษฐกิจ 5 ตัวชี้วัด</p> <p>ด้านการเรียนรู้ 7 ตัวชี้วัด</p> <p>ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4 ตัวชี้วัด</p> <p>ซึ่งรายละเอียดของตัวชี้วัด ทั้ง 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัดที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมิน หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” นั้น ผู้วิจัยจะขอสรุปรายละเอียดไว้ในหัวข้อ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเคราะห์</p>

4.1.2 ผลจากการวิเคราะห์แบบสอบถามความต้องการ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามและจากการสัมภาษณ์ในด้านความต้องการ จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 6 คน โดยมีการสรุปผลตามแนวประเด็นคำถาม ดังนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 6 คนมีความต้องการสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก อธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านเนื้อหาของโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความเป็นมา ความสำคัญของโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” และกระบวนการในการพัฒนาเป็น หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เพื่อช่วยให้ ผู้เข้าอบรมซึ่งเป็นแกนนำ ชุมชน เกิดความเข้าใจในขั้นตอนการพัฒนาชุมชนของตน เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบตัวลือนั้นหากการใช้เทคนิค ในการทำปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ ให้สามารถใช้งานได้ง่ายมีรูปแบบการใช้ที่ไม่ซับซ้อน เช่นการใช้ QR Code จะช่วยให้สื่อมีประสิทธิภาพและยังเกิดความน่าสนใจแก่ผู้ใช้งานมากยิ่งขึ้นหากเป็นการนำ infographic เข้ามาช่วยเป็นสื่อกลางในการให้ข้อมูลแก่ผู้รับชมสื่อจะเป็นการช่วยให้ผู้รับสื่อเข้าใจข้อมูลที่มีเนื้อหาเยอะได้ในเวลาอันสั้น และเป็นกระตุ้นการรับรู้และก่อให้เกิดการจดจำแก่นักผู้รับสื่ออีกด้วย

4.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเกตการณ์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามแบบสังเกตการณ์โดยสำรวจเก็บข้อมูล จากการลงพื้นที่การจัดโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” โดยใช้วิธีการจดบันทึก ถ่ายภาพเก็บข้อมูล อีกทั้งได้มีการพูดคุย สัมภาษณ์กับนักพัฒนาชุมชน แกนนำชุมชนและคนในชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ สามารถ จำแนกการจัดหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเกตการณ์

การจัดระดับของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็น เป็นสุข	
การจัดระดับของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็น เป็นสุข นั้น มีเกณฑ์การประเมินเพื่อจัดระดับการพัฒนา ของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ให้การส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาให้ตรง ตามศักยภาพ ของหมู่บ้าน แยกเป็น 3 ระดับ คือ	
1 ระดับ “พออยู่ พอกิน”	เป็นระดับของหมู่บ้านที่ มีการจัดสรรเงินไป ที่ระดับครัวเรือน มี เป้าประสงค์เพื่อ พัฒนากิจกรรมการพึ่งตนเอง ทำกิน ทำใช้ ลดรายจ่าย เพิ่ม รายได้ และมีการออม เงื่อนไขคือ ดำเนินการครบทั้ง 2 ข้อ 1) มีตัวชี้วัดผ่านจำนวน 10- 16 ตัวชี้วัด 2) และต้องผ่านตัวชี้วัดหลัก 10 ตัวชี้วัด (ในข้อ 1,2,4,8,10,13,16,17,20,21)
2 ระดับ “อยู่ดี กินดี”	เป็นระดับของหมู่บ้านที่ มีระบบการรวมกลุ่ม มีเป้าหมาย เพื่อส่งเสริม การบริหารการจัดการ พัฒนาในรูปกลุ่ม การพัฒนา รายได้ด้วยระบบ กลุ่ม เพิ่มรายได้และขยายโอกาสให้แก่ คนในชุมชน เงื่อนไข คือ ดำเนินการครบทั้ง 2 ข้อ 1) มีตัวชี้วัดผ่าน 17-22 ตัวชี้วัด 2) และต้องผ่านตัวชี้วัดหลัก 17 ตัวชี้วัด (ในข้อ 1,2,3,4,5,8,9,10,11,13,14,16,17,19,20,21,22)
3 ระดับ “มั่งมี ศรีสุข”	เป็นระดับของหมู่บ้านที่ ขยายการพัฒนา ไปถึงระดับหมู่บ้าน ชุมชน และ องค์กรเครือข่ายมีเป้าประสงค์เพื่อให้เป็นต้นแบบหมู่บ้าน ที่ทำการบริหาร การพัฒนาด้วย ระบบองค์กรเครือข่าย ในการยกระดับคุณภาพชีวิตเพิ่ม โอกาสการประกอบอาชีพ ให้กับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบ ใน ระดับอื่นๆ ได้มาศึกษาดูงานได้ เงื่อนไข คือ ต้องผ่านการประเมินครบ 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเกตการณ์ (ต่อ)

เกณฑ์การ ประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็น เป็นสุข 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด	
กรมการพัฒนาชุมชน ได้ขยายผลการดำเนินงานสู่ ความยั่งยืน โดยการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ให้ เป็น ต้นแบบ มีศักยภาพ 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด	
ด้านที่ 1 ด้านจิตใจและสังคม 7 ตัวชี้วัด	1 ประชาชนมีความสามัคคีและความร่วมมืออันดีระหว่างกัน
	2 ชุมชนมีข้อตกลงกำหนดเป็นข้อปฏิบัติของหมู่บ้าน
	3 ชุมชนมีกองทุน เพื่อสวัสดิ์ การของคนในชุมชนเพื่อให้บริการแก่สมาชิกในชุมชน
	4 ชุมชนมีความ ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย
	5 ชุมชนมีหลัก คุณธรรม จริยธรรม ในการดำเนินชีวิตร่วมกัน
	6 คนในครอบครัวมีความอบอุ่น ชุมชนมีความปลอดภัย
	7 ชุมชนมีความเชื่อมั่นใน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านที่ 2 ด้านเศรษฐกิจ 5 ตัวชี้วัด	8 มีการจัดทำ บัญชีครัวเรือน
	9 หมู่บ้านหรือชุมชน มีกิจกรรมการ ลดรายจ่ายและสร้างรายได้
	10 คนในชุมชน มีการรวมกลุ่มเพื่อ การพัฒนาอาชีพหลักของหมู่บ้าน
	11 มีการส่งเสริมให้ ชุมชนมีการออมหลากหลายรูปแบบ
	12 ชุมชนมีการดำเนินการสร้างรายได้ใน รูปแบบวิสาหกิจชุมชน
ด้านที่ 3 ด้านการเรียนรู้ 7 ตัวชี้วัด	13 ชุมชนมีระบบฐานข้อมูล
	14 ชุมชนมีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลและแผนชุมชน
	15 ชุมชนมีการค้นหาและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
	16 ชุมชน มีการ จัดตั้งแหล่งเรียนรู้ชุมชน
	17 ชุมชนมีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน
	18 ชุมชนมีการสร้าง เครือข่ายภาคีการพัฒนา
	19 ชุมชนมีการปฏิบัติตามหลักการของการพึ่งตนเอง
ด้านที่ 4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม 4 ตัวชี้วัด	20 ชุมชนมีจิตสำนึกของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
	21 ชุมชนมีกลุ่มหรือ องค์กรด้านสิ่งแวดล้อม
	22 ชุมชนมีการใช้พลังงานทดแทนที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชน
	23 ชุมชนมีการสร้างมูลค่าเพิ่มจาก ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเกตการณ์

จากตารางที่ 4.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเกตการณ์พบว่าในกระบวนการพัฒนา หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” นั้นมีขั้นตอนอยู่ 5 ขั้นตอน เริ่มจากการสร้างแกนนำชุมชน ซึ่งจะเป็นผู้ประสานงานกับคนอื่นๆในชุมชน จากนั้นจะทำการสร้างให้เกิดครอบครัวต้นแบบที่จะเป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิต ตามหลักความพอเพียงให้กับคนในชุมชน มีการจัดให้เกิดเวทีประชาคมในชุมชนจัดทำแผนชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ตามแนวทางของชุมชน มีการสร้างระบบบริหารจัดการ ในชุมชนการสร้างระบบโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับชุมชน สุดท้ายคือการถอดบทเรียนและทบทวนองค์ความรู้ของชุมชนเพื่อทำการพัฒนาต่อยอดและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงหรือชุมชนที่ต้องการมาศึกษาดูงานในลักษณะแบบพี่สอนน้อง และหลังจากที่ชุมชนได้เดินตามขั้นตอนของการพัฒนาตาม กระบวนการการพัฒนา หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” แล้วหมู่บ้าน/ชุมชนจะเข้าสู่กระบวนการในการรับการประเมินเพื่อเป็น หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” สามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับตามความพร้อมของหมู่บ้านนั้น ซึ่งจะวัดจากตัวชี้วัด 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด

ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 คน 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการการพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้กับชุมชน(ปราชญ์ชุมชน) 5) ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเรขศิลป์ 6) ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ โดยผลการวิเคราะห์ที่ได้จากประเด็นสำคัญมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการพัฒนาชุมชนจังหวัด

มหาสารคาม

ประเด็นคำถาม	ผลของคำถาม
จังหวัดมหาสารคามมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ รัชกาลที่ 9 มาปรับใช้ในแผนการพัฒนาชุมชนในด้านใดบ้าง ?	ในแผนการการพัฒนาชุมชน ของจังหวัดมหาสารคาม ได้มีการส่งเสริมให้มีการน้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ รัชกาลที่ 9 มาปรับใช้ กับหลักการพัฒนาชุมชน โดยเริ่มจากการตั้ง เป้าประสงค์ให้คนใน ชุมชนสามารถที่จะพึ่งพาตนเองให้ได้ก่อน จากนั้นก็เป็นการช่วยเหลือผู้อื่น ในครอบครัวและชุมชนของตนเอง ค่อยๆขยายไปเป็นวงจร ของการช่วยเหลือต่อไป
ท่านคิดว่าโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มีความสำคัญต่อแผนการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคามอย่างไร เพราะอะไร ?	โครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” นั้นมีส่วนสำคัญมากในแผนของการพัฒนาชุมชนเนื่องจาก เป็นโครงการที่จะช่วยให้เกิดการคิดสรร ให้เกิดผู้นำในชุมชน ซึ่งเป็นตัวการสำคัญให้เกิดการพัฒนาจากชุมชนสู่ภายนอก
ท่านคิดว่าเป็นเรื่องจำเป็นที่ ควรส่งเสริมให้ความรู้เรื่องของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” แก่แกนนำชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม หรือไม่ อย่างไร ?	เป็นสิ่งสำคัญ ที่ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดโครงการ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในจังหวัดมหาสารคาม เนื่องจากจะเป็นการสร้างให้เกิดแกนนำในชุมชนขึ้น ในลักษณะของแกนนำที่เป็นทางการที่ช่วยงานรัฐจัดตั้งขึ้นหรือแกนนำที่เป็น จิตอาสาพัฒนาชุม เช่น กลุ่มคนรุ่นใหม่ ประชาชนชาวบ้าน หรือ ผู้หลักผู้ใหญ่ในชุมชน เป็นต้น
จากเอกสาร ให้ความรู้เรื่อง โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” รูปแบบเดิม หากต้องนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเพื่อช่วยพัฒนา ท่านคิดว่าจะเป็นอุปสรรคแก่การ รับรู้หรือไม่ อย่างไร?	เนื่องจากเอกสารประกอบ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้น ยังเป็นเอกสารที่มีเนื้อหาค่อนข้างมากและใช้เวลานานในการที่จะทำความเข้าใจได้ หากมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อเอกสาร ประกอบ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ให้มีความเข้าใจได้ง่ายและมีรูปแบบที่น่าสนใจขึ้นจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการ จัดโครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” สำหรับแกนนำชุมชนและบุคคลที่ต้องการศึกษา เนื้อหาของโครงการ
หากมีการใช้ สื่อปฏิสัมพันธ์เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบายโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จะช่วยให้ผู้รับชมสื่อ มีความเข้าใจในเนื้อหาของโครงการได้ง่ายขึ้นกว่าสื่อเดิม หรือไม่ อย่างไร?	หากมีการพัฒนา เกิดขึ้นเชื่อว่าการ ใช้สื่อปฏิสัมพันธ์นั้นต้องเป็นประโยชน์ ในการเข้าถึงสื่อ ของผู้รับสื่อส่วนเรื่องของการทำความเข้าใจนั้นอาจจะต้องพิจารณาในเรื่องของการ มีปฏิสัมพันธ์ของผู้รับสื่อกับสื่อว่าจะออกมาในรูปแบบลักษณะใด

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการการพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม

ประเด็นคำถาม	ผลของคำถาม
ในการปฏิบัติการ การพัฒนาชุมชนในจังหวัดมหาสารคามนั้น มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ รัชกาลที่ 9 มา ปรับใช้ ในด้านใดบ้าง ?	ในการปฏิบัติพัฒนาชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม ได้การน้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ รัชกาลที่ 9 มาปรับใช้ การพัฒนาชุมชนโดยครอบคลุม 1) การลดรายจ่าย 2) การเพิ่มรายได้ 3) การรู้จักประหยัดการออม 4) การส่งเสริมการเรียนรู้ 5) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 6) คือ การรู้จักเอื้ออารีต่อกัน สิ่งเหล่านี้เป็นหลัก ที่ทางพัฒนาชุมชนให้ความสำคัญ เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนต่างๆในจังหวัดมหาสารคาม
ท่านคิดว่าโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มีความสำคัญในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม อย่างไร เพราะอะไร ?	โครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” นั้นมีความสำคัญมากใน การพัฒนาชุมชนเนื่องจากจะเป็นการให้กำลังแก่ พี่น้องในชุมชนต่างๆของจังหวัดมหาสารคาม เป็นการสร้างให้เกิดขวัญกำลังใจที่ดี ในการพัฒนาชุมชนต่อไป
ท่านคิดว่าเป็นเรื่องจำเป็นที่ ควรส่งเสริมให้ความรู้ เรื่องของ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ-พอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” แก่แกนนำชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม หรือไม่ อย่างไร ?	โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จะ กระบวนการสร้างให้เกิดการพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ ในชุมชนเริ่มจากระดับบุคคล ดังนั้นแกนนำชุมชนจึงจำเป็นต้องศึกษา โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เพื่อนำไปพัฒนาชุมชนของตนเองต่อไป
จากเอกสารให้ความรู้เรื่อง โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เดิมที่มีอยู่แล้ว หากต้องนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเพื่อช่วยพัฒนา ท่านคิดว่าจะเป็นอุปสรรคแก่การรับรู้หรือไม่ อย่างไร ?	การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เข้ามาพัฒนาสื่อเอกสาร ประกอบ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ให้ความเข้าใจได้ง่ายและมีรูปแบบที่น่าสนใจขึ้นจะเป็นประโยชน์จึงคิดว่าไม่น่าจะเป็น อุปสรรค ในการที่ผู้รับสื่อจะต้องทำการเรียนรู้เทคโนโลยี สมัยใหม่เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น
หากมีการใช้ สื่อปฏิสัมพันธ์เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบาย โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จะช่วยให้ผู้รับชมสื่อเข้าใจ ในเนื้อหาของโครงการได้ง่ายขึ้นกว่าสื่อเดิม หรือไม่ อย่างไร ?	การใช้สื่อปฏิสัมพันธ์นั้นเป็นประโยชน์ ในการเข้าถึงสื่อ ของผู้รับสื่อทำให้เกิดความเข้าใจและมีปฏิสัมพันธ์ของผู้รับสื่อกับสื่อ เป็นรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้ผู้รับสื่อเข้าใจเนื้อหา และจดจำได้ดีกว่าการอ่านท่องจำ

พูน ปรนุ ทิโต ชิว

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการประยุกต์ ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม

ประเด็นคำถาม	ผลของคำถาม
จังหวัดมหาสารคามมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ รัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน ในด้านใดบ้าง ?	การพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม ได้การน้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ รัชกาลที่ 9 มาปรับใช้ การพัฒนาชุมชนโดยที่ มุ่งเน้น การพัฒนาที่ตัวบุคคล ทำให้เกิดวิถีของการเริ่มต้น การพึ่งพาตนเองได้ การรู้จักประมาณตนและรู้จัก ช่วยเหลือแบ่งปันในยามที่ตนเองพร้อมแล้วนี่คือหัวใจหลักในการพัฒนาเบื้องต้น เป็นการเริ่มจากการปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับ ตัวบุคคลก่อน
ท่านคิดว่าโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มีความสำคัญในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคามอย่างไร เพราะอะไร ?	โครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” นั้นมีความสำคัญกับการพัฒนาชุมชน เป็นการสร้างขวัญกำลังใจที่ดีแก่ พี่น้องในชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้ในชุมชนนั้นๆ
ท่านคิดว่าเป็นเรื่องจำเป็นที่ ควรส่งเสริมให้ความรู้ เรื่องของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” แก่แกนนำชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม หรือไม่ อย่างไร	แกนนำชุมชนจำเป็นต้องศึกษา โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เพื่อนำไปพัฒนาชุมชนของตนเอง สร้างให้เกิดการพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ ในชุมชนเริ่มจากระดับบุคคล ซึ่งแกนนำจะเป็นคนที่มีบทบาท สำคัญในการพัฒนา ดังนั้นจึงเป็นเหตุสมควรที่จะส่งเสริมให้ความรู้ เรื่องของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” แก่แกนนำชุมชนใน
จากเอกสารให้ความรู้เรื่อง โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เดิมที่มีอยู่แล้ว หากต้องนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเพื่อช่วยพัฒนา ท่านคิดว่าจะเป็นอุปสรรคแก่การรับรู้หรือไม่ อย่างไร ?	ในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เข้ามาพัฒนาสื่อเอกสาร ประกอบโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” อาจจะต้องมีการให้ความรู้ในเรื่องของการใช้งาน ให้ผู้ใช้สื่อและผู้รับชมสื่อมีความเข้าใจการใช้งานได้ง่าย ไม่ซับซ้อนเกินไป
หากมีการใช้ สื่อปฏิสัมพันธ์เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบายโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จะช่วยให้ผู้รับชมสื่อเข้าใจในเนื้อหาของโครงการได้ง่ายขึ้นกว่าสื่อเดิมหรือไม่ อย่างไร ?	การปฏิสัมพันธ์ สื่อกับผู้ใช้สื่อ ช่วยให้ผู้ใช้รับชมสื่อเข้าใจในเนื้อหาของโครงการได้ง่ายขึ้นกว่าสื่อเดิมถ้าหากรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์มีความเหมาะสมสำหรับกลุ่ม ของผู้ชมซึ่งเป็นผู้ใหญ่ จะต้องมีรูปแบบที่กระชับ เข้าใจง่าย และไม่ใช้เวลายาวมากในการรับสื่อ

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้กับชุมชน(ปราชญ์ชุมชน)

ประเด็นคำถาม	ผลของคำถาม
ชุมชนของท่าน มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ รัชกาลที่ 9 มาปรับใช้ในการพัฒนาชุมชน ในด้านใดบ้าง ?	ในชุมชนได้นำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ รัชกาลที่ 9 มาใช้ ในการเรียนรู้ที่จะพึ่งพาตนเอง การลดละเลิก อบายมุข การลดหนี้สินและการสร้างรายได้เพิ่ม รู้จักการประมาณตน ใช้จ่ายอย่างจำเป็น เมื่อทำเช่นนี้ได้แล้วจึงช่วยเหลือ คนใกล้เคียงในลำดับถัดไป นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ท่านที่ชุมชนนำมาปรับใช้ เริ่มจากการเรียนรู้ที่จะอยู่ อย่างมีความสุขจากการพึ่งพาตนเองก่อนนั่นเอง
ท่านคิดว่าโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มีความสำคัญในการพัฒนาชุมชนของท่าน อย่างไร เพราะอะไร ?	โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เป็นโครงการที่ กรมการพัฒนาชุมชนเข้ามาช่วยเหลือให้เกิดความรู้ ในการ พัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนและยังเป็น โครงการที่สร้างขวัญ กำลังใจที่ดี ในการพัฒนา ทำให้คนในชุมชนเกิดแรงกระตุ้นในการพัฒนาตนเอง และชุมชน โดยการศึกษาจากชุมชนต้นแบบ ที่เป็นแบบอย่างให้ศึกษาดูงานเป็นแรงบรรดาลใจ ว่าชุมชนของตนก็ต้องพัฒนาได้เหมือนชุมชนต้นแบบ
ท่านคิดว่าเป็นเรื่องจำเป็นที่ ควรส่งเสริมให้ความรู้ เรื่องของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” แก่แกนนำชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม หรือไม่ อย่างไร ?	ในการเป็นแกนนำชุมชนจำเป็นต้องเรียนรู้ อยู่ตลอดเพื่อนำไปพัฒนาชุมชนของตนเอง สร้างให้เกิดการพัฒนาขึ้นในชุมชน ดังนั้นจึง ควรที่จะส่งเสริมให้ความรู้ เรื่องของ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เพราะมีเนื้อหา มุ่งเน้น กระบวนการการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบนั่นเอง
จากเอกสารให้ความรู้เรื่อง โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เดิมที่มีอยู่แล้ว หากต้องนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเพื่อช่วยพัฒนา ท่านคิดว่าจะเป็นอุปสรรคแก่การรับรู้หรือไม่ อย่างไร ?	จากการศึกษา เอกสารการให้ความรู้ เรื่อง โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เดิมที่มีอยู่นั้น เห็นว่าเป็นเอกสารที่มีเนื้อหาหนัก ทำความเข้าใจค่อนข้างยากและต้องใช้ เวลา หากมีการนำเทคโนโลยีใหม่ เช่น วิดีโอสอน หรือ มีเสียงบรรยายประกอบภาพ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนรู้ เรื่องของ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” สำหรับแกนนำชุมชน
หากมีการใช้ สื่อปฏิสัมพันธ์เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบายโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จะช่วยให้ผู้รับชมสื่อเข้าใจในเนื้อหาของโครงการได้ง่ายขึ้นกว่าสื่อเดิมหรือไม่ อย่างไร ?	ถ้าหากสื่อปฏิสัมพันธ์ ที่กล่าวถึงสามารถใช้งานง่ายไม่มีรูปแบบการใช้งานที่ซับซ้อน นั้นคงไม่เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ ในเรื่องของความเข้าใจ คิดว่าถ้าสื่อเป็นรูปแบบ วิดีโอ ที่มีเสียงบรรยาย จะช่วยให้รับชมสื่อเข้าใจในเนื้อหาของโครงการได้ง่ายขึ้นกว่าสื่อเดิม

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเรขศิลป์

ประเด็นคำถาม	ผลของคำถาม
นิยามของคำว่า “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในมุมมองของท่านคืออะไร ?	เป็นหลักของความพอประมาณ ตามหลักทางสายกลางของพระพุทธศาสนา เป็นหลักการดำเนินชีวิตที่ทำให้คนรู้จัก การมีความสุขในสิ่งที่ตนมี รู้จักความพอเพียง แต่ยังคงมีการพัฒนาตนเองไม่ใช่ การหยุดอยู่กับที่
ท่านคิดว่าอะไรคือเหตุผล เราควรศึกษาเรื่องของ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ รัชกาลที่ 9 ?	เหตุผลเราชาวไทยควรศึกษาเรื่องของ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ รัชกาลที่ 9 เนื่องจากเป็นหลักของความพอประมาณ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากในสังคมปัจจุบัน ถ้าเราสามารถปฏิบัติตามหลักของ ความพอประมาณ ได้จะทำให้เราพบกับความสุขและสบายได้นั่นเอง
สัญลักษณ์ของความพอเพียง ในมุมมองของท่านเป็นแบบใด ?	ถ้าจะกล่าวถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ รัชกาลที่ 9 แน่แน่นอนว่าสัญลักษณ์ ที่จะนึกถึงก็คือ พ้อหลวง รัชกาลที่ 9
ท่านคิดว่า การนำ infographic เข้ามาช่วยในการอธิบายข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มีความเหมาะสมหรือไม่ ?	Infographic นั้นสามารถ ทำการอธิบายภาพรวมในลักษณะของภาพ และ รายละเอียดต่างได้ใน ภาพเพียงภาพเดียว การอธิบาย ข้อมูลโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” อาจจะมีการนำ Infographic เข้ามามีส่วนช่วยในการอธิบายเนื้อหาต่างๆของโครงการได้ จะช่วยให้ผู้รับสื่อทำความเข้าใจเนื้อหารายละเอียดมากกว่าได้ในเวลาที่สั้น
ท่านคิดว่า ระยะเวลาในการนำเสนอ ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ที่เหมาะสมควรมีระยะเวลาเท่าใด ?	แต่ละหัวข้อ ไม่ควรเกิน 30 วินาที ถึง 1 นาที 30 วินาที เป็นช่วงเวลาที่เหมาะที่ผู้รับสื่อจะรับรู้ได้ถึงเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ
ท่านคิดว่าถ้าหากมีการใช้ infographic เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบาย จะช่วยให้ผู้ชมเข้าใจเนื้อหาของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มากขึ้นกว่าการให้ข้อมูลโดยวิธีเดิม หรือสื่อในรูปแบบเดิม หรือไม่ อย่างไร ?	หากสื่อเดิมของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” นั้นเป็นเพียงเอกสารและมีรูปภาพประกอบบ้าง การใช้ infographic จะช่วยในการอธิบาย จะช่วยให้ผู้ชมเข้าใจ ได้ง่ายขึ้นในรูปแบบข้อมูลที่มีการทำการสรุป และวิเคราะห์เนื้อหามาแล้ว
ท่านคิดว่า ถ้าหากมีการใช้ infographic เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบาย จะช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้ชมให้สนใจข้อมูลมากขึ้นกว่าการให้ข้อมูลโดยวิธีเดิม หรือสื่อในรูปแบบเดิม หรือไม่ อย่างไร ?	Infographic มีการ อธิบายเนื้อหาผ่านภาพ และ graphic ต่างๆที่ใช้เพื่อการอธิบายส่วนที่จะช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้ชมให้สนใจข้อมูลมากขึ้นกว่าการให้ข้อมูลโดยวิธีเดิมหรือไม่ นั่นนี้อาจจะ ต้องดูจากรูปแบบที่ทำการตีเสนอออกแบบ

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์

ประเด็นคำถาม	ผลของคำถาม
นิยามของคำว่า “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในมุมมองของท่านคืออะไร ?	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นวิธีคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อหาความสมดุลของเรื่องต่างๆ มีวิธีคิดตามแนวทางพระพุทธศาสนาในเรื่องของทางสายกลาง
ท่านคิดว่าอะไรคือเหตุผล เราควรศึกษาเรื่องของ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ รัชกาลที่ 9 ?	เหตุผลเราควรศึกษาเรื่องของ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เพื่อให้เรารู้จักการพอประมาณทางความคิดและการกระทำ เพื่อการสามารถทำการบริหารจัดการตนเองอย่างเป็นระบบได้
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น มีความสัมพันธ์การพัฒนาชุมชนอย่างไร ในมุมมองของท่าน ?	การพัฒนาชุมชนหรือการจะพัฒนาประเทศชาติก็ตีหากผู้นำสามารถทำการพัฒนาตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น จะก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นระบบ
ท่านคิดว่า การนำ สื่อปฏิสัมพันธ์ เข้ามาช่วยในการอธิบายข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มีความเหมาะสมหรือไม่ ?	สื่อปฏิสัมพันธ์นั้น จะเป็นสื่อที่สามารถทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้กับสื่อ หากมีการออกแบบทำให้เกิดประสบการณ์ที่ดีของผู้ใช้ (UX) ร่วมกับรูปแบบการจัดการของสื่อที่ดี (UI) จะทำให้เกิดสื่อที่มีประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาใดก็ตาม
ท่านคิดว่า คิดว่ารูปแบบ สื่อปฏิสัมพันธ์นำเสนอข้อมูล โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ที่เหมาะสมควรรูปแบบเป็นอย่างไร ?	รูปแบบที่เหมาะสมของ สื่อปฏิสัมพันธ์ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ขึ้นอยู่กับ ความต้องการของผู้ใช้และผู้เกี่ยวข้องกับสื่อ เพื่อให้เกิดประสบการณ์การใช้ที่ดี ผู้ออกแบบควรมีการสอบถามความต้องการของผู้ใช้และผู้รับชมสื่อก่อน
ท่านคิดว่าถ้าหากมีการใช้ สื่อปฏิสัมพันธ์เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบาย จะช่วยให้ผู้ชมเข้าใจเนื้อหาของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มากขึ้นกว่าการให้ข้อมูลโดยวิธีเดิม หรือสื่อในรูปแบบเดิม หรือไม่ อย่างไร ?	หากเป็นสื่อ ที่รูปแบบการใช้ที่เหมาะสมกับผู้ใช้งาน ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่ดีในการรับชมสื่อ ย่อมจะทำให้ผู้ชมเข้าใจเนื้อหาของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มากขึ้นกว่าการให้ข้อมูล โดยวิธีเดิม หรือสื่อในรูปแบบเดิม

สรุปผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ

ในมุมมองของผู้เชี่ยวชาญได้ให้นิยามของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่าเป็นหลักของการดำเนินชีวิตตามแนวทางของทางสายกลางเป็นหลัก พระพุทธศาสนา ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ได้ทรงนำแนวทางการปฏิบัตินี้มาประยุกต์ ให้เกิดเป็นแนวการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับชาวไทย หากผู้ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ก็จะพบกับความรู้จักการ พอประมาณ ซึ่งจะเป็นแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับสภาพสังคมในประเทศไทย การรู้จักการหาความสุขจากสิ่งที่มี และทำการพัฒนาตน แล้วจึงทำการช่วยเหลือพัฒนาผู้อื่น ทำให้เกิดสังคมที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน นำไปสู่หน่วยการพัฒนาที่ใหญ่ขึ้นในระดับชุมชน หรือระดับ

ในส่วนของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่า เป็นโครงการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม เนื่องจากเป็นโครงการที่ได้นำหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ เป็นหลักในการพัฒนาชุมชนจากระดับบุคคล ไปสู่ระดับชุมชนเริ่มจากการสร้างแกนนำชุมชน เป็นผู้นำในการพัฒนาตาม ขั้นตอนการพัฒนาของ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เพื่อสร้างหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ทั้งสามระดับเพื่อเป็นแบบอย่างในการเรียนรู้ ในลักษณะบ้านใกล้เรือนเคียง พี่สอนน้อง ให้ชุมชนใกล้เคียงได้มาศึกษาดูงานและเป็นแบบอย่างในการพัฒนาไปสู่การเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ในลำดับถัดไป

ในการพัฒนาสื่อเพื่อให้ความรู้เรื่องโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” สำหรับแกนนำชุมชนและผู้สนใจศึกษาโครงการนั้น ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า ควรการพัฒนาสื่อให้มีรูปแบบที่ทำให้ผู้ใช้สื่อและผู้รับสื่อ นั้น สามารถใช้งานได้ง่ายไม่ซับซ้อน สามารถทำให้ผู้ชมสื่อสามารถเข้าใจเนื้อหาของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ได้ดีขึ้นว่าการใช้สื่อเดิมที่อยู่ในลักษณะของเอกสารและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-Book)

ประเด็นทั่วไปที่ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่า ตัวสื่อเหมาะสมที่จะใช้สื่อปฏิสัมพันธ์ มาใช้ในสื่อเพื่อให้ความรู้เรื่องโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จะช่วยทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้สื่อกับสื่อทำให้เกิดประสบการณ์ที่ดีของผู้ใช้ (UX) และการใช้รูปแบบของสื่อที่เป็น Infographic จะช่วยทำให้ผู้รับสื่อ เข้าถึงเนื้อหาของโครงการในระยะเวลาอันสั้น ง่ายต่อการรับรู้และเข้าใจของผู้ใช้สื่อ อีกทั้งยังดึงดูดความสนใจของผู้ใช้งานดีกว่าสื่อประชาสัมพันธ์แบบอื่นๆอีกด้วย

4.2 อภิปรายผล ระยะเวลาที่ 1

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะทำการอภิปรายผลที่สำคัญที่ได้จากการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลในการรวบรวมเอกสาร หลักการ ทฤษฎี และผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม เพื่อหาคำสำคัญที่มีความสัมพันธ์ระหว่างชุดข้อมูลด้านต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ข้างต้น โดยผู้วิจัยประยุกต์ใช้แนวคิดเทคนิคในการหาคำสำคัญจากชุดข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการหาคำสำคัญจากชุดข้อมูลแบบสามเศร่า (Triangulation of sources) ก่อนทำการตีความ (Interpretative) ชุดข้อมูลเพื่อทำการสรุปผล นำไปสู่การออกแบบชิ้นงานต้นแบบโดยมีข้อสรุปที่สำคัญดังต่อไปนี้

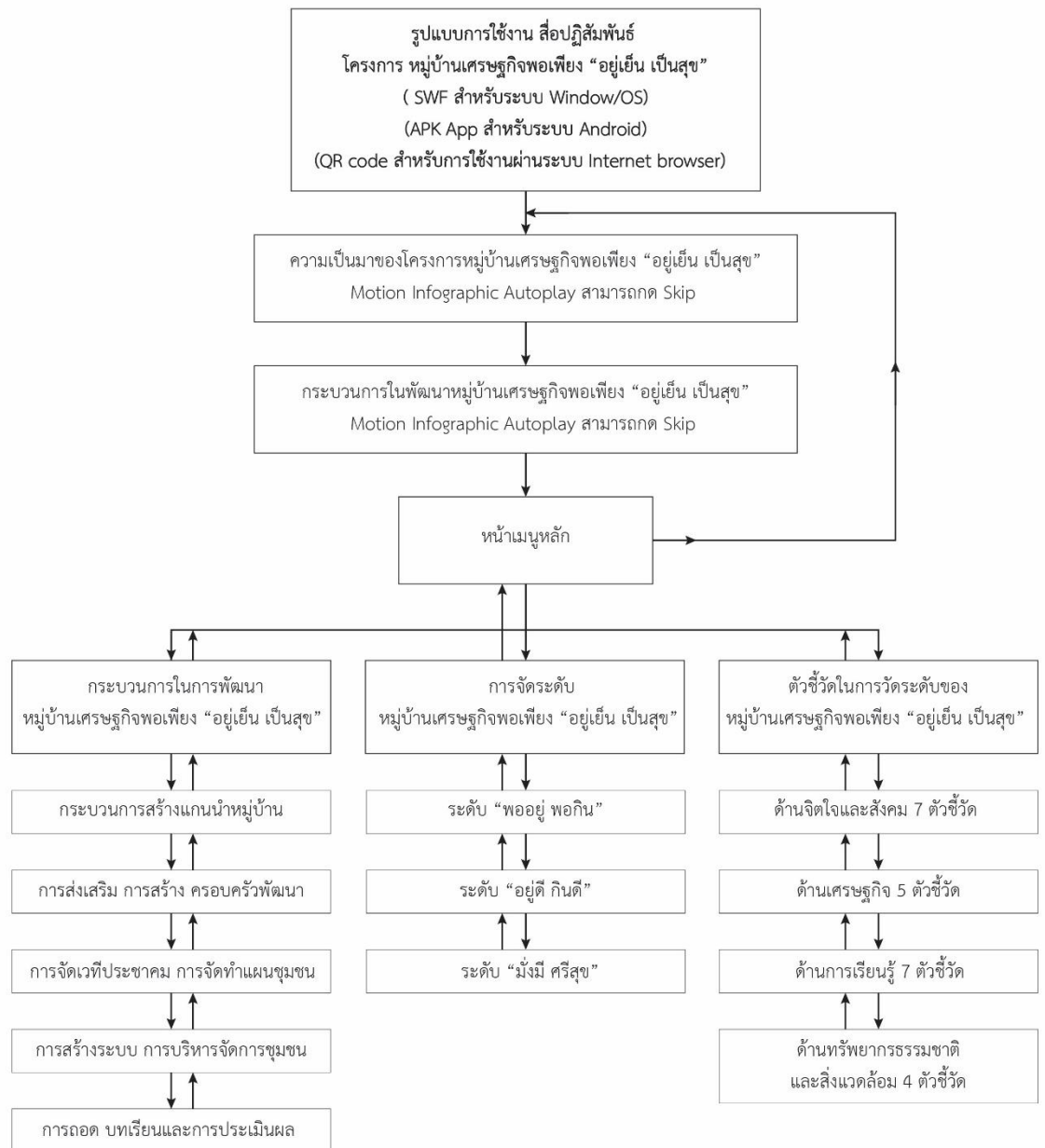
4.2.1 การวิเคราะห์ผลการวิจัยสู่การพัฒนาแนวคิดการออกแบบ

จากผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนในกระบวนการวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ จากการจัดข้อมูลสารสนเทศเพื่อการทำสื่อ

ปฏิสัมพันธ์จะพบว่า ในกระบวนการของการพัฒนา หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” นั้น ได้แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน และการจัดระดับของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ที่ได้จากการประเมิน 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัดที่ กรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดขึ้น จะแบ่งระดับของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข ออกเป็น 3 ระดับ ตามความพร้อมของแต่ละหมู่บ้าน โดยลำดับของเนื้อหาที่จะใช้ในสื่อปฏิสัมพันธ์ จะมีลำดับเนื้อหา ดังนี้ 1) ความเป็นมาของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข 2) ความสำคัญของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข 3) กระบวนการของการพัฒนา หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข 4) การจัดระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข 5) ตัวชี้วัดในการวัดระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข

ภาพประกอบที่ 26 โครงสร้างการลำดับเนื้อหาโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ที่ใช้ในสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ

ภาพประกอบที่ 27 โครงสร้างสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”

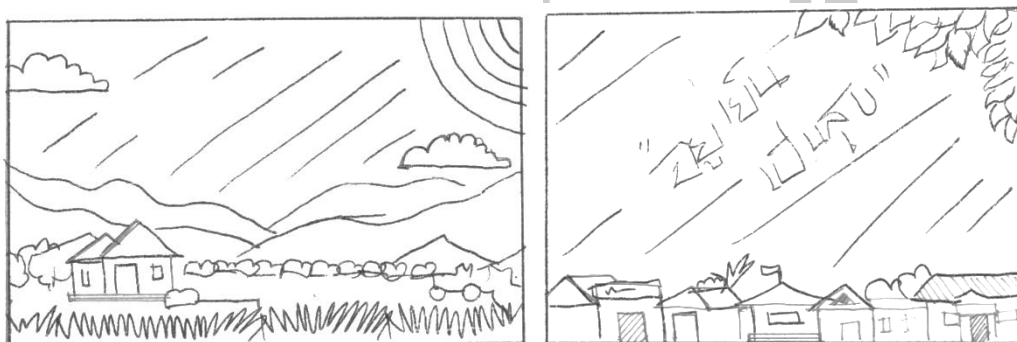
จากการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วสรุปผลการวิเคราะห์เพื่อใช้ในการออกแบบในด้านต่างๆ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นในเรื่องของเนื้อหาว่าในสื่อปฏิสัมพันธ์ นั้นมีความเหมาะสมที่จะใช้ลำดับเนื้อหาตามลำดับในแผนภาพด้านบน หากแต่ระยะเวลาของแต่ละหัวข้อนั้นไม่ควรจะใช้เวลาในการรับชม ซึ่งหากผู้รับสื่อต้องการศึกษาเพิ่มเติมโดยละเอียด สามารถศึกษาผ่านรูปแบบเอกสารโครงการที่มีอยู่เดิมในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ได้

4.2.2 ขั้นตอนการพัฒนาชิ้นงานสื่อต้นแบบ

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งการพัฒนาชิ้นงานสื่อต้นแบบออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ขั้นตอนการออกแบบ Infographic และ 2) ขั้นตอนการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ

ขั้นตอนการออกแบบ Infographic

ขั้นตอนการออกแบบฉาก

ภาพประกอบที่ 28 ภาพสเก็ตฉากที่ใช้ในสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแล้วจึงนำไปสู่กระบวนการออกแบบฉากที่จะเป็นรูปแบบองค์รวมที่เหมาะสมกับสื่อปฏิสัมพันธ์ ที่จะอธิบายเนื้อหาของโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ผู้วิจัยให้วิเคราะห์ถึงสภาพที่อยู่อาศัย สภาพสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ในชุมชนที่ได้ทำการลงพื้นที่ในชุมชนต่างๆ ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ บรรยากาศของสภาพแวดล้อมของพื้นที่สำรวจ เพื่อให้ผู้ใช้สื่อเกิดความรู้สึกคุ้นเคยของชุดสีที่มีความแตกต่างกัน ในประเด็นเหล่านี้ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางที่จะใช้ในขั้นตอนออกแบบฉากประกอบของชิ้นงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพประกอบที่ 29 ฉากที่ใช้ในสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ

ขั้นตอนการออกแบบตัวละคร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และการสอบถามความต้องการของผู้ใช้และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับงานจึงนำไปสู่กระบวนการออกแบบตัวละคร โดยที่ได้ข้อสรุปว่า ตัวละครที่ออกแบบนั้นจะมีลักษณะของการแต่งการคล้ายเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและชาวบ้านในแถบภาคอีสานที่มีการแต่งตัวเรียบง่าย แต่ละมีลักษณะเฉพาะเช่นการคาดผ้าขาวม้า หรือการนุ่งซิ่น เพื่อให้ผู้รับชมสื่อสามารถสังเกตได้ ก่อให้เกิดความมีส่วนร่วมระหว่างผู้รับชมกับสื่อที่ต้องการนำเสนอ โดยลักษณะตัวละครที่โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพประกอบที่ 30 ภาพสเก็ตตัวละคร

ภาพประกอบที่ 31 ภาพตัวละคร

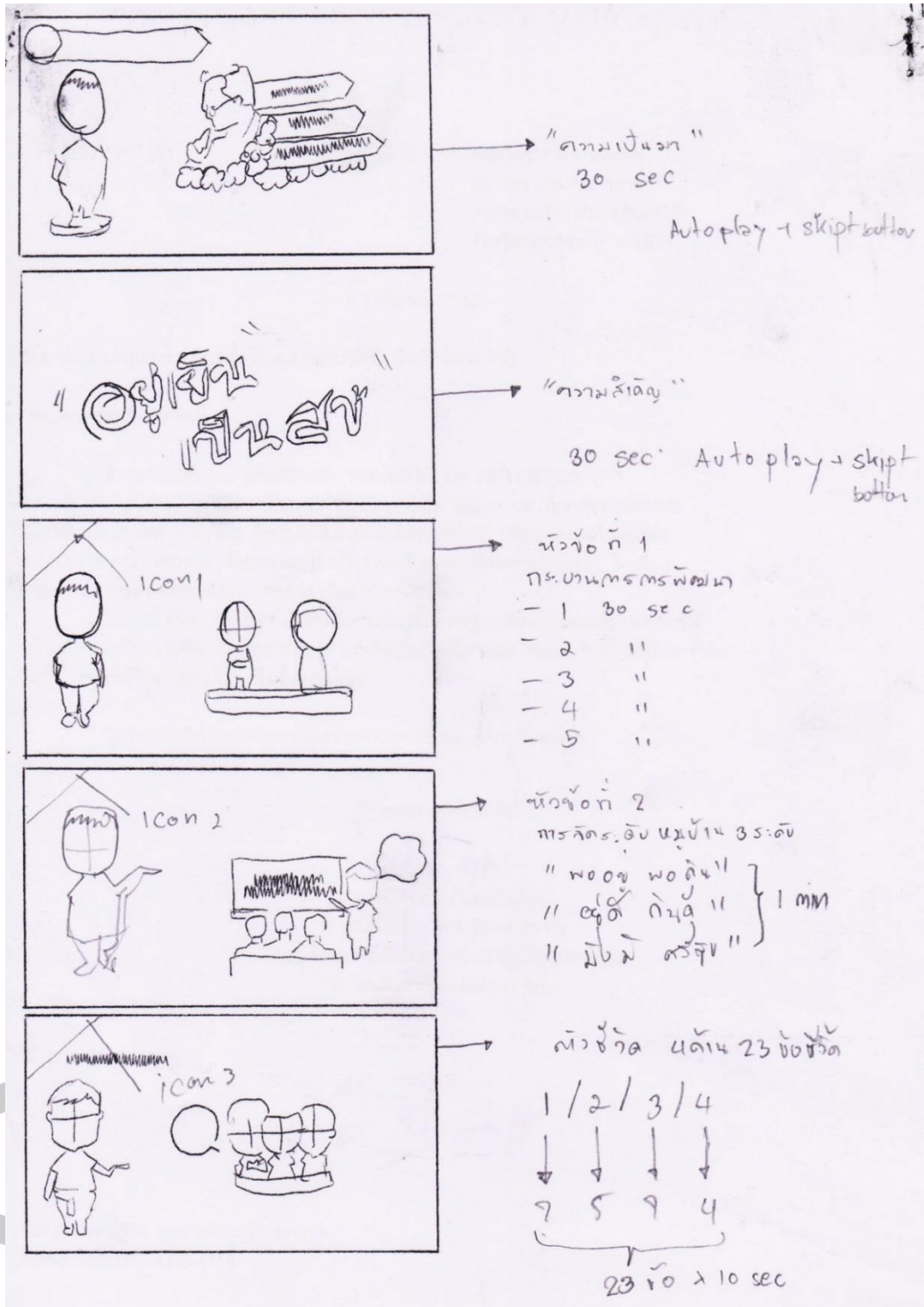
ขั้นตอนการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ

เป็นการนำเอาฉาก ตัวละคร และการจัดวางด้านตัวอักษร โดยตัวอักษรที่เลือกใช้ ผู้วิจัยเลือกใช้เพราะมีความมองเห็นได้ชัดเจน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการวาดสตอรี่บอร์ด

หลังจากได้ทำการออกแบบส่วนต่างๆของสื่อครบแล้ว ผู้วิจัยก็เริ่มลำดับเรื่องราวเป็น สตอรี่บอร์ดโดยรายละเอียดของสตอรี่บอร์ดนั้นได้เขียนให้กระชับและง่ายโดยผู้วิจัยจะเสนอโดย รายละเอียด ดังนี้

วิบูลย์ ปรณ ทิโต ชีเว

ภาพประกอบที่ 32 ภาพสเก็ต สตอรี่บอร์ด

ขั้นตอนการออกแบบจากโปรแกรม
ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการพัฒนาสื่อต้นแบบ โดยโปรแกรม Adobe illustrator
โดยผู้วิจัยได้นำเสนอตามภาพดังนี้

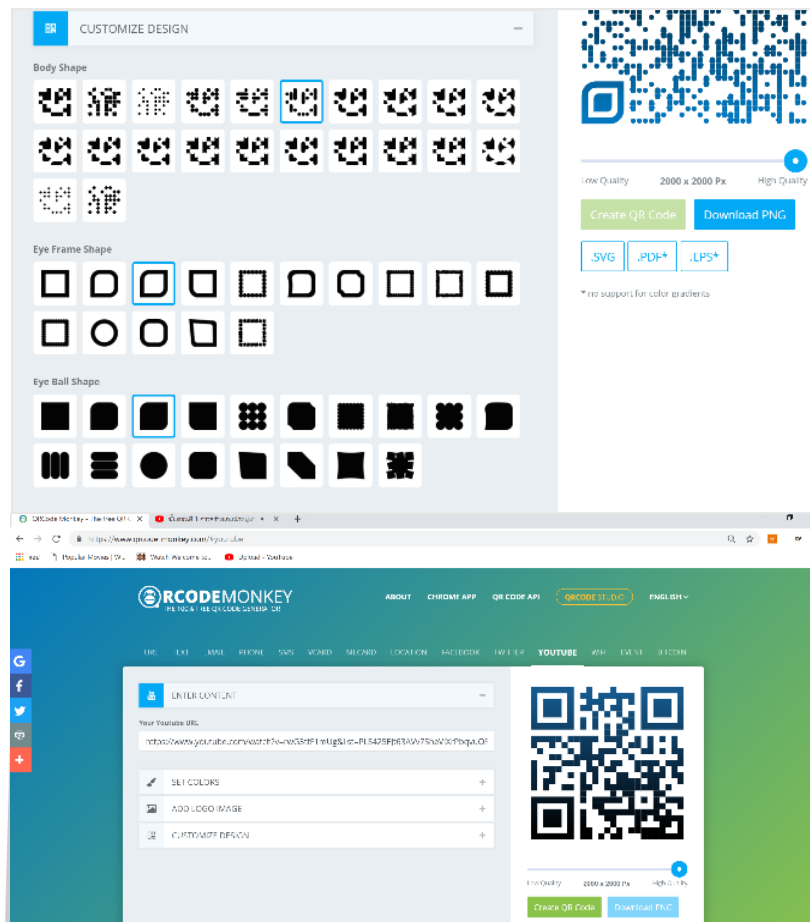
ภาพประกอบที่ 33 การพัฒนาสื่อต้นแบบด้วยโปรแกรม Adobe illustrator

ภาพประกอบที่ 34 การพัฒนาสื่อด้วยโปรแกรม Adobe after effects

ภาพประกอบที่ 35 การพัฒนาสื่อด้วยโปรแกรม Adobe Premiere Pro

ภาพประกอบที่ 36 การสร้าง QR Code ที่จะใช้ร่วมกับสื่อปฏิสัมพันธ์

ภาพประกอบที่ 37 ภาพแสดงสื่อ Infographic ต้นแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ

ภาพประกอบที่ 38 ภาพแสดงปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ

4.3 ผลการวิเคราะห์ ระยะที่ 2

ผลการวิเคราะห์ในระยะที่ 2 เป็นการหาค่าสถิติแบบค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 กลุ่มคือ 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินคุณภาพสื่อจากผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน เพื่อปรับปรุงแก้ไขสื่อต้นแบบ 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินคุณภาพสื่อจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อสรุปผลงานวิจัย มีดังต่อไปนี้

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินคุณภาพสื่อจากผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามแบบประเมินคุณภาพสื่อ 3 ด้าน คือ ด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านความพึงพอใจ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน โดยแบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านประสิทธิภาพของ Infographic ต้นแบบ”

รายการ	Mean	Std. Deviation	ระดับการประเมิน
โลโก้สามารถมองเห็นได้ชัดเจน	4.17	0.753	มีคุณภาพดี
ตัวละครสามารถมองเห็นได้ชัดเจน	4.50	0.577	มีคุณภาพดีมาก
ภาพฉากหลังสามารถมองเห็นได้ชัดเจน	4.33	0.516	มีคุณภาพดีมาก
ตัวอักษรสามารถมองเห็นได้ชัดเจน	3.83	0.408	มีคุณภาพดี
เสียงประกอบสามารถได้ยินชัดเจน	4.67	0.516	มีคุณภาพดีมาก
เสียงบรรยายสามารถได้ยินชัดเจน	4.17	0.753	มีคุณภาพดีมาก
โดยรวม	4.28	0.140	มีคุณภาพดีมาก

ผลการวิเคราะห์ระดับการประเมินคุณภาพด้านประสิทธิภาพของ Infographic ต้นแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญโดยรวมอยู่ระดับที่มีคุณภาพดี ($\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.140$) เมื่อพิจารณารายชื่อแล้วพบว่าชื่อที่มีระดับคะแนนมากที่สุดคือข้อ 1.5 ความชัดเจนของระดับเสียงบรรยาย อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.516$) ข้อรองลงมาคือข้อ 1.2 ความชัดเจนของการมองเห็นตัวละคร อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.577$) และชื่อที่มีระดับคะแนนน้อยที่สุดคือข้อ 1.4 ความชัดเจนของตัวอักษร อยู่ในระดับคุณภาพดี ($\bar{X} = 3.83, S.D. = 0.408$) ข้อ 1.3 ความชัดเจนของการเห็นฉากหลังอยู่ในระดับคุณภาพดี ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.516$) ข้อ 1.1 ความชัดเจนของโลโก้ และข้อ

1.6 ความชัดเจนของเสียงบรรยายอยู่ในระดับมีคุณภาพดี ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.753) โดยรวมผลการวิเคราะห์ด้านประสิทธิภาพของ Infographic อยู่ในระดับมีคุณภาพดี ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.140)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน โดยแบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านประสิทธิภาพของปฏิทินต้นแบบ”

รายการ	Mean	Std. Deviation	ระดับการประเมิน
ตัวอักษรสามารถมองเห็นและอ่านได้ชัดเจน	3.83	0.408	มีคุณภาพดี
ตัวเลขสามารถมองเห็นได้ชัดเจน	4.50	0.548	มีคุณภาพดีมาก
ภาพตัวละครสามารถมองเห็นได้ชัดเจน	4.67	0.516	มีคุณภาพดีมาก
ภาพประกอบกราฟิกสามารถมองเห็นได้ชัดเจน	4.67	0.516	มีคุณภาพดีมาก
Qr Code วางตำแหน่งในการมองเห็นได้ชัดเจน	4.33	0.516	มีคุณภาพดีมาก
ความรวดเร็วในการเข้าถึงสื่อเมื่อสแกน Qr Code	4.33	0.516	มีคุณภาพดีมาก
โดยรวม	4.39	0.048	มีคุณภาพดีมาก

ผลการวิเคราะห์ระดับการประเมินคุณภาพด้านประสิทธิภาพของสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.048) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับคะแนนโดยรวมมากที่สุดคือข้อ 2.3 ความชัดเจนในมองเห็นตัวละครและ 2.4 ความชัดเจนในการมองเห็นภาพประกอบกราฟิก อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.516) ข้อที่มีระดับคะแนนน้อยที่สุดคือข้อ 2.1 ความชัดเจนในการมองเห็นตัวอักษร อยู่ในระดับมีคุณภาพดี ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.408) และข้อ 2.5 ความชัดเจนในการมองเห็น Qr code 2.6 ความรวดเร็วในการเข้าถึงสื่อ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.516) และข้อ 2.2 ความชัดเจนของตัวเลข อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.548) โดยรวมผลการวิเคราะห์ด้านประสิทธิภาพของสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.048)

พหุ ประถมศึกษา

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน โดยแบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านประสิทธิผล”

รายการ	Mean	Std. Deviation	ระดับการประเมิน
เนื้อหาของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” โดยรวมมีความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์	4.33	0.516	มีคุณภาพดีมาก
เนื้อหาที่มีความต่อเนื่องในการนำเสนอ	4.17	0.753	มีคุณภาพดีมาก
เนื้อหาที่นำเสนอสามารถเข้าใจได้ง่าย	4.33	0.516	มีคุณภาพดีมาก
การอธิบายมีความชัดเจนตามวัตถุประสงค์	4.67	0.516	มีคุณภาพดีมาก
เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.33	0.516	มีคุณภาพดีมาก
โดยรวม	4.37	0.106	มีคุณภาพดีมาก

ผลการวิเคราะห์ระดับการประเมินคุณภาพด้านประสิทธิผลโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.106) เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีคะแนนเมื่อเทียบกับการกระจายของข้อมูลน้อยที่สุดคือข้อ 3.2 ความต่อเนื่องของเนื้อหา ในการนำเสนอ อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.753) และที่มีระดับคะแนนเมื่อเทียบกับการกระจายตัวของข้อมูลมากที่สุดคือข้อ 3.4 การอธิบายมีความชัดเจนตามวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.516) โดยข้อ 3.1 ความถูกต้องครบถ้วนของเนื้อหาสื่อปฏิสัมพันธ์ ข้อ 3.3 เนื้อหาที่มีความเข้าใจง่ายในการนำเสนอ และข้อ 3.5 ความเหมาะสมของเนื้อหาต่อกับกลุ่มเป้าหมาย อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.516) โดยรวมผลการวิเคราะห์ด้านประสิทธิผล อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.106)

พหุ ประถมศึกษา

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน โดยแบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านความพึงพอใจ”

รายการ	Mean	Std. Deviation	ระดับการประเมิน
ตัวอักษรที่อยู่ในสื่อต้นแบบอินโฟกราฟิกมีความสวยงาม	4.33	0.516	มีคุณภาพดีมาก
ตัวอักษรที่อยู่ในสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบมีความสวยงาม	4.33	0.516	มีคุณภาพดีมาก
การใช้สีมีความเหมาะสม สอดคล้องต่อเนื้อหา	4.33	0.516	มีคุณภาพดีมาก
การออกแบบแคเรเตอร์มีความสวยงาม	4.33	0.516	มีคุณภาพดีมาก
การออกแบบฉากประกอบมีความสวยงาม	4.83	0.408	มีคุณภาพดีมาก
การออกแบบในการจัดองค์ประกอบของภาพในสื่อเหมาะสมและสวยงาม	4.67	0.516	มีคุณภาพดีมาก
เสียงเพลงประกอบสอดคล้องและเหมาะสมต่อเนื้อหา	4.67	0.516	มีคุณภาพดีมาก
เสียงผู้บรรยายสอดคล้องต่อเนื้อหา และสอดคล้องต่อเสียงประกอบ	4.83	0.408	มีคุณภาพดีมาก
ด้านระยะเวลาในการนำเสนอเนื้อหาเพียงพอ	4.67	0.516	มีคุณภาพดีมาก
ความพึงพอใจภาพรวมทั้งหมดของงาน	4.17	0.408	มีคุณภาพดีมาก
โดยรวม	4.52	0.052	มีคุณภาพดีมาก

ผลการวิเคราะห์ระดับการประเมินคุณภาพด้านความพึงพอใจโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.052) เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีคะแนนเมื่อเทียบกับการกระจายของข้อมูลน้อยที่สุดคือข้อ 4.10 ความพึงพอใจทั้งหมดของงาน อยู่ในระดับมีคุณภาพดี ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.408) ข้อที่มีระดับคะแนนมากที่สุดคือข้อ 4.5 ความสวยงามของฉากประกอบ ที่อยู่ในสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบและ ข้อ 4.8 ความสอดคล้องของเสียงบรรยายต่อเนื้อ อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.408) รองลงมาคือข้อที่ 4.6 ความสวยงามในการจัดองค์ประกอบภาพในสื่อ, ข้อ 4.7 ความเหมาะสมของเสียงเพลงประกอบ และข้อ 4.9 ความเหมาะสมของระยะเวลาในการนำเสนอ อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.516) และ ข้อ 4.1 ความสวยงามตัวอักษรที่อยู่ในสื่อต้นแบบอินโฟกราฟิก, 4.2 ความสวยงามของตัวอักษรที่อยู่

ในสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ, 4.3 การใช้สื่อมีความเหมาะสม สอดคล้องต่อเนื้อหา และข้อ 4.4 ความสวยงามของการออกแบบคาแรคเตอร์ อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.577) โดยรวมผลการวิเคราะห์ด้านความพึงพอใจ อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.052)

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินคุณภาพสื่อจากกลุ่มตัวอย่าง

จากการปรับปรุงแก้ไขสื่อต้นแบบ และได้ทดลองใช้สื่อต้นแบบกับกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 คำถามทั่วไป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางต่อไปนี้

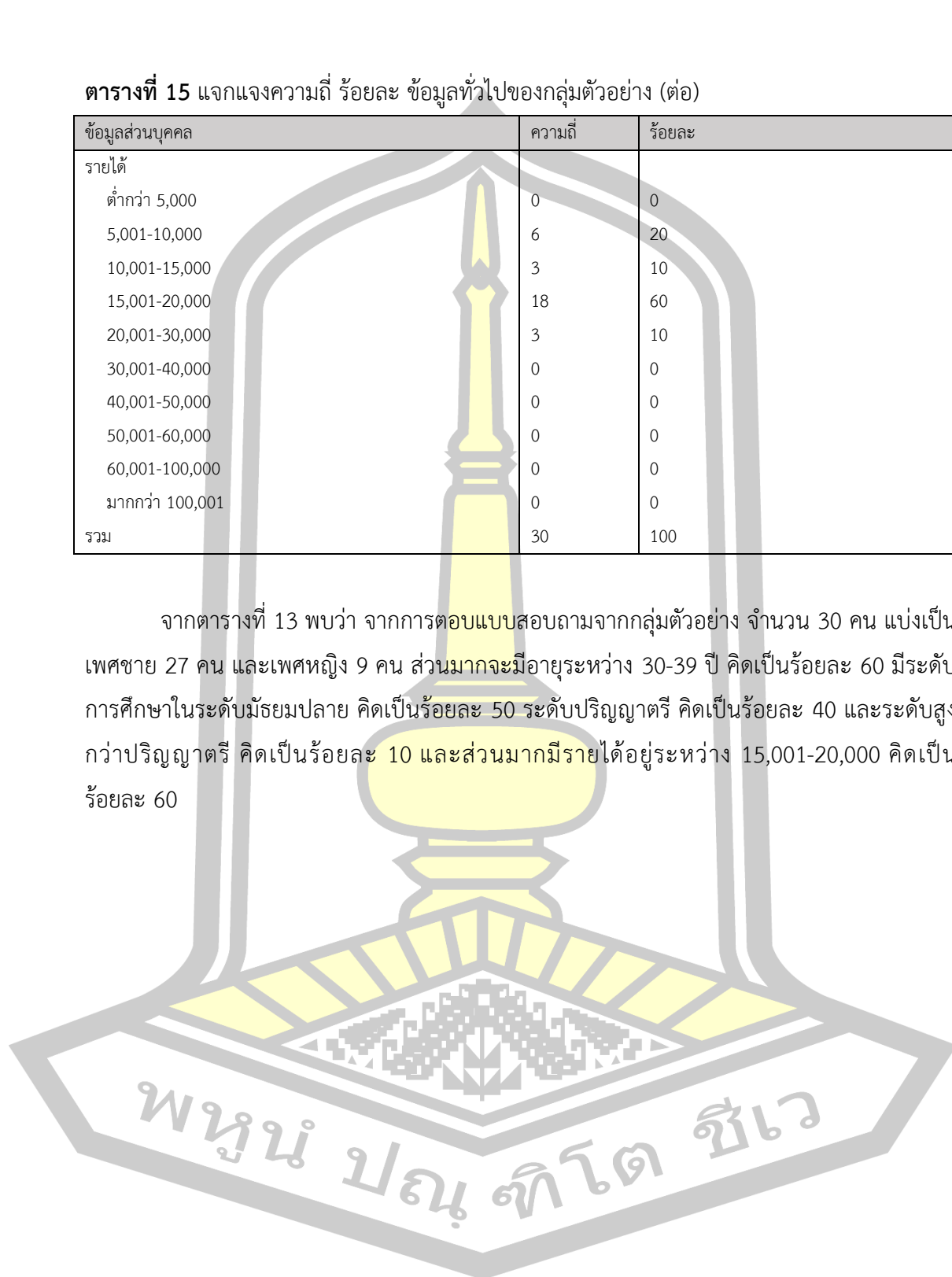
ตารางที่ 14 แจกแจงความถี่ ร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคล	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	21	70
หญิง	9	30
รวม	30	100
อายุ		
20-29 ปี	3	10
30-39 ปี	18	60
40-49 ปี	6	20
50-59 ปี	3	10
รวม	30	100
การศึกษา		
มัธยมต้น	0	0
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	15	50
ระดับปริญญาตรี	12	40
ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	3	10
รวม	30	100
อาชีพ		
ทำการเกษตร	21	70
ธุรกิจส่วนตัว	6	20
รับราชการ	3	10
เจ้าหน้าที่ บริษัท เอกชน	0	0
อื่นๆ.....	0	0
รวม	30	100

ตารางที่ 15 แจกแจงความถี่ ร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	ความถี่	ร้อยละ
รายได้		
ต่ำกว่า 5,000	0	0
5,001-10,000	6	20
10,001-15,000	3	10
15,001-20,000	18	60
20,001-30,000	3	10
30,001-40,000	0	0
40,001-50,000	0	0
50,001-60,000	0	0
60,001-100,000	0	0
มากกว่า 100,001	0	0
รวม	30	100

จากตารางที่ 13 พบว่า จากการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แบ่งเป็น เพศชาย 27 คน และเพศหญิง 9 คน ส่วนมากจะมีอายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 60 มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมปลาย คิดเป็นร้อยละ 50 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 40 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 10 และส่วนมากมีรายได้อยู่ระหว่าง 15,001-20,000 คิดเป็นร้อยละ 60

ตารางที่ 16 รายละเอียดข้อมูลเพิ่มเติม

ข้อมูลส่วนบุคคล	ความถี่	ร้อยละ
ท่านเข้าร่วมการอบรมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ในสถานะใด ?	0	0
แกนนำชุมชน/หมู่บ้าน	27	90
จิตอาสาพัฒนาชุมชน	2	6.6
อื่นๆ	1	3.4
รวม	0	0
	30	100
ท่านเข้าร่วมการอบรมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เป็นครั้งที่เท่าไร ?		
1 ครั้ง	24	80
2 ครั้ง	3	10
3 ครั้ง	3	10
มากกว่า 3 ครั้ง	0	0
รวม	30	100
ท่านทราบข่าวการอบรมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จากแหล่งข้อมูลใด ?		
เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน	15	50
หนังสือคู่มือ	0	0
สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต	9	30
สอบถามจากผู้มีความรู้	6	20
อื่นๆ	0	0
รวม	30	100

จากตารางที่ 14 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม 30 คนนั้น ส่วนใหญ่เข้าร่วมการอบรมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ในสถานะแกนนำชุมชน/หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 90 และส่วนใหญ่เข้ารับการอบรมเป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 80 โดยทราบข่าวการอบรมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน คิดเป็นร้อยละ 50 สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 30 และสอบถามจากผู้รู้ คิดเป็นร้อยละ 20

ตอนที่ 2 คำถามเฉพาะ

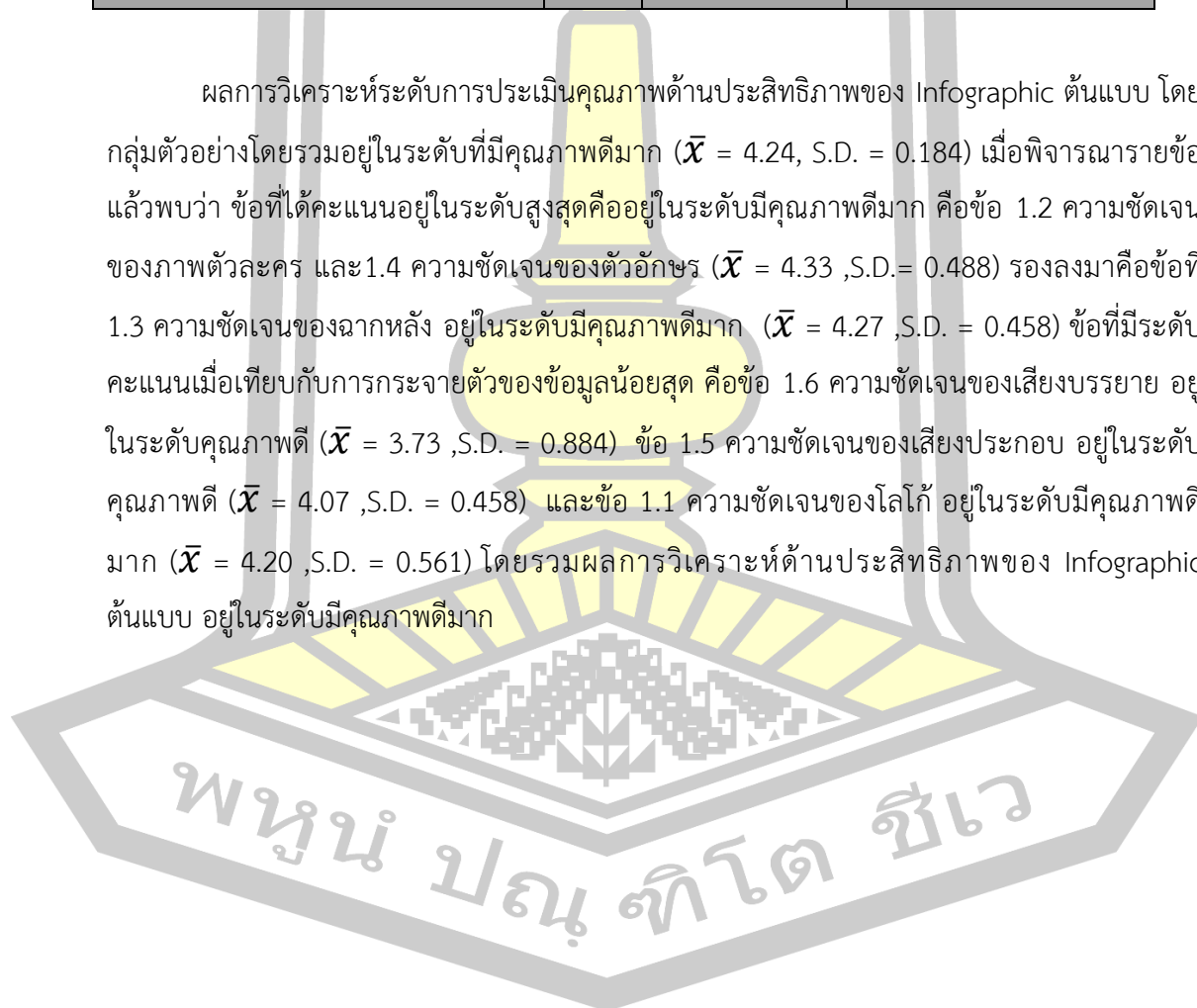
การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินคุณภาพสื่อของกลุ่มตัวอย่างต่อสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านความพึงพอใจ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านประสิทธิภาพของ Infographic ต้นแบบ”

รายการ	Mean	Std. Deviation	ระดับการประเมิน
โลโก้สามารถมองเห็นได้ชัดเจน	4.20	0.561	มีคุณภาพดีมาก
ตัวละครสามารถมองเห็นได้ชัดเจน	4.33	0.488	มีคุณภาพดีมาก
ภาพฉากหลังสามารถมองเห็นได้ชัดเจน	4.27	0.458	มีคุณภาพดีมาก
ตัวอักษรสามารถมองเห็นได้ชัดเจน	4.33	0.488	มีคุณภาพดีมาก
เสียงประกอบสามารถได้ยินชัดเจน	4.07	0.458	มีคุณภาพดี
เสียงบรรยายสามารถได้ยินชัดเจน	3.73	0.884	มีคุณภาพดี
โดยรวม	4.24	0.184	มีคุณภาพดีมาก

ผลการวิเคราะห์ระดับการประเมินคุณภาพด้านประสิทธิภาพของ Infographic ต้นแบบ โดยกลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับที่มีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.184) เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า ข้อที่ได้คะแนนอยู่ในระดับสูงสุดคืออยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก คือข้อ 1.2 ความชัดเจนของภาพตัวละคร และ 1.4 ความชัดเจนของตัวอักษร ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.488) รองลงมาคือข้อที่ 1.3 ความชัดเจนของฉากหลัง อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.458) ข้อที่มีระดับคะแนนเมื่อเทียบกับการกระจายตัวของข้อมูลน้อยสุด คือข้อ 1.6 ความชัดเจนของเสียงบรรยาย อยู่ในระดับคุณภาพดี ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.884) ข้อ 1.5 ความชัดเจนของเสียงประกอบ อยู่ในระดับคุณภาพดี ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.458) และข้อ 1.1 ความชัดเจนของโลโก้ อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.561) โดยรวมผลการวิเคราะห์ด้านประสิทธิภาพของ Infographic ต้นแบบ อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านประสิทธิภาพของปฏิทินต้นแบบ”

รายการ	Mean	Std. Deviation	ระดับการประเมิน
ตัวอักษรสามารถมองเห็นและอ่านได้ชัดเจน	4.07	0.458	มีคุณภาพดี
ตัวเลขสามารถมองเห็นได้ชัดเจน	4.33	0.488	มีคุณภาพดีมาก
ภาพตัวละครสามารถมองเห็นได้ชัดเจน	4.87	0.352	มีคุณภาพดีมาก
ภาพประกอบกราฟิกสามารถมองเห็นได้ชัดเจน	4.87	0.352	มีคุณภาพดีมาก
Qr Code วางตำแหน่งในการมองเห็นได้ชัดเจน	4.27	0.458	มีคุณภาพดีมาก
ความรวดเร็วในการเข้าถึงสื่อเมื่อสแกน Qr Code	4.27	0.458	มีคุณภาพดีมาก
โดยรวม	4.44	0.060	มีคุณภาพดีมาก

ผลการวิเคราะห์ระดับการประเมินคุณภาพด้านประสิทธิภาพของสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ โดยผู้กลุ่มตัวอย่าง พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.060) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเมื่อเทียบกับการกระจายของข้อมูลน้อยที่สุดคือข้อ 2.1 ความชัดเจนในการอ่านตัวอักษร อยู่ในระดับมีคุณภาพดี ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.458) ข้อที่มีคะแนนเมื่อเทียบกับการกระจายของข้อมูลมากที่สุดคือข้อ 2.3 ความชัดเจนของการมองเห็นภาพตัวละคร และ ข้อ 2.4 ความชัดเจนในการมองเห็นภาพประกอบกราฟิกอยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.325) รองลงมาคือข้อ 2.5 ความชัดเจนในการมองเห็นตำแหน่ง Qr Code และข้อ 2.6 อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.435) ข้อ 2.2 ความชัดเจนในการมองเห็นตัวเลข อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.488) โดยรวมผลการวิเคราะห์ด้านประสิทธิภาพของ สื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.060)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านประสิทธิผล”

รายการ	Mean	Std. Deviation	ระดับการประเมิน
เนื้อหาโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” โดยรวมมีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์	4.27	0.458	มีคุณภาพดีมาก
เนื้อหามีความต่อเนื่องในการนำเสนอ	4.67	0.617	มีคุณภาพดีมาก
เนื้อหาที่นำเสนอสามารถเข้าใจได้ง่าย	4.27	0.458	มีคุณภาพดีมาก
การอธิบายมีความชัดเจนตามวัตถุประสงค์	4.87	0.352	มีคุณภาพดีมาก
เนื้อหามีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.27	0.458	มีคุณภาพดีมาก
โดยรวม	4.47	0.095	มีคุณภาพดีมาก

ผลการวิเคราะห์ระดับการประเมินคุณภาพด้านประสิทธิผลโดยกลุ่มตัวอย่าง พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.095) เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีคะแนนเมื่อเทียบกับการกระจายของข้อมูลน้อยที่สุดคือข้อ 3.1 เนื้อหาของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” โดยรวมมีความถูกต้องครบถ้วน ข้อ 3.3 เนื้อที่นำเสนอมีความเข้าใจได้ง่าย และข้อ 3.5 เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.458) ส่วนข้อที่มีระดับคะแนนเมื่อเทียบกับการกระจายตัวของข้อมูลมากที่สุดคือข้อ 3.4 การอธิบายมีความชัดเจนตามวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.352) และข้อ 3.2 ความต่อเนื่องขอเนื้อหาในการนำเสนออยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.617) โดยรวมผลการวิเคราะห์ด้านประสิทธิผล อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.435)

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านความพึงพอใจ”

รายการ	Mean	Std. Deviation	ระดับการประเมิน
ตัวอักษรที่อยู่ในสื่อต้นแบบอินโฟกราฟิกมีความสวยงาม	4.73	0.458	มีคุณภาพดีมาก
ตัวอักษรที่อยู่ในสื่อต้นแบบปฏิทินมีความสวยงาม	4.27	0.458	มีคุณภาพดีมาก
การใช้สีมีความเหมาะสม สอดคล้องต่อเนื้อหา	4.73	0.458	มีคุณภาพดีมาก
การออกแบบแคแรคเตอร์มีความสวยงาม	4.27	0.458	มีคุณภาพดีมาก
การออกแบบฉากประกอบมีความสวยงาม	4.47	0.516	มีคุณภาพดี
การออกแบบในการจัดองค์ประกอบของภาพในสื่อเหมาะสมและสวยงาม	4.87	0.352	มีคุณภาพดีมาก
เสียงเพลงประกอบสอดคล้องและเหมาะสมต่อเนื้อหา	4.40	0.507	มีคุณภาพดี
เสียงผู้บรรยายสอดคล้องต่อเนื้อหา และสอดคล้องต่อเสียงประกอบ	4.93	0.258	มีคุณภาพดีมาก
ด้านระยะเวลาในการนำเสนอเนื้อหาเพียงพอ	4.40	0.507	มีคุณภาพดีมาก
ความพึงพอใจภาพรวมทั้งหมดของงาน	4.67	0.488	มีคุณภาพดีมาก
โดยรวม	4.57	0.081	มีคุณภาพดีมาก

ผลการวิเคราะห์ระดับการประเมินคุณภาพด้านความพึงพอใจโดยกลุ่มตัวอย่างพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.081) เมื่อพิจารณารายชื่อแล้วพบว่าชื่อที่มีคะแนนอยู่ในระดับสูงสุดคือชื่อ 4.8 เสียงผู้บรรยายสอดคล้องต่อเนื้อหา และสอดคล้องต่อเสียงประกอบ อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.258) รองลงมาคือชื่อที่ 4.6 ความสวยงามในการออกแบบในการจัดองค์ประกอบของภาพในสื่อ อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.352) ชื่อ 4.1 ตัวอักษรที่อยู่ในสื่อต้นแบบอินโฟกราฟิกมีความสวยงาม ชื่อ 4.3 การใช้สีมีความเหมาะสม สอดคล้องต่อเนื้อหาอยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.458) ชื่อ 4.10 ความพึงพอใจภาพรวมทั้งหมดของงานอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.488) ชื่อ 4.5 การออกแบบฉากประกอบมีความสวยงามอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.516) ชื่อ 4.7 เสียงเพลงประกอบสอดคล้องและเหมาะสมต่อเนื้อหา และชื่อ 4.9

ด้านระยะเวลาในการนำเสนอเนื้อหาเพียงพอ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.507) ข้อที่มีคะแนนเมื่อเทียบกับการกระจายของข้อมูลน้อยที่สุดคือข้อ 4.2 ตัวอักษรที่อยู่ในสื่อต้นแบบปฏิทินมีความสวยงามและข้อ 4.4 การออกแบบคาแรคเตอร์มีความสวยงาม อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.458) โดยรวมผลการวิเคราะห์ด้านความพึงพอใจ อยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.081)

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยผลการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ “ด้านการรับรู้”

ข้อคำถามที่ใช้ในการประเมินคุณภาพสื่อ “ด้านการรับรู้”	ถูก	ผิด	ถูกร้อยละ	ผิดร้อยละ
1. ผู้นำชุมชนนั้นมีหน้าที่สำคัญ ในการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชน ให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบ ต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” ใช่หรือไม่?	27	3	90	10
2. ขั้นตอนในการถอดบทเรียนชุมชนและประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” ใช่หรือไม่?	26	4	86.67	13.33
3. กระบวนการพัฒนาเป็น หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” มีกระบวนการอยู่ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ใช่หรือไม่?	28	2	93.34	6.66
4. ในการจัดของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบนั้น ระดับ “อยู่ดีกินดี” เป็นระดับ สูงสุดของการจัดระดับ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ใช่หรือไม่?	27	3	90	10
5. ในการจัดระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบนี้ มีเกณฑ์การประเมินอยู่ 3 ด้าน 23 ตัวชี้วัด ใช่หรือไม่?	28	2	93.34	13.33
6. การสนับสนุนให้ ชุมชนยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย นั้นเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดในเกณฑ์การประเมิน ด้านจิตใจและสังคม ใช่หรือไม่?	30	0	100	0

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยผลการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ
“ด้านการรับรู้” (ต่อ)

ข้อความที่ใช้ในการประเมินคุณภาพสื่อ “ด้านการรับรู้”	ถูก	ผิด	ถูกร้อย ละ	ผิดร้อย ละ
7.การจัดทำบัญชี รายรับ รายจ่ายของครัวเรือนเป็นประจำ เป็นเรื่องที่ทุกครอบครัวในชุมชนของท่านควรทำ ใช่หรือไม่?	30	0	100	0
8.ท่านคิดว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ควรจะเก็บไว้เป็นความรู้ เฉพาะคนในชุมชนเท่านั้นเป็นหลักของการพัฒนาชุมชน ใช่หรือไม่?	25	5	83.33	16.67
9.การใช้พลังงานทดแทนที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชน เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดที่สำคัญในการประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ใช่หรือไม่?	27	3	90	10
10.ชุมชนที่ได้รับการประเมิน ให้เป็น หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” แล้วควรจะเป็นต้นแบบ ให้กับชุมชนใกล้เคียงในการศึกษาดูงาน ใช่หรือไม่?	30	0	100	0
โดยรวม	27.8	2.2	92.67	7.33

ผลการวิเคราะห์ระดับการประเมินคุณภาพด้านการรับรู้ โดยกลุ่มตัวอย่าง พบว่า โดยรวมผู้ใช้งานสามารถตอบข้อความวัดการรับรู้ หลังใช้สื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ ตอบถูกคิดเป็นร้อยละ 98.67 เปอร์เซนต์ ตอบผิดคิดเป็นร้อยละ 7.33 เปอร์เซนต์ เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า ข้อที่กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 5.6 การสนับสนุนให้ ชุมชนยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย นั้นเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดในเกณฑ์การประเมิน ด้านจิตใจและสังคม ใช่หรือไม่? ข้อที่ 5.7 การจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของครัวเรือนเป็นประจำ เป็นเรื่องที่ทุกครอบครัวในชุมชนของท่านควรทำ ใช่หรือไม่? และ ข้อที่ 5.10 ชุมชนที่ได้รับการประเมิน ให้เป็น หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” แล้วควรจะเป็นต้นแบบ ให้กับชุมชนใกล้เคียงในการศึกษาดูงาน ใช่หรือไม่? ตอบถูกคิดเป็นร้อยละ 100 เปอร์เซนต์ รองลงมาคือข้อที่ 5.3 กระบวนการในการพัฒนาเป็น หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” มีกระบวนการอยู่ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ใช่หรือไม่? และ ข้อที่ 5.5 ในการจัดระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบนี้ มีเกณฑ์การประเมินอยู่ 3 ด้าน 23 ตัวชี้วัด ใช่หรือไม่? ตอบถูกคิดเป็นร้อยละ 93.34 เปอร์เซนต์ ตอบผิดคิดเป็นร้อยละ 6.66 เปอร์เซนต์ ข้อที่ 5.1 ผู้นำชุมชนนั้นมีหน้าที่สำคัญ ในการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชน ให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” ใช่หรือไม่? ข้อที่ 5.4 ในการจัดของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบนี้

ระดับ “อยู่ดี กินดี” เป็นระดับ สูงสุดของการจัดระดับ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ใช่หรือไม่? และข้อที่ 5.9 การใช้พลังงานทดแทนที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชนเป็น หนึ่งในตัวชี้วัดที่สำคัญในการประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ใช่หรือไม่? ตอบถูกคิดเป็นร้อยละ 90 เปอร์เซ็นต์ ตอบผิดคิดเป็นร้อยละ 10 เปอร์เซ็นต์ ข้อที่ 5.2 ขั้นตอนในการถอดบทเรียนชุมชนและประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” ใช่หรือไม่? ตอบถูกคิดเป็นร้อยละ 86.67 เปอร์เซ็นต์ ตอบผิดคิดเป็นร้อยละ 13.33 เปอร์เซ็นต์ ในข้อที่กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ ข้อที่ 5.2 ท่านคิดว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ควรจะเก็บไว้เป็นความรู้เฉพาะคนในชุมชนเท่านั้นเป็นหลักของการพัฒนาชุมชน ใช่หรือไม่? ตอบถูกคิดเป็นร้อยละ 83.33 เปอร์เซ็นต์ ตอบผิดคิดเป็นร้อยละ 16.67 เปอร์เซ็นต์ โดยรวมผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยด้านการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง คะแนนเฉลี่ยในข้อที่ตอบถูกคิดเป็นร้อยละ 92.67 เปอร์เซ็นต์ คะแนนเฉลี่ยในข้อที่ข้อที่ตอบผิดคิดเป็นร้อยละ 7.33 เปอร์เซ็นต์

4.4 อภิปรายผล ระยะที่ 2

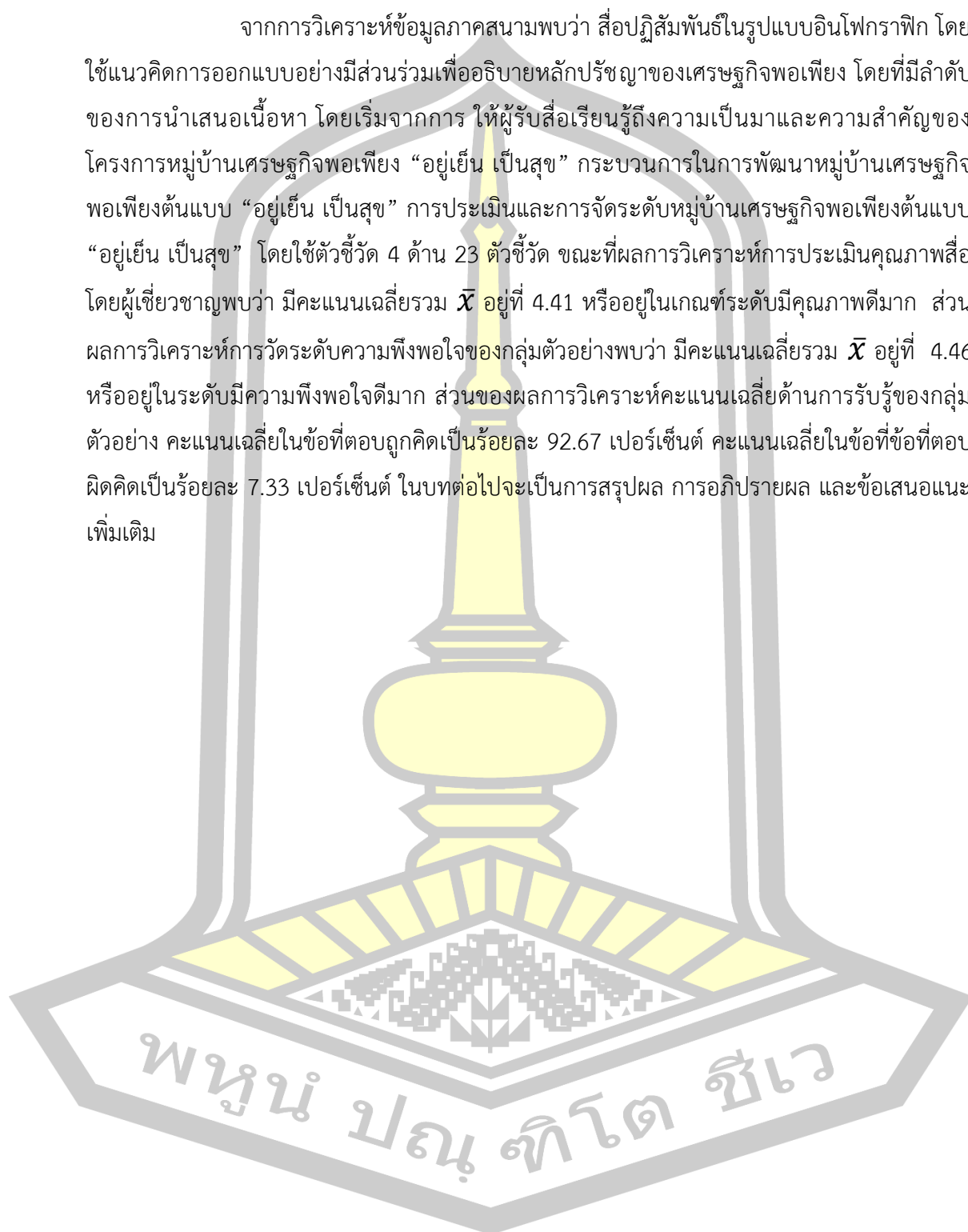
หลังจากได้ทำการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบให้เป็นชิ้นงานที่สมบูรณ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.3.1 การวิเคราะห์ผลและการปรับแก้เพื่อพัฒนาเป็นชิ้นงานสื่อต้นแบบที่สมบูรณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

ด้าน Infographic เปลี่ยนสีฉากในส่วนของตัวชี้วัด 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัดให้สัมพันธ์ด้านการชี้วัดในแต่ละด้านเพื่อให้สามารถแยกออกได้ง่ายตามตัวชี้วัดในแต่ละด้าน แก้ไขการขยับในบางหัวข้อให้สอดคล้องกับเนื้อหามากขึ้น ในส่วนของหัวข้ออื่นๆ ผู้เชี่ยวชาญแนะนำว่า ควรเพิ่มเสียงประกอบแทรกในฉากต่างๆกันให้เกิดความน่าสนใจของเนื้อหามากขึ้น และเมื่อเปลี่ยนหัวข้อ ก็ควรจะมีการเปลี่ยนรูปแบบของฉากพื้นหลังไปตามช่วงเวลาหรือสถานที่ที่สอดคล้องกับคำบรรยาย เพื่อให้ทราบว่าได้เข้าสู่เนื้อหาในหัวข้ออื่นๆแล้ว ในบางฉากผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำให้ปรับ การออกแบบเครื่องแต่งกายให้สอดคล้องกับตัวละครอื่นๆเพื่อเป็นการคุมในเรื่องของทิศทางในการนำเสนอสื่อ

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามพบว่า สื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวความคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยที่มีลำดับของการนำเสนอเนื้อหา โดยเริ่มจากการให้ผู้รับสื่อเรียนรู้ถึงความเป็นมาและความสำคัญของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” กระบวนการในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” การประเมินและการจัดระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” โดยใช้ตัวชี้วัด 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด ขณะที่ผลการวิเคราะห์การประเมินคุณภาพสื่อ โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยรวม $\bar{X}$ อยู่ที่ 4.41 หรืออยู่ในเกณฑ์ระดับมีคุณภาพดีมาก ส่วนผลการวิเคราะห์การวัดระดับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยรวม $\bar{X}$ อยู่ที่ 4.46 หรืออยู่ในระดับมีความพึงพอใจดีมาก ส่วนของผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยด้านการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง คะแนนเฉลี่ยในข้อที่ตอบถูกคิดเป็นร้อยละ 92.67 เปอร์เซ็นต์ คะแนนเฉลี่ยในข้อที่ข้อที่ตอบผิดคิดเป็นร้อยละ 7.33 เปอร์เซ็นต์ ในบทต่อไปจะเป็นการสรุปผล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

บทที่ 5

บทสรุปทางการวิจัย

บทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวสรุปถึงภาพรวมของผลการศึกษาในการวิจัย พร้อมทั้งการสรุปผลการปรับแก้ชิ้นงานที่สมบูรณ์ หลังจากได้ผลสะท้อนจากการวิเคราะห์ด้านการประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ และในที่สุดท้ายจะเป็นการเสนอแนะแนวทางสำหรับการศึกษาต่อจากงานวิจัยนี้ในอนาคต โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นสำคัญทางการวิจัย

สรุปผลสำคัญทางการวิจัย

อภิปรายผลทางการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

5.1 ประเด็นสำคัญทางการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นการศึกษาถึงการพัฒนาสื่อต้นแบบเกี่ยวกับการอธิบายถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ รัชกาลที่ 9 ที่ถูกนำมาเป็นแนวทางในการ พัฒนาชุมชน ในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เพื่อที่จะอธิบายให้เห็นถึงความเป็นและความสำคัญของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ต่อการพัฒนาชุมชน กระบวนการของการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ 5 ชั้น การจัดระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 3 ระดับและ ตัวชี้วัดที่ใช้ในการจัดระดับ 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้หยิบยกประเด็นการให้ข้อมูลเชิงลึก โดยการนำแนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Design) เข้ามาเพื่อออกแบบและพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์ในงานวิจัยดังนี้

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ โครงสร้างและเนื้อหาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เพื่อนำไปสร้างเป็นแนวทางการออกแบบเพื่อพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อประเมินผลการพัฒนา สื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อศึกษาการรับรู้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ สื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.2 สรุปผลสำคัญทางการวิจัย

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงผลสรุปสำคัญทางการวิจัย โดยจะแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ผลทางการวิจัยที่สำคัญจากการเก็บข้อมูลภาพสนามก่อนทำการลงมือผลิตสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ โดยเก็บข้อมูลจากแบบสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 6 คน อันได้แก่ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการการพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้กับชุมชน(ปราชญ์ชุมชน) 1 ท่าน โดยทั้ง 4 ท่านนี้จะให้ข้อมูลที่สำคัญในเรื่องของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเรขศิลป์ 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ 1 ท่าน ที่จะให้ข้อมูลสำคัญเพื่อการพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 6 คน เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญเพื่อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในข้อที่ 1 เพื่อศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้านการพัฒนาชุมชนของพื้นที่ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” ความสำคัญและความเป็นมาของโครงการ กระบวนการในการพัฒนา ผลที่ได้ สามารถสรุปเป็น ขั้นตอนของการดำเนินการ พัฒนาเป็น หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” 5 ขั้นตอน การจัดระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” 3 ระดับตามความพร้อมโดยที่วัดจากตัวชี้วัด 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัดเป็นข้อมูลที่น่าสนใจในการสร้างสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบนั้น โดยผู้วิจัยได้ทำการออกแบบ ให้สื่อปฏิสัมพันธ์ สามารถใช้งานได้ง่ายและมีรูปแบบที่น่าสนใจ ทำให้ผู้รับชมสื่อเข้าใจเนื้อหารายละเอียดของโครงการที่เกี่ยวข้องกับการนำหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชน ได้ในระยะเวลาอันกระชับและนำตัวสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบไปทดลองใช้เพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างสรุปผลส่วนที่สองหลังจากการผลิตสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบโดยการวิเคราะห์ผลภาคสนาม โดยประเมินคุณภาพสื่อปฏิสัมพันธ์แบบของผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน และแบบประเมินคุณภาพสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ผู้วิจัยได้ใช้หลักการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการทดลองใช้สื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบมีลำดับขั้นตอนดังนี้ ผู้วิจัยได้ทำการประเมินคุณภาพสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบกับผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน พบว่าการประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบโดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพดี โดยมีค่าเฉลี่ย 4.40 จากคะแนนเต็ม 5 คือระดับดี และผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาปรับแก้ตามคำแนะนำ ทั้งด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

ความพึงพอใจให้มีความสมบูรณ์ ก่อนจะนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้สื่อต้นแบบ โดยพบว่าการประเมินคุณภาพสื่อทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านประสิทธิภาพ คะแนนอยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.33 2) ด้านประสิทธิผล คะแนนอยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.37 3) ด้านความพึงพอใจ คะแนนอยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.52 โดยรวมผลการประเมินคุณภาพสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบโดยกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนอยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.46 ผลที่ได้ตรงตามความมุ่งหวังในประเด็นของวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การประเมินคุณภาพสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ 3 ด้าน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความพึงพอใจกระบวนการการทำงานนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการต่อยอดพัฒนาผลงาน หรือเพื่อเป็นต้นแบบในการศึกษาพัฒนาปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ของจังหวัดอื่นๆได้

5.3 อภิปรายผลทางการวิจัย

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ซึ่งวิเคราะห์ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม และสังเคราะห์ออกมาเป็นผลนำไปสู่แนวคิดในการออกแบบจนได้รูปแบบสื่อที่เหมาะสม ที่จะนำไปพัฒนาเป็นสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

การสังเคราะห์ข้อมูลภาคสนามเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อที่จะนำมาพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ จากการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์เชิงลึก แนวประเด็นคำถามมีประเด็นเกี่ยวกับการน้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ รัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาชุมชน ในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ทำให้ผู้วิจัยพบว่า ในการพัฒนาชุมชนผ่านโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” นั้นเป็นโครงการที่ทางกรมการพัฒนาชุมชนจัดให้มีการส่งเสริมให้เกิดเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ในทุกๆ จังหวัดของประเทศไทยเพื่อเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก โดยเริ่มจากการพัฒนาจากตัวบุคคลเป็นจุดเริ่มต้น แล้วจึงทำการขยายผลไปสู่ระดับที่ใหญ่ขึ้น แต่จากผลการสำรวจพบว่า จังหวัดมหาสารคามนั้นยังมีหมู่บ้านที่สามารถพัฒนาไปเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ที่อยู่ในระดับ “มีศรีสุข” อยู่ในอัตราส่วนที่ต่ำเมื่อเทียบกับจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดที่เข้าร่วมในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ผู้วิจัยจึงมองว่า ถ้าหากมีการสร้างระบบการให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาความสำคัญและกระบวนการในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคามหรือจังหวัดอื่นๆ ผู้วิจัยจึงได้ใช้การทำสื่อปฏิสัมพันธ์เข้ามาผสมผสานการให้ข้อมูล ซึ่งจะมีรูปแบบของการออกแบบเนื้อหาการให้ข้อมูลสารสนเทศของ

โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ในรูปแบบของ Information graphic เพื่อที่จะอธิบายให้เห็นถึงความเป็นมาความสำคัญของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” และกระบวนการในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ สื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ ที่ได้ผลิตขึ้น จะเป็นช่องทางหนึ่งในการส่งเสริมการให้ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” สำหรับแก่นนำชุมชนที่เป็นตัวแปรสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาชุมชนเพื่อเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบและบุคคลที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”

ผลการประเมินคุณภาพสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญและผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อปฏิสัมพันธ์ จากการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้เกณฑ์แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับมีคุณภาพมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวความคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพในอธิบายให้ความรู้เรื่องของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” และผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการใช้สื่ออยู่ในระดับมีคุณภาพดีมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้และมีความสนใจต่อสื่อที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น อีกทั้งยังส่งเสริมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” อีกด้วย

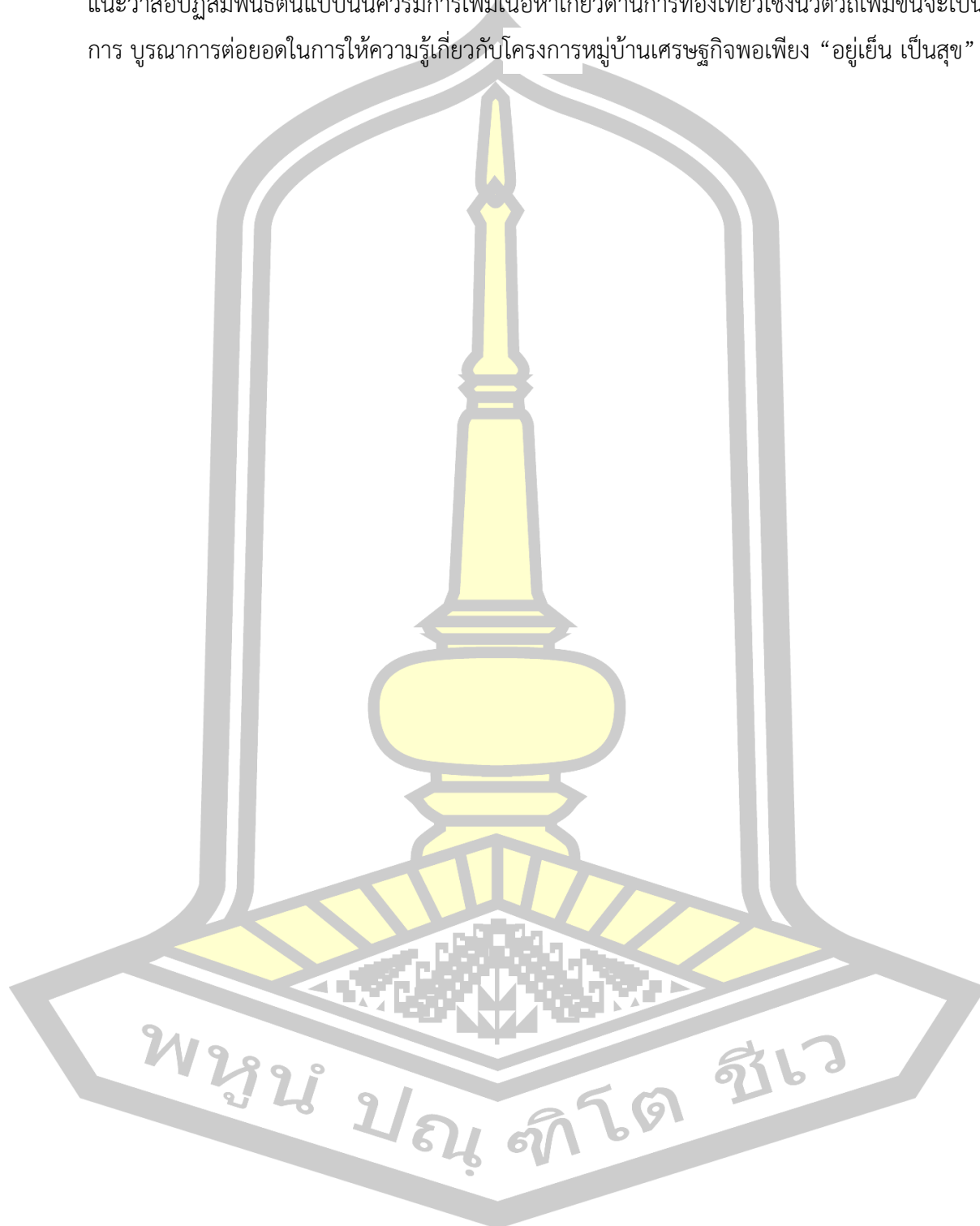
5.4 ข้อเสนอแนะ

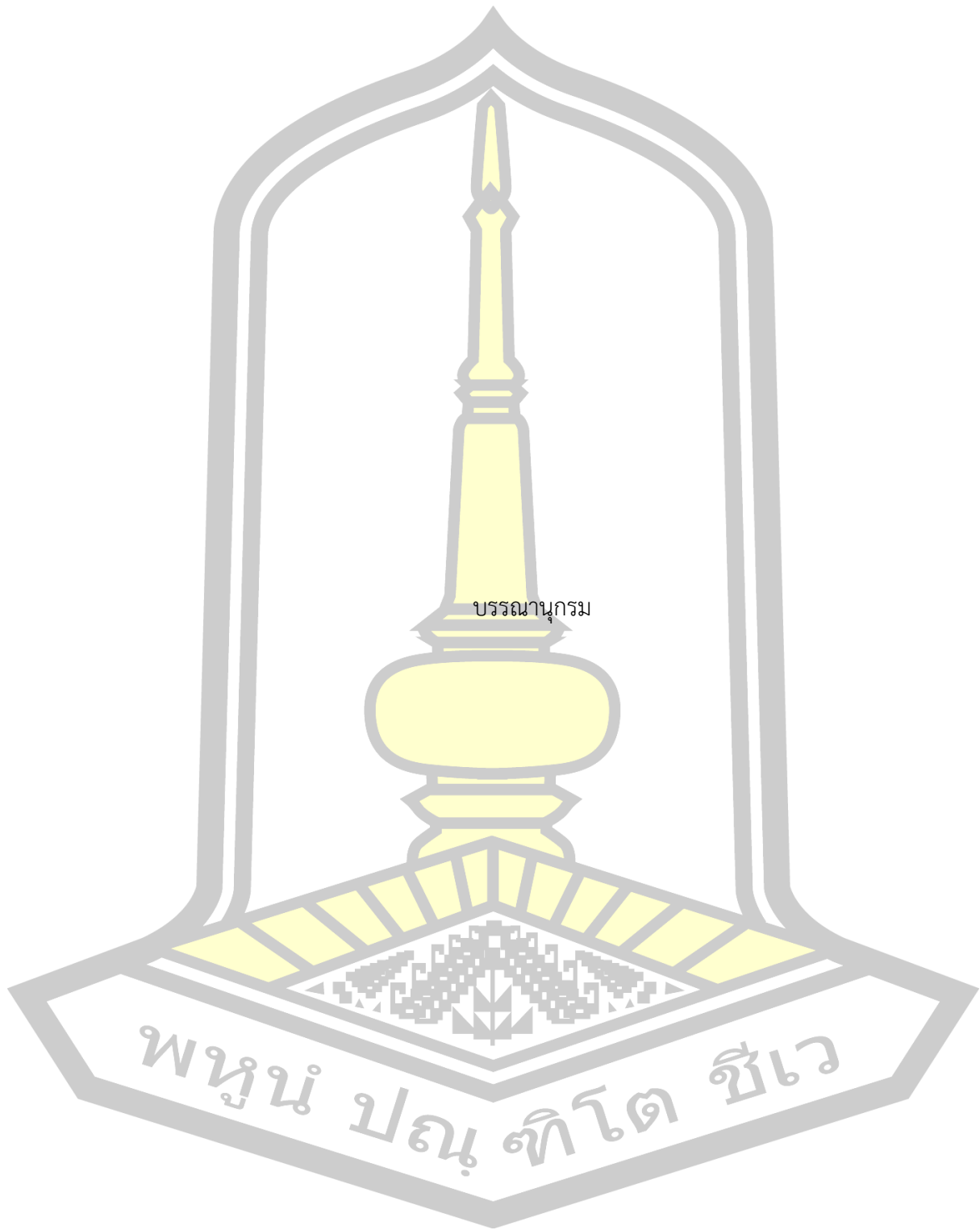
หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบของสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวความคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพในการนำเสนอข้อมูลหรือเนื้อหาเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ใช้สื่อมากขึ้นนั้น ผู้วิจัยได้พบปัญหา ข้อจำกัดและแนวทางที่จะสามารถนำไปพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

5.4.1 ด้านการใช้งานบนโทรศัพท์มือถือหรือแท็บเล็ต ควรมีการพัฒนาให้สามารถใช้งานรูปแบบของแอปพลิเคชันบนระบบ IOS ได้เพื่อให้ผู้ใช้มีความสะดวกในการเลือกใช้งานมากขึ้น

5.4.2 ควรมีการใช้ ปรับใช้ทรัพยากรพื้นที่การจัดเก็บข้อมูลบนโทรศัพท์มือถือหรือแท็บเล็ตให้น้อยลงให้ไฟล์ของสื่อปฏิสัมพันธ์มีขนาดเล็กเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการดาวน์โหลดและใช้งาน

5.4.3 จากข้อเสนอแนะของคุณ ปรีศนา โกลละสุด พัฒนาการจังหวัดมหาสารคาม ได้
แนะนำสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบนั้นควรมีการเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนวัตวิถีเพิ่มขึ้นจะเป็น
การ บูรณาการต่อยอดในการให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”

บรรณานุกรม

พรหม ปณ ทิโต ชีเว

บรรณานุกรม

- Hannafin, M. J., & Peck, K. L. (1988). *The Design Development and Evaluation of Instructional Software*. Macmillan New York: Publishing Company.
- Haynes, D. N. a. J. (2004). *Public Relations Writing: Form and Style*.
- Pressey, S. L., Robinson, F. P., & Horrocks, J. E. (1959). *Psychology in Education*. New York: Harper - Collins.
- Sofia Hussain, E. B. N., & Sanders, a. M. S. (2012). Participatory design with marginalized people in developing countries: Challenges and opportunities experienced in a field study in Cambodia. *International Journal of Design* 6, 2 6(2), 91–109.
- W. Huang, S. Z., & Tan, C. L. (2007, Feb 21st-22nd). *Chart image classification using multiple-instance learning*. Paper presented at the WACV'07, Austin, Texas, USA.
- Wang, K. (2012). *Infographic & Data Visualizations Mobile handset manufacturers: Design* Media Publishing Limited.
- Zidan, R. (2556). Infographic. from <http://www.oknation.net/blog/digitalmarketing>
- เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ส. (2550). from https://www.nesdb.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=2953
- เสน่ห์จามริก. (2546). เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาที่ยั่งยืน วรรณกรรมปริทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มพัฒนากรอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง.
- กรมการพัฒนาชุมชน, ส. (2557). แขนงนำกับการขยายผลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบโดยชุมชน. from <http://nakhonsawan.cdd.go.th>
- จักรกฤษณ์ หมั่นวิชา. (2557). การประยุกต์ใช้บาร์โค้ดสองมิติ (2D barcode) เพื่อการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับธุรกิจ. *วารสารหาดใหญ่วิชาการ*, 12(2).
- ฐิตินัน บัญญาพ คอมมอน. (2556). บทบาทของสื่อใหม่ในการสร้างค่านิยมทางสังคมและอัตลักษณ์ของเยาวชน ไทยในเขตกรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- พงษ์พิพัฒน์ สายทอง. (2557). การออกแบบอินโฟกราฟิกแอนิเมชันเพื่อการเรียนการสอน *วารสารวิชาการ ศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่5 ฉบับที่2 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม*. *วารสารวิชาการ ศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 5(2).
- พัชร พิพิธกุล. (2554). คิวอาร์โค้ดในงานบริการสารสนเทศห้องสมุด *วารสารบรรณศาสตร์ มศว*, 4(1).
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2548). from <http://www.chaipat.or.th/publication/publish-document/sufficiency-economy.html>

วีระยุทธ์ ชาตะกาญจน์. (2558). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 31.

ศักรินทร์ ชนะ. (2554). การประยุกต์ใช้คิวอาร์โค้ด ระบบระบุตำแหน่งด้วยเครือข่ายโทรศัพท์มือถือและระบบฐานข้อมูลสำหรับผู้โดยสารอากาศยานขาเข้าที่โดยสารรถแท็กซี่สาธารณะสังกัดท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ. (วิทยานิพนธ์ วท.ม.), มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.

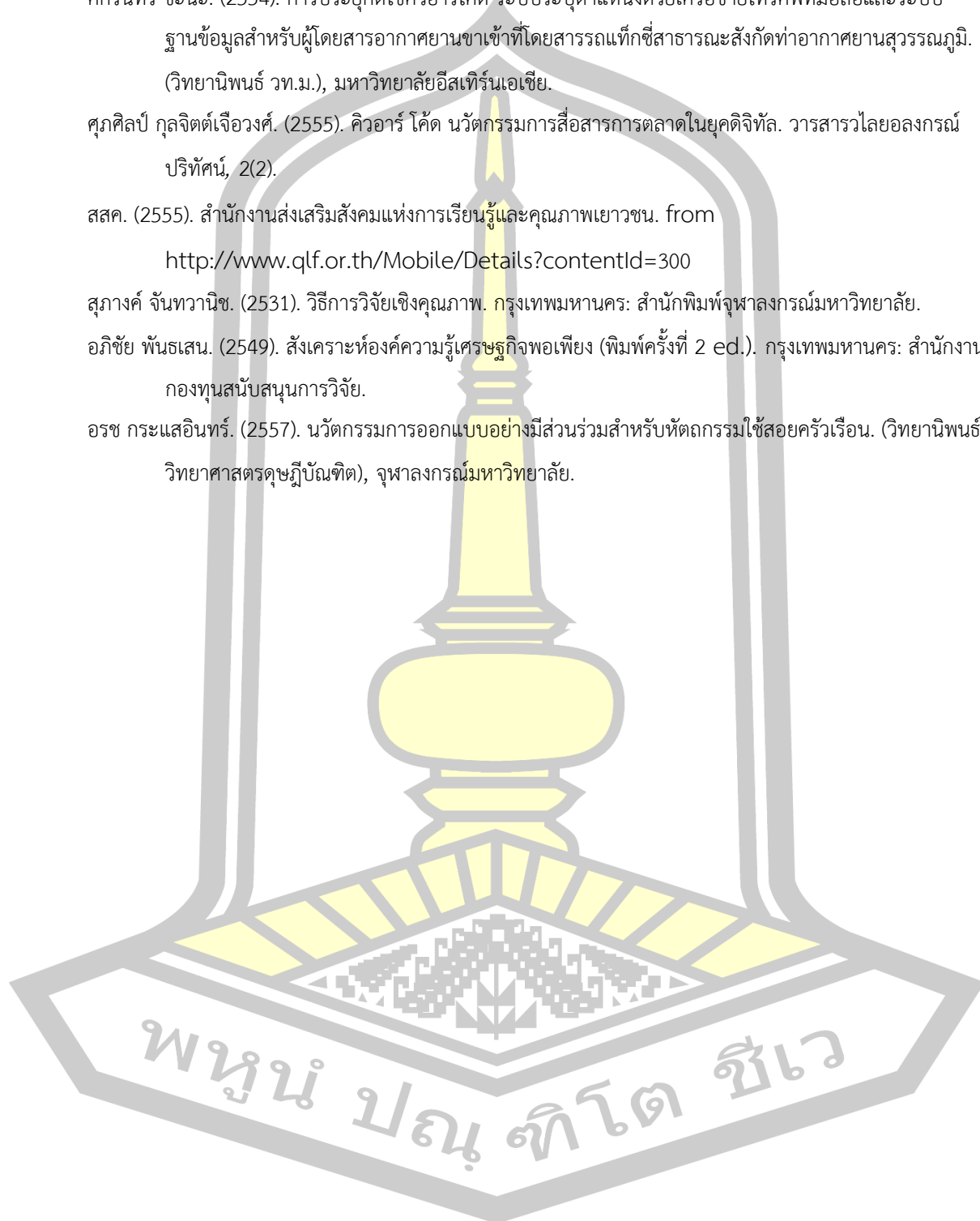
ศุภศิลป์ กุลจิตต์เจืองศ์. (2555). คิวอาร์ โค้ด นวัตกรรมการสื่อสารการตลาดในยุคดิจิทัล. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์, 2(2).

สสค. (2555). สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. from <http://www.qlf.or.th/Mobile/Details?contentId=300>

สุภางค์ จันทวานิช. (2531). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

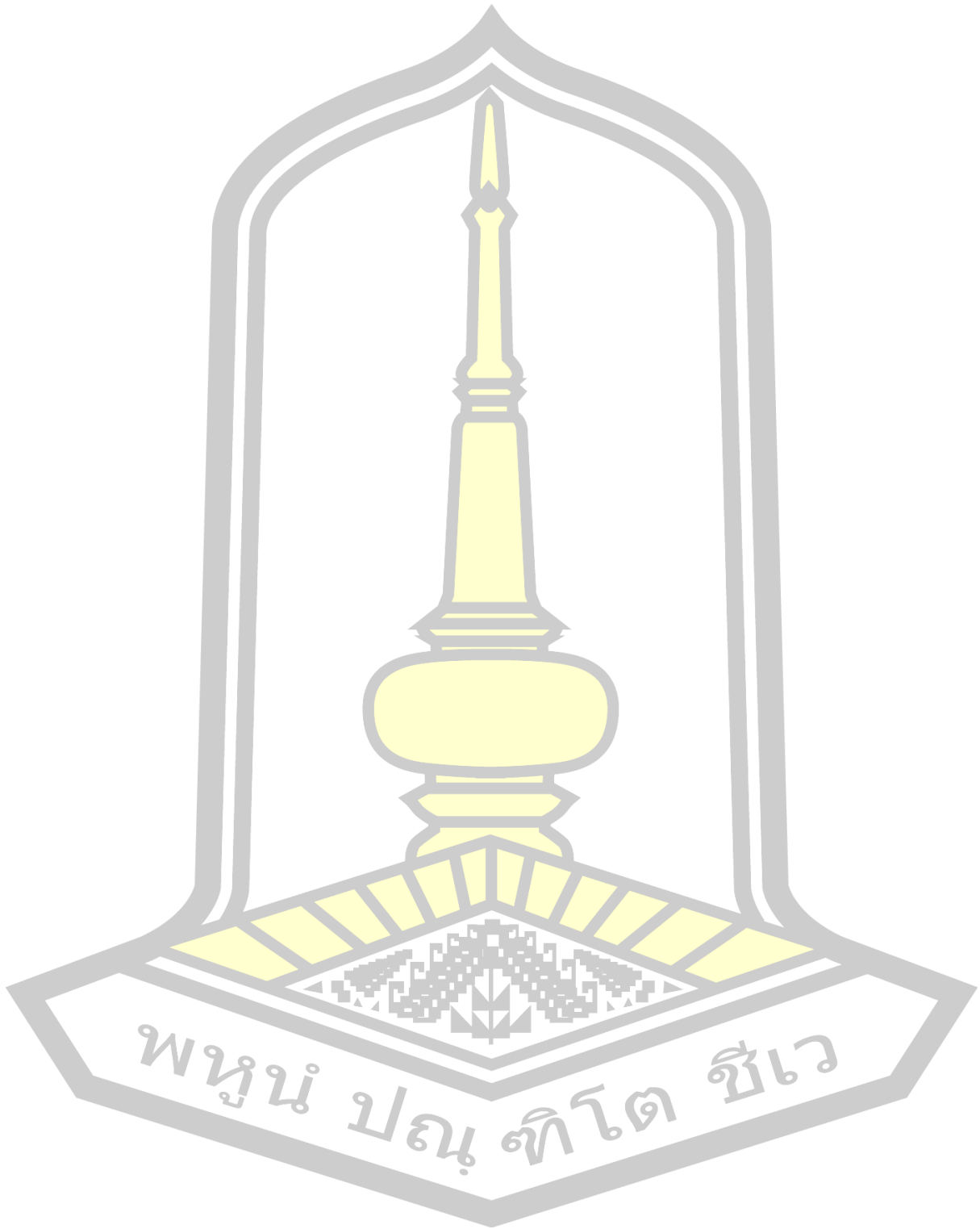
อภิชัย พันธเสน. (2549). สังเคราะห์องค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

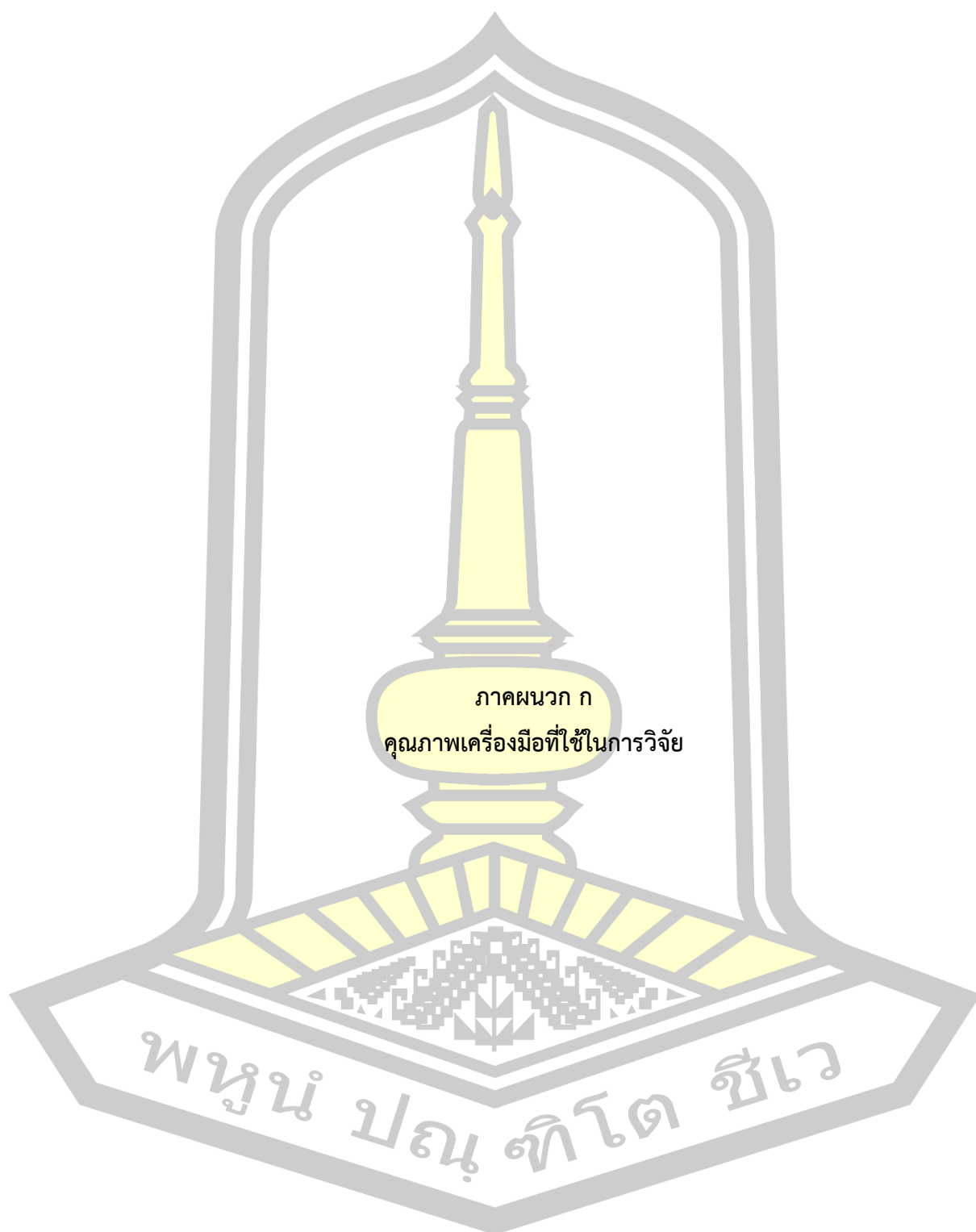
อรช กระแสอินทร์. (2557). นวัตกรรมการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมสำหรับหัตถกรรมใช้สอยครัวเรือน. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ก1. แบบประเมินเครื่องมือวิจัย (IOC)

MAHASARAKHAM
UNIVERSITY

แบบประเมินเครื่องมือวิจัย (IOC)

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง : การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวความคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง แบบประเมินเครื่องมือวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม 2 แบบ ได้แก่ 1) แบบสอบถามความต้องการ 2) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 3) แบบประเมินคุณภาพของสื่อต้นแบบของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงเครื่องมือวิจัยให้มีประสิทธิภาพและความถูกต้องเที่ยงตรงสูงสุด

โปรดทำเครื่องหมายถูก ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

หมายเหตุ : คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้มีส่วนร่วมได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย และให้ข้อมูล ซึ่งได้แก่
  - 1) กลุ่มที่ให้ข้อมูลทั้งสามด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม ผู้ให้ข้อมูลด้านการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการพัฒนาชุมชน ผ่านโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” และด้านการออกแบบสารสนเทศที่จะนำมาพัฒนาเป็นสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวความคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  - 2) กลุ่มตัวอย่างผู้ทดลองใช้สื่อ รวมทั้งสิ้น 30 คน
2. สื่อต้นแบบ หมายถึง สื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวความคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. การประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบ (Usability) หมายถึง การประเมินคุณภาพสื่อทั้งสามด้าน ได้แก่
  - 1) ด้านประสิทธิภาพ อันได้แก่ ความคมชัดด้านภาพ ความชัดเจนด้านเนื้อหาและการโต้ตอบระหว่างผู้ใช้และสื่อต้นแบบ
  - 2) ประสิทธิภาพ อันได้แก่ การรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจเนื้อหาอย่างน้อยเพียงใด
  - 3) ความพึงพอใจ เพื่อหาระดับความพึงพอใจที่มีต่อสื่อ อาทิเช่น ด้านการใช้สื่อด้านเนื้อหาและฉากหลัง

4. interactive infographic หมายถึง สื่อปฏิสัมพันธ์ ให้ข้อมูลเพื่อที่จะอธิบายให้เห็นถึงความสำคัญโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”

ตอนที่ 1 แบบสอบถามความต้องการ

การประเมินเครื่องมือวิจัย *ระดับของการประเมินจะถูกแทนด้วยตัวเลข -1 คือ ไม่เห็นด้วย, 0 คือ แก้ไข, 1 คือ เห็นด้วย, ตามลำดับโปรดทำเครื่องหมายถูก ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ท่านคิดว่าการเผยแพร่ความรู้ ในเรื่องของ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นั้นจำเป็นหรือไม่ ?
2. ท่านคิดว่าจังหวัดมหาสารคาม ควรมีสื่อเพื่อให้ความรู้ ในเรื่องของ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาชุมชน หรือไม่ เพราะเหตุใด ?
3. ท่านคิดว่าควรมีการให้ความรู้ เรื่องของ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” แก่แกนนำชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม ในรูปแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ หรือไม่เพราะเหตุใด
4. หากมีการใช้ สื่อปฏิสัมพันธ์ เพื่อช่วยในการอธิบายโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จะช่วยให้ผู้รับชมสื่อ เข้าใจเนื้อหาของโครงการได้ง่ายขึ้นกว่าสื่อเดิมหรือไม่อย่างไร?

รายการประเมินข้อความ	ระดับการประเมิน		
	-1	0	1
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อความ	☐	☐	☐
2. ความถูกต้องของข้อความ	☐	☐	☐
3. การจัดลำดับของข้อความ	☐	☐	☐
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	☐	☐	☐
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	☐	☐	☐

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

การประเมินเครื่องมือวิจัย *ระดับของการประเมินจะถูกแทนด้วยตัวเลข -1 คือ ไม่เห็นด้วย, 0 คือ แก่ไข, 1 คือ เห็นด้วย, ตามลำดับโปรดทำเครื่องหมายถูก ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. คำถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม

- 1.1. จังหวัดมหาสารคามมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ รัชกาลที่ 9 มาปรับใช้ในแผนการพัฒนาชุมชน ในด้านใดบ้าง ?
- 1.2. ท่านคิดว่า โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มีความสำคัญต่อแผนการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม อย่างไร เพราะอะไร ?
- 1.3. ท่านคิดว่า เป็นเรื่องจำเป็นที่ ควรส่งเสริมให้ความรู้เรื่องของ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” แก่แกนนำชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม หรือไม่ อย่างไร ?
- 1.4. จากการเอกสารให้ความรู้เรื่อง โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” รูปแบบเดิม (E-book) หากต้องนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเพื่อช่วยพัฒนา ท่านคิดว่าจะเป็นอุปสรรคแก่การ รับรู้หรือไม่ อย่างไร?
- 1.5. หากมีการใช้ สื่อปฏิสัมพันธ์เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบาย โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จะช่วยให้ผู้รับชมสื่อ มีความเข้าใจในเนื้อหาของโครงการ ได้ง่ายขึ้นกว่าสื่อเดิม หรือไม่ อย่างไร?

รายการประเมินข้อความ	ระดับการประเมิน		
	-1	0	1
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อความ	☐	☐	☐
2. ความถูกต้องของข้อความ	☐	☐	☐
3. การจัดลำดับของข้อความ	☐	☐	☐
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	☐	☐	☐
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	☐	☐	☐

2. คำถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการการพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม

- 2.1. ในการปฏิบัติการ การพัฒนาชุมชนในจังหวัดมหาสารคามนั้น มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ รัชกาลที่ 9 มา ปรับใช้ในด้านใดบ้าง ?
- 2.2. ท่านคิดว่า โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มีความสำคัญในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม อย่างไร เพราะอะไร ?
- 2.3. ท่านคิดว่า เป็นเรื่องจำเป็นที่ ควรส่งเสริมให้ความรู้ เรื่องของ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ-
พอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” แก่แกนนำชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม หรือไม่ อย่างไร ?
- 2.4. จากการเอกสารให้ความรู้เรื่อง โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”
เดิม
แก้
ที่มีอยู่แล้ว หากต้องนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเพื่อช่วยพัฒนา ท่านคิดว่าจะเป็นอุปสรรค
การรับรู้หรือไม่ อย่างไร ?
- 2.5. หากมีการใช้ สื่อปฏิสัมพันธ์เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบาย โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ
พอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จะช่วยให้ผู้รับชมสื่อเข้าใจในเนื้อหาของโครงการได้ง่ายขึ้น
กว่าสื่อเดิม หรือไม่ อย่างไร ?

รายการประเมินข้อคำถาม	ระดับการประเมิน		
	-1	0	1
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อคำถาม	☐	☐	☐
2. ความถูกต้องของข้อคำถาม	☐	☐	☐
3. การจัดลำดับของข้อคำถาม	☐	☐	☐
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	☐	☐	☐
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	☐	☐	☐

3. คำถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการประยุกต์ ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม

- 3.1. จังหวัดมหาสารคามมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ รัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน ในด้านใดบ้าง ?
- 3.2. ท่านคิดว่า โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มีความสำคัญในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม อย่างไร เพราะอะไร ?
- 3.3. ท่านคิดว่า เป็นเรื่องจำเป็นที่ ควรส่งเสริมให้ความรู้ เรื่องของ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” แก่แกนนำชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม หรือไม่ อย่างไร ?
- 3.4. จากการเอกสารให้ความรู้เรื่อง โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เดิม ที่มีอยู่แล้ว หากต้องนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเพื่อช่วยพัฒนา ท่านคิดว่าจะเป็นอุปสรรคแก่ การรับรู้หรือไม่ อย่างไร ?
- 3.5. หากมีการใช้ สื่อปฏิสัมพันธ์เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบาย โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จะช่วยให้ผู้รับชมสื่อเข้าใจในเนื้อหาของโครงการได้ง่ายขึ้น กว่าสื่อเดิม หรือไม่ อย่างไร ?

รายการประเมินข้อคำถาม	ระดับการประเมิน		
	-1	0	1
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อคำถาม	☐	☐	☐
2. ความถูกต้องของข้อคำถาม	☐	☐	☐
3. การจัดลำดับของข้อคำถาม	☐	☐	☐
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	☐	☐	☐
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	☐	☐	☐

4. คำถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้กับชุมชน (ปราชญ์ชุมชน)

- 4.1. ชุมชนของท่าน มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ รัชกาลที่ 9 มาปรับใช้ในการพัฒนาชุมชน ในด้านใดบ้าง ?
- 4.2. ท่านคิดว่า โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มีความสำคัญในการพัฒนาชุมชนของท่าน อย่างไร เพราะอะไร ?
- 4.3. ท่านคิดว่า เป็นเรื่องจำเป็นที่ ควรส่งเสริมให้ความรู้ เรื่องของ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” แก่แกนนำชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม หรือไม่ อย่างไร ?
- 4.4. จากการเอกสารให้ความรู้เรื่อง โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เดิมที่มีอยู่แล้ว หากต้องนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเพื่อช่วยพัฒนา ท่านคิดว่าจะเป็นอุปสรรคแก่การรับรู้หรือไม่ อย่างไร ?
- 4.5. หากมีการใช้ สื่อปฏิสัมพันธ์เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบาย โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จะช่วยให้ผู้รับชมสื่อเข้าใจในเนื้อหาของโครงการได้ง่ายขึ้นกว่าสื่อเดิม หรือไม่ อย่างไร ?

รายการประเมินข้อคำถาม	ระดับการประเมิน		
	-1	0	1
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อคำถาม	☐	☐	☐
2. ความถูกต้องของข้อคำถาม	☐	☐	☐
3. การจัดลำดับของข้อคำถาม	☐	☐	☐
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	☐	☐	☐
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	☐	☐	☐

6 คำถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเรขศิลป์

- 5.1. นิยามของคำว่า “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในมุมมองของท่านคืออะไร ?
- 5.2. ท่านคิดว่าอะไรคือเหตุผล เราควรศึกษาเรื่องของ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ รัชกาลที่ 9 ?
- 5.3. สัญลักษณ์ของความพอเพียง ในมุมมองของท่านเป็นแบบใด ?
- 5.4. ท่านคิดว่าการนำ infographic เข้ามาช่วยในการอธิบายข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มีความเหมาะสมหรือไม่ ?
- 5.5. ท่านคิดว่าระยะเวลาในการนำเสนอ ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ที่เหมาะสมควรมีระยะเวลาเท่าใด ?
- 5.6. ท่านคิดว่าถ้าหากมีการใช้ infographic เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบาย จะช่วยให้ผู้ชมเข้าใจเนื้อหาของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มากขึ้นกว่าการให้ข้อมูลโดยวิธีเดิม หรือสื่อในรูปแบบเดิม หรือไม่ อย่างไร ?
- 5.7. ท่านคิดว่าถ้าหากมีการใช้ infographic เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบาย จะช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้ที่รับชมให้สนใจข้อมูลมากขึ้นกว่าการให้ข้อมูลโดยวิธีเดิม หรือสื่อในรูปแบบเดิม หรือไม่ อย่างไร ?

รายการประเมินข้อคำถาม	ระดับการประเมิน		
	-1	0	1
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อคำถาม	☐	☐	☐
2. ความถูกต้องของข้อคำถาม	☐	☐	☐
3. การจัดลำดับของข้อคำถาม	☐	☐	☐
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	☐	☐	☐
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	☐	☐	☐

6 คำถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์

- 6.1. นิยามของคำว่า “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในมุมมองของท่านคืออะไร ?
- 6.2. ท่านคิดว่าอะไรคือเหตุผล เราควรศึกษาเรื่องของ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของรัชกาลที่ 9 ?
- 6.3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น มีความสัมพันธ์การพัฒนาชุมชนอย่างไร ใน มุมมองของท่าน ?
- 6.4. ท่านคิดว่าการนำสื่อ ปฏิสัมพันธ์ เข้ามาช่วยในการอธิบายข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มีความเหมาะสมหรือไม่ ?
- 6.5. ท่านคิดว่ารูปแบบ สื่อปฏิสัมพันธ์นำเสนอข้อมูล โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ที่เหมาะสมควร รูปแบบเป็นอย่างไร ?
- 6.6. ท่านคิดว่าถ้าหากมีการใช้สื่อปฏิสัมพันธ์ เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบาย จะช่วยให้ผู้ชม เข้าใจเนื้อหาของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มากขึ้นกว่าการให้ข้อมูล โดยวิธีเดิม หรือสื่อในรูปแบบเดิม หรือไม่ อย่างไร ?
- 6.7. ท่านคิดว่าถ้าหากมีการใช้ สื่อปฏิสัมพันธ์ เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบาย จะช่วยดึงดูด ความสนใจจากผู้ที่รับชมให้สนใจข้อมูลมากขึ้นกว่าการให้ข้อมูลโดยวิธีเดิม หรือสื่อในรูปแบบเดิม หรือไม่ อย่างไร ?

รายการประเมินข้อคำถาม	ระดับการประเมิน		
	-1	0	1
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อคำถาม	☐	☐	☐
2. ความถูกต้องของข้อคำถาม	☐	☐	☐
3. การจัดลำดับของข้อคำถาม	☐	☐	☐
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	☐	☐	☐
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	☐	☐	☐

ตอนที่ 3 แบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบของผู้เชี่ยวชาญ

การประเมินเครื่องมือวิจัย *ระดับของการประเมินจะถูกแทนด้วยตัวเลข -1 คือ ไม่เห็นด้วย, 0 คือ แก่ใจ, 1 คือ เห็นด้วย, ตามลำดับโปรดทำเครื่องหมายถูก ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

หมวดการประเมินประสิทธิภาพประกอบไปด้วย 2 ส่วน ได้แก่ การประเมินประสิทธิภาพด้าน Infographic และ ด้านสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ

1. ด้านประสิทธิภาพของ Infographic ต้นแบบ

- 1.1 โลโก้สามารถมองเห็นได้ชัดเจน
- 1.2 ตัวละครสามารถมองเห็นได้ชัดเจน
- 1.3 ภาพฉากหลังสามารถมองเห็นได้ชัดเจน
- 1.4 ตัวอักษรสามารถมองเห็นได้ชัดเจน
- 1.5 เสียงประกอบสามารถได้ยินชัดเจน
- 1.6 เสียงบรรยายสามารถได้ยินชัดเจน

2. ด้านประสิทธิภาพของสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ

- 2.1 ตัวอักษรสามารถมองเห็นและอ่านได้ชัดเจน
- 2.2 ตัวเลขสามารถมองเห็นและอ่านได้ชัดเจน
- 2.3 ภาพตัวละครสามารถมองเห็นได้ชัดเจน
- 2.4 ภาพประกอบกราฟิกสามารถมองเห็นได้ชัดเจน
- 2.5 Qr Code วางตำแหน่งในการมองเห็นได้ชัดเจน
- 2.6 ความรวดเร็วในการเข้าถึงสื่อเมื่อสแกน Qr Code

3. หมวดการประเมินด้านประสิทธิผล

- 3.1 เนื้อหาโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” โดยรวมมีความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์
- 3.2 เนื้อหามีความต่อเนื่องในการนำเสนอ

- 3.3 เนื้อหาที่นำเสนอสามารถเข้าใจได้ง่าย
- 3.4 การอธิบายมีความชัดเจนตามวัตถุประสงค์
- 3.5 เนื้อหามีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
4. หมวดการประเมินด้านความพึงพอใจ
- 4.1 ตัวอักษรที่อยู่ในสื่อต้นแบบอินโฟกราฟิกมีความสวยงาม
- 4.2 ตัวอักษรที่อยู่ในสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบมีความสวยงาม
- 4.3 การใช้สีมีความเหมาะสม สอดคล้องต่อเนื้อหา
- 4.4 การออกแบบแคแรคเตอร์มีความสวยงาม
- 4.5 การออกแบบฉากประกอบมีความสวยงาม
- 4.6 การออกแบบในการจัดองค์ประกอบของภาพในสื่อเหมาะสมและสวยงาม
- 4.7 เสียงเพลงประกอบสอดคล้องและเหมาะสมต่อเนื้อหา
- 4.8 เสียงผู้บรรยายสอดคล้องต่อเนื้อหา และสอดคล้องต่อเสียงประกอบ
- 4.9 ด้านระยะเวลาในการนำเสนอเนื้อหาเพียงพอ
- 4.10 ความพึงพอใจภาพรวมทั้งหมดของงาน

รายการประเมินข้อความ	ระดับการประเมิน		
	-1	0	1
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อความ	☐	☐	☐
2. ความถูกต้องของข้อความ	☐	☐	☐
3. การจัดลำดับของข้อความ	☐	☐	☐
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	☐	☐	☐
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	☐	☐	☐

ตอนที่ 4 แบบประเมินจากกลุ่มตัวอย่าง

การประเมินเครื่องมือวิจัย *ระดับของการประเมินจะถูกแทนด้วยตัวเลข -1 คือ ไม่เห็นด้วย, 0 คือ แก่ใจ, 1 คือ เห็นด้วย, ตามลำดับโปรดทำเครื่องหมายถูก ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

หมวดการประเมินประสิทธิภาพประกอบไปด้วย 2 ส่วน ได้แก่ การประเมินประสิทธิภาพด้าน Infographic และ ด้านปฏิทินต้นแบบ

1. ด้านประสิทธิภาพของ Infographic ต้นแบบ

- 1.1 โลโก้สามารถมองเห็นได้ชัดเจน
- 1.2 ตัวละครสามารถมองเห็นได้ชัดเจน
- 1.3 ภาพฉากหลังสามารถมองเห็นได้ชัดเจน
- 1.4 ตัวอักษรสามารถมองเห็นได้ชัดเจน
- 1.5 เสียงประกอบสามารถได้ยินชัดเจน
- 1.6 เสียงบรรยายสามารถได้ยินชัดเจน

2. ด้านประสิทธิภาพของสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ

- 2.1 ตั๊กอักษรสามารถมองเห็นและอ่านได้ชัดเจน
- 2.2 ตัวเลขสามารถมองเห็นและอ่านได้ชัดเจน
- 2.3 ภาพตัวละครสามารถมองเห็นได้ชัดเจน
- 2.4 ภาพประกอบกราฟิกสามารถมองเห็นได้ชัดเจน
- 2.5 Qr Code วางตำแหน่งในการมองเห็นได้ชัดเจน
- 2.6 ความรวดเร็วในการเข้าถึงสื่อเมื่อสแกน Qr Code

3. หมวดการประเมินด้านประสิทธิผล

- 3.1 เนื้อหาโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” โดยรวมมีความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์
- 3.2 เนื้อหามีความต่อเนื่องในการนำเสนอ
- 3.3 เนื้อหาที่นำเสนอสามารถเข้าใจได้ง่าย

3.4 การอธิบายมีความชัดเจนตามวัตถุประสงค์

3.5 เนื้อหามีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

4. หมวดการประเมินด้านความพึงพอใจ

4.1 ตัวอักษรที่อยู่ในสื่อต้นแบบอินโฟกราฟิกมีความสวยงาม

4.2 ตัวอักษรที่อยู่ในสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบมีความสวยงาม

4.3 การใช้สีมีความเหมาะสมต่อ สอดคล้องต่อเนื้อหา

4.4 การออกแบบคาแรคเตอร์มีความสวยงาม

4.5 การออกแบบฉากประกอบมีความสวยงาม

4.6 การออกแบบในการจัดองค์ประกอบของภาพในสื่อเหมาะสมและสวยงาม

4.7 เสียงเพลงประกอบสอดคล้องและเหมาะสมต่อเนื้อหา

4.8 เสียงผู้บรรยายสอดคล้องต่อเนื้อหา และสอดคล้องต่อเสียงประกอบ

4.9 ด้านระยะเวลาในการนำเสนอเนื้อหาเพียงพอ

4.10 ความพึงพอใจภาพรวมทั้งหมดของงาน

5. หมวดการประเมินด้านการรับรู้

5.1 ผู้นำชุมชนนั้นมีหน้าที่สำคัญ ในการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชน ให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบ ต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” ใช่หรือไม่ ?

5.2 ขั้นตอนในการถอดบทเรียนชุมชนและประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” ใช่หรือไม่ ?

5.3 กระบวนการพัฒนาเป็น หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” มีกระบวนการอยู่ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ใช่หรือไม่ ?

5.4 ในการจัดของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบนี้ ระดับ “อยู่ดี กินดี” เป็นระดับสูงสุดของการจัดระดับ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ใช่หรือไม่ ?

5.5 ในการจัดระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบนี้ มีเกณฑ์การประเมินอยู่ 3 ด้าน 23 ตัวชี้วัด ใช่หรือไม่ ?

5.6 การสนับสนุนให้ ชุมชนยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย นั้นเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดในเกณฑ์การประเมิน ด้านจิตใจและสังคม ใช่หรือไม่ ?

5.7 การจัดทำบัญชี รายรับ รายจ่ายของครัวเรือนเป็นประจำ เป็นเรื่องที่ทุกครอบครัวในชุมชนของท่านควรทำ ใช่หรือไม่ ?

5.8 ท่านคิดว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ควรจะเก็บไว้เป็นความรู้เฉพาะคนในชุมชนเท่านั้น

เป็นหลักของการพัฒนาชุมชน ใช่หรือไม่ ?

5.9 การใช้พลังงานทดแทนที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชนเป็น หนึ่งในตัวชี้วัดที่สำคัญ

ในการประเมินหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” ใช่หรือไม่ ?

5.10 ชุมชนที่ได้รับการประเมิน ให้เป็น หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” แล้วควรจะเป็นต้นแบบ ให้กับชุมชนใกล้เคียงในการศึกษาดูงาน ใช่หรือไม่?

รายการประเมินข้อความ	ระดับการประเมิน		
	-1	0	1
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อความ	☐	☐	☐
2. ความถูกต้องของข้อความ	☐	☐	☐
3. การจัดลำดับของข้อความ	☐	☐	☐
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	☐	☐	☐
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	☐	☐	☐

ก1. ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความต้องการ

รายการประเมินข้อคำถาม	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า (IOC)
	1	2	3	
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อคำถาม	1	1	1	1
2. ความถูกต้องของข้อคำถาม	1	0	1	0.67
3. การจัดลำดับของข้อคำถาม	1	1	1	1
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	1	1	1	1
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	1	1	1	1

จากการพิจารณา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าข้อคำถามที่ออกแบบ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ดังนั้นจึงเห็นควรในการ นำไปสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก เนื่องจากลักษณะของข้อคำถามนั้น เป็นคำถามแบบปลายเปิด ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์สามารถตอบได้ในเชิงกว้าง หรือควรจะหลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์เฉพาะ เพราะจะทำให้ผู้ตอบคำถามทำความเข้าใจข้อคำถามได้ยาก จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงนำข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อที่ได้ ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อคำถามเนื้อหาวัตถุประสงค์ และความถูกต้องของเนื้อหาไปใช้ในการสร้างแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ก2. ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม

รายการประเมินข้อคำถาม	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า (IOC)
	1	2	3	
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อคำถาม	1	1	1	1
2. ความถูกต้องของข้อคำถาม	1	1	1	1

3. การจัดลำดับของข้อคำถาม	1	1	1	1
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	1	1	1	1
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	1	1	1	1

จากการพิจารณา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าข้อคำถามที่ออกแบบ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ดังนั้นจึงเห็นควรในการ นำไปสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก เนื่องจากลักษณะของข้อคำถามนั้น เป็นคำถามแบบปลายเปิด ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์สามารถตอบได้ในเชิงกว้าง หรือควรจะหลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์เฉพาะ เพราะจะทำให้ผู้ตอบคำถามทำความเข้าใจข้อคำถามได้ยาก จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงนำข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อที่ได้ ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อคำถามเนื้อหาวัตถุประสงค์ และความถูกต้องของเนื้อหาไปใช้ในการสร้างแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ก3. ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการการพัฒนาชุมชน จังหวัดมหาสารคาม

รายการประเมินข้อคำถาม	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า (IOC)
	1	2	3	
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อคำถาม	1	1	1	1
2. ความถูกต้องของข้อคำถาม	1	1	1	1
3. การจัดลำดับของข้อคำถาม	0	1	1	0.67
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	1	1	1	1
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	1	1	1	1

จากการพิจารณา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าข้อคำถามที่ออกแบบ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ดังนั้นจึงเห็นควรในการ นำไปสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก เนื่องจากลักษณะของข้อคำถามนั้น เป็นคำถามแบบปลายเปิด ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์สามารถตอบได้ในเชิงกว้าง หรือควรหลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์เฉพาะ เพราะจะทำให้ผู้ตอบคำถามทำความเข้าใจข้อคำถามได้ยาก จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงนำข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อที่ได้ ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อคำถามเนื้อหาวัตถุประสงค์ และความถูกต้องของเนื้อหาไปใช้ในการสร้างแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ก4. ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการประยุกต์ ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม

รายการประเมินข้อคำถาม	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า (IOC)
	1	2	3	
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อคำถาม	0	1	1	0.67
2. ความถูกต้องของข้อคำถาม	1	1	1	1
3. การจัดลำดับของข้อคำถาม	1	1	1	1
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	1	1	1	1
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	1	1	1	1

จากการพิจารณา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าข้อคำถามที่ออกแบบ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ดังนั้นจึงเห็นควรในการ นำไปสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก เนื่องจากลักษณะของข้อคำถามนั้น เป็นคำถามแบบปลายเปิด ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์สามารถตอบได้ในเชิงกว้าง หรือควรหลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์เฉพาะ เพราะจะทำให้ผู้ตอบคำถามทำความเข้าใจข้อคำถามได้ยาก จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงนำข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อที่ได้ ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อคำถามเนื้อหาวัตถุประสงค์ และความถูกต้องของเนื้อหาไปใช้ในการสร้างแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ก5. ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้กับชุมชน(ปราชญ์ชุมชน)

รายการประเมินข้อคำถาม	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า (IOC)
	1	2	3	
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อคำถาม	1	1	1	1
2. ความถูกต้องของข้อคำถาม	1	1	0	0.67
3. การจัดลำดับของข้อคำถาม	1	1	1	1
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	1	1	1	1
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	1	1	1	1

จากการพิจารณา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าข้อคำถามที่ออกแบบ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ดังนั้นจึงเห็นควรในการ นำไปสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก เนื่องจากลักษณะของข้อคำถามนั้น เป็นคำถามแบบปลายเปิด ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์สามารถตอบได้ในเชิงกว้าง หรืออาจจะหลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์เฉพาะ เพราะจะทำให้ผู้ตอบคำถามทำความเข้าใจข้อคำถามได้ยาก จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงนำข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อที่ได้ ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อคำถามเนื้อหาวัตถุประสงค์ และความถูกต้องของเนื้อหาไปใช้ในการสร้างแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

ก6. ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเรขศิลป์

รายการประเมินข้อคำถาม	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า (IOC)
	1	2	3	
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อคำถาม	1	1	1	1
2. ความถูกต้องของข้อคำถาม	1	1	1	1
3. การจัดลำดับของข้อคำถาม	1	1	1	1
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	1	0	1	0.67
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	1	1	1	1

จากการพิจารณา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าข้อคำถามที่ออกแบบ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ดังนั้นจึงเห็นควรในการ นำไปสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก เนื่องจากลักษณะของข้อคำถามนั้น เป็นคำถามแบบปลายเปิด ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์สามารถตอบได้ในเชิงกว้าง หรือควรจะหลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์เฉพาะ เพราะจะทำให้ผู้ตอบคำถามทำความเข้าใจข้อคำถามได้ยาก จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงนำข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อที่ได้ ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อคำถามเนื้อหาวัตถุประสงค์ และความถูกต้องของเนื้อหาไปใช้ในการสร้างแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

ก7. ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ สื่อปฏิสัมพันธ์

รายการประเมินข้อคำถาม	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า (IOC)
	1	2	3	
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อคำถาม	1	1	1	1
2. ความถูกต้องของข้อคำถาม	1	0	1	0.67
3. การจัดลำดับของข้อคำถาม	1	1	1	1
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	1	0	1	0.67
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	1	1	1	1

จากการพิจารณา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าข้อคำถามที่ออกแบบ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ดังนั้นจึงเห็นควรในการ นำไปสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก เนื่องจากลักษณะของข้อคำถามนั้น เป็นคำถามแบบปลายเปิด ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์สามารถตอบได้ในเชิงกว้าง หรือควรหลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์เฉพาะ เพราะจะทำให้ผู้ตอบคำถามทำความเข้าใจข้อคำถามได้ยาก จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงนำข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อที่ได้ ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อคำถามเนื้อหาวัตถุประสงค์ และความถูกต้องของเนื้อหาไปใช้ในการสร้างแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ก8. ค่าความสอดคล้อง (IOC) แบบประเมินคุณภาพสื่อต้นแบบของผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมินข้อคำถาม	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า (IOC)
	1	2	3	
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อคำถาม	1	1	1	1
2. ความถูกต้องของข้อคำถาม	0	1	1	0.67
3. การจัดลำดับของข้อคำถาม	1	0	1	0.67
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	1	1	1	1
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	0	1	1	0.67

จากการพิจารณาผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้วิจัยควรปรับข้อคำถาม ให้มีความสอดคล้องกับข้อมูล ที่ผู้วิจัยต้องการจะใช้ในการพัฒนาสื่อ ปรับข้อคำถามให้มี ความกระชับและไม่ใช้ คำที่ทำให้ อาจเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้ พร้อมทั้งการจัดลำดับข้อคำถามตามประเด็นของ ความสำคัญ ซึ่งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 พบว่า ข้อคำถามทั้งหมดเหมาะสม ที่จะนำไปใช้ สร้างเป็นแบบประเมินคุณภาพสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

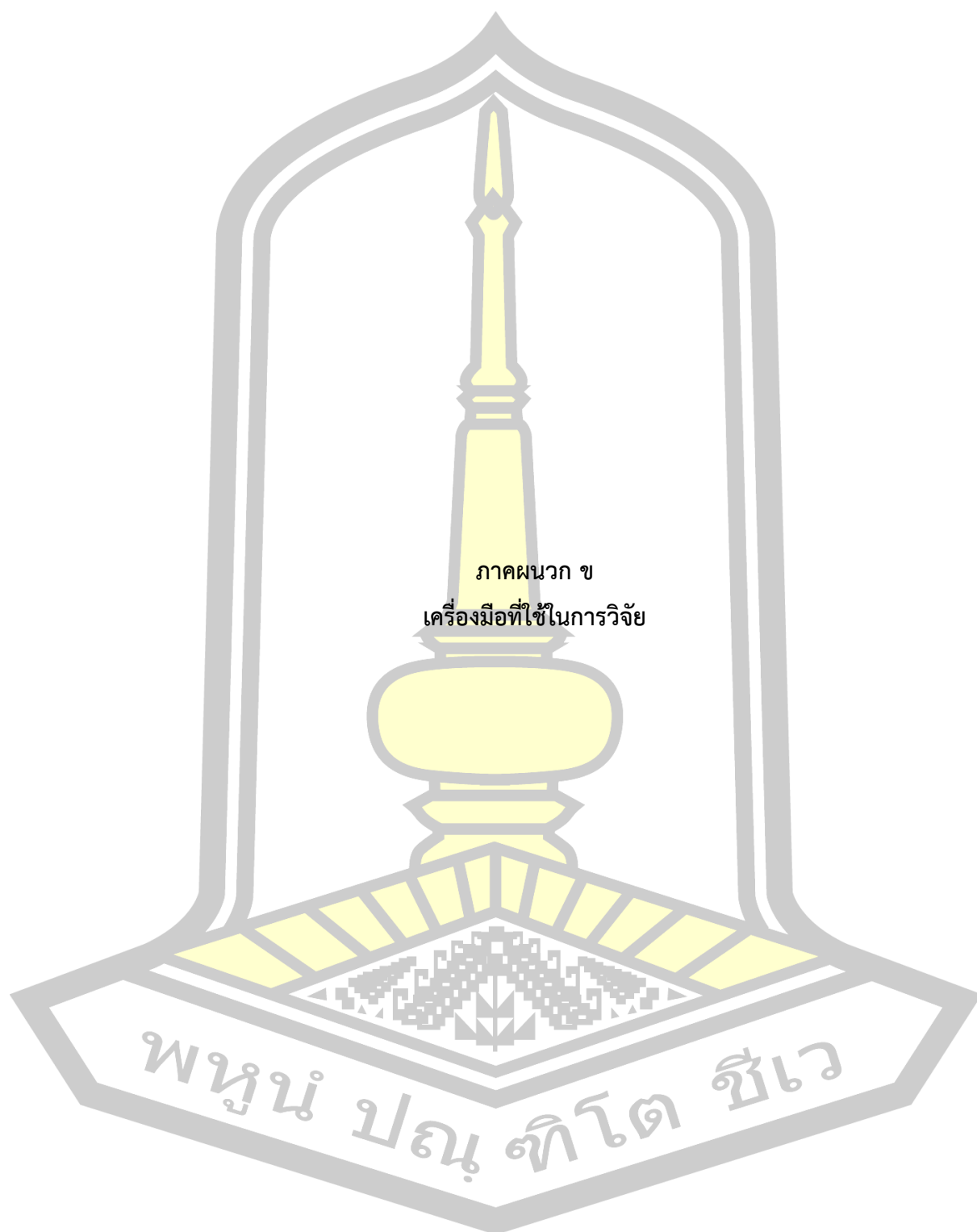

ก9. ค่าความสอดคล้อง (IOC) แบบประเมินจากกลุ่มตัวอย่าง

รายการประเมินข้อคำถาม	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า (IOC)
	1	2	3	
1. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อคำถาม	1	1	1	1
2. ความถูกต้องของข้อคำถาม	0	1	1	0.67
3. การจัดลำดับของข้อคำถาม	1	0	1	0.67
4. ความเกี่ยวเนื่องของคำถามกับผู้ให้ข้อมูล	1	1	1	1
5. ความสอดคล้องของคำถามตรงตามวัตถุประสงค์	0	1	1	0.67

จากการพิจารณาผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้วิจัยควรปรับข้อคำถาม ให้มีความสอดคล้องกับข้อมูล ที่ผู้วิจัยต้องการจะใช้ในการพัฒนาสื่อ ปรับข้อคำถามให้มี ความกระชับและไม่ใช้คำที่ทำให้ อาจเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้ พร้อมทั้งการจัดลำดับข้อคำถามตามประเด็นของ ความสำคัญ ซึ่งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 พบว่า ข้อคำถามทั้งหมดเหมาะสม ที่จะนำไปใช้สร้างเป็นแบบประเมินคุณภาพสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุ ประถม ทิโต ชีวะ

ข1. แบบสอบถามความต้องการ

MAHASARAKHAM
UNIVERSITY

คำถามสอบถามความต้องการเพื่อการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย : การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

1. เอกสารชุดนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ประกอบการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่ออนิเมต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลด้านการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ผ่านโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”
2. ใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล โดยบันทึกลงในเทปบันทึกเสียงและการจดบันทึก

ชื่อผู้ให้

สัมภาษณ์.....

สถานที่ในการให้

สัมภาษณ์.....

วันเดือนปีที่ให้

สัมภาษณ์.....

เริ่มการสัมภาษณ์เวลา.....น. จบการสัมภาษณ์เวลา.....

น.

ข2. แบบบันทึกการสังเกตการณ์ภาคสนาม

แบบบันทึกการสังเกตการณ์ภาคสนาม

ชื่อโครงการวิจัย : การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้
แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง

พื้นที่.....ผู้สำรวจ.....

วัน/เวลา	สถานที่	มุมมองผู้วิจัย

ข3. คำถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม

คำถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม

ชื่อโครงการวิจัย : การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

1. เอกสารชุดนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ประกอบการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่ออนิเมติ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลด้านการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ผ่านโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”
2. ใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล โดยบันทึกลงในเทปบันทึกเสียงและการจดบันทึก

1. ในการปฏิบัติการ การพัฒนาชุมชนในจังหวัดมหาสารคามนั้น มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ รัชกาลที่ 9 มา ปรับใช้ในด้านใดบ้าง ?

ท่านคิดว่า โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มีความสำคัญในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม อย่างไร เพราะอะไร ?

2. ท่านคิดว่า เป็นเรื่องจำเป็นที่ ควรส่งเสริมให้ความรู้ เรื่องของ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” แก่แกนนำชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม หรือไม่ อย่างไร ?

.....

.....

.....

3. จากการเอกสารให้ความรู้เรื่อง โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”เดิมที่มีอยู่แล้ว หากต้องนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเพื่อช่วยพัฒนา ท่านคิดว่าจะเป็นอุปสรรคแก่ การรับรู้หรือไม่ อย่างไร ?

.....

.....

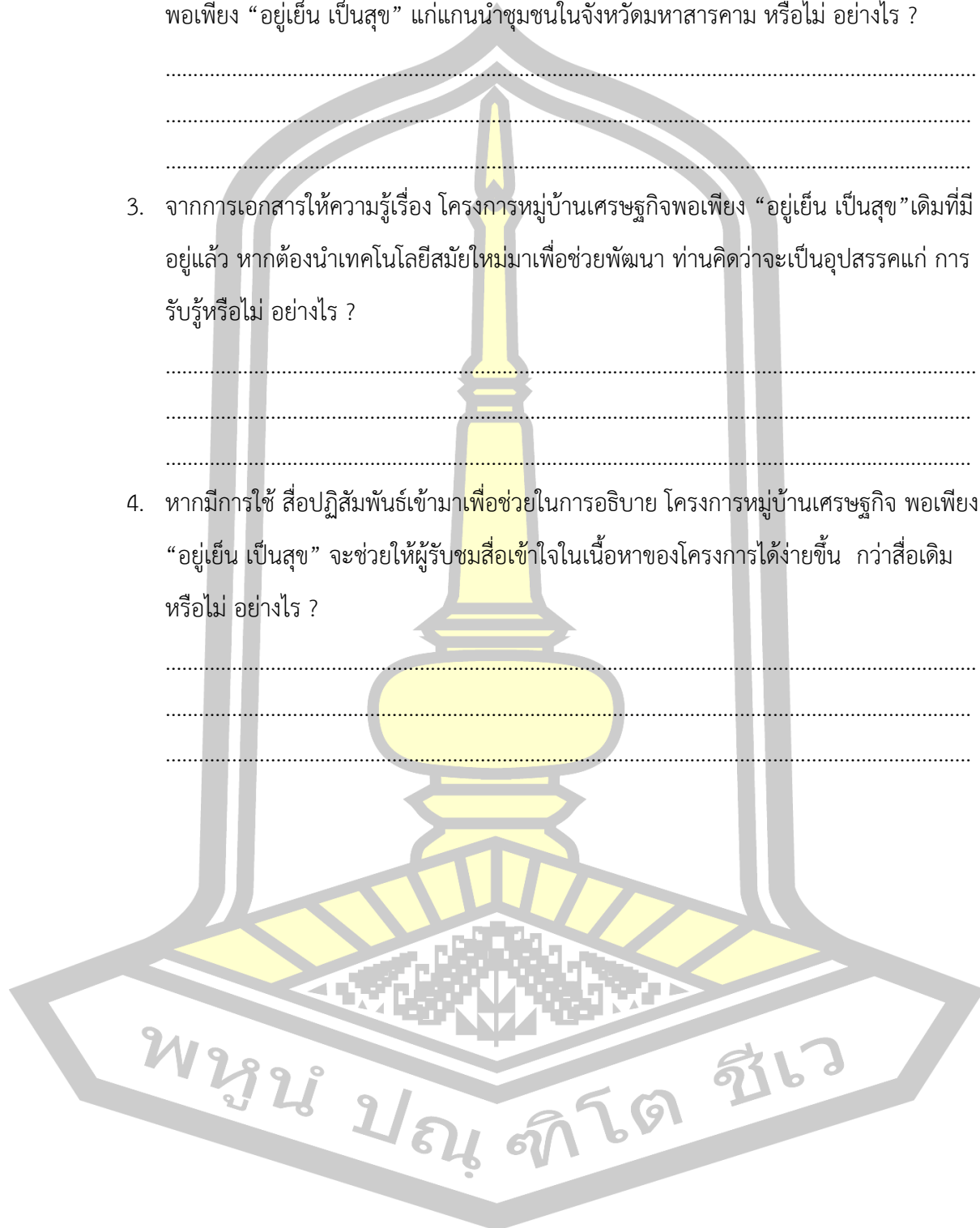
.....

4. หากมีการใช้ สื่อปฏิสัมพันธ์เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบาย โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จะช่วยให้ผู้รับชมสื่อเข้าใจในเนื้อหาของโครงการได้ง่ายขึ้น กว่าสื่อเดิมหรือไม่ อย่างไร ?

.....

.....

.....

ข4. คำถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการประยุกต์ ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม

คำถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ชื่อโครงการวิจัย : การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

- เอกสารชุดนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ประกอบการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่ออนิเมิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลด้านการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ผ่านโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล โดยบันทึกลงในเทปบันทึกเสียงและการจดบันทึก

- จังหวัดมหาสารคามมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ รัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน ในด้านใดบ้าง ?

.....

.....

.....

- ท่านคิดว่า โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มีความสำคัญในการพัฒนาชุมชนของจังหวัดมหาสารคาม อย่างไร เพราะอะไร ?

.....

.....

.....

- ท่านคิดว่า เป็นเรื่องจำเป็นที่ ควรส่งเสริมให้ความรู้ เรื่องของ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” แก่แกนนำชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม หรือไม่ อย่างไร ?

- .....
- .....
4. จากการเอกสารให้ความรู้เรื่อง โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”เดิม
ที่มีอยู่แล้ว หากต้องนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเพื่อช่วยพัฒนา ท่านคิดว่าจะเป็นอุปสรรคแก่
การรับรู้หรือไม่ อย่างไร ?
- .....
- .....
- .....

5. หากมีการใช้ สื่อปฏิสัมพันธ์เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบาย โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
“อยู่เย็น เป็นสุข” จะช่วยให้ผู้รับชมสื่อเข้าใจในเนื้อหาของโครงการได้ง่ายขึ้น กว่าสื่อเดิม
หรือไม่ อย่างไร ?
- .....
- .....
- .....

ข5. คำถามสัมภาษณ์คำถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้กับชุมชน(ปราชญ์ชุมชน)

MAHASARAKHAM
UNIVERSITY

คำถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
มาปรับใช้กับชุมชน(ปราชญ์ชุมชน)

ชื่อโครงการวิจัย : การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้
แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง

คำชี้แจง

- เอกสารชุดนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ประกอบการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ด้านการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ผ่านโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล โดยบันทึกลงในเทปบันทึกเสียงและการจดบันทึก

- ชุมชนของท่าน มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ รัชกาลที่ 9 มา ปรับใช้ ในการพัฒนาชุมชน ในด้านใดบ้าง ?

.....

.....

.....

- ท่านคิดว่า โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มีความสำคัญในการพัฒนาชุมชนของท่าน อย่างไร เพราะอะไร ?

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าเป็นเรื่องจำเป็นที่ ควรส่งเสริมให้ความรู้ เรื่องของ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” แก่แกนนำชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม หรือไม่ อย่างไร ?

.....

.....

.....

4. จากการเอกสารให้ความรู้เรื่อง โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”เดิมที่มีอยู่แล้ว หากต้องนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเพื่อช่วยพัฒนา ท่านคิดว่าจะเป็นอุปสรรคแก่ การรับรู้หรือไม่ อย่างไร ?

.....

.....

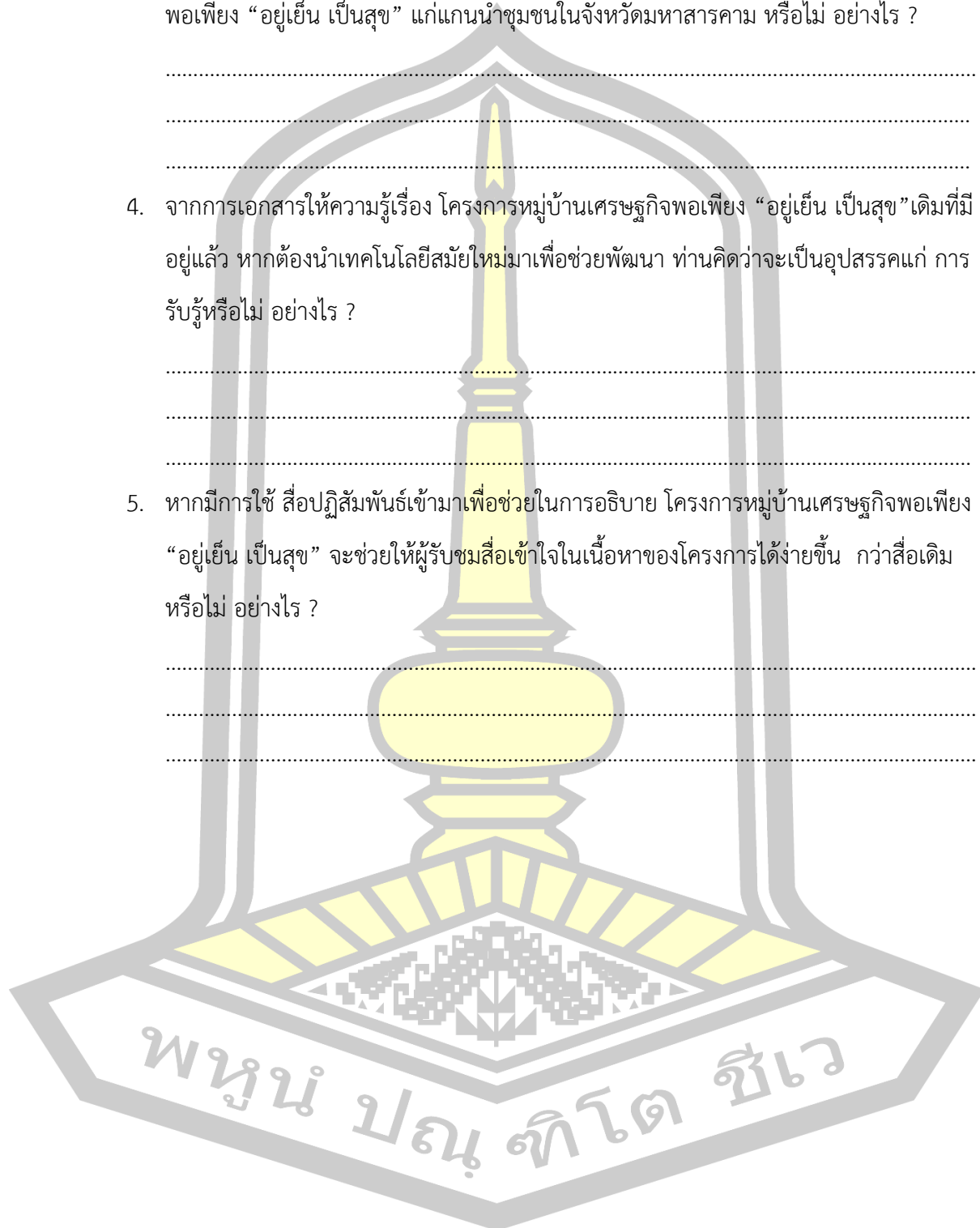
.....

5. หากมีการใช้ สื่อปฏิสัมพันธ์เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบาย โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จะช่วยให้ผู้รับชมสื่อเข้าใจในเนื้อหาของโครงการได้ง่ายขึ้น กว่าสื่อเดิมหรือไม่ อย่างไร ?

.....

.....

.....

ข6. คำถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเรขศิลป์

คำถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเรขศิลป์

ชื่อโครงการวิจัย : การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

1. เอกสารชุดนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ประกอบการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อและนิเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลการถ่ายทอดด้านการออกแบบเรขศิลป์
2. ใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล โดยบันทึกลงในเทปบันทึกเสียงและการจดบันทึก

1. นิยามของคำว่า “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในมุมมองของท่านคืออะไร ?

.....

.....

2. ท่านคิดว่าอะไรคือเหตุผล เราควรศึกษาเรื่องของ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของรัชกาลที่ 9 ?

.....

.....

3. สัญลักษณ์ของความพอเพียง ในมุมมองของท่านเป็นแบบใด ?

.....

.....

4. ท่านคิดว่าการนำ infographic เข้ามาช่วยในการอธิบายข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มีความเหมาะสมหรือไม่ ?

.....

.....

5. ท่านคิดว่าระยะเวลาในการนำเสนอ ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ที่เหมาะสมควรมีระยะเวลาเท่าใด ?

.....

.....

.....

6. ท่านคิดว่าถ้าหากมีการใช้ infographic เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบาย จะช่วยให้ผู้ชมเข้าใจเนื้อหาของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” มากขึ้นกว่าการให้ข้อมูลโดยวิธีเดิม หรือสื่อในรูปแบบเดิม หรือไม่ อย่างไร ?

.....

.....

.....

7. ท่านคิดว่าถ้าหากมีการใช้ infographic เข้ามาเพื่อช่วยในการอธิบาย จะช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้รับชมให้สนใจข้อมูลมากขึ้นกว่าการให้ข้อมูลโดยวิธีเดิม หรือสื่อในรูปแบบเดิมหรือไม่ อย่างไร ?

.....

.....

.....

ข7. แบบประเมินคุณภาพสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อการวิจัย

แบบประเมินคุณภาพสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิกโดยใช้แนวคิดการ
ออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ โครงสร้างและเนื้อหาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน
โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เพื่อนำไปสร้างเป็นแนวทางการ
ออกแบบ
2. เพื่อพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม
เพื่ออธิบาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อประเมินผลการพัฒนา สื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการ
ออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. เพื่อศึกษาการรับรู้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ สื่อปฏิสัมพันธ์ใน
รูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบาย หลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

- หัวข้อที่ 1 ด้านประสิทธิภาพ
- หัวข้อที่ 2 ด้านประสิทธิผล
- หัวข้อที่ 3 ด้านความพึงพอใจ

นาย เอกลักษณ์ แสงเดือนฉาย

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาสื่อนวัต

คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบประเมินคุณภาพสื่อและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อสื่อ “การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิกโดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยการประเมินจะเทียบเกณฑ์มาตราส่วนแบบ ประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน	ระดับการประเมินคุณภาพ	
5 คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพมาก
3 คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพน้อยที่สุด

หมวดการประเมินประสิทธิภาพประกอบไปด้วย 2 ส่วน ได้แก่ การประเมินประสิทธิภาพด้านสื่อปฏิสัมพันธ์

รายการ	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1

ด้านประสิทธิภาพของ infographic ต้นแบบ

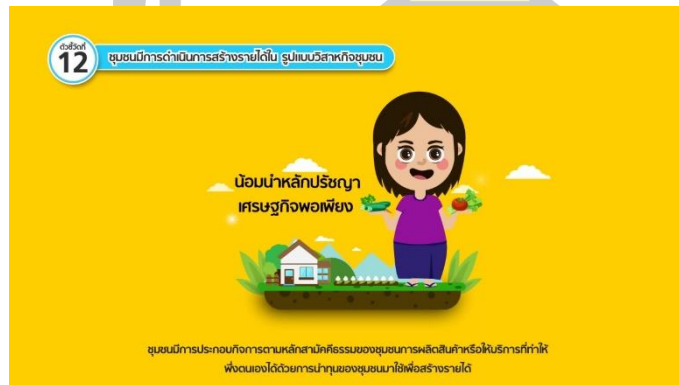
1. โลโก้สามารถมองเห็นได้ชัดเจน

2. ตัวละครสามารถมองเห็นได้ชัดเจน

3. ภาพฉากหลังสามารถมองเห็นได้ชัดเจน

4. ตัวอักษรสามารถมองเห็นได้ชัดเจน

5. เสียงประกอบสามารถได้ยินชัดเจน					
6. เสียงบรรยายสามารถได้ยินชัดเจน					
ด้านประสิทธิภาพของ สื่อปฏิสัมพันธ์ ต้นแบบ					
1. ตัวอักษรสามารถมองเห็นและอ่านได้ชัดเจน					
2. ตัวเลขสามารถมองเห็นได้ชัดเจน					
3. ภาพตัวละครสามารถมองเห็นได้ชัดเจน					
4. ภาพประกอบกราฟิกสามารถมองเห็นได้ชัดเจน					
5. Qr Code วางตำแหน่งในการมองเห็นได้ชัดเจน					
6. ความรวดเร็วในการเข้าถึงสื่อเมื่อสแกน Qr Code					

หมวดการประเมินด้านประสิทธิผล					
1. เนื้อหาของโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” โดยรวมมีความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์					
2. เนื้อหามีความต่อเนื่องในการนำเสนอ					
3. เนื้อหาที่นำเสนอสามารถเข้าใจได้ง่าย					
4. การอธิบายมีความชัดเจนตามวัตถุประสงค์					
5. เนื้อหามีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					
หมวดการประเมินด้านความพึงพอใจ					
1. ตัวอักษรที่อยู่ในสื่อปฏิสัมพันธ์ ต้นแบบมีความสวยงาม					
2. ชุดสัญลักษณ์ที่อยู่ในสื่อปฏิสัมพันธ์ ต้นแบบมีความสวยงาม					

3. การใช้สีมีความเหมาะสม สอดคล้องต่อเนื้อหา					
4. การออกแบบคาแรคเตอร์มีความสวยงาม					
5. การออกแบบฉากประกอบมีความสวยงาม					
6. การออกแบบในการจัดองค์ประกอบของภาพในสื่อ เหมาะสมและสวยงาม					
7. เสียงเพลงประกอบสอดคล้องและเหมาะสมต่อเนื้อหา					
8. เสียงผู้บรรยายสอดคล้องต่อเนื้อหา และสอดคล้องต่อเสียง ประกอบ					
9. ด้านระยะเวลาในการนำเสนอเนื้อหาเพียงพอ					
10. ความพึงพอใจภาพรวมทั้งหมดของงาน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่

.....เดือน

.....พ.ศ.

พหุ ประถมศึกษา

ขอขอบคุณอย่างสูง

นาย เอกลักษณ์ แสงเดือนฉาย

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาสื่อมวลชน

คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ข8. แบบประเมินเพื่อทดสอบคุณภาพสื่อ

MAHARAKHAM
UNIVERSITY

มหาสารคาม

แบบประเมินเพื่อทดสอบคุณภาพสื่อ

เรื่อง การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาปฏิทิน
บาร์โค้ดสองมิติเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ประเพณีฮีตสิบสอง ของจังหวัด

สำหรับกลุ่มตัวอย่าง

วัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูล

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ โครงสร้างและเนื้อหาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน
โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เพื่อนำไปสร้างเป็นแนวทางการ
ออกแบบ
2. เพื่อพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วน
ร่วมเพื่ออธิบาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อประเมินผลการพัฒนา สื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการ
ออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. เพื่อศึกษาการรับรู้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ สื่อปฏิสัมพันธ์ใน
รูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบาย หลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบประเมินคุณภาพสื่อของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อสื่อการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการออกแบบอย่างมี

ส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม เพื่ออธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หัวข้อที่ 1 ด้านประสิทธิภาพ หมายถึง การประเมินความสามารถในการมองเห็นและแยกแยะองค์ประกอบในงานออกแบบ

หัวข้อที่ 2 ด้านประสิทธิผล หมายถึง การประเมินการรับรู้และความเข้าใจ

หัวข้อที่ 3 ด้านความพึงพอใจ หมายถึง การประเมินด้านความสวยงามของชิ้นงานต้นแบบ

หัวข้อที่ 4 ด้านการรับรู้ หมายถึง การประเมินด้านการรับรู้ในเนื้อหาในสื่อปฏิสัมพันธ์ต้นแบบ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
  1. ชาย
  2. หญิง
2. อายุ
  1. 20-29 ปี
  2. 30-39 ปี
  3. 40-49 ปี
  4. 50-59 ปี
  5. มากกว่า 60 ปี
3. การศึกษา
  1. มัธยมต้น
  2. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
  3. ระดับปริญญาตรี
  4. ระดับสูงกว่าปริญญาตรี
  5. อื่นๆ.....
4. อาชีพ
  1. ทำการเกษตร
  2. ธุรกิจส่วนตัว
  3. รับราชการ
  4. เจ้าหน้าที่บริษัท เอกฯ
  5. อื่นๆ.....
5. รายได้
  1. ต่ำกว่า 5,000
  2. 5,001-10,000
  3. 10,001-15,000
  4. 15,001-20,000
  5.

5. 20,001-30,000   6. 30,001-40,000
 7. 40,001-50,000   8. 50,001-60,000
 9. 60,001-100,000   10. มากกว่า 100,001

6. ท่านเข้าร่วมการอบรมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ในสถานะใด ?

1. แกนนำชุมชน/หมู่บ้าน   2. จัดอาสาพัฒนาชุมชน
 3. อื่นๆ.....

7. ท่านเข้าร่วมการอบรมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เป็นครั้งที่เท่าไร ?

1. 1 ครั้ง   2. 2 ครั้ง
 3. 3 ครั้ง   4. มากกว่า 3 ครั้ง

8. ท่านทราบข่าวการอบรมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จากแหล่งข้อมูลใด ?

1. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน   2. หนังสือคู่มือ
 3. สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต   3. สอบถามจากผู้มี
 5. อื่นๆ..... (โปรดระบุ)

ความรู้

ตอนที่ 2 แบบประเมินคุณภาพสื่อของกลุ่มตัวอย่าง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบประเมินคุณภาพสื่อและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อ “การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟิกโดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมเพื่ออธิบาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยการประเมินจะเทียบเกณฑ์มาตราส่วนแบบ ประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน

ระดับการประเมินคุณภาพ

5 คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพมาก
3 คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพน้อยที่สุด

หมวดการประเมินประสิทธิภาพประกอบไปด้วย 2 ส่วน ได้แก่ การประเมินประสิทธิภาพด้าน สื่อปฏิสัมพันธ์					
รายการ	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
ด้านประสิทธิภาพของ infographic ต้นแบบ					
7. โลโก้สามารถมองเห็นได้ชัดเจน					

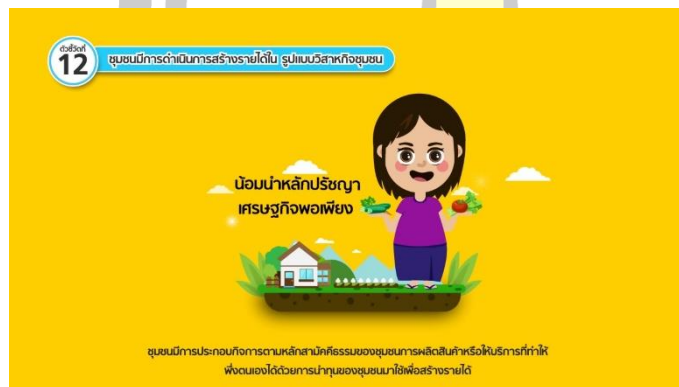

พูน บัญชี โต ชั่ว

8. ตัวละครสามารถมองเห็นได้ชัดเจน

9. ภาพฉากหลังสามารถมองเห็นได้ชัดเจน

10. ตัวอักษรสามารถมองเห็นได้ชัดเจน

11. เสียงประกอบสามารถได้ยินชัดเจน

12. เสียงบรรยายสามารถได้ยินชัดเจน

ด้านประสิทธิภาพของ สื่อปฏิสัมพันธ์ ต้นแบบ					
7. ตัวอักษรสามารถมองเห็นและอ่านได้ชัดเจน					
8. ตัวเลขสามารถมองเห็นได้ชัดเจน					
9. ภาพตัวละครสามารถมองเห็นได้ชัดเจน					
10. ภาพประกอบกราฟิกสามารถมองเห็นได้ชัดเจน					
11. Qr Code วางตำแหน่งในการมองเห็นได้ชัดเจน					
12. ความรวดเร็วในการเข้าถึงสื่อเมื่อสแกน Qr Code					

หมวดการประเมินด้านประสิทธิผล					
6. เนื้อหาของโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” โดยรวมมีความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์					
7. เนื้อหาที่มีความต่อเนื่องในการนำเสนอ					
8. เนื้อหาที่นำเสนอสามารถเข้าใจได้ง่าย					
9. การอธิบายมีความชัดเจนตามวัตถุประสงค์					
10. เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					
หมวดการประเมินด้านความพึงพอใจ					
11. ตัวอักษรที่อยู่ในสื่อปฏิสัมพันธ์ ต้นแบบมีความสวยงาม					
12. ชุดสัญลักษณ์ที่อยู่ในสื่อปฏิสัมพันธ์ ต้นแบบมีความสวยงาม					
13. การใช้สีมีความเหมาะสม สอดคล้องต่อเนื้อหา					
14. การออกแบบคาแรคเตอร์มีความสวยงาม					
15. การออกแบบฉากประกอบมีความสวยงาม					

16. การออกแบบในการจัดองค์ประกอบของภาพในสื่อ เหมาะสมและสวยงาม					
17. เสียงเพลงประกอบสอดคล้องและเหมาะสมต่อเนื้อหา					
18. เสียงผู้บรรยายสอดคล้องต่อเนื้อหา และสอดคล้องต่อเสียง ประกอบ					
19. ด้านระยะเวลาในการนำเสนอเนื้อหาเพียงพอ					
20. ความพึงพอใจภาพรวมทั้งหมดของงาน					
หมวดการประเมินด้านการรับรู้					
				ใช่	ไม่ใช่
1. ผู้นำชุมชนนั้นมีหน้าที่สำคัญ ในการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชน ให้เป็นหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบ ต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” ใช่หรือไม่ ?					
2. ขั้นตอนในการถอดบทเรียนชุมชนและประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของ การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” ใช่หรือไม่ ?					
3. กระบวนการพัฒนาเป็น หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” มีกระบวนการอยู่ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ใช่หรือไม่ ?					
4. ในการจัดของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบนั้น ระดับ “อยู่ดี กินดี” เป็น ระดับ สูงสุดของการจัดระดับ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ใช่หรือไม่ ?					
5. ในการจัดระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบนั้น มีเกณฑ์การประเมินอยู่ 3 ด้าน 23 ตัวชี้วัด ใช่หรือไม่ ?					
6. การสนับสนุนให้ ชุมชนยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย นั้นเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดใน เกณฑ์การประเมิน ด้านจิตใจและสังคม ใช่หรือไม่ ?					
7. การจัดทำบัญชี รายรับ รายจ่ายของครัวเรือนเป็นประจำ เป็นเรื่องที่ทุก ครอบครัวในชุมชนของท่านควรทำ ใช่หรือไม่ ?					

8. ท่านคิดว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ควรจะเก็บไว้เป็นความรู้เฉพาะคนในชุมชนเท่านั้นเป็นหลักของการพัฒนาชุมชน ใช่หรือไม่ ?		
9. การใช้พลังงานทดแทนที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชนเป็น หนึ่งในตัวชี้วัดที่สำคัญในการประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ใช่หรือไม่ ?		
10. ชุมชนที่ได้รับการประเมิน ให้เป็น หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” แล้วควรจะเป็นต้นแบบ ให้กับชุมชนใกล้เคียงในการศึกษาดูงาน ใช่หรือไม่?		

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณอย่างสูง

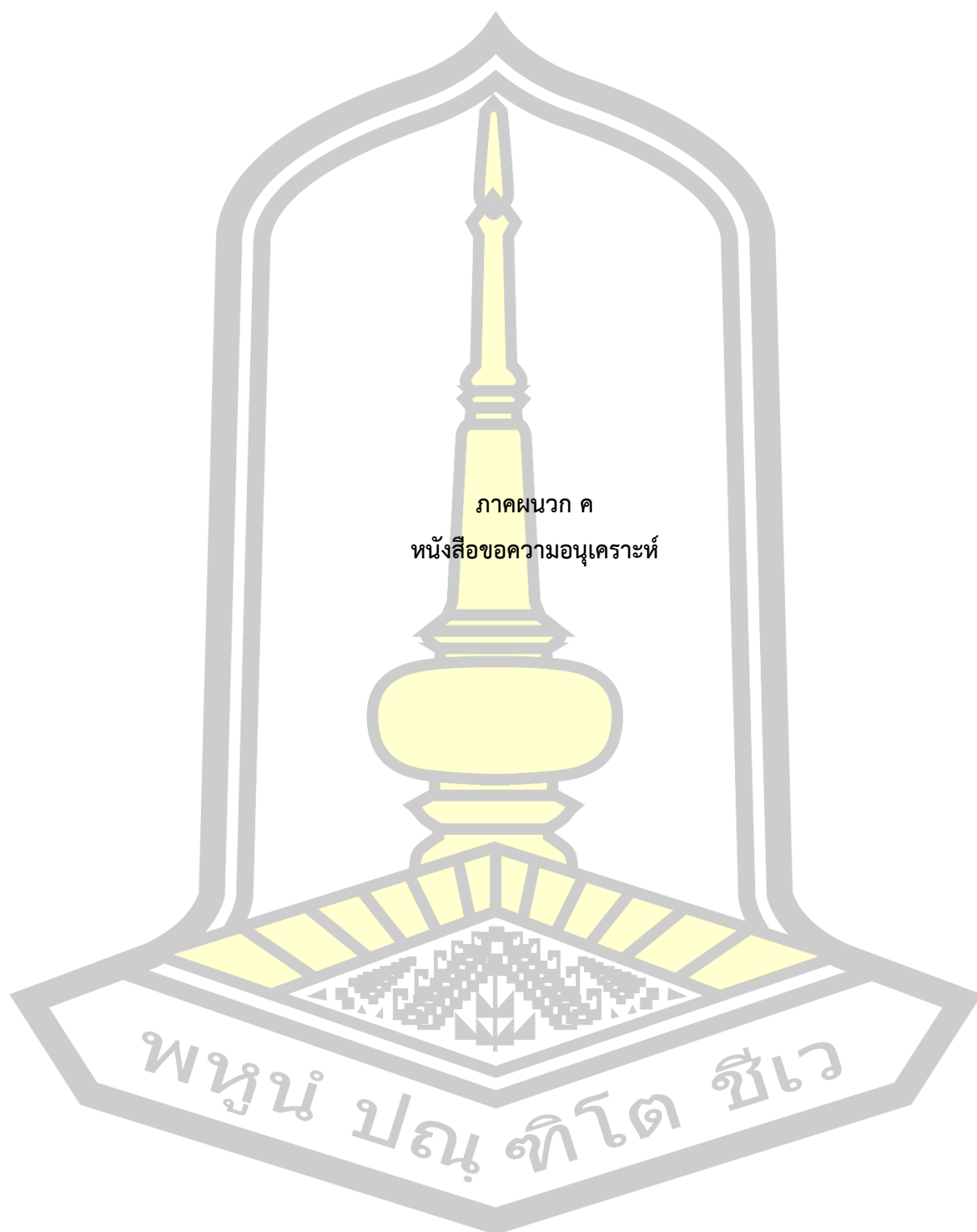
นาย เอกลักษณ์ แสงเดือนฉาย

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาสื่อมวลชน

คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปรน ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พญูน์ ปณฺ ทิตฺ ฌีเว

ค1. หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะวิทยาการสารสนเทศ งานบัณฑิตศึกษา โทร. 043-754359 ภายใน 5177

ที่ ศธ 0530.13/ว 1895

วันที่ 12 ธันวาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.คชาภุช เหลี่ยมไธสง

ด้วยนายเอกลักษณ์ แสงเดือนฉาย รหัสประจำตัวนิสิต 58011285003 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร วท.ม. สื่อนฤมิตร คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์แบบอินโฟกราฟิก หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พัฒน์ สายทอง และ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศิธร แก้วมัน)

คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ

ค2. หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะวิทยาการสารสนเทศ งานบัณฑิตศึกษา โทร. 043-754359 ภายใน 5177

ที่ ศธ 0530.13/ว 1895

วันที่ 12 ธันวาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิชัย พรประชา

ด้วยนายเอกลักษณ์ แสงเดือนฉาย รหัสประจำตัวนิสิต 58011285003 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร วท.ม. สื่อนฤมิตร คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์แบบอินโฟกราฟิก หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พัฒน์ สายทอง และ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศิธร แก้วมัน)

คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ

ค3. หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะวิทยาการสารสนเทศ งานบัณฑิตศึกษา โทร. 043-754359 ภายใน 5177

ที่ ศธ 0530.13/๗ 1895

วันที่ 12 ธันวาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.หัฐณัฐ นาคไพจิตร

ด้วยนายเอกลักษณ์ แสงเดือนฉาย รหัสประจำตัวนิสิต 58011285003 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร วท.ม. สื่อณฤมิต คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์แบบอินโฟกราฟิก หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พัฒน์ สายทอง และ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศิธร แก้วมัน)
คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ

ค4. หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ ศธ 0530.13/ว 129

คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

1 มีนาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

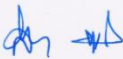
เรียน คุณปริศนา โกลละสุด

ด้วยนายเอกลักษณ์ แสงเดือนฉาย รหัสประจำตัวนิสิต 58011285003
นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร วท.ม. สื่อนฤมิตร คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์แบบอินโฟกราฟิก หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พิพัฒน์ สายทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ในครั้งนี ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สาริต แสงประดิษฐ์)
รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน
คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการ คณะวิทยาการสารสนเทศ
โทรศัพท์/โทรสาร 0-4375-4359

ค5. หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ ศธ 0530.13/จ ๓๒๙

คณะวิทยาการสารสนเทศ
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
 จังหวัดมหาสารคาม 44150

1 มีนาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน คุณพงษ์ศักดิ์ คณะมะ

ด้วยนายเอกลักษณ์ แสงเดือนฉาย รหัสประจำตัวนิสิต 58011285003
 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร วท.ม. สื่อนฤมิตร คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์แบบอินโฟกราฟิก หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พัฒน์ สายทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์
 ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 ในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

 (อาจารย์ ดร.สาธิต แสงประดิษฐ์)
 รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน
 คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
 อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการ คณะวิทยาการสารสนเทศ
 โทรศัพท์/โทรสาร 0-4375-4359

ค6. หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ ศธ 0530.13/ว 129

คณะวิทยาการสารสนเทศ
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
 จังหวัดมหาสารคาม 44150

1 มีนาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน คุณวิลาวัลย์ ก.จันทราภานนท์

ด้วยนายเอกลักษณ์ แสงเดือนฉาย รหัสประจำตัวนิสิต 58011285003 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร วท.ม. สื่อณมิติ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์แบบอินโฟกราฟิก หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พิพัฒน์ สายทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

 (อาจารย์ ดร.สาธิต แสงประดิษฐ์)
 รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน
 คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
 อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการ คณะวิทยาการสารสนเทศ
 โทรศัพท์/โทรสาร 0-4375-4359

ค7. หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ ศธ 0530.13/๑129

คณะวิทยาการสารสนเทศ
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
 จังหวัดมหาสารคาม 44150

1 มีนาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

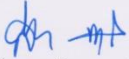
เรียน คุณคำพันธ์ เหล่าวงษ์

ด้วยนายเอกลักษณ์ แสงเดือนฉาย รหัสประจำตัวนิสิต 58011285003
 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร วท.ม. สื่อนฤมิตร คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์แบบอินโฟกราฟิก หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตตามหลักสูตร โดยมี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พิพัฒน์ สายทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์
 ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 ในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

 (อาจารย์ ดร.สาธิต แสงประดิษฐ์)
 รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน
 คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
 อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการ คณะวิทยาการสารสนเทศ
 โทรศัพท์/โทรสาร 0-4375-4359

ค8. หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะวิทยาการสารสนเทศ งานบัณฑิตศึกษา โทร. 043-754359 ภายใน 5178

ที่ ศร 0530.13/๑๑๕๙

วันที่ 1 มีนาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน อาจารย์มนันยา นิมสุวรรณ

ด้วยนายเอกลักษณ์ แสงเดือนฉาย รหัสประจำตัวนิสิต 58011285003 นิสิตระดับปริญญาโท
หลักสูตร วท.ม. สื่อนฤมิตร คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์แบบอินโฟกราฟิก หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมี
ส่วนร่วม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง

ของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พิพัฒน์ สายทอง และ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในกรณี คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.สาธิต แสงประดิษฐ์)
รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน
คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ

ค9. หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะวิทยาการสารสนเทศ งานบัณฑิตศึกษา โทร. 043-754359 ภายใน 5178

ที่ ศร 0530.13/ ๑๕๕4

วันที่ 1 มีนาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพร น้อยอำคา

ด้วยนายเอกลักษณ์ แสงเดือนฉาย รหัสประจำตัวนิสิต 58011285003 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร วท.ม. สื่อณฤมิต คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์แบบอินโฟกราฟิก หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง

ของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พิพัฒน์ สายทอง และ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

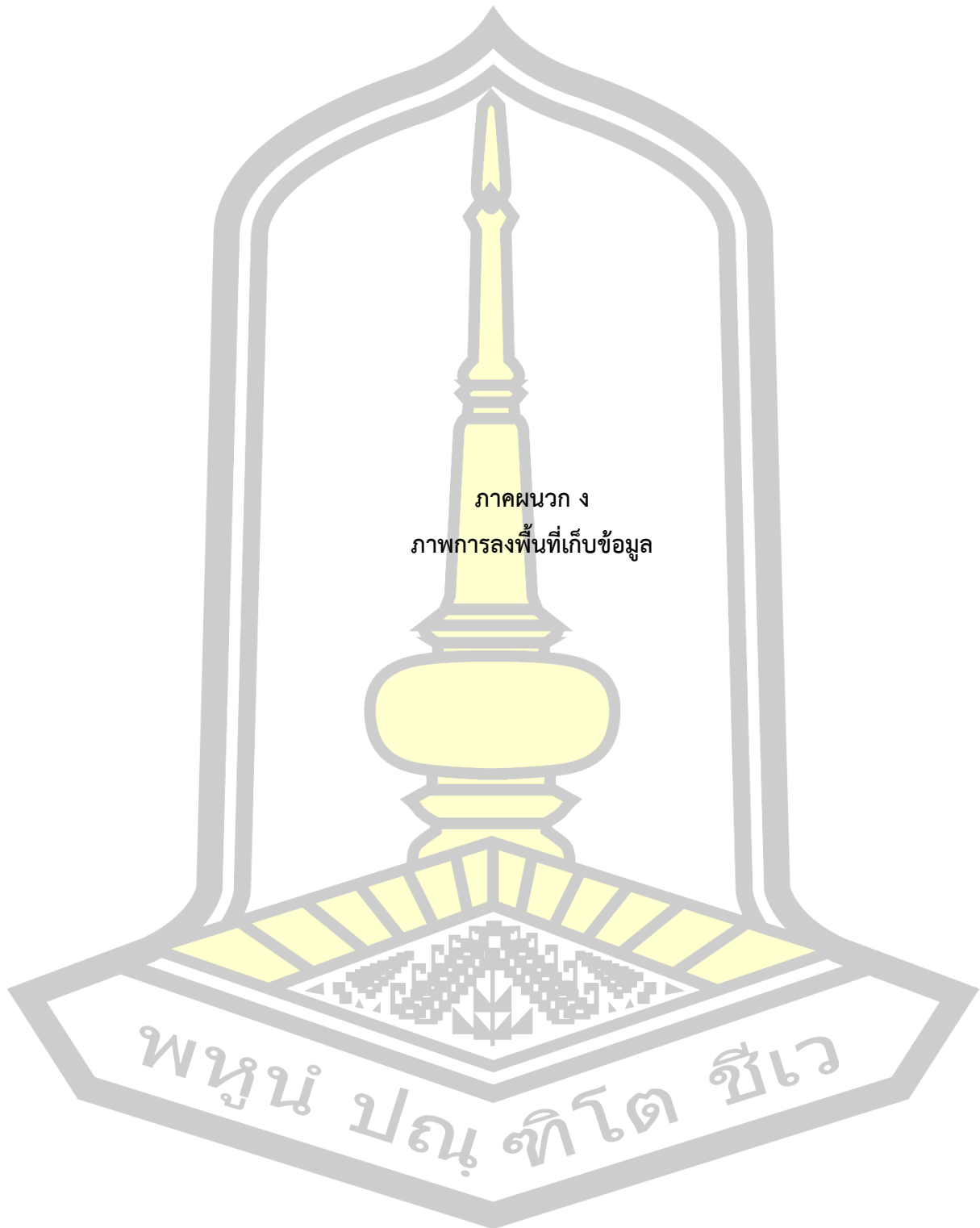
ในกรณี คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.สาธิต แสงประดิษฐ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ

ภาคผนวก ง
ภาพการลงพื้นที่เก็บข้อมูล

พุ่มนํ้า ปณฺ ทิโต ชีเว

ง1. การลงพื้นที่เก็บข้อมูลแบบสังเกตการณ์

ศูนย์พัฒนาเด็กโต

ง2. ภาพการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ง3. ภาพการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

พหุ ประเด็น ชีว

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายเอกลักษณ์ แสงเดือนฉาย
วันเกิด	วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2530
สถานที่เกิด	จังหวัดมหาสารคาม ประเทศไทย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 21/2 ซ. 6 เทศบาลอาษา ตำบล ตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ พิเศษ วิทยาลัย อาชีวศึกษาขอนแก่น สาขาวิชา ออกแบบและคอมพิวเตอร์กราฟิก ฟรีแลนซ์ Graphic design Packaging design
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	เลขที่ 1/1 ถนนหลังเมือง; ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2546 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2553 ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศป.บ.) สาขาวิชา นฤมิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2562 ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชา สื่อนฤมิตร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ทุนวิจัย	ทุนอุดหนุนการวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติประจำปี 2561

พูนุ่ ปณุ่ ทีโตะ ชีเว